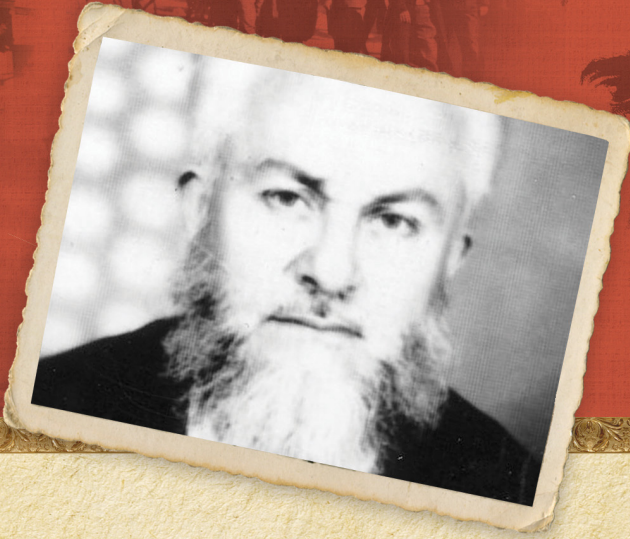

Bediüzzaman'ın Bahadır ve Fedakâr Talebesi

MUSTAFA OSMAN

YILMAZ YENİDİNÇ

 NESİL

DAVETİYE
Mustafa Osman
Bahadır ve Fedakâr Talebesi
Yılmaz Yenedinç
2006

bediüzzaman'ın bahadır
ve fedakâr talebesi

mustafa osman

YILMAZ YENİDİNÇ

**bediüzzaman'ın bahadır
ve fedakâr talebesi
mustafa osman** YILMAZ YENİDİNÇ

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan

Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu

Editör: Ömer Faruk Paksu

İç Tasarım: Said Demirtaş

Kapak Tasarımı: Mesut San

ISBN: 978-605-131-373-3

Yayıncı Sertifika No: 12403

Matbaa Sertifika No: 16106

Baskı Tarihi: Şubat 2013

Baskı Cilt: Nesil Matbaacılık

Beymer San. Sit., 2. Cad., No: 23

Yakuplu-Beylikdüzü / İstanbul

Tel: (0212) 876 38 68 pbx

Sanayi Cad., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna

34196 Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 551 32 25

Faks: (0212) 551 26 59

www.nesilyayinlari.com

nesil@nesilyayinlari.com

Nesil olmasaydı birşeyler hep eksik kalacaktı....

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayımlanamaz.

bediüzzaman'ın bahadır
ve fedakâr talebesi
mustafa osman YILMAZ YENİDİNÇ

YILMAZ YENİDİNÇ

1970 yılında Karabük'te dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini burada bitirdikten sonra Gazi Üniversitesi'nde yüksek öğrenimini tamamlayıp öğretmen oldu. 2006 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın açtığı sınavda başarılı olup "uzman" vasfını aldı. 1999 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Bölümü'nü tamamladı. 2008 yılında başladığı ilahiyat yüksek tahsilini ise 2012 yılında açıktan tamamladı. Yılmaz Yenidinc evli ve iki çocuk babasıdır.

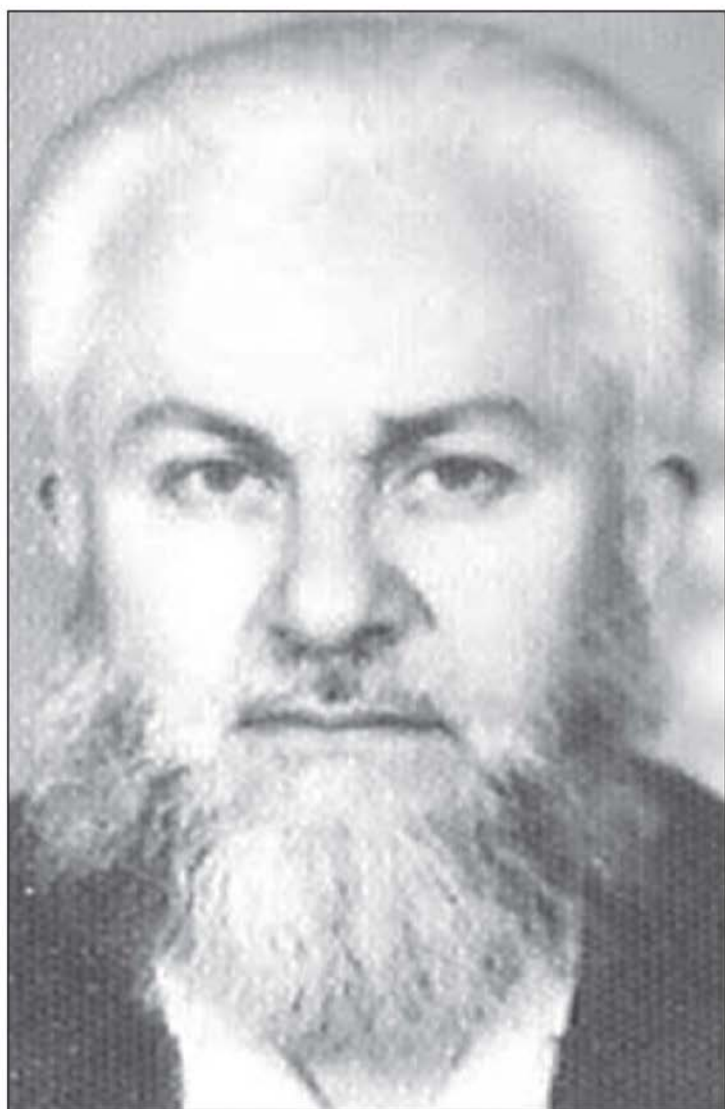
e-mail: ylmzyndnc@gmail.com

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- Üniversiteli İlk Nur Talebelerinden Dr. Mustafa Ramazanoğlu
- Nur'un Has Şakirdi Ahmed Fuad Efendi
- Bediüzzaman'ın Bahadır ve Fedakâr Talebesi Mustafa Osman
- Başarıya Giden Yol

ÇOCUK KİTAPLARI

- Peygamberlerden Mesajınız Var
- Bediüzzaman Dede
- Güzel Davrandım Kalp Kazandım
- Küçük Kalplere Peygamberimizden Hikâyeler
- Yumurta Makinesi (Kim Yapıyor?)
- Peygamber Hikâyeleri
 1. İlk İnsan İlk Peygamber: Hz. Âdem
 2. İlk Gemiye Yapan Peygamber: Hz. Nuh
 3. Kayadan Deve Çıkarın Peygamber: Hz. Salih
 4. Ateşin Yakmadığı Peygamber: Hz. İbrahim
 5. Kurbanlık Peygamber: Hz. İsmail
 6. Rüya Yorumcusu Peygamber: Hz. Yusuf
 7. Sabır Kahramanı Peygamber: Hz. Eyyüp
 8. Denizi İkiye Ayıran Peygamber: Hz. Musa
 9. Hükümdar Peygamber: Hz. Davut
 10. Kuşdilini Bilen Peygamber: Hz. Süleyman
 11. Balığın Yuttuğu Peygamber: Hz. Yunus
 12. Babasız Yaratılan Peygamber: Hz. İsa
 13. Son Peygamber Bizim Peygamberimiz: Hz. Muhammed (a.s.m.)

MUSTAFA OSMAN
(1911-1991)

“Mustafa Osman; birinci saftaki haslar içine girmeye
hak kazanmış, Nur’un kahramanlarından, muhlis,
ikinci bir Hüsrev, Hasan Feyzi gibi, metin, ihlası tam, bahadır,
Risale-i Nur’a pekçok faydası dokunan, fedakâr, edip,
vasıta-i irtibat, fevkalade sadakatli, haslar dairesinde...”

—BEDİÜZZAMAN SAİD NURSÎ

“Ben kimsenin hacılığına, hocalığına, Nurculuğuna,
pirciliğine bakmam; muamelesinin düzgünlüğüne bakarım.”

—MUSTAFA OSMAN

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	13
------------	----

BİRİNCİ BÖLÜM:

İLK HAYATI	19
Doğumu, Ceddi ve İlk Hayatı	21
Askerliği ve Evliliği	25
Çocukları	26

İKİNCİ BÖLÜM:

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN ÜSTAD’I TANIMASI	27
Üstad Bediüzzaman’la Tanışma ve İlk Ziyaret	29
Muhabere Merkezi Gibi	30
Üstad ve Talebelerinin Denizli Beraati	32
Üstad Bediüzzaman’ın Kastamonu Hayatı	32
Mehmed Feyzi Efendi Bir Ruh Mimarıydı	33
Mehmed Feyzi Efendi’nin Asil Tavrı	36
Mustafa Osman Efendi’nin Selamı	39
Mustafa Osman Efendi’den Nurculara Mektup	39
Üstad’ın Emirdağ’da Zehirlenmesi	40
Safranbolu-Eflani Nur Talebelerinin Mukabelesi	40
Üstad’ın Gönderdiği Cevabî Mektup	44
1946 Emirdağ Yangını	45
Üstad’dan Mustafa Osman’a Hitap	48

Mustafa Osman'ın Mektubu	48
Safranbolu'ya Gelen Mektup	51

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

MUSTAFA SUNGUR'U RİSALE-İ NUR'LA TANIŞTIRMASI	53
“Mustafa Osman, Sungur'un Üstadı Olmuş”	55
Mustafa Sungur'un Hayatına Kısa Bir Bakış	55
Mustafa Sungur'un Mustafa Osman'la Tanışmasının Ardından	58
Mustafa Sungur'un Üstad'a Tanıtılması	59
Mustafa Osman'ın Üstad'a Mektubu	60
Mustafa Sungur'un Üstad'a İlk Mektubu	63
Üstad Bediüzzaman'ın Mustafa Osman ve Mustafa Sungur'a Cevabı	67
Üstad'ın Cevabının Ardından	68
Mustafa Sungur'un Üstad'ı Ziyaretinden Sonra	70
“Nur'un Küçük Kahramanlarından Sungur”	72
Mustafa Osman'ın Hatipliği	73

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

ÜÇÜNCÜ MEDRESE-İ YUSUFİYE: AFYON HAPSI	75
Hizmetlerin Küllileşmesi	77
Bediüzzaman'ın Tevkifi	78
Afyon Hapsi'nde Yatan Nur Kahramanları	79
Bayram Yüksel Afyon Hapsi'ni Anlatıyor	83
Üstad'ın Afyon Hapsi Günlerine Ait Bir Mektubu	84
Üstad'ın Mahkemeye Teşekkürnamesi	86
Afyon Mahkemesi'nin Kararı	88
Karar Temyize Gidiyor	91
Temyiz Mahkemesinin Kararı	91
Afyon Hapsinin Bir Medar-ı Tesellisi	93
Maidetü'l-Kur'an'dan	94
33 Hadis-i Şerif	95

BEŞİNCİ BÖLÜM:

SAFRANBOLU-KARABÜK NUR KAHRAMANLARI	99
Afyon Hapsi ve Safranbolulu Kahramanlar	102
Mustafa Osman'ın Afyon Mahkemesi Müdafaası	103
Hıfzı Bayram'ın Afyon Mahkemesi Müdafaası	107
Mustafa Ramazanoğlu'nun Afyon Mahkemesi Müdafaası	109
Emin Tekinalp'in Afyon Mahkemesi Müdafaası	113
Safranbolu, Karabük ve Risale-i Nur	116

Üstad, Mustafa Osman'ın Sadakatini Anlatıyor	117
Safranbolu ve Eflani Havalisinin Hediyesi	118
Üstad'ın Bedeline Muhabere	119
"Isparta Kahramanları Gibi"	119
Safranbolu ve Karabük'un Nur'a Büyük Hizmeti	120
Karabük Nur Talebelerindeki Mahrem Mektup	120
Mustafa Osman Afyon Müdafaalarını Anlatıyor	125
Afyon Hapishanesi'ndeki Dördüncü Koğuş	127
Üstad: "Benim Namazım Geçmez"	130
Mustafa Osman'ın Üstad'a Aldığı Soba	130
Katil, Üstad'a Hizmet Etmeye Başlıyor	131
Hapishanede Gelen Bayram	132
Üstad'ın Hapishane Dışında Görülmesi	132
Safranbolulu Hıfzı Bayram Üstad'ı Tıraş Ediyor	134
Mustafa Sungur'un Afyon Hapsi Hatıraları	134
Mustafa Ramazanoğlu'nun Afyon Hapsi Hatıraları	136
Emin Tekinalp'in Afyon Hapsi Hatıraları	139

ALTINCI BÖLÜM:

AFYON HAPSI'NDEN VEFATINA KADAR HAYATI

Mustafa Sungur'un Tazminatını Ödemesi	143
Üstad'ın Mustafa Sungur'u Diyanet'e Göndermesi	145
Diyanet Reisiyle Görüşmenin Ardından	146
"Mustafa Sungur'u Tevkil Ediyorum"	147
Mustafa Sungur Ağabey'le Bazı Hatıratım	147
Akşehir Palas Oteli'nde Üstad'ı Ziyareti	151
Safranbolulu Hüsnü Bayram Yargılanıyor	154
Afyon Mahkemesi'nin Beraat Kararı	156
Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Bilirkişi Raporu	159
Üstad Bediüzzaman'ın Vefatı	161
Mustafa Osman Efendi, Üstad'ın Cenazesinde	163
Üstad'ın Vefatından Sonra	164
Karabük, Nur'un Merkezlerinden Oluyor	164
Mustafa Osman Efendi Bir İstişarede	165
Hıfzı Bayram'ın Vefatının Ardından	166
Mustafa Osman'ın Ticareti Bırakması ve Hacı	168
Mustafa Osman Efendi'nin Yazdığı Risaleler	170
"Haremeyn-i Şerifeyne Vehhabilerin Tasallutuna Dair"	170
Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Sekizinci Kısımının İkinci Remzi	171
Mustafa Osman Efendi'nin Hadis Notları	172
Muallimlerin Önemi	174

Mustafa Osman Efendi'nin Vefatı	174
Bir Vasiyeti	174
Vefatından Sonraki Mevlid-i Şerif	175
Mustafa Osman Hakikatli Bir Nur Talebesiydi	177

YEDİNCİ BÖLÜM:

KİŞİLİĞİ VE ŞAHSİYET-İ MANEVİYESİ	181
Mustafa Osman Efendi'nin Şahsiyetine Genel Bir Bakış	184
Mustafa Osman Efendi'nin Ticaret Ahlakı	185
Mustafa Osman Efendi'nin Manevî Yönü	189
Mustafa Osman Efendi'nin Dinî Samimiyeti	194
Mustafa Osman Efendi'nin Kur'an'a Bağlılığı	196
Mustafa Osman Efendi'nin İhsan Ahlakı	198
Mustafa Osman Efendi'nin İstişareye Verdiği Önem	199
Mustafa Osman Efendi'nin Adab-ı Muaşerete Riayetteki Hassasiyeti	202
Mustafa Osman Efendi'nin Fitneler Karşısındaki Tavrı	204
Mustafa Osman Efendi'nin Ubudiyeti	206
Mustafa Osman Efendi'nin Ahlak-ı Hamidesi	208
Mustafa Osman Efendi'nin Tefekkür Dünyası	210
Mustafa Osman Efendi'nin Günahlardan Uzak Durması	211
Mustafa Osman Efendi'nin Takvası	212
Mustafa Osman Efendi'nin Siyasete Karşı Tavrı	214
Mustafa Osman Efendi'nin Hizmet Anlayışı	215
Mustafa Osman Efendi'nin Benlik ve Egosunu Sıfırlaması	217
Mustafa Osman Efendi'nin Hizmet Gruplarına Bakışı	218
Mustafa Osman Efendi'nin Dersleri	221
Mustafa Osman Efendi'nin Hizmetteki Yeri ve Hizmet Anlayışı	223
Mustafa Osman Efendi'nin Risale-i Nur'a İhtiyakı	225

SEKİZİNCİ BÖLÜM:

KİTAPTA GEÇEN TARİHLERİN KISA BİR KRONOLOJİSİ	227
--	------------

DOKUZUNCU BÖLÜM:

TANIYANLAR ONU ANLATIYOR	233
---------------------------------------	------------

Bediüzzaman Said Nursî

Bahadır Mustafa Osman	235
-----------------------------	-----

Muhammed Ali Yetgin

Hem Âlim Hem Veli Bir Zattı	246
-----------------------------------	-----

<i>İzzettin Yılmaz</i>	
Benim İlk Hocamdır	250
<i>Nureddin Cemal Güven</i>	
Her Haliyle Bir Asr-ı Saadet Müslümanıydı	254
<i>Sabri Ünal</i>	
Hayatı Hizmet Doluydu	256
<i>Mehmed Ergin</i>	
Aile Dostumuzdu	258
<i>Müşerref Ergin (Mehmed Ergin'in Eşi)</i>	
Hiz. Peygamber'in (a.s.m.) Huzurunda	260
<i>Osman Şahin</i>	
Örnek Alınacak Bir İnsandı	261
<i>Mustafa Coşkun</i>	
Tevazunun Zirvesinde Yaşardı	262
<i>Muhittin Sungur</i>	
Çok İleri Görüşlüydü	264
<i>Vedat Kader</i>	
Mehmed Feyzi Efendi'ye Çok Saygı Duyardı	267
ONUNCU BÖLÜM:	
BELGELER	269

GİRİŞ

MUSTAFA OSMAN KİTABINI yazmamızdaki asil saik, Efendimiz aleyhissalatü vesselamın "*Zikrû's-sâlihîne keffâratün*"¹ buyurmasıdır. Yani "Salih kimselerin anılması günahlara keffarettir." İşte bu zaviyeden, Allah Resulü'nün (a.s.m.) bu beyanına mazhar olmak istedik. Zira bu kardeşinize Mustafa Osman Efendi'yle defaatle görüşmek nasip oldu. Kendileriyle aynı beldede ikamet ediyorduk ve onu ömrünün son demlerinde yakından tanıma bahtiyarlığına erdim. O yıllarda Kastamonu'da yüksek tahsil yapıyordum. Zaman zaman kendileri lütuf buyurup fakiri kabul ederler ve Kastamonu'da bulunan Mehmed Feyzi Efendi'ye selam gönderirlerdi. Ben de bu iki Allah dostunun teâti-yi selamlarına vesile olmaktan büyük haz duyardım.

Mustafa Osman Efendi vefat ettiğinde yüksek tahsilimi bitirmiş, meslek hayatımın üçüncü yılını idrak ediyordum. Cenazesinden sonra Safranbolu Dedeoğlu Camii'ndeki mevlid-i

¹ *Câmiü's-Sağır*, c. 2, s. 81.

şerifteki manevî zevkleri bugün bile hissederim.

Üstad Bediüzzaman Said Nursî'nin hem evlad-ı manevîsi hem de varislerinden olan “fena fi'n-Nur” Mustafa Sungur Ağabey'in, vefasının muktezası olarak o mübarek insanın cenazesinden sonraki mevlit merasiminde külli vezaifini hakkıyla deruhte edişini saygıyla yâd etmek isterim. O gün oradaki cemaate, tesirli sözleriyle ağabeylik etmişti.

Mustafa Sungur Ağabey'i tanıyanlarca malumdur ki, o aziz insan, değişik zaman ve zeminlerde hep Mustafa Osman Efendi ve emsali Nur kahramanlarından bahisler açar, onları medh ü sena eder ve kudsî hizmetlerinden, hayırlarından hatıralar anlatır, Risale-i Nur'dan alakalı bahisleri okuttururdu.

İşte böyle bir hatırat-ı Nur bahsinden sonra kendilerine Mustafa Osman Efendi'yle ilgili çalışmalarından bahsedince ziyadesiyle memnun oldular. Dua ve himmet buyurdular. Bazı hatıralarını anlattılar. Bu hali bir lütf-u ilahî olarak telakki ettim. Kitabın yazılış sürecinde de her türlü desteğini aldım. Kendilerinde bulunan ve neşredilmemiş Osmanlıca lahika mektuplarının bir fotokopisini de bana verdiler. Hatta bir gün telefonla beni aratıp, “Karabük ve Safranbolu Nur talebelerini de kitaba al” tavsiyesinde bulundular. Ben de öyle yaptım. Kitabımda o kahramanlara da yer verdim.

Mustafa Sungur Ağabey'in Risale-i Nur hizmetine vakf-ı hayat etmesinin önemli vesilelerinden birisi şüphesiz Mustafa Osman Efendi'dir. Hatta o yıllarda Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi için, “Mustafa Osman, Sungur'un üstadı olmuş” demiş. Malumdur ki, Mustafa Sungur Ağabey hizmete girdiği andan itibaren davada bir rükün olmuş. Ahırzaman-da iman ve Kur'an'a hizmet eden bu azim cemaat içinde onun yeri hep başka olmuş. Tam bir varis-i Üstad olmuş. İşte bunun için Üstad Bediüzzaman ona, “Sungur, hayatım hayatınla devam edecek” ve “Sungur ileride Nur'un bayramları olacak. Ben onlara yetişemeyeceğim. Fakat sen onları göreceksin, gelip

mezarıma benim kulağıma söyleyeceksin” demiş. Bu mübarek insanın büyük katkılarıyla esasen seneler önce başladığım bu kitabımın neşrinin gerçekleştiği bu günlerde Mustafa Osman Efendi hakkında kitabın giriş bölümünde kendisiyle görüşmelerimden ruhuma akseden manaların bir hülasasını sizlerle paylaşacağım.

Mustafa Osman Efendi hayatının hiçbir döneminde enaniyet ve benliğe prim vermemiştir. Kendisi Üstad Bediüzzaman’a tüm benliğiyle teslim olmuştur. Hakikati bulmuştur. Çünkü o tam bir teslimiyet adamıdır. Onu bana tek cümleyle anlat deselerdi şöyle derdim: “El-hak, o tam müstakim bir Allah adamıydı.”

Mustafa Osman Efendi iç dünyası itibarıyla Üstad’ın Yirmi Altıncı Söz’ün sonunda, “Fâniyim, fâni olanı istemem. Âcizim, âciz olanı istemem. Ruhumu Rahman’a teslim eyledim; gayr istemem. İsterim, fakat bir Yâr-ı Bâki isterim. Zerreyim, fakat bir Şems-i Sermed isterim. Hiç ender hiçim, fakat bu mevcudatı umumen isterim” sözlerini duruşuyla göstermiştir.

Kendileriyle son görüşmemiz, vefatlarına yakın günlerde Safranbolu’da Fatih Mescidi’nde kılınan bir cuma namazı çıkışı olmuştu. İşte o bir buçuk saat kadar süren son görüşmemiz onunla vedalaşmamız olmuş. O gün çok iştiaklı konuşuyordu. Önceki görüşmelerimizden çok farklıydı. O gün, normal halinde çok celalli olan o zatta cemel tecellileri hakimdi. Bana çok iltifatlar ediyordu. Elini öptüm, dualarını aldım. İşte bu onu son görüşüm imiş.

Yine o günden zihnimde dipdiri yerini koruyan Kur’an-ı Mucizü’l-Beyan’ın “Allah mü’minlerden canlarını ve mallarını, karşılığında cenneti onlara vermek suretiyle satın almıştır”² ayet-i kerimesidir. Mustafa Osman Efendi bu ayetin sırlarını kemal mertebede temsil ediyordu.

² Tevbe Suresi, 111.

Mustafa Osman Efendi şaşmaz ve şaşırmaz bir rehber bulmuştur: Kur'an-ı Kerim ve onun manevî bir tefsiri olan Risale-i Nur... Zira Üstad Otuzuncu Söz'de şöyle diyor: "Eğer desen: 'Sen necisin, bu meşahire karşı meydana çıkıyorsun? Sen bir sinek gibi olup da kartalların uçmalarına karışıyorsun?' Ben de derim ki: 'Kur'an gibi bir üstad-ı ezeliyem varken, da-lalet-âlûd felsefenin ve evham-âlûd aklın şakirtleri olan o kartallara, hakikat ve marifet yolunda sinek kanadı kadar da kıymet vermeye mecbur değilim. Ben onlardan ne kadar aşağı isem, onların üstadı dahi benim üstadımdan bin defa daha aşağıdır.' Üstadımın himmetiyle, onları gark eden madde ayağımı da ıslatamadı. Evet, büyük bir padişahın, onun kanununu ve evamirini hamil küçük bir neferi, küçük bir şahın büyük bir müşirinden daha büyük işler görebilir."

İşte Mustafa Osman Efendi de bu sırra Üstad Bediüzzaman'la ve Risale-i Nur'la mazhar olmuş, hayatı boyunca nezih yaşamış ve nezih ölmüştür. Kendinden önce Hakk'a yürümüş mübarek Üstad'ın ve onun Nurlu talebelerinin (rahmetullahi alehim ecmain) izinden ayrılmamıştır.

Görüşmelerimizin birinde mübarek Nur talebeleri arkadaşlarını senakârane tavsifine hayran olmuştum. Özellikle Hüsrev Ağabey'e dair anlattıkları, aradan geçen yirmi yıla rağmen her an bana rehberlik ediyor. Onların her biri sanki gökteki yıldızlar gibi... Onları izleyenler tıpkı ashab-ı kiramın yolunu izleyenler gibi yolunu asla şaşırmıyor.

Mustafa Osman Efendi'nin huzurunda bulunduğum anlarda yaşadığım halet-i ruhiyeyi tam olarak tarif edemiyorum. Fakat şunu söylemeliyim: Bu ruh halini sadece şu üç yerde yaşadım. Mehmed Feyzi Efendi'nin, Mustafa Sungur Ağabey'in, bir de Fethullah Gülen Hocaefendi'nin huzurunda... Zaten Risale-i Nur Külliyyatı okunduğunda Mustafa Osman Efendi'nin mühim makamı apaçık görülebilir.

Merhum Doktor Mustafa Ramazanoğlu Ağabey'den sağlı-

ğında Mustafa Osman Efendi'yle ilgili hatıratını dinleyip kayda almıştım. Ramazanoğlu Ağabey onun yakın dostlarından-
dı. Karabük ve Safranbolu'daki fedakâr ve kahraman dostların
da yardım ve himmet-i âlileriyle bu yirmi yıllık notlarım, yazı-
larım, hatıratım, bugün bu kitapla sizlere arz ediliyor.

Bu kitapta Üstad Bediüzzaman'ın "Birinci saftaki haslar içi-
ne girmeye hak kazanmış, Nur'un kahramanlarından, muhlis,
ikinci bir Hüsrev, Hasan Feyzi gibi, metin, ihlası tam, bahadır,
Risale-i Nur'a pekçok faydası dokunan, fedakâr, edip, vasıta-i
irtibat, fevkalade sadakatli, haslar dairesinde" diye tasvir ettiği
Mustafa Osman Efendi'nin hayatından kesitler yer alıyor.

Bu kesitlerde onun bütün hayatını ihlas ve samimiyet içe-
risinde yaşadığını, bu mübarek vatanın asil evlatlarından ol-
duğunu göreceksiniz. Kitabı bitirdiğinizde hayatının her anını
milletine hizmeti her şey saymış, ahlak ve kemalatıyla tebellür
etmiş bir velinin ruh portresini bir nebze müşahede edecek-
siniz.

Üstad Bediüzzaman'ın evlad-ı manevîsi Mustafa Sungur'a
Risale-i Nur'u tanııtma noktasında büyük hak sahiplerinden
olan Mustafa Osman Efendi'nin seneler önceki hatıralarıyla
bir devre tanıklık edeceksiniz.

Bu kitapta daha önce yayınlanmamış orijinal belge ve bil-
giler var. Bir devre ışıık tutacak ilginç hatıralar var. Risale-i
Nur'un bazı parçalarının bu yeni bilgi ve belgelerle daha iyi
idrak edilmesine hizmet edecek bahisler var.

İstifadeye medar olması duasıyla...

YILMAZ YENİDİNÇ

Birinci Bölüm

Ölk Hayatı

DOĞUMU, CEDDİ VE İLK HAYATI

BURAM BURAM TARİH kokan Safranbolu'nun³ Akçasu Mahallesi'nde mukim, âlim, fazıl bir zat olan Hafız Osman Efendi ve Hayriye Hanım'ın 1911 (hicri 1328)⁴ yılında nur yüzlü bir evlatları olur. İsmi Mustafa Osman koyarlar. Nüfusa kaydı ise sonraki yıllarda olur. Resmî olarak doğum tarihi 1914'tür (hicri 1333). Kayıtlara adı "Mustafa Usman" olarak geçer. Bu açıdan kendisi hayatı boyunca hem resmî yette hem de sivil hayatta adını hep Mustafa Usman olarak kullanmıştır.

³ Safranbolu: Karabük iline bağlı bir ilçedir. İlin en büyük ve gelişmiş ilçesidir. İlçe Ankara'nın 220 km kuzeyinde, Karadeniz'in 100 km güneyinde ve Karabük'ün 8 km kuzeyinde yer alır. Safranbolu şehir merkezi ile Karabük il merkezi iç içe gibidir. Safranbolu evlerinin tarihi değeri vardır ve koruma altındadır. Tıpkı Beypazarı, Göynük, Odunpazarı gibi Türkiye'nin birçok yerinde rastlanan klasik Osmanlı kent mimarisini yansıtır. Safranbolu tarih boyunca önemli bir merkez olmuştur. 17 Aralık 1994 tarihinden beri Türkiye'de Dünya Miras Listesi'nde yer alan dokuz kültürel varlıktan biri olmuştur. "Safranbolu" ismini burada yetişen safran bitkisinden alır. Nüfusu 50.000 kişiye yakındır.

⁴ Kitabımızın son bölümündeki belgelerde babası Hafız Osman Efendi'nin el yazısıyla yazdığı notlarda doğum tarihi tam olarak 18 Kanunievvel 1328'dir.

Buram buram tarih kokan Safranbolu.

Küçük Mustafa ilk tahsilini mahalle mektebinde yapar. Bu arada babasından da ilk Kur'an derslerini alır. O yıllarda Safranbolu'da çocuklar 4 yaşlarını 4 ay 10 gün geçtiğinde dinî eğitim almaya başlarlar. O gün çocukların evinde akrabalar, yakın çevredeki komşular ve davetliler toplanır, özel bir tören düzenlenir. Çocuk bir hocaefendinin önünde diz çöker. Hoca çocuğa önce besmele çektirir. Sonra Fatiha-i Şerife Suresi'ni okutur. Akabinde orada toplanan cemaatle hep birlikte dualar edilir. Törene gelenler çocuğa hediyeler verir. En sonunda da mevlid-i şerif okunarak çocuğa ömrü boyunca unutamayacağı çok özel bir merasim yaşatılır. Böylece çocuk eğitim hayatına bu güzel anılarla başlamış olur.

Küçük Mustafa mahalle mektebinin ardından Safranbolu Rüştîyesi'ni bitirir. O yıllarda Safranbolu'da ilim ve irfan ocakları pek ziyadedir. Mustafa Osman rüştîye tahsilinin ardından 1928 yılında Safranbolu İdadisi'nden de dereceyle mezun olur. Böylece devrinin şartlarında çok iyi bir tahsil derecesine ulaşır.

Safranbolu'da Mustafa Osman Efendi'nin okuduğu bu rüş-tiye ve idadi mektepleri günümüzdeki Kalealtı İlkokulu ve Bağlar Köyiçi semtindeki Kız Meslek Lisesi'nin bulunduğu binanın ilk ahşap halidir. Bu idadi mektebinde merhum Dr. Mustafa Ramazanoğlu'nun⁵ babası Mehmed Emin Efendi idarecilik yapmıştır. Ramazanoğlu Ağabey Mustafa Osman Efendi'nin hayatıyla ilgili hatıratını sağlığında anlatırken, "Babam Mehmed Emin Efendi, Mustafa Osman Efendi'nin hocasıdır" demişti.

Mustafa Osman Efendi'nin hocalarından, Mustafa Ramazanoğlu'nun babası Mehmed Emin Efendi.

⁵ Dr. Mustafa Ramazanoğlu, 16 Mart 1926 Salı günü Safranbolu'da doğar. Babası Mehmed Emin Efendi, annesi Habibe Hanımdır. Mustafa Ramazanoğlu 1933 yılında başladığı ilk mektebi 1938 yılında bitirir. 1939 yılında Kastamonu Lisesi orta kısmında yatılı olarak okumaya başlar. 1940 yılında Abdullah Yeğin'le birlikte Üstad Bediüzzaman'ı ziyaretle şerefelenir. 1945 yılında Kastamonu Lisesi'nden mezun olup olgunluk sınavına girer ve 1946 yılında İstanbul'da üniversite tahsiline başlar. Aynı yıl Fatma Hanım'la evlenir. 1948 yılında Üstad Bediüzzaman'ı metheden bir yazısından dolayı arkadaşı Metin Halıcı'yla birlikte tutuklanıp Afyon Hapsi'ne sevk edilir. 47 gün sonra tahliye olur. Bilahare beraat eder. Sonraki yıllarda Üstad Bediüzzaman'la defaatle görüşür. (Kendileri 1950 öncesi Oruç soyisini kullandığından risalelerde bu soyisimle de anılmaktadır.) 1953 yılında Tıp Fakültesi'ni bitirip Safranbolu'da doktor olarak çalışmaya başlar. 1956 yılında 18 ay süren askerliğini tamamlayıp terhis olur. Aynı yıl Emirdağ'da Üstad Bediüzzaman'ı son kez ziyaret eder. 1986 yılında, 1960 yılından beri çalıştığı Karabük Demir Çelik Fabrikalarından emekli olur. Sadakat ve ihlasla geçen ömrü 10 Şubat 2009 Salı günü hitama erer ve Hakkın rahmetine kavuşur.

Küçük Mustafa bu yıllarda, kunduracılık yapan dayısı Mustafa Gerdeli'nin yanında çıraklık yapar. Safranbolu'daki bir nevi Ahilik kültürünün tezahürü kabul edilebilecek ticarî ahlakı da o günlerde elde eder.

Mustafa Geredeli'nin ataları kadılık yaparlarmış. Aile fertlerinin anlattıklarına göre o günlerde kadılar iki sene vazife yapar, akabinde iki sene merkeze çekilirlermiş. Merkezde kaldıkları bu iki yılda kitaplarla meşgul olur, kendilerini geliştirirlermiş.

Kadılık dışında aile hattatlıkla meşgul olurmuş. Ancak matbaanın faaliyete geçmesiyle el yazma eserler revaçtan düşmüş ve ailece tuz ticareti yapmaya başlamışlar. İşte sonraki yıllarda da Mustafa Geredeli kunduracılık işine başlamış. Oğlu Abdullah Geredeli hem babasına çıraklık yapıyor, hem de ilimle meşgul oluyormuş. Hatta ilimde öyle bir mer-tebe elde etmiş ki devrinin önemli fıkıh âlimlerinden biri olmuş.

İşte Küçük Mustafa'nın neşet ettiği ortam böyle bir ortamdır. Küçük Mustafa çıraklık günlerinde Anadolu'nun şirin kenti Safranbolu'daki esnaf loncalarında çok güzel bir ahlakî kültür edinir. Bu, Anadolu'da filizlenip kök salan Ahilik kültürünün bir semeresidir. O yıllarda Safranbolu'da demircilik, semercilik, katırcılık, saraçlık, debbağlık, yemenicilik, urgan-cılık, dericilik, ayakkabıcılık ve nalbantlık çok revaçtaki mes-lek dallarıdır.

Bu yüksek kültürün temelleri ise tarihte Safranbolu'nun İstanbul ve sarayla olan ilişkisinin çok güçlü olmasından kaynaklanmaktadır. Özellikle Osmanlı'nın son dönemlerinde Safranbolu ve yöresinden, sarayda üst düzey görev yapan bü-rokratlar, medreseliler vb. kıymetli insanlar çok sık görülür. Bunun yanında duraklama devrinde Safranbolu bir sürgün kenti olma özelliği de gösterir. Mesela Hasan Paşa ve Köprü-lü Mehmed Paşa Safranbolu'da sürgün hayatı yaşamıştır. Da-

ha eski dönemlere gidildiğinde de Candaroğulları döneminin son yıllarına doğru Osmanlılar Safranbolu kent merkezine Kayı aşiretinden gruplar yerleştirerek bölgeyle aralarında kuvvetli bağlar kurmuşlardır.

Küçük Mustafa'nın çocukluk yıllarında Safranbolu'da 11 mahalle, 28 mescit ve cami, 12 medrese⁶, 13 han, 2 kütüphane, (Safranbolu'nun köyleri dahil olmak üzere) 170 sıbyan mektebi, 11 hamam, 84 tabakhane, 1 rüştiye, 1 idadi, 107 çeşme, 1 bedesten, 2 muvakkithane ve 945 dükkân vardır. Küçük Mustafa'nın yüksek ve asil şahsiyetinin şekillenmesinde aldığı eğitimin yanında bu kültürel çevrenin de etkisi küçümsenemez. Mustafa Osman Efendi 1976 yılına kadar 56 yıl sürdüreceği "ticarî bir ahlak abidesi" olmanın temellerini böylece çok sağlam olarak atar.

ASKERLİĞİ VE EVLİLİĞİ

Mustafa Osman Efendi resmî kayıtlarda 1914 doğumlu olduğu için tespitlerimize göre 1934 yılında askerlik vazifesini yapmak üzere Afyon'a gider. Askerliğini burada tamamlar. 1936 yılında terhis olur. Memleketi Safranbolu'ya döner.

Yanında çalıştığı dayısı Mustafa Gerdeli'nin kızı Fatma Gerdeli'yle 1938 yılı Mayıs ayında evlenir. Evlendikten sonra kendi ticarî hayatı başlar. Artık işyeri kadim Ahilik kültürünün bir temsil yeri olur. İlk önce ayakkabı çıraklığıyla başladığı ticarî hayatını akabinde hırdavatçılık ve inşaat malzemeleri satarak sürdürür.

⁶ Bu medreselerden bazıları şunlardır: Köprülü Medresesi, Süleyman Paşa Medresesi, Muslu Medresesi, Kazdağı Medresesi, İzzet Paşa Medresesi. Bu medreselerde 250 civarında öğrenci eğitim görmüş.

Mustafa Osman asker arkadaşlarıyla (arkada oturan başı bereli).

ÇOCUKLARI

Mustafa Osman Efendi'nin Fatma Hanım'la yaptığı bu izdivaçtan bir oğlu ve bir kızı dünyaya gelir. 1938 yılında doğan Necati 1941 yılında küçük yaşta vefat eder. 1947 yılında doğan Nuriye Hayrunnisa 1980 yılında 33 yaşında vefat eder. Eşi Fatma Hanım ise 2010 yılında Hakkın rahmetine kavuşur.

İkinci Bölüm

*Mustafa Osman Efendi'nin
Üstad'ı Tanıması*

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN'LA TANIŞMA VE İLK ZİYARET

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN Üstad Bediüzzaman Said Nursî ile tanışması ve ilk ziyareti 1941 yılında olur. Safranbolulu Hıfzı Bayram,⁷ Bartınlı Seyyid Efendi, Osman An, Sayacı Mehmed, Bayram Efendi, Mehmed Efendi, Mustafa Ramazanoğlu'nun babası Mehmed Emin Efendi'nin de aralarında bulunduğu sekiz kişi Üstad'ı Kastamonu'da ziyaret ederler.

Üstad kendilerini Kastamonu'da Çarşı Polis Karakolu'nun karşısındaki ilk medrese-i Nuriye olan ahşap evde ikişer ikişer kabul eder. Sonra onlara Mevlana Halid-i Bağdadî'nin cübbesini teberrüken giydirir. Üstad'ın bu iltifatı hepsini mest eder. Mustafa Osman Efendi'nin Üstad'la ilk görüşmesi ve Üstad'ı tanıması böyle olur.

⁷ Hıfzı Bayram, 1908 (hicri 1304) yılında Karabük'ün Safranbolu ilçesi Baba Sultan Mahallesi'nde dünyaya gelir. Babası Hüsnü Efendi'dir. Soyu, Horasan Brenlerine dayanır. Safranbolu Tekke Üstü'nün Kalealtı mevkiindeki türbelerde yatan evliyaların çocuklarıdır. Üstad Bediüzzaman Said Nursî'yle tanıştıktan sonra ömrünün sonuna kadar hizmet-i imaniye ve Kur'aniyede çalışır. 1948 yılında Üstad'la beraber Afyon Hapsi'nde yatar. Hüsnü ve Yılmaz Bayram Ağabeylerin babasıdır. 1969'da hacca gittikten sonra, 1970 yılında Ramazan ayının ilk haftasında Hakkın rahmetine kavuşur.

Mustafa Osman Efendi'nin Kastamonu'da Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret ettiği ev.

Bu ziyarette hayatı boyunca kendisine hürmet edeceği Mehmed Feyzi Efendi'yle de tanışır. O ilk tanışma gününe ait bir hatıra şöyledir:

Mustafa Ramazanoğlu'nun babası ve aynı zamanda Mustafa Osman Efendi'nin hocası olan Mehmed Emin Efendi, Üstad'a, "Ben Safranbolu'da muallimlik yapıyorum. Fakat muallimliği bırakacağım" der.

Üstad ona, "Sizler bir çuval buğday içinde bir avuç darı gibi azsınız. Hiçbir hizmet yapmasanız da yerinize gelecek şerli birisinin gelmesine mani olsanız bile hizmet etmiş olursunuz. Muallimliğe devam edin, bırakmayın" der.

MUHABERE MERKEZİ GİBİ

Mustafa Osman Efendi, Üstad'ı bu ilk ziyaretinden sonra Risale-i Nurlara ciddiyetle müteveccih olur. Safranbolu müftüsü ve Hıfzı Bayram başta olmak üzere Eflani'deki Ahmed Fuad Efendi ve Eflani Nur talebeleriyle birlikte Isparta'dan ve Kastamonu'dan gelen Nur'un mühim parçalarını okur ve yazarlar.

Üstad'ın 20 Eylül 1943 Pazartesi günü Denizli Hapsi'ne sevk edilmesine kadar hizmetlerine devam ederler. Kendisi bugünlerde bir muhabere merkezi gibi çalışır. Merhum Mustafa Ramazanoğlu o günleri bize şöyle anlatmıştı:

“Hazret-i Üstad'ı ziyaretlerimiz Denizli Hapishanesi'ne sevk edildiği güne kadar devam etti. Üstad'ı ziyarete arkadaşım Araçlı Abdullah Yeğin'le beraber giderdik.

Lise 1. sınıfa başlamıştım. Babam⁸ bizim buraların çavuş üzümü meşhur olduğundan bir sepet hazırlatıp Üstad'a göndermişti. Fakat Üstad Kastamonu'dan ayrıldığı için verememişim. Bugün bile bu burukluğu ruhumda derinlemesine yaşıyorum.”

Mustafa Ramazanoğlu ve Abdullah Yeğin Kastamonu Lisesi'nde okudukları ve Üstad Bediüzzaman'ın kendilerine ders verdiği günlerde (29 Ekim 1942).

⁸ Mustafa Ramazanoğlu'nun babası Mehmed Emin Efendi, aynı zamanda Mustafa Osman Efendi'nin hocasıdır. Mehmed Emin Efendi, hem mütefennin bir muallim hem de Safranbolu Köprülü Camii'nin imamıdır.

ÜSTAD VE TALEBELERİNİN DENİZLİ BERAATİ

Üstad Bediüzzaman ve Nur talebeleri Denizli Mahkemesi'nden beraat ederler. 15 Haziran 1944 günü tahliye olan Nur talebeleri memleketlerine dönerler. Bu dönemde Safranbolu ve Eflani havalisindeki hizmetler, Isparta-Kastamonu-İnebolu gibi Nur'un ilk merkezlerine göre çok yeni ve henüz dar bir cemaatle sınırlı olduğundan buralardan Denizli Hapsi'ne giren Nur talebesi olmamıştır. Fakat gönülleri ve ruhları bütünüyle Üstad ve talebelerine müteveccih olmuştur. Denizli Hapsi'nde yazılan *Meyve Risalesi*'ni okuyarak müteselli olmuşlardır.

Denizli Hapsi'nden tahliye olan Nur talebeleri... Arkada kapının önünde oturan sarıklı zat Mehmed Feyzi Efendi'dir. (15 Haziran 1944)

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN'IN KASTAMONU HAYATI

O günlere dair hem Mustafa Osman Efendi hem de Mustafa Ramazanoğlu bazı hatıralarını anlatmışlardır. Üstad'ın yedi sene üç ay ikamet ettiği ve Nurların pekçok risalelerinin telif edildiği Kastamonu'da Mehmed Feyzi Efendi Üstad Bediüzzaman'ın hizmetinde bulunmuş ve onun pekçok sırrına vakıf olmuştu. Mehmed Feyzi Efendi, Üstad'ın hizmetine girdi-

ği 1937 yılına ait bir hatırasını Mustafa Ramazanoğlu'na şöyle anlatır:

“Askerden terhis olacağım günlerdi. Gece rüyamda nuranî bir zatın zulmet bulutlarını dağıttığını görmüştüm. Askerliğim bitince İstanbul'dan Kastamonu'ya döndüm. Üstad da buraya geleli bir sene olmuş. Ziyaretine gidince rüyamda bana gözüken nuranî zat karşımdaydı. Üstad bana dönüp, 'Kardeşim Feyzi nerede kaldın? Seni bekliyordum' diyerek iltifat etmişti.”

Mustafa Osman Efendi hayatı boyunca Mehmed Feyzi Efendi'ye hürmet etmiştir. Çünkü o Üstad Bediüzzaman'ın sır kâtibidir. Büyük bir âlimdir, kâmil bir velidir. Mustafa Osman Efendi, tam kırk sekiz sene, Mehmed Feyzi Efendi'nin 4 Mart 1989 tarihinde vefatına kadar onunla görüşmüş ve istişarelerde bulunmuştur.

Ben hem Mustafa Osman Efendi'den Mehmed Feyzi Efendi'ye, hem de Mehmed Feyzi Efendi'den Mustafa Osman Efendi'ye selam getirip götürmüşüm. Bu benim hayatımın en tatlı hatıralarındandır. Bu münasebetlerle yine Allah Resulünün “Zikrû's-sâlihîne keffâratün”⁹ hadis-i şerifine iktida ederek kitabın bu bölümünde Mehmed Feyzi Efendi'yle ilgili ihtisastımdan bir bölümünü teberrüken yazacağım.

MEHMED FEYZİ EFENDİ BİR RUH MİMARİYDİ

Kendisini tanımayı hep hayatımın miladı olarak gördüm ve inandım. Vakıa Risale-i Nur'u biliyor ve okuyordum. Üstad Bediüzzaman'ı çok seviyordum. Lakin Mehmed Feyzi Efendi'yi tanıyınca âlemimde her şey yerli yerine oturmuştu. Ben risaleleri de, Üstad Bediüzzaman'ı da onda tam manasıyla idrak etmiştim.

⁹ Câmîü's-Sağır, c. 2, s. 81.

Zira o Risale-i Nur hakkında “Risale-i Nurları tekrar tekrar okumak lazımdır. Sathî değil bütün duygu ve latifelerle teveccüh ederek okumalıdır ki her latife hissesini alabilsin” ve yine “Risale-i Nur iman ve Kur’an davasıdır. Bu dava bütün mace-raların fevkinde kalsın, iltibas yakışmıyor. Üstad kabrinde rahatsız oluyor” buyururlardı.

Bize karşı o engin tevazusuyla olan teveccühleri henüz üniversitenin birinci sınıfında okuduğumuzda başlamıştı. Öğretmen olacağımız için bize çok değer veriyordu. Kendisinden aldıklarımı ifadeden çok acızım fakat Üstad’ın Otuzuncu Lem’a’nın Altıncı Nükte’sinde beyan ettiği gibi “Bir şey bütün elde edilmese, bütün bütün elden kaçırılmaz” kaidesince davranıp onunla yaşadıklarımın ziyade âli şahsiyetine tercüman olmaya çalışacağım. Buna bir nevi ona ait bir ruh portresi denemesi de denilebilir.

Mehmed Feyzi Efendi, Üstad Bediüzzaman’ın hizmetinde bulunduğu yıllarda...

Mehmed Feyzi Efendi her şeyden önce bir ruh mimarıydı. Yanına gidip de onun manevî sofrasından doymadan kalkan tek bir insana şahit olmadım. Kendisi Kur'an'ın, Resulullah'ın (a.s.m.), Üstad Bediüzzaman'ın sıbgasıyla sıbgalanmıştı. Yanına gelenleri de sohbetlerinde bu sıbgalarla sıbgalardı. O manevî iklimden çıkanlar, üzerlerinde bu manevî boyanın alametlerini—fakat herkes derecesine göre—görüldü. Kalbinizdeki marazları bir hekim-i hazık tavrıyla tedavi ederdi. Sizin ona bir şey söylemenize asla gerek yoktu. O, bakar, görür ve durumunuza münasip bir lisanla anlatırdı. Kalbinizde bir soru mu var, huzur-u âlilerinde sükût ile oturmanız kâfidir; Mehmed Feyzi Efendi sohbetinde mutlaka o sualinize cevap verecektir. Bunun benzeri yüzlerce vakayı onu görenlerden dinleyebilirsiniz. Halen hayatta olanlar bunun şahitleridir. Kalben mutmain olmadığınız meseleler mi var; Mehmed Feyzi Efendi onları size tam itminana ereceğiniz şekilde ifade eder. Kararsız mısınız; doğru karara dair işaretleri sohbet içerisinde mutlaka söyler. Hatta çok yakın akrabalarından birine—isini de tasrih edebilirim fakat çok mütevazı kişiliğinden dolayı bunu istemediğini söyledi—şöyle dediğini biliyorum: “Eğer sizin bir sıkıntınız olursa ben vefat edince kabrime gelip bana anlatın.” Mevzu muğlak kalmaması için hadisenin cereyan şeklini kısaca özetleyeyim:

Mehmed Feyzi Efendi'nin çok yakınlarından biri, onu ziyareti esnasında “Mehmed Feyzi Efendi'nin vefatından sonra ne yapacağız?” diye kalbinden geçirir. “Şimdi bir sualimiz olsa gelip ona soruyoruz. Bir derdimiz olsa bize derman verecek yolları öğütlüyor. Oysa şimdi yaşlandı. Emr-i Hak vaki olunca bizim halimiz nice olur? Ne yaparız? Hangi kapıya gideriz? Mededi nerede ararız” diye düşünüyor. İşte tam o anda Mehmed Feyzi Efendi böyle buyuruyor: “Eğer sizin bir sıkıntınız olursa ben vefat edince kabrime gelip bana anlatın.” Yani o mübarek insan manevî tasarrufunun vefatından sonra

da devam ettiğini böylece ifade ediyor. Siz de evliyalar şehri Kastamonu'nun o mübarek mevkiinde onun kabri-i şerifini ziyaret ettiğinizde bu manayı katiyen hissedersiniz. Bunun da canlı şahidi çoktur. Kabrinde dua ettiğinizde içinizde bir huzurun her yanınızı kapladığını görürsünüz. O evlad-ı Resul'ün (a.s.m.) size manevî bir ikramını müşahade edersiniz.

MEHMED FEYZİ EFENDİ'NİN ASİL TAVRI

Mehmed Feyzi Efendi'yle görüşmelerimizin sayısı epeyce fazla... Üniversitede okurken mübarek evine giderdik. Cuma günleri de Hazret-i Pir Şeyh Şaban-ı Velî Camii'nde birlikte cuma namazı kılardık. Ben onunla omuz omuza durup namaz kılmaya doyamazdım.

Namazda okuduğu dualar, bugün gibi zihnimde. Malum kendileri çok yüksek bir kıraat âlimiydi. Onunla kılınan namazda insanın adeta bu dünyayla bağı kesilirdi. Efendimizin (a.s.m.) "Namaz mü'minin miracıdır" hadisindeki manalar tebarüz ederdi. Ben tahiyyata oturup tüm duaları bitirdiğimde hatta "birahmetike ya erhamerrahimîn"i üç kez söyleyip selamlamayı beklediğimde Mehmed Feyzi Efendi yalnızca et-tahiyyatü'yü tamamlardı. Öyle bir namaz kılışı vardı ki ancak yaşanır, anlatılmaz.

Mehmed Feyzi Efendi sohbet tarzını esas alırdı. "Ağaç kökünden sıvarılır yani sulanır. İnsan da kulağından sıvarılır. Ashab kulaktan âlim oldular" dedikleri ziyaretçilerince malumdur. Sözleri son derece anlaşılır ve müessirdi. Muhataplarının seviyelerine uygun söz söylerdi. Her ziyaretçisinin durumu ve konumuna uygun davranırdı. Ben kendilerine huzurlarından ayrılırken "Efendim bize dua ediniz" derdim. Elini öperdim. O da bana "Siz de bana dua edin" dediğinde çok şaşırdım. İçimden "Allah'ım, bu senin sevgili bir kulundur, makbuledindir, mukarrabindir. Nasıl oluyor da benden böyle samima-

ne dua istiyor” derdim. “Biz kimiz ona dua etmek kim?” derdim. Velayetin zirvesindeki bu zat bir üniversite talebesinden son derece samimane dua istiyordu. Fakat bu tavrı beni öylesine etkiliyordu ki bütün benliğimde dinime, milletime, vatani-ma hizmet etme arzusu uyandırıyor. Eserleri okumak, anlamak; risaleleri satır satır tetkik etmek arzusu uyandırıyor. Kendimi kıymetli hissediyordum. Bütün ilmi eserleri temin edip okumak, öğrenmek istiyordum. İlmin insanı yücelttiğini kavriyordum.

Bütün bu ve benzeri halleri işte onun huzurunda hücrelerinize işlenmiş hissediyordunuz. Sanki mahir eliyle ruh ve kalbinizi bir kanaviçe gibi gerip elindeki manevî tıgıyla sizde iman ve Kur’an nakışlarını o kanaviçeye işliyordu. Siz ise bunu manen yudum yudum yudumladığınızı görüyordunuz. İçinizden keşke bu ziyaret hiç bitmese diye geçiriyordunuz. Sonra onun “Safa geldiniz kardeşim” sözüyle ziyaretin bittiğini anlıyor, kalkıp izin istiyordunuz. Ziyaretlerde ikram ettiği çayın tadını ve sıcaklığını bugün bile damağında hissederim.

Mehmed Feyzi Efendi’den defalarca duyduğum ve hayran olduğum şu ifadesini de zikretmek istiyorum. Kendilerine sordum: “Efendim bize Üstad’ımızı ve onunla yaşadıklarınızı anlatır mısınız?” Söze derin bir ah çekme edasıyla başlardı. Ah çekmiyordu ama o hava sesin tınısında, derinlemesine gizliydi. Onu görenler bunu bilirler. Şöyle derlerdi: “Demler o demler, zaman o zaman idi.” Ve yine Üstad Bediüzzaman’dan aşk ve muhabbetle şöyle söz açarlardı: “O bir aslandı. Biz de yanında kedi yavruları gibiydik.”

Şimdi düşünüyorum. Biz bu büyük velinin, Hazret-i Üstad’ın irtihal-i dar-ı beka etmesinden sonra devrinin kutbu olduğunu konuşuyorduk, o ise bize, “Biz onun yanında kedi yavruları gibiydik” diyordu. Yaşadığı zamanı Üstad’la geçirdiği zamanlara nispeten yok sayar gibiydi. Tıpkı ashab-ı kiramın Efendimizden (a.s.m.) sonra hayatı onunla geçirdikleri

anlar olarak görmeleri gibi. Tıpkı Bilal-i Habeşî'ye Efendimizden (a.s.m.) sonra bir daha ezan okutamadıkları ruh hali gibi. Mehmed Feyzi Efendi de ısrarla Üstad Bediüzzaman'la geçirdiği o kutlu yıllara özlem duyuyordu. Her şeyini ona bağlıyordu. Demek ki Üstad Bediüzzaman'a bağlılık ve muhabbet işte tam böyle olmalıydı.

Mustafa Osman Efendi'nin hayatı boyunca hürmet ettiği
Üstad Bediüzzaman'ın sır kâtibi Mehmed Feyzi Efendi.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN SELAMI

Okuldan memleketime geldiğimde Mustafa Osman Efendi'yi ziyaret ederdim. Kastamonu'da okuduğumu biliyordu. Bir ziyaretimde bana Mehmed Feyzi Efendi'ye selamını götürmem görevini vermişti. İşte o selamını götürdüğüm ziyaret benim en unutamadığım ziyarettir. O gün bir başka kabul edildim o huzura... İçeri girdim. Daha selamı söylemeden bu hale mutali olduklarını anladım. Yine de selamı söyledim. "Ve aleyküm selam" deyişleri dilden ziyade kalbin lisanıylaydı. Dili, kalp ve ruhuna tercüman oluyordu.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'DEN NURCULARA MEKTUP

Mustafa Osman Efendi ve emsali pekçok zatlar Üstad'ın Kastamonu'daki hayatının hizmet semerelerindendir. Üstad Hazretleri 1936 yılının Nisan ayının son gününde Kastamonu'ya gelir. Burada yaklaşık yedi sene üç ay kaldıktan sonra 20 Eylül 1943 Pazartesi günü Kastamonu'dan Denizli Hapsi'ne sevk edilir.

Denizli Hapsi'nin beraatle neticelenmesinin akabinde Üstad Emirdağ'a döner. İşte Üstad Emirdağ'dayken Mustafa Osman Efendi Üstad'a bir mektup yazar. Mustafa Osman Efendi'nin Nur talebelerine hitaben yazıp Üstad'a gönderdiği bu mektubu Üstad Hazretleri beğenir, lahika olarak neşrettirir. Mustafa Osman Efendi'nin mektubundan bir bölümü şöyledir:

"Çok aziz, siddik, bahtiyar kardeşlerim,

(...) Bakıp da görmeyen ve görüp de görmek istemediğinizden kapadığınız gözlerinizi açınız, görünüz ve azim tehlikelerin çok yakın olduğunu ihsas ve telaş ve itirazınızı arttırmaktan başka bir işe yaramayan dünya havadislerini veren radyo başına değil, ayaklarınızdaki bütün derman ve kuvveti-

nizle Risale-i Nur başına ve onun neticesi emniyet, selamet ve saadet olan nuranî dairesine koşunuz.”¹⁰

ÜSTAD'IN EMİRDAĞ'DA ZEHİRLENMESİ

Gizli din düşmanları Üstad Bediüzzaman'ı Emirdağ'da zehirletirler. Bu haber Karabük-Safranbolu-Eflani Nur talebelerine lahika mektuplarıyla ulaşır. Gözyaşlarıyla Üstad'ın sıhhati için dualar ederler.

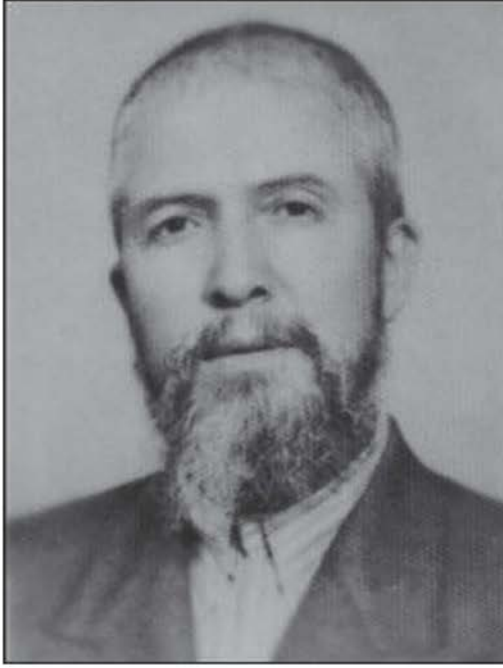
Mustafa Osman Efendi durumu yakın dostu Eflanili Ahmed Fuad Efendi'ye bildirir. Ahmed Fuad Efendi çok üzülür. Hemen Üstad'a bir mektup yazar. Üstad'ın bedeline canını vermek istediğini söyler. Mektubu Mustafa Osman Efendi Üstad'a gönderir. Zira o Üstad'ın da dediği gibi vasıta-i muhabere-
redir.

SAFRANBOLU-EFLANİ NUR TALEBELERİNİN MUKABELESİ

1946 yılı sonlarında Üstad'a Emirdağ'da on birinci kez zehir verilmesinin ardından Üstad'ın zehrin tesiriyle rahatsızlıkları devam eder.¹¹ Talebeleri endişelenir. Vakıa, Hasan Feyzi Efendi'nin Üstad'ına bedel şehadeti lahikalarla Nur talebelerine duyurulmuştur.

¹⁰ Bediüzzaman Said Nursî, *Emirdağ Lahikası*, Söz Basım-Yayın, s. 175-177.

¹¹ Üstad Bediüzzaman'ın zehirlenmeleri: Üstad Bediüzzaman'a hayat-ı seniyyeleri boyunca yirmi bir kez zehir verilmiştir. Bu zehirler hıfz-ı ilahtıyla ona tesir etmemiş, yalnız çok ciddi rahatsızlıklar vermiştir. Çile ve ıstıraplarına bir yenisini daha eklemiştir. İşte bu zehirlenmelerin ilki 1923 yılında Ankara'da olmuştur. Daha sonra sırasıyla 1935 yılında Eskişehir Hapsinde ikinci kez, 1938-1943 yılları arasında Kastamonu'da üç kez, 1943-1944 yıllarında Denizli Hapsi'nde üç kez, 1945-1946 yılları arasında Emirdağ'da üç kez, 1948 yılında Afyon Hapsi'nde üç kez, 1950 yılında Emirdağ'da bir kez, 1952 yılında İstanbul Akşehir Palas Otel'i'nde bir kez, 1952 yılında Gençlik Rehberi Mahkemesi günlerinde bir kez, 1953 yılında bir kez ve vefatına kadar da üç kez daha olmak üzere toplam yirmi bir defa zehirlenmiştir.

Üstad'a canını feda ettiğini bildiren Safranbolu-Eflani
Nur talebelerinden Ahmed Fuad Efendi.

İşte o anda Safranbolu-Eflani Nur talebelerinden Ahmed Fuad Efendi tıpkı selefleri Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendiler gibi Üstad'ına canını feda etme arzusunu bir mektupla Üstad'a bildirir. Bu mektubu Safranbolulu Mustafa Osman Efendi Üstad'a ulaştırır.

Böylece Ahmed Fuad Efendi, Üstad'a canını sunan üçüncü zat olma şerefini ihraz eder. Üstad Hazretleri bu andan itibaren Ahmed Fuad Efendi'yi Hafız Ali ve Hasan Feyzi Efendilere halef kabul eder. Onu onlara isnat eder, makamını onların makamlarında anar. İşte o mektup şudur:

“Şefkatli Üstad'ımız, çok merhametli efendimiz,

Nur hizmetlerinde çok geride kalan biz tembel ve miskin, çok aciz, liyakatsiz şakirtlerinizi ileri saftaki kahraman kar-

deşlerinize yetiştirerek mücahede-i maneviyyeye katılabilmemiz için Isparta kahramanlar heyetinin tensib ve teklifi ve siz Üstad'ımız efendimizin de tasvibiyle büyük ve şanlı şehit merhum Hafız Ali gibi nuraniyeti, mübarekiyeti ve kudsiyeti hem büyük Nur ailesinin tarihçesine hem İslam büyükleri tarihine altın satırlarla yazılmaya elyak bir zatın nurlu elleriyle yazıldığı Risale-i Nur Külliyyatı'nın ve bütün Nur hazinelerinin biz biçarelere teberi-i kalplerimize namütenahi bir ferah ve süruru bahşetmiştir. Hadsiz minnettarlıklarımızı, kalplerimizden taştan şükran hislerimizi huzur-u fazılalerinize arz ederek mübarek el ve ayaklarınızdan tazimle öperiz.

Kerim ve Rahim olan Halik'ımız bizlerdeki bu ferah ve sürurun binler kat fazlasını çok şefkatli ve merhametli kalb-i mübareklerinize ihsan buyursun, Âmin! Ondaki daimi, sıkıntıları daimi meserretlere tebdil ve tahvil eylesin. Âmin, âmin, âmin!"

Aziz Üstad'ımız efendimiz,

Siddık Süleyman ve mübarek Sabri'nin ziyaretlerinize gelişlerinden bahsederken maddî ve manevî kışın verdiği elim sıkıntıları münasebetiyle dünyadan müfarakat ve büyük Nur ailesinden iftirak ihtimaline işaretle bütün aileniz mensuplarının kalbinde kıyılanmış ve kabuklanmış bir yarayı tekrar deşiyor ve kanatıyorsunuz.

Ah bu öyle bir yara, öyle bir ızdırap ki bir yanardağ gibi zaman zaman feveran ederek kıvılcımları dökülen kalpleri dağlıyor. Evet, sizin maddî ve manevî varlığınızdan sahabet ve himayet kanatlarınız altından ayrılmış olmanın gönüllermize düşüreceği firak ateşinin şiddetini tasvir edici kelimeleri bulamıyoruz. Buna tahammül ve sabrımız olmadığından beldelinize üçüncü bir kurban olarak bu miskin şakirdinizi feda etmenizi ayaklarınızı öperek yalvarırım.

Evet zat-ı fazılanelerinizin şu fena âleminde bir saat fazla kalmanız âlem-i İslam için ve bilhassa aziz milletimiz ve

memleketimiz için hadsiz bir rahmet ve bereket olduğu kadar buradan bir saat önce müfarakatiniz de telafisi imkansız büyük bir ziyan ve bir ziyaadır. Bu ziyayı bir müddet daha geciktirmek bedeline bir kurban ve ikinci bir Hasan Feyzi olarak onun canibine bir hakir şakirdinizin gönderilmesinde hiçbir zarar görülmez.

‘Ya İlahe’l-Âlemin! Dünyadan müfakat ihtimalinden bahseden Üstad’ımız efendimizin mektuplarını okuduğum anda kalbe doğan bu halisane dileği dergâh-ı uluhiyetine arz ediyorum. Hz. Kur’an’dan feyzan eyleyen Nur âlem-i ilahiye-ni Risale-i Nur ve onun müellifi lisanıyla kulub-u mü’minine akan mecrasını kesme. İmana ve Kur’an’a çok şümullü hizmet eden o mübarek lisanı daha uzun müddet susturma. O nurlu kalbi daha çok yıllar işletmek ve yaşatmak lazımsa bu miskin ve hakirü’l-hakir kulunu fidye olarak kabul et. Âmin, âmin, âmin.

Ya Erhamerrahimin! Ahirzamanda sevgili Habibinin şerefini ihya yolunda fani ve cismanî hayatını feda eden Üstad’ımız Said Nursî Hazretleri’ni bu fena âleminde ihya eyle ki o mübarek vücut yeryüzündeki zümre-i muvahhidin için bais-i rahmet ve badi-i mağfirettir. Sidre-i arş-ı mualla hürmetine bu acizane dualarımızı müstecap eyle! Ya Rab! Âmin, âmin, âmin.’

Bi hürmeti seyyidi’l-mürselin ve’l-hamdü lillâhi Rabbi’l-âlemin.

Hürmet ve tazimle el ve ayaklarınızdan tekrar öperim Üstad’ımız afendimiz.

El-Bâkî Hüve’l-Bâkî
Eflani Nahiyesi Nurcuları namına
çok kusurlu şakirdiniz
Ahmed Fuad”

ÜSTAD'IN GÖNDERDİĞİ CEVABÎ MEKTUP

Üstad Bediüzzaman, Ahmed Fuad Efendi'nin kendine bedel hayatını feda etmek istemesine mukabil ona şöyle bir cevap verir. Bu lahika mektubunu Mustafa Osman Efendi çoğaltarak yine vasıta-i muhabere vazifesini hakkıyla ifa eder.

“O beş Ahmed'den Safranbolu'da Hasan Feyzi'nin tam yerine geçen tam vârisi Safranbolulu Ahmed Fuad'ın, gayet samimi ve fedakârane mektubunda, benim bedelime, aynen Hasan Feyzi, Hafız Ali gibi; bâki kalan hayatını bana verip benden evvel berzaha gitmek için dua ediyor. Halbuki şimdi Nurlara onun hayatı daha ziyade faidelidir. Bana nispeten genç, faal bir kardeşim, benden sonra, kardeşlerim gibi vazife-i Nuriyemi yapıyorlar diye kemal-i istirahat-ı kalple ecelimi beklerim. Cenab-ı Hak, onun gibi çok fedakârları Nurlara kavuştursun.

Said Nursi¹²

Üstad Bediüzzaman mütevazı odasında.

¹² A.g.e., s. 274.

1946 EMİRDAĞ YANGINI

1946 yılının soğuk bir kış gecesidir. Emirdağ eski hükümet konağı gece vakti yanar. Yangın çok dehşetli ve büyüktür. Bu sebeple çevresindeki dükkânları da sarar. Ahali korku içinde ve çaresizdir. Hızla ilerleyen yangından kurtarabildikleri kadar mal kurtarmaya çalışırlar. Küçük Ceylan can havliyle Üstad Bediüzzaman'a koşar. Üstad Hazretleri'yle dede-torun gibi oldukları için Üstad'a şöyle der: "Aman Üstad'ım biz yanıyruz. Babamın dükkânı yanıyor. Bütün parası da çekmecede. Biz mahvolduk!"

Üstad Hazretleri Cenab-ı Hakka iltica eder, yalvarır. Mehmed Çalışkan'ın dükkânında bulunan *Âyetü'l-Kübra* risalelerini de şefaathçi eden Üstad Bediüzzaman'ın duası kabul olur. Yangın Mehmed Çalışkan'ın dükkânına hiç ilişmez, en ufak bir zarar vermez. Başta Çalışkanlar olmak üzere Emirdağ ahalisi Üstad'ın bir kerametini daha böylece görürler. Mustafa Osman Efendi de Safranbolu'ya kendisine gelen Üstad'ın bir lahika mektubundan vakıayı öğrenir. İşte Üstad Bediüzzaman bu vakıayı anlattığı mektubu şöyledir:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Size, manidar ve acip ve Risale-i Nur'un talebeleriyle ve Risale-i Nur'a ve *Âyetü'l-Kübra*'nın kerametiyle ve ehl-i dünya'nın ilişmek niyetleriyle alakadar karşımda eskiden belediye bulunan hükümet dairelerinden birisi, hiçbir şey kurtulmayarak, hiç görmediğimiz acip bir parlamakla gecenin en soğuk bir vaktinde üç saat cehennem gibi yandığı halde, tam bitişğinde, Risale-i Nur'un Çalışkanlarından bir talebesi, yine iki kardeşinin, masum Ceylan'ın sermayelerinin kısm-ı âzamı bulunan büyük mağazaları, o yangın yeriyle iki küçük dükkân fasıla ile o dehşetli yangın bütün şiddetiyle mağazaya doğru gelirken biçare Ceylan yanıma geldi, dedi: 'Biz yanıyruz, mahvolduk.'

Ceylan Çalışkan 18 yaşında...

Ben de iki gün evvel mağazalarında bulunan *Âyetü'l-Kübra*'nın bir kısım matbu nüshalarını yanıma getirmek için söyledim, fakat getirmedi. Demek o ateşi söndürmek için orada kalmıştı.

Ben de Risale-i Nur'u ve *Âyetü'l-Kübra*'yı şefaatchi yapıp, 'Ya Rabbi, kurtar' dedim. Üç saat o dehşetli yangın hücumunda bütün o büyük daireyi mahvetti. Altında ve bitişiğindeki dükkânları bütün yaktı, yıktırdı. Risale-i Nur'un ve *Âyetü'l-Kübra*'nın hıfzında olan mağazaya katiyen ilişmedi ve altındaki şakirdin dükkânı da müstesna olarak sağlam kaldı. Yalnız ahali camlarını kırdılar. Eğer ahali ilişmeseydi, eşyalarını almasaydılar, hiçbir zarar olmayacaktı.

İşte, Isparta halıcihanesinin yangını ile, Risale-i Nur'un derslerine köşklerini tahsis eden zatların o dehşetli yangınla bitişik iki kardeşinin iki hanesinin kurtulması Risale-i Nur'un bir kerameti olduğu gibi, Kastamonu'da aynen bu Emirdağ yangını gibi, orada, karşımdaki dehşetli bir yangının ittisalindeki Risale-i Nur şakirtlerinden Hafız Ahmed'in evi harika bir surette kurtulması ve hemşiresinin üçüncü kat yangın içinde harika bir tarzda, hem elmas ve altın mücevheratını, hem

canını Risale-i Nur'un berekatıyla kurtarması misilli, burada da, bu yangında, Risale-i Nur'un Çalışkan talebelerinden ve Çalışkan hanedanından üç kardeşi olarak dört zatın o dehşetli yangından kurtulması, Risale-i Nur'un ve Âyetü'l-Kübra'nın bir kerameti olduğuna hem benim, hem onların, hem sair kardeşlerimizin kat'î kanaatimiz geldi. Burada eksik olmayan az bir rüzgâr esseydi, o çarşı dükkânlarının ekserisini yandırabilirdi. Hatta Âyetü'l-Kübra mağazasından on-on beş dükkân ta uzakta eşyalarını çıkarıp kaçırdılar.

Bazı emarelerle, Sandıklı'da, hem Afyon, Kütahya ortasında, Risale-i Nur'a ve yeni mektuplarımı elde etmeleriyle bana karşı bir ilişmek emareleri göründü. O iki hadisede, İstanbul hadiseleriyle tokat yediler. Bu defa, niyetlerinde bana ilişmek cezası olarak bu tokat geldi, inşaallah o niyetten onları vazgeçirdi ve korkutup susturdu.

Kardeşlerim, sizin zekâvetiniz ve tedbiriniz, benim tesanüdünüz hakkında nasihatime ihtiyaç bırakmıyor. Fakat bu ahirde hissettim ki, Risale-i Nur şakirtlerinin tesanütlerine zarar vermek için birbirinin hakkında su-i zan verdiriyorlar, ta birbirini itham etsin. Belki 'Filan talebe bize casusluk ediyor' der, ta bir inşikak düşsün. Dikkat ediniz, gözünüzle görseniz dahi perdeyi yırtmayınız. Fenalığa karşı iyilikle mukabele ediniz. Fakat çok ihtiyat ediniz, sır vermeyiniz. Zaten sırrımız yok; fakat vehhamlar çoktur. Eğer tahakkuk etse, bir talebe onlara hafiyelik ediyor, ıslahına çalışınız, perdeyi yırtmayınız. Sizin, hususan Isparta medresesindeki tesanüdünüz, hem Risale-i Nur'u, hem şakirtlerini, hem bu memleketin yüzünü ak etmiş. Ve her tarafta Risale-i Nur'a çalıştıran ehemmiyetli bir sebep, tesanüdünüzdür ve şevk ve gayretinizdir. Cenab-ı Hak, sizleri bu hizmet-i imaniyede daim ve muvaffak eylesin. Âmin, âmin.

Umum kardeşlerime taife taife, birer birer selam ve dua; ve dualarını rica ediyoruz.

Said Nursî

Yangın hakkında Üstad'ımızın yazdığı hakikate kat'î kana-
atımız geldi, gözümüzle gördük.

Osman, Mehmed, Hasan, Ceylan ve
yardım eden İbrahim¹³

ÜSTAD'DAN MUSTAFA OSMAN'A HİTAP

Yine Üstad Bediüzzaman Emirdağ yangını münasebetiyle oradaki kardeşlerine bir mektupla hitap eden Mustafa Osman Efendi'ye şöyle der: "Elhak, az bir zamanda Risale-i Nur'a pek-
çok faidesi dokunan ve on seneden beri Risale-i Nur'a çalışmış
gibi haslar dairesinde bulunan Mustafa Osman'ın, Emirdağ'-
daki kardeşlerine, yangın münasebetiyle geçmiş olsun ma-
kamında nev-i beşer yangınını bahsedip güzel bir mektup
yazmış. Onun mektubunun bir kısmını hem *Lahika*'da, hem
Sikke-i Gaybiye'de kaydediyoruz; sonra suretini size göndere-
ceğiz. Benim tarafımdan hem ona, hem yanındakilere, hem
vasıta-i muhabere olduğu Kastamonu ve İnebolu'daki kardeş-
lerimize pekçok selamlarla beraber; hattı güzel, vakti müsait
olanlar, Isparta ve civarı gibi *Asâ-yı Mûsâ* mecmuasını yazsa-
lar, çok münasip olur. Bu vazife-i Nuriye, inşaallah matbaanın
çok fevkinde iş görecektir."¹⁴

MUSTAFA OSMAN'IN MEKTUBU

Emirdağ yangını münasebetiyle Mustafa Osman Efendi'nin
Emirdağ'daki Nur talebelerine gönderdiği mektup şudur:

"Çok aziz, sıddık, kahraman, bahtiyar Emirdağlı kardeş-
lerim,

Geçirdiğiniz çok büyük âfeti müş'ir, mübarek efendimiz
hazretlerinin, çok ehemmiyetli ve çok kıymetli ve perde altın-

¹³ A.g.e., s. 148.

¹⁴ A.g.e., s. 171.

da çok müjdeli lütufnamelerini aldık. Her birerlerinize, hususan bu yangında daha çok tehlike atlatan kardeşlerime, bura ve bu civar talebeleri namına büyük geçmiş olsun der ve bu vesileyle dehşetli küfr-ü mutlak yangınının mahallemizi sarıldığı ve kızıl kıvılcımlarının saçaklarımıza sıçramak üzere olduğu bir hengâmda, umum ehl-i iman ve hususan Nurcular namına, o maddî yangında çocuk Ceylan'ın ağlamakla medet istemesi gibi, bir manevî Ceylan olarak, o büyük ve çok müşfik Üstad'a, 'Medet! Biz yanıyoruz, mahvolduk' diye niyaz eylerim.

Bu Emirdağ yangınında, günün en çok nüfuzuna sahip, kızıl Rusya'dan çıkarak kızıl ateşler ve kızıl kıvılcımlar saçan ve birer birer dünya şehrinin mahallelerini saran ve ovaları yakıp kavuran, bazı yerlerde de nifak ve şikak ateşleri saçarak, kardeşine 'Kardeşini öldür!' diye bağırان ve en nihayetle âlem-i Hristiyaniyeti yakıp kavurup harman gibi savurduktan sonra âlem-i İslam mahallesini saran ve evimizin saçaklarına kıvılcımları sıçrayan ve çok büyük ve çok dehşetli bir bela olan komünizm ve bu azim yangında itfaiye vazifesini üzerine alan Risale-i Nur'a ve Risale-i Nur'un günün en büyük mutfisi, en büyük tahassungâhı ve en büyük melcei ve penahı ve onun şahs-ı manevîsinin dualarının, bârigâh-ı ehadiyetle kabul olduğuna sarih bir işaret var. Ve adeta ona hücum edenlere ve etmek isteyenlere karanlık gecede kırmızı diliyle şöyle hitap ediyor:

'Ey Fahr-i Âlem'in gösterdiği doğru yoldan şaşanlar! Dünyanın fanî metalarıyla gururlanıp taşanlar! Ve ey dünyamıza zararı olur korkusuyla, nur-u Kur'andan kaçanlar! Sizler, dünyanın uçurumlara gittiği zannıyla, o baki ve tatlı sandığınız ani ve hakikatte çok acı lezzetlerinizin, zeval bulmak, şedit ve elîm elem ve ıstıraplara tahavvül etmek üzere olduğunu tahmin ederek manasızca radyoların başına koşuyorsunuz. Bu koşmakta ve bu dedikoduları dinlemekte ne fayda var?

Zeval bulucu lehviyat ve lezaizle körleşmiş, bakan gözleriniz. Artık yeter, biraz hakikati görsün! Sağırlaşmış duyan kullaklarınız biraz hakikati duysun ki, bu acip ve dehşetli ve hiç misli görülmemiş devirde, hususan ehl-i imanın çok sarsıntıları geçirdiği ve çok dehşetli düşmanlar karşısında bulunduğu ve küfr-ü mutlak ateşinin mahallemizi sardığı bir zamanda, ancak ve ancak, güvenimizin en müstahkem, kavî, yıkılmaz, sarsılmaz tahkimatı olan Risale-i Nur'un nuranî siperlerine iltica etmekle ve onun daire-i kudsiyesine dehalet etmekle kurtulacak ve imanınızı kurtararak, idam-ı ebedî zannettiğiniz ölümü bir hayat-ı bakiyeye tebdil edeceksiniz. Ve işte o Nur'un mübarek tercümanının ve mübarek şahs-ı manevîsinin '*Ecirnâ ve ecir vâlideynâ ve ecir talebete Resâilî'n-Nûri ve vâlideyhim min'e'n-nâr*' ve emsali dualarının kabulüyle, şefaatiyle ve hürmetine, benim dehşetli, fakat cehennem ateşi yanında hiç ehemmiyeti olmayan ateşimden, onun şakirtlerinin, hadimlerinin ve risalelerinin muhafızı bulunan mağazaları, nasıl azat olmuş, kurtulmuşsa, sizler de o mübarek şakirtler gibi, o mübarek daire-i kudsiyeye dehalet ettiğinizde, dünyevî ve uhrevî dehşetli ateşlerden kurtulacak ve evlat ve iyalinizin bir nevi çobanı olmak hasebiyle, o sevgililerinizi de kurtaracaksınız. Ve her birerleriniz maddî ve manevî felah ve saadete nail olacaksınız.

Bakıp da görmeyen ve görüp de görmek istemediğinizden kapadığınız gözlerinizi açınız, görünüz ve azim tehlikelerin çok yakın olduğunu ihsas ve telaş ve itirazınızı arttırmaktan başka bir işe yaramayan dünya havadislerini veren radyo başına değil, ayaklarınızdaki bütün derman ve kuvvetinizle Risale-i Nur başına ve onun neticesi emniyet, selamet ve saadet olan nuranî dairesine koşunuz.'

Bizlere de: 'Ey Nurcular! Allah'ın sizlere ihsan ettiği ezeli lütfuna karşı secdeden başlarınızı kaldırmayınız. Gecenin soğuğuna aldırmayınız. Sizlere lütfunu hiçbir hususta esirgeme-

yen Rabb-i Rahim'e, gecenin bu mübarek saatlerinde kalkarak vazife-i şükrü eda ediniz. Ve bazılarının düştüğü, istikbali düşünmek derdiyle aklı, maaşı sarsan hadiseler karşısında titremeyiniz, korkmayınız; Nur'un kudsi kerameti ve imdadını müşahede ediniz.

Dünya fanidir; binler sene yaşamak olsa, baki olan hayat-ı uhreviyenin yanında, hiç-ender-hiç mesabesindedir. Fakat fanî olmakla beraber, baki hayatın baki meyvelerini verecek bir mezraasıdır. Fırtınaların şiddeti, havanın dehşeti sizleri sarsmasın, korkutmasın. Bu mübarek mezraaya en mübarek ve nuranî ve verimli ve bereketli olan Nur tohumlarını ekiniz. Zira 'Eken biçer', atalarımızdan kalma mübarek bir sözdür.

Ey Nurcular! Sizin hakikî vazifeniz dünyaya bakmak değildir. Farz-ı muhal olarak dünyaya da bakılsa, bakınız ve görünüz ve zuhuru muhtemel dehşetli yangınlar sebebiyle ve o yüzden karşılaşmanız ihtimali bulunan tehlikeler dolayısıyla katiyen sarsılmayınız, fütur getirmeyiniz. Çalışınız, çalışınız, çalışınız ve katiyen inanınız ki, Nur'un şefaati, Nur'un duası, Nur'un himmeti sizleri kurtaracaktır. İşte bu davanın şahidi Emirdağlı Nurcuların dehşetli ateşten zararsız kurtulmalarıdır. Şimdiden umumunuza müjdeler olsun.'

Kardeşiniz Mustafa Osman¹⁵

SAFRANBOLU'YA GELEN MEKTUP

Hüsrev Altınbaşak, Denizli Mahkemesi beraatinden sonra Üstad'ın Abdurrahman'la beraber olan fotoğrafın arkasına bir şiir yazarak lahika olarak Anadolu'nun muhtelif merkezlerine gönderir. İşte o fotoğraf, "vasıta-i muhabere" Mustafa Osman Efendi'ye de ulaşır. Mustafa Osman Efendi bunu hemen Nur kardeşleriyle paylaşır. Talebelerin aşkı şevki artar.

¹⁵ A.g.e., s. 175.

Mustafa Osman Efendi'nin bu fotoğrafı taşıması Afyon Mahkemesi'nde medar-ı sual olunmuştur. Mustafa Osman Efendi de buna merdane şu cevabı vermiştir:

“Bediüzzaman'ın resimlerini mukaddes bir şeymiş gibi taşımak ve mektubatını toplamak ve mektuplaşmak' diye olan sebep-i ithama gelince: Hayat-ı maneviye ve bakiyemi idamdan kurtarmaya ve maddi hayatın lezzet ve saadetini tattırma-ya ve benim gibi binlerle fertlerin imanlarının kurtulmasına eserleriyle vesile olan bir âlim-i küll ve bir müellif-i muhteremin, değil basit bir resmini taşımak, altın ve mücevheratla süsleyerek taşımak ve ona tebrik ve mektup göndermek ve onu sevenlerle tanışmak, beşeriyetin her ferdi gibi benim de bir hakkımdır.”¹⁶

بوگونه ملأ اعلانك أرضه مدار سرور
بوگونه كثر أرضك ملأ اعداء مدار افتخار
بوگونه حبيب السهل مدار نظري
بوگونه سلطانك سر تا جيب
بوگونه طريقتك شاهي
بوگونه حقيقتك امامي
هم بوگونه محبوب خدا
هم بوگونه علامة عصر
هم بوگونه ظلمة نور
هم بتوبه كونارده مهدى اعظم
هم ملا سعيد النورسي
هم بديع الزمان الكردى فخر الدوراني
خسرو

Hüsrev Ağabey'in Mustafa Osman'a gönderdiği fotoğraf ve arkasındaki şiir.

¹⁶ Bediüzzaman Said Nursi, *Şualar*, Söz Basım-Yayın, s. 699.

Üçüncü Bölüm

*Mustafa Sungur'u Risale-i Nur'la
Tanıştırması*

“MUSTAFA OSMAN, SONGUR’UN ÜSTADI OLMUŞ”

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN “Mustafa Osman, Sungur’un üstadı olmuş” der. Bu bölümde, Mustafa Sungur Ağabey’in bu hizmet-i kudsiyeye girişini ve mukaddes davada Üstad Bediüzzaman’ın evlad-ı manevîsi ve vârisi olmaya giden yolda gayret ve himmetle mücahedesini ele alacağız. Hakikaten Mustafa Sungur muhteşem bir dimağdır. İlk önce onun kısa bir tarihçe-i hayatına yer verelim:

MUSTAFA SONGUR’UN HAYATINA KISA BİR BAKIŞ

Evlad-ı Resul (a.s.m.) olan Mustafa Sungur Ağabey 1929 yılında Karabük ili Eflani ilçesi Çalışlar köyünde dünyaya gelmiştir. Babası Kur’an kursu hocası Mehmed Efendi, annesi Cemile Hanım’dır. Cedleri yüzyıllar önce Mekke-i Mükerrerme’den gelip Kastamonu’ya yerleşen seyyidlerdendir.

Mustafa Sungur çok başarılı bir tahsil hayatının akabinde 1945 yılında Kastamonu Gölköy’de bulunan köy enstitü-

sünden mezun olduktan sonra kendi köyünde öğretmenliğe başlar. Enstitüde aldığı yanlış telkinlerden önce Ahmed Fud Efendi ve akabinde Safranbolu'da tanıdığı Hıfzı Bayram ve Mustafa Osman Efendi'nin irşatlarıyla kurtulur. Bu zatlar vesilesiyle Risale-i Nur'la ve Üstad Bediüzzaman'la tanışır. 1947 senesi Eylül ayında Üstad Bediüzzaman'ı Emirdağ'da ziyaret eder. İşte o anda âlemi nurla dolar, bütün dünyasını nur kaplar. O nurun feyizleriyle bir ömür hizmetle geçer, dile kolay tam 65 sene...

İlk defa 1948 yılında Üstad Bediüzzaman'la birlikte yattığı Afyon Hapsi'nde başlayan zindan günlerini hep Medrese-i Yusufiye bilir. Bir gül bahçesine girer gibi hiç tereddüt göstermeden hapse girer. Afyon Hapsi'nden, Hazret-i Üstad'ın vefatına kadar Üstad tarafından sevk edildiği hizmetler ve Samsun'daki hapishane hayatı, yine akabinde Samsun'daki vatanî vazifesi hariç, hayatı hep Üstad Bediüzzaman'la geçmiştir. Bu on yıllık süreçte Üstad'ın meslek ve meşrebini massetmiştir. Üstad Bediüzzaman da kendisine şöyle demiştir:

"Sungur, hayatım hayatınla devam edecek, istikbalde Nur'un bayramları olacak, ben o bayramları göremeyeceğim. Sungur! Sen o bayramları göreceksin. Ve gelip kabrime bana anlatacaksın."

Sungur Ağabey'i çeyrek asır denecek bir süre tanıdım ve hep yanında yakınında oldum. Üstad'ı hiç görmedim. Ama sanki onda Üstad mütecelli. Ona "Evladım" demiş. Ve *Emirdağ Lahikası*'ndaki vasiyetnamesinde onu vekilleri arasında saymış. Demek Mustafa Sungur, Üstad Bediüzzaman'ın çizgisini misyon ve vizyonunu insanlığa sunmakla vazifeli olan zatlardandır. Bu açıdan böyle bir zatı daire-i Nur'a kazandırmada en mühim amillerden biri olan Mustafa Osman Efendi'nin elbette "es-sebebü ke'l-fail" yani "Sebeup olan yapan gibidir" kaziyeye-i muhkemesince bu büyük sevaptan azim hissesi var. Üstad Bediüzzaman risalelerde bu manayı anlatır.

Mustafa Sungur 19 yaşında...

MUSTAFA SUGUR'UN MUSTAFA OSMAN'LA TANIŞMASININ ARDINDAN

Mustafa Sungur, Safranbolu'da Mustafa Osman ve Hıfzı Efendi'yle tanışmasının semeresi olarak yine onlar vasıtasıyla Risale-i Nurları tanır ve okur. Ruhundaki asıl ihtiyacın devasını Nurlarda bulur. İlk okuduğu eser *Gençlik Rehberi*'dir.

Mustafa Sungur Ağabey o günleri şöyle anlatır:

“Safranbolu'ya geldim. Keçeci Mehmed Efendi'nin dükânına vardım. Mustafa Osman Ağabey de geldi. Mustafa Osman, çok etkili bir şahsiyete sahipti. Üstad'ın Birinci Millet Meclisi'ne gelişini öyle bir anlatışı vardı ki, hayran kaldım. Bana epeyce yeni yazı kitap verdi.

Okuduğum bu satırlardan sanki ruhuma hidayet esintileri geliyordu. Hiç yabancılık hissetmedim. Aksine bu ifadeler adeta beni ruhumun en derin köşelerinden yakalıyordu.”

Daha sonra Üstad'ın diğer eserlerini Mustafa Osman Efendi vesilesiyle elde eder ve okur. Ruhunu bütünüyle Kur'an'ın nuru kaplar. Eflani'nin Çalışlar köyünde muallimlik yapmaya devam eder. Orada da Ahmed Fuad Efendi'den ciddi istifade eder. Sungur artık hem Mustafa Osman Efendi'nin hem de Ahmed Fuad Efendi'nin gözdesidir.

Sungur Ağabey o günlere dair şükran hislerini de şöyle ifade eder:

“Mezuniyetten sonra Eflanili emekli muallim muhterem Ahmed Fuad Efendi ve Safranbolu'da mukim esnaftan muhterem Mustafa Osman, Hıfzı Bayram ve Kastamonu'da ziyaret ettiğim Mehmed Feyzi Efendiler benim ilk ağabeylerim, Nur yolunda öncülerim, uzun yıllar ve daima istifade ve istifaze ettiğim büyüklerim olarak Rahmanü'r-Rahim'in rahmetine nailiyetime vesile oldular. Allah onlardan ebediyen razı olsun.”

MUSTAFA SUGUR'UN ÜSTAD'A TANITILMASI

Mustafa Osman Efendi genç Sungur'u çok sever. Hemen bir mektupla onu Üstad'a takdim eder. Bu mektubun ardına da Sungur'un Üstad'a yazdığı mektubu ekler. Sungur Ağabey'den bu hususu defaatle dinlemişim. Şöyle anlatmıştı:

“1946'da 16 yaşındayken bana verilen risalelerden okumaya başlayınca bende köy enstitüsünden kalan inkâr tortularının bir bir yıkandığını hissettim. Müthiş bir değişim geçirdim.

Mustafa Osman durumumu Üstad'a bir mektupla bildirdi. Ben de kendi intibalarımı yazıp verdim. Orada eski zehirli fikirlerden Risale-i Nur'un beni nasıl kurtardığını anlattım. Mustafa Osman mektubumu çok beğendi. Hemen Kur'an hatına çevirdi. Kendi mektubunun arkasına ilave ederek Üstad'a gönderdi.

Mustafa Osman beni Üstad'a 'Leyla'nın Mecnun'a olan aşkı gibi size ve Risale-i Nur'a âşık bir genç!' diye takdim ediyordu."

Üstad'ın o zamanlar lahikalarda Osmanlıca olarak neşrettirdiği bu mektuplar şunlardır:

MUSTAFA OSMAN'IN ÜSTAD'A MEKTUBU

"Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Esselâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekatühû ebeden daimen

Çok aziz, çok mübarek, çok sevgili ve çok müşfik Üstad'ım Efendim Hazretleri,

Evvela: Mübarek ve müteyemmen ellerinizden ve pak ayaklarınızdan sonsuz hasret ve iştihak, tazim ve ihtiramla öper ve Risale-i Nur'un geniş ve küllî ve fevka't-tasavvur fütuhatı dolayısıyla tebriklerimi arz eylerim.

Saniyen: Safranbolu'ya kadar teşrif edip başta zatınıza ve umum Nurcu kardeşlerimize selam ve hürmetler eden mübarek kardeşiniz Ahmed Fuad ve Hatip İbrahim ve diğer kardeşlerinin ve yine Risale-i Nur'a Mecnun'un Leyla'ya olan alakası kadar alaka edip, taaşşuk edip biz acizleri ziyaret, hem zat-ı faziletmeab efendimize hürmet ve selamlarını bildirmemizi rica maksadıyla maşiyen dağlar, dereler aşip buraya gelen üçüncü fıkrada bahsedeceğim Mustafa ve kardeşlerinin ders arkadaşı olan on dört yaşındaki Nurcu Rahmi'nin nihayetsiz hürmet ve selamlarını yüksek huzurlarınıza arz eyler, umum Nurcular için hususan memleketimiz ve civarı Nurcuların ve hususan istikbali nurlandıracak bu genç Nurcular için kabulü muhakkak olan dualarınızı niyaz ederim...

Bu muallim kardeşimiz, zındıka komitesinin ders ismini

verdiği zehirli pastalarla beslenmiş, müthiş zehirli iğnelerle şırınga edilmiş, maddiyunluk ve tabiiyunluk ismi verilen fikirleri tamamen kendisine bir hakikat diye telkin edilmiş ve tamamen o müthiş fikirler kabul ettirilmiş ve bu fikirleri neşre ve yeni nesle ve henüz zehirlenmeyen ve kalpleri öldürülmeyen köylü saf ve temiz dindaşlarımıza aşılama üzere tavgif edilmiş, gerek tahsil hayatı boyunca ve gerekse vazifeye atıldıktan sonra ve Risale-i Nur dairesine dehalet etmeden evvel, o aldığı zehirlerle yeni nesle ve her görüştüğüne zehir saçan ve Nur'dan aldığı kuvvetli ve hüccetli imanî derslerle gittiği yolun uçurum ve karanlık bir felaket ve helaket yolu olduğunu görüp nedametle tevbe kâr olup, şimdi çok ciddiyetle ve çok hurufatını epeyce öğrenen ve hem kendi gibi müthiş zehirlerle mesmum bir genç muallimin ve daha küçük-büyük birçok fertlerin Nur dairesine koşmalarına vesile olan ve yegâne saadet yolu diye gösterilen maddiyunluk ve tabiiyunluk yollarında seyahat etmiş ve seyrettiği felaket ve helaket yolunun hakikatini idrak ederek, kendini iman ve ıkan caddesine atan ve bu iki yolu tam mukayese ve muvazene edebilen ve zındıklar tarafından maddiyunluk ve tabiiyunluk altında neşre memur edilen bir kimse olmuş.

Bu mektubu gençliğin derin yaralarını gösteren bir vesika ve şedit ihtiyaçlarını açıklayan bir ilanname ve bu yaralara da ancak ve ancak Risale-i Nur'un bir merhem ve tesmimlere ancak ve ancak bir tiryak olduğunu pek açık göstermesi sebebiyle bir mühim sened-i enveri gördüm. Ve sevgili Üstad'ımızı üzmemek için yeni yazı aslını Kur'an hurufatına tebdil ederek takdim ediyorum.

Talebeniz Mustafa Osman"

[illegible]

MUSTAFA SUNGUR'UN ÜSTAD'A İLK MEKTUBU

“Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekatühû ebeden
daimen

Pek mübarek ve muhterem ve müşfik Üstad'ım Efendim
Hazretleri,

Evvela: El ve ayaklarınızı çok derin hürmetlerimle ebedi-
yen öperim. Bu biçare ve zavallı genç talebenizin şu âcizane
mektubu o biçarenin Risale-i Nur'a karşı sonsuz hayranlığının
çok ufak bir ifadesidir.

Bundan bir sene evvel Kastamonu Göl Köy Mektebi'nden,
bulduğum bu Çalışlar köyüne öğretmen olarak geldiğim
zaman bütün aklım, fikrim ve her şeyim gaflet perdesi altın-
da idi.

Bütün hakaiklere aykırı olarak verilmiş, efsaneleşmiş olan
şeylerin peşinde koşuyordum. Hatta bütün mektep hayatı
müddetince ve köyde gece yarısına kadar, gazete sütunların-
da siyaset, efsane, roman yazılarını okuyor ve gözlerim uyku-
suz kalan o geceler sebebiyle ağrımaya başlıyordu.

Radio dinlemek, çalgı çalmak, birinci ihtiyacım hâlindeydi.
Sonra halk arasına çıkıp Süfyan ordusunun yıkıcılığını bir in-
kılâp hâlinde halka anlatmak merakında idim. Şimdi bütün
ruh u canımla reddettiğim o sözlerin hemen hepsinde, “Ey
dâhiler dâhisi, yarattığın gençlik!” vesaire gibi imansızların
sözlerini söyledim.

Şimdi bütün ömrümün nefesi kadar bu sözleri reddediyo-
rum. Ve âdeta şu andaki biçare durumumla o zamandaki di-
vane ve sefilane durumumu tahkir ediyorum. Beni bu durum-
lardan telkin ve irşadıyla Kur'an yoluna çevirmeye sebep olan
Ahmed Fuad Hoca'ya ve benim Risale-i Nur yoluna girmeme
sebep olan ve Nur'un kalplerine damlattığı ilham aşklarıyla

bu zavallıları aşka getiren Mustafa Osman gibi Safranbolulu kardeşlere ve Risale-i Nur'un ilhamıyla ve mütalaasıyla eserler neşreden ve bu eserlerle hakikati bana telkin eden Şemseddin Yeşîle ebediyen minnettarım...

O zamanki gaflet ve küfür içinde geçen hayatıma bakarak bugünkü imanlı fakat en geride ve en zavallı hayatımı çok mesut görüyorum. Ve bu bahtıyarlığa beni kavuşturan Cenab-ı Erhamürrahimin'e yüz binler defa şükrediyorum. Ve O Kadir-i Zülcelal'den bu fakir ve hakiri, bu zavallı biçareyi ve bu perişan asiye geniş şefkatiyle kabul eden Üstad'ım Efendim Hazretleri'nden razı olmasını binlerle niyaz ediyorum. Nur'u iman yolundaki biçareliğimle haddim olmadan mad-diyata tapan o biçarelere sanki şöyle diyesim geliyor. Ve di-yorum:

Ey gaflet içinde yutturulan zehirlerle uyuşmuş, sersemle-miş, körleşmiş, sağırlaşmış ve behimi zevklerle coşup, insan-lıktan milyonlarca derece aşağı düşüp, elemeler ve ıstıraplar içinde çırpınan bedbahtlar! Gelin siz ve ben bütün bu hevaî şeylerden, bu hayvanî arzulardan elimizi ve gönlümüzü çeke-lim.

Ateş kaynayan sahrada kuruyan boğazımıza bir avuç su ih-tiyacı gibi şu asırda esbap ve tabiat zehirleriyle uyuşan ve ku-ruyan ve ölüme yüz tutan kalbimiz bir nur-u iman istiyor, bir ab-ı hayat bekliyor. Gelin bütün zamanları ve içindekileri ebe-dî terkle hakaik-ı Kur'aniye'nin önünde diz çökelim. Ve o ha-kaikin gösterdiği ebedî saadet yoluna dönelim.

Evvelce yürüdüğümüz şekavet ve helaket yolunun kirlerin-den ve çirkef, küfür ve dalaletten arınmak, temizlenmek için Nur denizine dalalım ve bugünün ve bu asrın rehber-i saadeti olan ve bu asırda saadet-i ebediyenin en birinci vesilesi olan Nur Medresesi'ne, Risale-i Nur derslerine koşalım.

Saatlerce, günlerce, yıllarca alkışlayıp durduğumuz o ya-lancı sefillerden ve onların hakikat diye gösterdikleri hayal pe-

şinden, o felaket yolundan ayrılalım, vazgeçelim. Zulmetten Nur'a dönelim. Otuz seneden beri yalnız rıza-ı İlahi için kim-seden minnet ve alkış istemeden, aklın ve haysalanın kabul et-meyeceği, beşer vücudunun tahammül edemeyeceği caniyane zulümlere göğüs geren Bediüzzaman Said Nursî Efendimizin önüne gelelim. Onun derslerine gönül bağlayalım. Onun risa-lelerini üstad edinelim.

O zat bizden alkış istemez, hediye istemez, ücret istemez, hürmet istemez. Yalnız bir şey ister: İmanını kurtar, maddeye bakma, manaya bak! Aciz insana tapma, Allah'a tap!

Evet, ey gaflet ve dalalet yolundaki eski arkadaşlarım!

O zat şu anda bulunduğu kemalat-ı insaniyenin zirve-sinden kendini küçük göstermek istiyor, edna göstermek is-tiyor. Öyle iken bizim divane ve yalancı kahramanlarımız yuvarlandıkları adi ve pis çukurdan kendilerini yüksekte gö-rüp milyonlara da göstermek istiyorlar. Ve öyle de her gün ve her fırsat buldukça, 'Ben şunu yaptım, bunu yaptım' di-ye yıktıkları maneviyat ve insanlık abidesini ilan ederek mil-yonlardan alkış, minnettarlık dileniyorlar. Va esefa! Va vey-leta! Milyonlar esefler ve yazıklar olsun, onlara ve onların caniyane ve şakiyane kahramanlıklarını takdir ve tebrik edi-yorlar.

Sonra gelin bakın! O Üstad'ın ve Nur'un talebelerine... Ba-kın onlardaki sadakatin, bağlılığın derecesine. Bakın onlar-daki ihlasın, aşkın, imanın ve yüzlerindeki Nur'un kuvvetine, bakın. Ve öyle ise gelin, bakıp bakıp da hayran kaldığımız o mübareklerin gittiği yola gidelim.

El-Bâkî Hüve'l-Bâkî

Duanıza muhtaç,
çok kusurlu talebeniz
Sungur"

Üstad'ın "evlad-ı maneviyem" dediği
Mustafa Sungur ve Üstad Bediüzzaman..

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN'IN MUSTAFA OSMAN VE MUSTAFA SUNGUR'A CEVABI

Üstad Bediüzzaman'ın Mustafa Osman'ın ve muallim Mustafa Sungur'un mektuplarına mukabil verdiği cevap şudur:

"Hem bazı cümleleri tadilatla beraber *Lahika*'mıza geçirdiğimiz Mustafa Osman'ın ve Muallim Mustafa Sungur'un müşterek acip mektupları gösteriyor ki; merhum Hasan Feyzi nevinde bir sümbül orada inkişafa başlamış, inşaallah çok biçarelerin imanını kurtaracaklar."¹⁷

¹⁷ *Emirdağ Lahikası*, s. 253-254.

ÜSTAD'IN CEVABININ ARDINDAN

Mustafa Sungur bu mektuplaşmanın ardından Kastamonu'ya Mehmed Feyzi Efendi'ye ziyarete gider. Sonra Eflani'ye dönüp öğretmenliğe devam eder fakat fitratı icabı hareketli ve heyecanlıdır. Hemen bir hizmet mücadelesine başlar. Artık önüne gelen herkese, hidayetine vesile olan Risale-i Nurları okur, anlatır.

Esasen köyde kendisinden yaşlı akrabaları vardır. Hüsnü, Şükrü, Şevket, Reşad ve Hatip Efendiler Nurları okuyup yazmaktadırlar. Sungur, bu defa onlara risalelerden okur, anlatır. Köyde pekçok genci içki ve sigaradan kurtarır. Öğretmenlik itibarını kullanır ve her akşam köy halkını etrafına toplar, onlara risalelerden ders yapar. Bu arada Nur mesleğinin esasatını lahika mektuplarından massetmektedir. Kendisi o günleri şöyle anlatır:

“1946-1947 yıllarında gelen lahikalardan, Nur'un ileri gelen şakirtlerini de tanımaya başladık. Lahikaları bize Mustafa Osman gönderiyordu. Sonra talebe mektupları da gelmeye başladı. Onları isimleriyle tanımaya başladık. O zaman başta Isparta, Kastamonu, İnebolu, Denizli, İstanbul, Milas gibi yerlerden çok bahsediliyordu.”

Artık iyice şuurlanmıştır. Günler böyle geçerken içindeki coşkunun yalnız ve yalnız Bediüzzaman'ı görmekle sükûnete ereceğini anlar, Emirdağ'a Üstad'ı ziyarete gitmeye karar verir ve gider.

Bundan sonrasını Mustafa Sungur Ağabey'den dinleyelim:

“Mübarek Üstad'ımı ilk ziyaretim 1947 senesi Eylül ayında Emirdağ'da oldu. Eflani'li Emin Efendi'nin yazdığı *Asâ-yı Mûsâ* risalesini hediye olarak götürmüştüm.

O zaman Karabük'le Ankara arasında karayolu yoktu. Seyahatler trenle yapılırdı. Eflani'den Safranbolu'ya at kiraladı, altı-yedi saatte gelirdik. Safranbolu'dan Karabük'e pikaplar

vardı. Karabük'ten de akşam bindiğimiz tren bir gün sonra öğle vaktinde Ankara'ya gelirdi. On iki saatten de fazla sürerdi.

Oradan Eskişehir'e trenle gelir ve Yıldız Oteli'nde bir gece kalır, sabahleyin otobüsle üç saat içinde Emirdağ'a gelirdik. Emirdağ'a gelinceye kadar yolda heyecanımız son hadde vardı. Üstad Bediüzzaman'a kavuşabilmekteki sonsuz sevinç ve iştiafımıza had yoktu.

Evet, orada Emirdağ'da birisi vardı, birisi oturuyordu. Varlığımızın bütünüyle ona bağıydık. Sanki o bizim her şeyimizdi. Bizim kalplerimizi derinden derine ona yönelten, onda gördüğümüz şefkat ve merhametti. Evet ona, en müşfik manevî baba ve ana gibi koşardık.. O bizim sebab-i hidayetimiz, vesile-i necatımız, büyük Üstad'ımız...

Bu anları, bugünleri düşünürken, Emirdağ'a doğru yol alırken ve başındaki küçük tepecikte Emirdağ'ın evleri görünüp kasabaya girerken ben ve nihayet Çalışkanlar dükkânından şefkatli sinesine ulaşırken, o anları düşündüğümde, tahatturunda gözyaşlarımı tutamam...

Şüphe yok ki, benim gibi onun Nur'undan hayat bulan herkes, bu tatlı gözyaşlarını tutamamıştır hiçbir zaman... Çünkü onun huzurundaki anlar, dakikalar, saatler, şüphe yok ki, âlem-i bekadan birer sahneydi. Sonsuzluğa doğru uzanan hayattar ve nurlu safhalar idi... Huzur-u Muhammedî'nin (a.s.m.) bir inikâsı idi. 'Bir dakika vücud-u münevver, milyon sene vücud-u ebtere müreccahtır' denilen sırra mazhardı o saatler, o dakikalar...

Evet, onu bir timsal-i rahmet, bir mücessem şefkat gördük ve bulduk. Halik'ımızın nihayetsiz lütfuydu o... Gecemizi gündüze kalbeden nurdu, bir şems-i manevî idi o..."¹⁸

¹⁸ Necmeddin Şahiner, *Son Şahitler*, Nesil Yayınları, c. 4, s. 24.

“Fena fî'n-Nur” Mustafa Sungur.

MUSTAFA SUNGUR'UN ÜSTAD'I ZİYARETİNDEN SONRA

Sungur Ağabey Üstad'a yaptığı bu ziyaretten sonrasını da şöyle anlatır:

“Hazret-i Üstad'ı ziyaretimi müteakip Isparta Nur kahramanlarını da görmek istiyordum. Bunun için Isparta'ya gittim. Diğer Nur kahramanlarını gördüm. Tahiri Mutlu Ağabey de oradaydı. Hüsrev Ağabey'in, orada bana dönüp, 'Kardeşim Sungur, 1400 seneden beri ehl-i imanın beklediği zat gelmiştir' sözü, içimdeki manayı teyit ediyordu.”

Mustafa Osman Efendi, Üstad'ın ifadesiyle vasıta-i muhabere olması cihetiyle lahikaları neşretmeye devam eder. Sungur Ağabey o günleri şöyle anlatır:

“Lahikalar, evvela, yeni yazı ile geldi. Sonra hatt-ı Kur'anî'yi kısa zamanda lillahilhamd öğrendikten sonra eskimez harf-

le gönderilmeye başlandı. Sonra biz Hazret-i Üstad'ı ziyaret edip de Afyon Hapsi'ne girinceye kadar bu lahikalar devam etti. Mustafa Osman Ağabey gönderirdi. Onlara da Isparta'dan gelirmiş. Böylece bizi beslemeye, gıdamızı tam zamanında yetiştirmeye ihtimam gösterdiler."

Bu arada Sungur Ağabey Üstad'ı bir kez daha ziyaret eder. İşte bu ziyarete giderken Eflanili Ahmed Fuad Efendi'nin mektubunu da yanında götürür ve mektubu Üstad'a arz eder. Üstad bu mektuptan çok hoşnut olur. Cevabî bir yazı kaleme aldırır. Ahmed Fuad Efendi'nin mektubunu ve bu cevabî yazıyı Osmanlıca olarak o zamanki *Lahikalar*'da neşrettirir. İşte o iki mektup şunlardır:

"Bismihî sübhanehû

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihi

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekatühû ebeden daimen

Üstad-ı âlikadrimiz, sevgili efendimiz,

Hem bu biçare hakir şakirdiniz, hem Safranbolu ve Eflani Medrese-i Nuriyesinde şakirtleriniz bedeline, siz faziletmeab ve aziz Üstad'ımız Efendimizi ziyaretle, hürmet ve tazimlerimizin arz ve iblağı için Nur'un küçük kahramanlarından Muallim Mustafa Sungur, huzur-u fazilanelerinize kabul buyurlursa, hepimizi temsilen mübarek el ve ayaklarınızı öpecektir.

Mustafa Sungur, nahiyeimiz Medrese-i Nuriyesi mensuplarından çok kısa bir zamanda Risale-i Nur'dan feyizyab oluşlarının bir numunesidir. Buradaki ve diğer talebeleriniz, Nurları okuyarak, yazarak ve yazdırarak neşir ve tamimine çalışmakta ve bu işi her vazifenin fevkinde çok kudsî bir hizmet ve bir meslek bilmektedirler.

Okuma ve yazma nimetinden mahrum olan binlerle ehl-i imana bu hakir şakirdinizin münhasıran Nurlar üzerindeki musahabe ve mevzelerini istima suretiyle imanlarını tahkim ve takviye etmektedirler.

Aziz Üstad'ım efendim,

Bir ağaç dalındaki ham meyve, güneşin hararet ve nuruyla gün geçtikçe olgunlaştığı gibi halkımız da elhamdülillah, Risale-i Nur'un güneşinin feyzi ve nuruyla günden güne imanlarında inkişaf ve kemale doğru mütezayid bir terakki vardır.

Mektubumuzu hamilen Emirdağ'a ayak basmak şerefine nail olan muallim Mustafa Sungur, memleketimiz ve Kastamonu ve İnebolu ve Daday ve civarları Nurcularını temsilen hareket etmiştir. Kabulünü ve hamili bulunduğu hürmet ve tazim ve niyazlarımızın kabulünü niyaz ediyoruz, efendim.

Başta aziz kardeşimiz Mustafa Osman ve Hıfzı Efendiler olmak üzere, buradaki bütün kardeşlerimiz hürmetle tekrar tekrar el ve ayaklarınızdan ıstiyakla öper, saadetler içinde bereketli ömür ve afiyetlerinizi Cenab-ı Erhamürrahimin'den niyaz eyleriz.

El-Bâkî Hüve'l-Bâkî

İltifatlarınıza hak kazanamayan, hizmette kusurlu,
dualarınıza pek muhtaç şakirdiniz
Ahmed Fuad"

"NUR'UN KÜÇÜK KAHRAMANLARINDAN SUGUR"

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Nur'un küçük kahramanlarından muallim Mustafa Sungur; hem Eflani, hem Safranbolu, hem Kastamonu, hem İnebolu, hem Daday, hem Araçlı kardeşlerimizin namına bayram tebriki için yanımıza geldi. Biz de onu bir küçük Said olarak hem size, hem o kardeşlerimize maddî ve manevî bayramlarını tebrik için gönderdik. Ve Emirdağ'ın Süleyman Rüştü'sü olan Çalışkan Mehmed'i *Siraciünmur*'u almak ve harice giden kitapları anlamak niyetiyle İstanbul'a gönderdik."¹⁹

¹⁹ *Emirdağ Lahikası*, s. 319.

MUSTAFA OSMAN'IN HATİPLİĞİ

Mukaddes davada yılmaz bir şevk elde eden Mustafa Sungur fırsat buldukça Mustafa Osman Efendi'yi ziyarete devam eder. Yine bu ziyaretlerin birinde Mustafa Osman Efendi coşkun bir tavırla Nurlardan ders yapar. Muallim Sungur çok etkilenir. Hakikaten Mustafa Osman coşkun bir hatip gibidir. Bir de okunan bahis Hasan Feyzi Efendi gibi ehl-i kalp bir zatın makalesi olunca Sungur'un içi içine sığmaz. Ben Sungur Ağabey'den bu hatırasını çok dinlemişim. Sungur Ağabey "Risale-i Nur sönmez ve söndürülemez" diye başlayan o bahsi anlatırken o anı şimdi gibi yaşıyordu. Hatta bir gün kendisine sordum: "Ağabeyim, Hasan Feyzi Efendi'yi görmediniz değil mi?"

"Evet görmedim" buyurduktan sonra şunu ilave ettiler: "Bir gün Üstad bana Hasan Feyzi Efendi'nin 'Güzel oku, her zerrede coşkun birer mana var' makalesini okutmuştu. Okumam bitince bana şöyle dedi: 'Sungur senin kalbinin derinliklerinde olan Hasan Feyzi'nin gözünün önündedir.'"

Mustafa Osman Efendi'nin bir gazeteye yazıp gönderdiği muhteşem hitabesi.

Dördüncü Bölüm

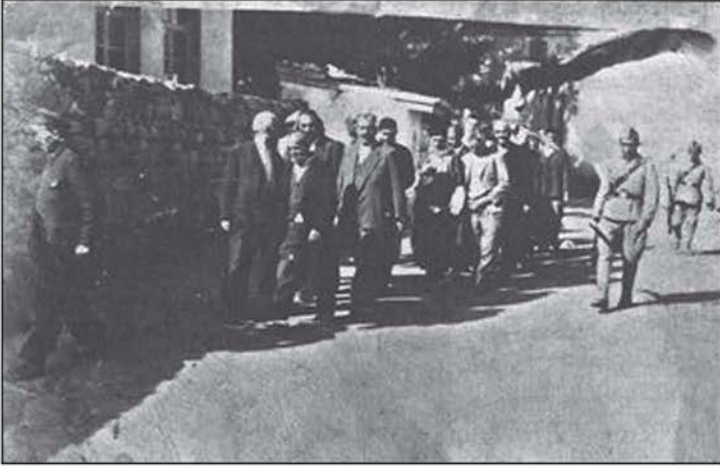
*Üçüncü Medrese-i Yusufiye:
Afyon Hapsi*

HİZMETLERİN KÜLLİLEŞMESİ

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN'IN Denizli Hapsi'nden tahliyesinden sonra hizmetler süratle büyür. Emirdağ'da yazılan yeni risaleler, lahikalar vatan sathına neşredilir. Bu arada tek-sir makinesi hizmetleri de başlamıştır. Karabük Nur kahra-manlarından Mustafa Osman Efendi'nin yakın dostu Ahmed Fuad Efendi dört bin lira gibi 1946 yılının şartlarında ciddi bir meblağı bu hizmete verir.

İşte neşredilen bu risaleler vasıta-i muhabere olan Mustafa Osman Efendi eliyle çevre il ve ilçelere de gönderilir. Artık Ka-rabük-Safranbolu ve havalisi de Nur'a gönül vermiş talebelerle doludur. Hizmetlerin bu küllileşmesinden nasibini bu belde-ler de almıştır.

Bu inkişaf lar yine gizli din düşmanlarını rahatsız eder. Böylece 1948 Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapsi günlerine giden süreç başlamış olur. Hadiseyi en güzel anla-tan elbette Üstad'ın teftişinden geçmiş *Tarihçe-i Hayat* kitabı olduğundan vakıyı oradan takip edelim:

1948 yılında çekilen bu fotoğrafta Afyon Mahkemesi'ne giden Nur yolcuları görülüyor: (Soldan sağa) Yüzbaşı Refet Barutçu, Sabri Arseven, Osman Çalışkan, Mehmed Çalışkan, Mehmed Feyzi Efendi, Üstad Bediüzzaman, Hıfzı Bayram, Hüsrev Altunbaşak, Tahiri Mutlu, Mustafa Acet ve Mustafa Acet'in sağ omzundan sadece kafası gözüken zat ise Mustafa Osman Efendi'dir.

BEDİÜZZAMAN'IN TEVKİFİ

“1947 senesinin son aylarında, Afyon'dan üç sivil polis memuru, güya memleket çapında gizli bir dinî cemiyetin faaliyetine aşina olmak için Emirdağ'a gelmişlerdi. Başta Said Nursî olarak Nur talebelerini tespit etmeye çalışıyorlardı.

Üstad, faytonla kıra çıktığı zaman, dört-beş gün müddetince beş tayyare Üstad'ı takip ediyor. Üstad evine girdiği zaman, onlar da Emirdağ'dan çekiliyorlar. Üstad'ın sırf imanî, uhrevî hizmet-i Kur'aniyesine yanlış manalar verdirerek aleyhte propaganda yapılıyor ve yukarı makamlara yanlış aksettiriliyor.

Risale-i Nur'un teksir makinesiyle intişarı ve Anadolu'da Nurların gittikçe inkişafı karşısında bu imanî hizmeti durdurmak maksadıyla harekete geçen gizli dinsiz komiteler, hükûmete evham verdirerek, aleyhte tahrikât yapıyorlar. Emirdağ, Isparta, Kastamonu, Konya, İnebolu, Safranbolu, Aydın gibi

daha birçok vilayet, kasaba ve köylerdeki Nurcuların evlerinin aranmasına emir veriliyor. Nihayet 1947 senesinin son ayında Üstad Said Nursî ve on beş kadar Nur talebesi²⁰ Emirdağ'dan alınarak Afyon'a getiriliyor ve sorgularını müteakip tevkif ediliyorlar. Ve diğer vilayetlerdeki Nur talebeleri de tevkif edilerek Afyon'a celp ediliyor.”

AFYON HAPSI'NDE YATAN NUR KAHRAMANLARI

Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapishanesi'nde 23 Ocak 1948'de başlayan ve 20 Eylül 1949 günü Üstad Bediüzzaman Said Nursî'nin tahliyesiyle tamamlanan büyük imtihanda hapishanede kalan şerefli Nur talebeleri şunlardır:

1. Ahmed Ali Özel
2. Ahmed Feyzi Kul
3. Ahmed Nazif Çelebi
4. Ahmed Söker
5. Ahmed Urfalı
6. Ali Akdağ
7. Ali Osman Öztop
8. Ali Osman Şentürk
9. Ali Rıza Eren
10. Ali Savran
11. Ali Şahin
12. Bayram Yüksel
13. Bekir Palas
14. Burhan Çakın
15. Ceylan Çalışkan
16. Edhem Emirdağlı
17. Emin Çayır
18. Emin Tekinalp

²⁰ Sonradan bu sayı elli dört olmuştur.

19. Hakkı Güranlı
20. Halil Çalışkan
21. Hamid Gürsun
22. Hasan Çalışkan
23. Hasan Güranlı
24. Hasan Hüseyin Ertman
25. Hayri Gençer
26. Hıfzı Bayram
27. Hüseyin Tabancalı
28. Hüsnü Güranlı
29. Hüsrev Altınbaşak
30. İbrahim Ethem Talas
31. İbrahim Kantar
32. Mehdi Halıcı
33. Mehmed Çalışkan
34. Mehmed Feyzi Pamukçu
35. Mehmed Sost
36. Mehmed Tanrıverdi
37. Mehmed Yayla
38. Mustafa Acet
39. Mustafa Akça
40. Mustafa Gül
41. Mustafa Oruç (Ramazanoğlu)
42. Mustafa Sungur
43. Mustafa Osman
44. Nebi Uluçay
45. Osman Canatan
46. Osman Çalışkan
47. Rasih Çetin
48. Refet Barutçu
49. Rıfat Filizer
50. Sabri Halıcı
51. Selahaddin Çelebi

52. Tahiri Mutlu

53. Yusuf akır

54. Zübeyir Gündüzalp

İşte bu mübarek Nur talebelerinden bir kısmı birkaç ay içinde, büyük bir kısmı ise mahkemenin kararını açıkladığı 6 Aralık 1948 günü tahliye olurlar. Ancak bu karar daha sonra yeniden incelemeye tabi tutulur ve tutuksuz yargılanmalarına devam edilir. Üstad Bediüzzaman Said Nursî ise 20 Eylül 1949 günü tahliye edilir. Bu tahliyeye kadar Afyon zindanında kalır. Bahsi geçen bu ilk tahliyeden sonra içeride Üstad'la birlikte on dokuz Nur talebesi kalır. Daha sonra tutuksuz yargılamaları devam eden Nur talebelerinden bir kısmı yeniden tutuklanarak içeriye alınır. Başka suçtan içeride yatan Bayram Yüksel'le birlikte bu sayı yirmi sekize çıkar. Mustafa Osman Efendi de bunlardan biridir.

Üstad Bediüzzaman'ın Mehmed Feyzi Efendi'nin kendisine Afyon Hapsi'nde hediye ettiği bereye benzeyen takkeyle çekilmiş bir fotoğrafı.

hissalatü vesselam efendimizin gözbebeğidirler. İnancımız o ki, bu zaman ve zeminde de din için, Allah için, Kur'an için hapishaneye gül bahçesine girer gibi girenler aynı manadan hissedardırlar. İşte bu listeyi kitabımıza almamızın sebebi budur ve bu listelerde yüzde on gibi ciddi bir oranı Karabük ve Safranbolu Nur talebeleri teşkil eder. Bu da belde için ebedî bir iftihar kaynağıdır. Afyon'da yatan bu beş kahraman şunlardır: Mustafa Osman, Hıfzı Bayram, Mustafa Sungur, Mustafa Oruç (Ramazanoğlu), Emin Tekinalp.

BAYRAM YÜKSEL AFYON HAPSİ'Nİ ANLATIYOR

Bayram Yüksel Ağabey hapisteki o günleri şöyle anlatır:

“O zaman henüz on altı yaşındaydım. Bilhassa Zübeyir Ağabey'in benim üzerimdeki tesiri çok fazladır. Risale-i Nur'un düsturları ve hizmet tarzı hakkında Zübeyir Ağabey'den çok istifade ettim. Ahmed Feyzi Ağabey, Mustafa Osman, Hıfzı Bayram, Mustafa Sungur, Çalışkanlar hanedanından Osman Çalışkan, Mehmed Çalışkan, Halil Çalışkan, Ceylan Çalışkan, Mustafa Acet, İbrahim Fakazlı vs. çok ağabeylerle hapishanede meşguliyetimiz daima Nur Risaleleri'ni yazmaktı. Üstad'ın bulunduğu koğuşa gittiğimizde arı kovanı gibi seslerin geldiğini duyardık. Bu sesler Üstad'ımızın evrad, ezkâr, dua ve niyaz sesleriydi. Gecenin hangi saatinde baksak, ışığının yandığını görür, zikir seslerini işitirdik.

Devamlı Üstad'ımızı düşünür, her fırsatta ziyaret edip elini öpmek, duasını almak isterdik. Gardiyanlar bize mani olurlar, hakaret ederlerdi. ‘Sen de mi bunun arkasından gidiyorsun?’ diye bana tokat atarlardı. Şefkatli Üstad'ımız da benim gibi bir biçareyi teberrükleriyle taltif ederlerdi. Maddî kıymeti küçük olan bu hediyeler hayatımın en kıymetli, nadide yadigârlarıdır.

Hapishanede idareciler bize eziyet ettikleri zaman, Üsta-

d'ımız çok üzülmüdü. Ceylan Ağabey çok şefkatli, çok cesur, çok tedbirliydi. Bizleri şevklendirir, daima hizmete teşvik ederdi.

On Beşinci Şua olan *El-Hüccetü'z-Zehra*, Afyon Hapishanesi'nde telif edilmişti. Telifi esnasında, zaman zaman Üstad'ın penceresinin altından geçerdik. Üstad'ımız pencereden bakar, bizleri gördüğü anda, bulduğu küçük kâğıt parçalarına yazdığı kısımları kibrit kutusuna koyarak bize atardı. Biz de bu parçaları hemen çoğaltmaya başlardık. Birimiz yazdı mı, diğerimize verirdik; o gün bütün hapisteki ağabeylere ulaşırdı. Böyle böyle yazılanlar muhafaza edilip çoğaltılırdı."

ÜSTAD'IN AFYON HAPİSİ GÜNLERİNE AİT BİR MEKTUBU

Üstad Bediüzzaman, Afyon Hapsi günlerinde Osmanlıca olarak bir mektup neşreder. Mustafa Osman Efendi'nin Osmanlıca olarak yazdığı el yazmalarından günümüz harflerine çevirdiğimiz ve tarihe ışık tutacak bu mektup şöyledir:

"Sual: Nedir kusurun ki, seni onunla cezalandıracağız?

Cevap: En büyük kusurumdan bir tek suçum budur: Yirmi seneden beri bana edilen eşedd-i zulme karşı tahammül edip sükût ettiğimden ve şer'an ve vicdanen vatan ve millet ve din namına mükellef olduğum büyük bir vazifeyi yapmadığımdan affolunmaz bir suç olduğu ve bilmemek bana bir özür teşkil edemediğine şimdi bu Afyon Hapsi'nde kanaatim geldi. Şöyle ki:

Yirmi seneden beri hayat-ı siyasiyeye dikkat etmediğim için, büyük bir tehlikeyi göremedim, lakayt kaldım. O tehlike de budur: Şimdi bu dakikada o tehlikeyi yazmamaya ihtar-ı kalbî ile sükut edip yalnız yüzer numunesinden cüz'î bir numunesi budur ki: İmam-ı Ali radiyallahu anh hilafetinde adi bir Yahudi'yle mahkemenin huzurunda oturup muhakeme olmasının delaletiyle, mahkeme-i adalet hiçbir garaza, hiçbir ta-

rafgirliğe ve hakimlerinin hiçbir hissiyat-ı hususiyelerine mü-sait olmadığı, hatta bir hakimin kendi kardeşiyle, en şedit bir düşmanına mahkemede müsavat nazarıyla bakması kanun-u adaletin muktezası olduğu halde, bir yerde gördüm ki, altmış-yetmiş yaşında bir ihtiyar, başı nezleli olduğu için, yasak olmayan bir örme takkeyi kendi oturduğu menzilin avlusunda giyerken, adliyenin mühim bir memurunun emriyle men edildiğini gördüm.

Afyon Hapsi'nde, üzerinde Mevlana Halid-i Bağdadî'nin cübbesiyle, resmî makamlarca çekilen bir resimde Üstad Bediüzzaman...

Acaba hiçbir kanunla böyle kabir kapısında bir adamın veya mahpusun başına, 1350 senede bütün ulema-i İslam'ın yasak ettiği bir serpuşu giydirmeye, sırf tarafgirane ve bid'i-yata mutaassıbane ve bazı söylenmeyecek dalaletkâr hissiyatla mahkeme kanunları namına ve hiçbir şeye alet olmayan adliye adaletinin hesabına olan bu acip muamele, şimdiye kadar benim bunları bilmeyerek ve bu acip marazın tedavisine çalışmadığımdan, en ağır cezaya müstahak olduğumu itiraf ediyorum ve dünyada hiçbir kanun Risale-i Nur'u mesul edemediğini ve Nurlar Kur'an'ın hakikatini tefsir ettiği için, hiç bir kusuru ve suçu olmadığını iddia ediyorum ve ispatına da hazırım.

Mevkuf Said Nursî"

ÜSTAD'IN MAHKEMEYE TEŞEKKÜRNAMESESİ

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Afyon Mahkemesi Kararnamesi hakkında bir teşekkürname yazar. Bu teşekkürnamenin ardından hem kararnameyi hem de müdafaaları üç cilt olarak Osmanlıca yazdırıp teksir makinesiyle neşrettirir. Böylece kararname de hakikate hizmet etmiş olur.

"Afyon Ağır Ceza Mahkemesine,

Ben bütün samimiyetimle sizlere teşekkür ediyorum ve Afyon'u da ve adliyeyi de tebrik ediyorum ki, sizin gibi muhakik ve vicdanlı zatları bulmuş ki, makam-ı iddianın ve ehl-i vukufun bendeki şiddetli ameliyat-ı cerrahiyelerine merhem sürdünüz.

Bu on bir ay emsalsiz tecritle ve konuşturmamakla olan ağır elemlemlerimi bu son kararnamenizle sildiniz, hiç eser bırakmadınız. Şekva yerine şükür ettirdiniz. Eğer bazı arkadaşların ricaları ve temyiz dairesine de sizin bu müdakkikane kararınızı okutmak fikrimiz olmasaydı, kararınızı hiç temyiz etmeyecektik.

1. Mart 958	Toufeyyeh ve Toufeyyeh'in	Barzani
2. Mart 958	Rafiq ve Toufeyyeh	Barzani
3. Mart 958	Afyonlu ve Toufeyyeh	Barzani
4. Mart 958	Faruk ve Toufeyyeh	Barzani
5. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
6. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
7. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
8. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
9. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
10. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
11. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
12. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
13. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
14. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
15. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
16. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
17. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
18. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
19. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani
20. Mart 958	Ali ve Toufeyyeh	Barzani

Mustafa Osman Efendi'nin el yazısıyla Afyon Hapsi safahatının tarihleri.

Hakikaten; hakiki adaletinizin bir nevi kerameti hükmündedir ki, benim kaç mahkememde izin verilseydi okuyacağım Risale-i Nur'un dünyaya bakan aynı noktalarını karar-

namenizde yazmanızdır. Risale-i Nur'un tam kıymetini anladığınızdan ve âlimane hülâsa ettiğinizden, sizlere ruhum 'bin Barekallah' der.

Said Nursî"

"Afyon Ağır Ceza Mahkemesine,

Elli bir sahife kararnamenin bana ve Nurlara ait olan kırk küsur sahifesini, gayet ehemmiyetli bir mübarek eser olarak gördüm. Ve heyet-i hakimenin kıymet-i ilmiyelerini ve adaletlerini ve geniş tahkikatlarını gayet parlak gösterdiğinden, benim aleyhimde olsa da ruh u canımla o kıymettar eserin neşrine taraftarım, sizlere minnettarım. Çok rica ederim ki, o şaheserin teksiri için bize izin veriniz.

Afyon Cezaevi'nde Said Nursî"

AFYON MAHKEMESİ'NİN KARARI

Bu bölümde 1948 yılına ait Üstad'ın bahsi geçen iki mektubuna yer vereceğiz. Akabinde de mahkeme heyetinin verdiği karar yer alacak. Burada Mustafa Osman ve Hıfzı Bayram Efendilerin isimleri var. Fakat Mustafa Sungur, Emin Tekinalp, Mustafa Ramazanoğlu Ağabeylerin isimleri yok. Çünkü Mustafa Sungur ve Emin Tekinalp karardan sonra hapse girmiş olup; Ramazanoğlu ise 47 günlük tutukluğun sonunda Afyon Hapsi'nden tahliye edilmiştir, hakkında beraat talebi vardır. Yani kararnamenin son satırındaki "diğer sanıkların beraatlerine temyizi kabil bulunmak üzere müttefikan karar verildi" cümlesi Mustafa Ramazanoğlu ve diğer mübarek zevata bakıyor. Mahkemenin karar metni şöyledir:

"Sanık Said'in suçunu kolaylaştırmak için ona yardım ve müzaheret suretiyle suça katıldıkları—yukarıda izah olunduğu şekilde—sabit görülen diğer sanıklardan Hüseyin Altınbaşak, Tahiri Mutlu, Ceylan Çalışkan, Mustafa Osman, Sabri Halıcı, İbrahim Ethem Talas, Ali Akdağ, Refet Barutçu, Ha-

lil Çalışkan, Mehmed Çalışkan, Osman Çalışkan, Hasan Çalışkan, Mustafa Acet, Hıfzı Bayram, Burhan Çakın, Zübeyir Gündüzalp, Mehmed Feyzi Pamukçu, Rıfat Filizer, Selahaddin Çelebi, Ahmed Nazif Çelebi, İbrahim Fakazlı ve Hüseyin Baykan'ın hareketlerine uygun düşen 'Türk Ceza Kanunu'nun 65/3 fıkrası delaletiyle, 163/1 fıkrasıyla altışar ay ağır hapislerine...

Bunlardan Ceylan Çalışkan'ın ve Halil Çalışkan'ın, 18 yaşını doldurmadıklarından üçer ay ağır hapislerine; tutuklu bulunanlardan cezalarını ikmal edenlerin tahliyelerine ve Said Nursî, İbrahim Fakazlı ve Ahmed Feyzi Kul'un mevkufiyetlerinin idamesine; ceza alıp da serbest bulunan Zübeyir Gündüzalp, Hüseyin Tabancalı'nın bakiye-i cezalarını çekmek üzere tevkiflerine ve Selahaddin ve Nazif Çelebi'nin tevkiflerine...

Ve Türk Ceza Kanunu'nun 163. maddesinin son fıkrası mucibince; Ceylan ve Halil Çalışkanlar hariç olmak üzere, ceza alan sanıkların mahkumiyetlerine muadil olmak üzere emniyet-i umumiye nezareti altında bulundurulmalarına ve suç mahiyeti görülen fikirlerini yaymak istidadını gösteren sanıklardan Said Nursî'nin Çanakkale'de, Ahmed Feyzi Kul'un Erzincan'da, Hüsrev Altınbaşak ile Tahiri Mutlu'nun Denizli'de, Mustafa Osman ve Mehmed Feyzi'nin Sinop'ta, Sabri Halıcı'nın Kayseri'de, İbrahim Ethem Talas ve Ali Akdağ'ın Bursa'da, Refet Barutçu'nun Ankara'da, diğerlerinin de kendi memleketlerinde emniyet-i umumiye nezaretinde cezalarının çektilmesine...

Ve suç mevzuu olmayan risalelerin geri verilmesine ve teksir makinesinin müsaderesine ve diğer sanıkların beraatlerine temyizi kabil bulunmak üzere müttefikan karar verildi.
06/12/1948

Reis	Aza	Aza
Tevfik Önen	Lütfü Kaynak	Kazım Kızıoğlu
1290	4910	7409"

289

T.C.

DAVETİYE

Adı, soyadı, lakı: *Osman İğle Mustafa*
 Doğum yeri: *Memur*
 Doğum tarihi: *Safranbolunun Akıran*
 Adı, soyadı, lakı: *Kâğından*
 Doğum yeri: *Durmuşca*

11/5/1948 Çarşamba 2.30 saatte
 Yargıtay 1. ci ceza
 Dairesi Başkanlığı'nda duruşmaya ve görülecek işlerde
 Meddelerinde belirtilen tutuklu ve gözaltındaki şahısların
 Huzurunda bulunmaları için davet olunur.

P. K. K.

Mustafa Osman

N. Talu

T.C.

DAVETİYE

Adı, soyadı, lakı: *Mustafa Osman*
 Doğum yeri: *Safranbolu*
 Doğum tarihi: *1-3-1948*
 Adı, soyadı, lakı: *Pazarlı*
 Doğum yeri: *Safranbolu*
 Doğum tarihi: *1-3-1948*

11/5/1948 Çarşamba 2.30 saatte
 Yargıtay 1. ci ceza
 Dairesi Başkanlığı'nda duruşmaya ve görülecek işlerde
 Meddelerinde belirtilen tutuklu ve gözaltındaki şahısların
 Huzurunda bulunmaları için davet olunur.

P. K. K.

Mustafa Osman

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi Başkanlığı'nın Safranbolu'ya Mustafa Osman'a 11.05.1949 Çarşamba ve 01.08.1949 Pazartesi günü görülecek duruşmalar için gönderdiği davetiyeler.

KARAR TEMYİZE GİDİYOR

Nur talebeleri Afyon Mahkemesi'nin 6 Aralık 1948 tarihli bu kararını temyiz ederler. Davaya Yargıtay Birinci Ceza Dairesi bakar. 2 Haziran 1949 tarihinde kararı esastan bozar. Bu esastan bozma kararından sonra Afyon Mahkemesi yeniden görülmeye başlanır. Nihai karar seneler sonra çıkar. Bu karar beraat kararıdır. Kararın tarihi ise 30 Haziran 1956'dır.

Mustafa Osman kararı Efendi, kararı bizzat temyiz eden Nur kahramanları arasındadır. Kitabımızdaki belgelerde de görüleceği üzere temyiz sürecini takip etmiştir. Kendisine (Safranbolu'ya) celpnameler gönderilmiştir. Nihayetinde 1956 yılında eserler kat'i beraat kararı almıştır.

2 Haziran 1949 tarihli Yargıtay'ın bozma kararından bazı bölümler şöyledir:

TEMYİZ MAHKEMESİNİN KARARI

"Suç işlemek kastıyla teşekkül eden cemiyetlerin, Medenî Kanun'nda ve Cemiyetler Kanunu'nda yazılıp formaliteleri yerine getirmek suretiyle teşekkül etmeyeceği...

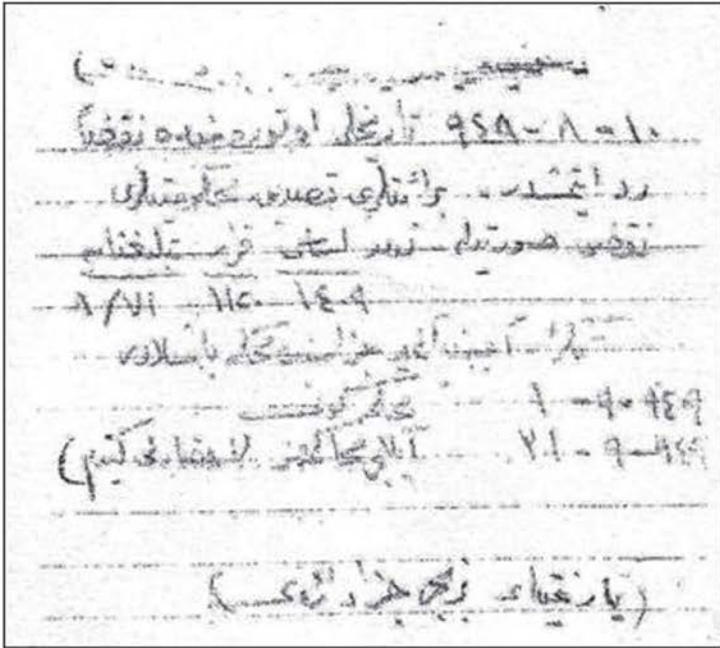
Ve Ceza Hukuku bakımından bu kabil cemiyetler, bir takım kimselerin suç işlemek kastıyla birleşmeleri halinde vücut bulacağı cihetle, karar yerinde mucip sebepler varid değildirler. Bu neşriyatın Denizli Mahkemesi'nde suç mevzuu olan meselelerden gayri meseleler olmasına mütevakıf olup...

Çünkü beraat kararına, mevzu olan neşriyat hakkında Denizli Mahkemesi'nce müttehad karar ve mucip sebepler, faraza hatalı olsa bile, hüküm sanıkların lehine kesinleşmiş ve o neşriyatın suç olmadığı hükmen kabul edilmiş bulunmasına nazaran, Eskişehir ve Denizli Mahkemelerindeki dosyalar celp edilerek irad olunan sual, alınan cevaplara göre; suç mevzuu

olan yazılar ile Afyon Mahkemesi'nde suç mevzuu olan yazılar arasında ayniyet ve mutabakat olup olmadığı tetkik edilmekle beraber, Siracü'n-Nur kitabını evvelden yazılmış ve sonradan bir araya cem' ve telfik edilmiş ve Denizli Mahkemesi'nce tetkik kılınmış olan Risale-i Nur cüzlerinden ibaret bir kitap olup olmadığı...

Denizli Mahkemesi'nin kararından sonra yeniden yazılmış olan kısımlar olup olmadığı ayırt edilmek...

Ve Said-i Nursî, eserlerindeki mütalaaların telkinî mahiyette olmayıp da, hareket ile müterafık teşvikî mahiyette bulunup bulunmadığı etraflı olarak tebarüz ettirilmek icap ederken, bu hususlarda zühul olunmasında isabet olmadığından ve itirazlar bu itibarla varid görülmediğinden...

Mustafa Osman'ın el yazısıyla Afyon Mahkemesi'nin
Yargıtay safahatının tarihleri.

Hükmün Ceza Usul Muhakemeleri Kanunu'nun 307, 308, 321'inci maddeleri mucibince bozulmasına ve depo edilen temyiz paralarının geri verilmesine ve beş yüz kuruş bozma harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına ve evrakın yerine gönderilmesine 2.6.949 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

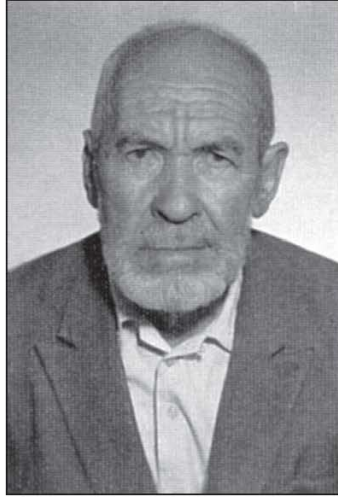
Yargıtay Birinci Ceza Dairesi Başkanı
Fuat"

AFYON HAPSİNİN BİR MEDAR-I TESELLİSİ

Afyon Hapsi'nde Nur talebeleri Ahmed Feyzi Kul Ağabey'in yazdığı *Maidetü'l-Kur'an* isimli risalesini okuyup yazarak bir medar-ı teselli bulurlar. Mustafa Osman Efendi bu esere hayran kalır. Müteaddit defalar okur. Zaten fitraten Ahmed Feyzi Ağabey'e benzer bir mizaca sahiptir. Hak ve hakikatin yılmaz ve susmaz müdafiidir. Hapiste en yakın dostlarından olan Ahmed Feyzi Ağabey'in risalesi onun başucu kitabı olur.

Kitabımızın bu bölümünde Mustafa Osman Efendi'nin yazdığı *Tilsimler* mecmuasının zeylinde bulunan ve bugünkü neşriyatta yer almayan *Maidetü'l-Kur'an* risalesinden bir bölümü teberrüken buraya alıyoruz. Önce Üstad Bediüzzaman'ın beyanatından şu bölüme yer verelim:

"Evvelen: Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve Hüsrev'i ve Mehmed Feyzi'si ve Risale-i Nur'un manevî avukatı Ahmed Feyzi'nin üç seneden beri âlimane, müdakkikane yazdığı şu gelen istihracat-ı gaybiyeyi ve *Sikke-i Tasdik-ı Gaybî*'nin bir kuvvetli hücceti ve şahidi bulunan şu risaleciği dikkatle mütalaa ettim. Onun tetkikatına ve Risale-i Nur'un kıymetini tam hadis ile ayet ile ispat etmesine karşı hayret ve istihsan ile maşaallah, barekallah dedim. Fakat bir derece tabire muhtaçtır, ayn-ı hakikattir.

Maidetü'l-Kur'an'ın müellifi Ahmed Feyzi Kıl (1898-1972).

Fakat Said hakkında hususan son kısmın haşiyelerinde şahsiyetim itibariyle haddimden yüz derece ziyade bir hüsn-ü zannı ile hakikatin sureti değişmiş.

Evet hem *Sikke-i Gaybiye* hem onun yazdığı ayetler ve hadisler müttefikan bu asırda bir hakikat-ı Nuraniyeye işaret ediyorlar ve bu asır ve bu zaman cemiyet zamanı olduğundan şahs-ı manevî hükmedebilir. Hususan manevî vazifelerde maddî şahısların ehemmiyeti azdır, dağlar gibi vazifeler o zaif şahsiyetlere yükletilmez.

Said Nursî"

MAİDETÜ'L-KUR'AN'DAN...

"İmam-i Ali (r.a.) şunları söylemiştir: 'Kıyamet yakınında; zarar, açlık, katl, fitneler, büyük harpler, sünnetler kalkıp yerlerini bid'atlerin iştigal ettiği, emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münkeri terk dolayısıyla bedeninin öldüğü gibi kalplerin de öldüğü hengâmede, şüphesiz, evladımdan bir zat çıkacak. İşte,

Cenab-ı Erhamürrâhimîn, ölmüş, öldürülmüş olan sünnetleri, Mehdi bin Abdullah ihya edecek; onun adaleti ve bereketiyle mü'minlerin kalpleri ferhan olacak ve ona Arap milletlerinden başka bir cemaat ve Arap milletinde de bazı kabileler ülfet edecek, senelerce böyle kalacak çok değil, ondan da aşağı değil.'

Hazret-i Mehdi'nin çıktığı zaman, avam ve havas bütün Müslümanlar sevineceklerdir. Mehdi'nin, Allah için çalışan ve davetini ikame eden ve ona vazifesinde yardım eden adamları vardır. Onlar, Mehdi'nin vezirleridirler, memleketin ağırlıklarını üzerlerine alırlar. Cenab-ı Hakkın, Mehdi'ye tahmil etmiş olduğu vazifelerinde yardım ederler."

33 HADİS-İ ŞERİF

Mustafa Osman Efendi, Üstad Bediüzzaman Said Nursî'nin Afyon Medrese-i Yusufiye'sinde kendi evrad defterine yazdığı 33 hadis-i şerifi kendi defterine yazıp okur. Zira bu hususta Üstad Bediüzzaman şöyle beyanatta bulunmuştur:

"Ehl-i velayetin amel ve ibadet ve sülûk ve riyazetle gördüğü hakikatler ve perdeler arkasında müşahede ettikleri hakaik-ı imaniye, aynen onlar gibi Risale-i Nur ibadet yerinde ilim içinde hakikate bir yol açmış, sülûk ve evrad yerinde mantıkî burhanlarla, ilmi hüccetler içinde hakikatü'l-hakaika yol açmış ve ilm-i tasavvuf ve tarikat yerinde doğrudan doğruya ilm-i kelam içinde ve ilm-i akide ve usulü'd-din içinde bir velayet-i kübra yolunu açmış ki; bu asrın hakikat ve tarikat cereyanlarına galebe çalan felsefî dalaletlere galebe ediyor."²¹

İşte Afyon Hapsi'ndeki en mühim medar-ı teselli olan ve vird gibi okunan bu hadis-i şerifleri Mustafa Osman Efendi'nin Osmanlıca el yazısından çevirip aynen buraya alıyoruz:

²¹ A.g.e., s. 127.

1. İlmi öğreniniz! Çünkü onun öğrenilmesi Allah'a karşı haşyettir, talebi ibadettir, müzakeresi tesbihtir, ondan bahis ise cihattır.

2. Bir âlimin yatağına yaslanarak ilmine (kitabına) bir saat bakması, yetmiş saat ibadetten hayırlıdır.

3. İlmin talibi (talebesi), Rahman'ın talibidir. İlmin talepçisi, İslam'ın rüknüdür. Onun ecr ü mükâfâtı, peygamberlerle beraber verilir.

4. İlim talep etmek, Allah'ın katında (nafile) namaz, oruç ve hacdan ve fisebilillah olan cihattan efeldir.

5. İlminden menfaat görülen bir âlim, bin âbiddeden hayırlıdır.

6. Din ile dünyayı talep edenlere veyl olsun.

7. Bir adamın, bir hikmet kelimesini işitmesi, bazen ona bir sene ibadetten hayırlı olur. Ve bir saat ilim müzakeresi yanında oturmak, bir köle azat etmekten daha hayırlıdır.

8. Cenab-ı Hakkın bir adamı senin vasıtanla hidayete getirmesi, güneşin üzerine doğduğu her şeyden daha hayırlıdır.

9. Cenab-ı Allah şu ümmetin üstünde hem deccalın kılıcını, hem de büyük harp kılıcını beraber cem etmeyecektir.²²

10. Hilafet, babamın kardeşi amcam Abbas'ın oğullarından zail olmayacak, ta onu deccala teslim edinceye kadar.

11. Ulemanın mürekkebiyle, şüheda kanı muvazene edilse, muhakkak ki, Allah yanında ulemanın mürekkebi, şühedanın kanına racih gelecektir.

12. Şedit, kuvvetli kahraman o değildir ki, insanları mağlup etsin. Belki kahraman odur ki, gazap ve hiddet anında nefsinin mağlup eder.

13. Bir Müslüman'ın bir Müslüman kardeşine vereceği, onun hidayetini arttıran ve onunla ondan kötülüğü kaldıran

²² (Haşiye) Melheme-i kübra olan İkinci Harb-i Umumi, âlem-i İslam'ı hırpalamadığı işaretleriyle; İslamlar içinde bir deccal âlem-i İslam'ı başka bir tarzda hırpalayacak. (Said Nursî)

bir hikmetli sözden daha efdal bir hediye yoktur.

14. Halk-ı Âdem'den (a.s.) ta kıyamete kadar âlem-i insaniyet arasında deccal hadisesinden daha büyük bir emr, bir mesele yoktur.

15. Bir ilim talebesi, ilmi tahsil ederken eceli gelse vefat etse, onun derecesi ile enbiya derecesi arasında, bir derece (peygamberlik mertebesi) kalır.

16. Kim ki ilimden (yani ilm-i imanı ve tahkikîden) bir bab (bir mesele) taallüm ederse, onunla amel etsin etmesin, bin rekât (nafile) namazdan efdaldır. Eğer (öğrenmekle beraber) amel de ederse yahut onu başkasına öğretirse, o zaman ta kıyamete kadar onun o (büyük) sevabı ve onunla amel edenin sevabı onun olacaktır.

17. Kim ki İslam'ı ihya etmek niyetiyle ilimden bir bab tahsil ederse, onun derecesiyle peygamberlerin derecesi arasında yalnız bir derece kalmış olur.

18. Bir mü'minde dört şey (dört ahlak) içtima ettiği zaman, Cenab-ı Hak (o dört ahlak ile) ona cenneti vacip etmiş olur: Lisanda sıdk, doğruluk (yani yalan söylememek); malda seha, cömertlik; kalpte meveddet; hazırda ve gaibde olanlara nasihat etmek.

19. Kâhinlerden birisi (bir adam) gelecek, Kur'an'ı (Kur'an'ın hakikatlerini) öyle bir tarzda ders verecektir ki, ondan sonra onun gibi o ders ve talimi veren olmayacak.

20. Bir ilim talebesi, ilmi tahsil etmekteyken vefat etse, şehittir.

21. İlmin efdali ilm-i billahtır (yani iman ilmidir). Bu ilim ile az olan amel (ilimle olduğu için) menfaat verir. Fakat çok amel, cehille olsa menfaatsızdır.

22. Kur'an'ın hamelelerine ikram, hürmet ediniz.

23. Ulemaya ikram ediniz (hürmet ediniz). Çünkü ulema, peygamberlerin vârisleridir.

24. Cenab-ı Allah Azze ve Celle mü'min kulunu tecrübe

ve imtihan için musibete, belaya giriftar eder. Fakat onun bu ibtila ve denemesi, o mü'min kulun üstünde keramet ve ikramını izhar içindir.

25. Said, fitnelerden uzak kalmış kimse ve musibet ve fitneye giriftar olunca sabreden kişidir. Böylesi adam ise çok garip, pek nadirdir.

26. Muhakkak fitne gelmektedir. İbadı (insanları) parça parça edecektir. Ancak âlimler ondan kurtulurlar.

27. Ahirzamanda şiddetli ve dehşetli bir bela gelecek, her-kese isabet edecek. Ondan kurtulan olmaz. Ancak Allah'ın dinini bilen ve ona göre lisanıyla ve kalbiyle mücadele eden bir adam kurtulacak. O ise, ona sabıkların, geçmişlerin mesleği sebkat etmiştir. Bir de Allah'ın dinini bilip tasdik eden birisi kurtulacak.

28. Benî Âdem'in en cömerdi ve en kerimi ve en şahsi benim. Benden sonra onların en kerimi ve en cevvalı ise bir reculdür (bir adam) ki, o adam (hususı) bir ilim bilecek ve o ilmini neşredecektir. Kıyamet gününde müstakıl bir ümmet halinde ba's olunacaktır.

29. Kur'an'ı öğrenen ve öğreten ve içindeki hakaiki ders verenler bilmiş olsunlar ki, (kıyamet gününde) onların cennete girmelerine saik ve delil ben olacağım.

30. Sakın bid'atlara yanaşmayınız. Çünkü bütün bid'atlar dalalettir, bütün dalaletler de cehenneme gider.

31. Bizden gayrısına kendini benzeten, bizden değildir. Sakın Yahudi ve Hıristiyanlara kendinizi benzetmeyiniz.

32. Cihadın en efdali odur ki; eğri yolda olup hakka karşı mümanaat gösteren en cebbar hükümdarlara, kumandanlara karşı hak söz söylemektir.

33. Cihadın en faziletlisi, kişinin kendi nefis ü hevasına karşı mücadele etmesidir.

Beşinci Bölüm

Safranbolu-Karabük
Nur Kahramanları

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN'IN bereketli Kastamonu hayatının semerelerinden olarak Safranbolu-Karabük ve havâlisinde pekçok Nur talebesi yetişmiştir. Bu zatlar hayatlarının sonuna kadar Nur davasına sahip çıkmışlardır. Hepsinin isimlerinin burada zikri mümkün olmadığından teberrüken o kahramanlardan bazılarını burada yer vereceğiz. En başta Mustafa Osman ve Hıfzı Bayram olmak üzere onun oğulları Hüsnü Bayram ve Yılmaz Bayram, Emin Tekinalp, Mustafa Ramazanoğlu, Mustafa Sungur, Ahmed Fuad Efendi, Rıza Aslan, Süleyman Aslan Ağabeylerle birlikte pekçok nur insan bu mukaddes davaya hizmet etmiştir. Özellikle Eflani'de Nurlar çoluk çocuk, kadın erkek onlarca kalemle yazılmıştır.²³ Bu sebeple eserlerde Eflani, Sav ve Barla gibi telakki edilmiştir.

²³ Kur'an hizmetkârı bu mübarek zatların isimleri: Hatip İbrahim Yakut, İbrahim Toprak Hoca, Hatip Mehmed Erol, Hacı Reşad Güngör, Hacı Reşad Efendi'nin oğlu Mehmed, Mustafa Güngör, Mevlüd Efendi, Şevket Efendi, Hüsnü Efendi, Şükrü Efendi, Rahmi Çetinkaya, Emin Ünal Efendi, Keten Ahmed Çınar Efendi, Niyazi Hacımısıroğlu, Hacı Şaban Hacıhasanoğlu, Alverenli Emin Hoca'nın merhum pederi Kara Mustafa Dayı, Mübarek Ahmed Tekinalp, Mübarek Kamil Çelenli Hoca, Hacı Hüseyin Öztürk, Mehmed Özçelik, Ali Özdemir ve zikredilen bu zatların evlatları...

Üçüncü Medrese-i Yusufiye'nin Karabük-Safranbolu kahramanları: Mustafa Osman, Hıfzı Bayram, Mustafa Sungur²⁴, Mustafa Ramazanoğlu²⁵, Emin Tekinalp

AFYON HAPSİ VE SAFRANBOLULU KAHRAMANLAR

Üstad Bediüzzaman Said Nursî ile birlikte Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapsi'nde Safranbolu ve havalisinden beş kahraman Nur talebesi kalmıştır. Bu onlar için hayatlarının en şerefli tablosudur. Bu Nur talebelerinden bugün hiçbir hayatta değildir. Bu Üçüncü Medrese-i Yusufiye günlerini yâd ederken Sungur Ağabey'in ne kadar mesut olduğunu defaatle görmüştüm.

Bu kahramanlardan en önce Hıfzı Bayram 1 Şubat 1948 günü tutuklanır ve Afyon'a sevk edilir. Ardından Mustafa Osman Efendi Safranbolu'da tutuklanır. Tarih 1 Mart 1948'dir. Mustafa Osman Efendi 5 Mart 1948 günü Afyon'a ulaşır. Ardından Safranbolulu Mustafa Oruç (Ramazanoğlu) İstanbul'da tutuklanarak Afyon'a sevk edilir. Son olarak Mustafa Sungur Ağabey ve akrabası Emin Tekinalp tutuklanarak Afyon'a sevk edilirler. Kitabımızın bu bölümünde Afyon Hapsi bahsini bu beş Safranbolulu Nur kahramanının pencerelerinden irdeleyeceğiz. Evvela bu beş kahramanın mahkeme müdafaalarına yer vereceğiz:

²⁴ Mustafa Sungur'un bu resmi Afyon Hapsi'ne girdiği günlerde çekilmiştir.

²⁵ Mustafa Ramazanoğlu'nun bu resmi 1948 yılında hapishanede çekilen resmidir.

MUSTAFA OSMAN'IN AFYON MAHKEMESİ MÜDAFAASI

“Afyon Ağırceza Mahkemesine,

Gizli cemiyet kurmak ve dinî hissiyatı âlet ederek devletin emniyetini bozabilecek hareketlerde bulunmaktan zanlı Bediüzzaman Said Nursî'nin, rejim aleyhindeki mevhum faaliyeti-ne iştirak ettiğim iddia edilerek suç konusu olarak gösterilen meselelere karşı derim ki:

1. Evet, ben de birçok Nur talebeleri gibi hakikî Türklüğe ve İslamiyet'e yaraşan ve tarihî bir şeref ve faziletimiz olan terbiye-i medeniye-i diniyeyi ve millî bir şiar olan ahlak-ı Kur'aniyeyi öğrenerek vatan ve millete faydalı bir uzuv olmak ve yabancı ideolojilerin tesiratından korunarak din ve imanımı muhafaza ve öğrenmek kastıyla Nur Risalelerini tedarik ederek okumaya başladım. Ecdadımızın, tarihlere şan salıp nam veren ahlak ve şerefini pâyimâl eden sefahet ve rezaletin ve ahlak-ı seyyienin cemiyet hayatını zehirlediği ve kötü ahlak sahiplerini dahi iğrendirecek derecede sokaklara kadar sardığı ve efkâr-ı âmmeyi telaşa düşürdüğü ve her sınıf ailenin ocağı başında dedikodu mevzuu olduğu ve efkâr-ı âmmenin bir dili mahiyetindeki gazete ve mecmuaların ahlak zabıtası haberleri şeklinde ve muhtelif mevzulardaki tenkitlerine sebep olan bu elim ahvalin pek süratle genişlediği ve âdeta umumileşmek istidadını gösterdiği bir devrede, düştüğüm ahlaksızlık uçurumundan dinî, ahlakî, içtimai, edebî dersleriyle, her müslim okuyucusunu kurtardığı gibi beni de kurtaran Risale-i Nur Külliyyatı'nı okumak ve benim bu eserleri okuduğumu bilen ve işiten vatandaşlarımızın tehzib-i ahlak etmek için benden muşırane istemeleri üzerine onlara risale vermek ve dolayısıyla serserileşmiş ve serserileşmek ve vatan ve millete muzır bir hale gelmek istidadını gösteren fertleri bu risalelerle, bu Nur-ların müessir telkinatlarıyla kurtarıp beşeriyete faydalı birer insan olmalarına hâdim ve vesile olan ve memleketimizde de

sirayeti ve salgını görülen ve bütün dünyayı titreten kızıl ve-ba komünizm tehlikesine karşı dinî ve müessir telkinatı bakımından manevî bir mücahit olan Bediüzzaman takdir ve teb-cile layık, kudsî ve manevî mücahededesinin nurlu ve müessir silahı olan ve yirmi senede yirmi bin ve belki çok fazla adamı vatan ve millete faydalı bir hale sokmaya vesile olan Nur Ri-salelerini okutmak ne derece şahsım için bir suç mevzuu ve müellif-i muhteremi için sebep-i itham olabilir? Vicdanınıza soruyorum.

2. Savcılık makamının, 'mevzudur' diye gayr-ı ilmi iddia ettiğî hadisin hadis kitaplarında sahih olduğu, hadis âlimlerinin kabulüyle ve Hürriyet'ten evvel Meşrutiyet devri ulemasına Japonya'nın ve İngiltere Anglikan Kilisesi'nin sorduğu sualler münasebetiyle, o devrin allâmeleri olan İstanbul âlimleri, Be-diüzzaman olan müellif-i muhtereme sorarak, şimdi ismi Be-şinci Şua olan eserde görülmekte olan o zamanki bu hadisin tevilen cevaplarını o ehemmiyetli âlimlerin kabul edip itiraz edememeleriyle sahih olduğu kat'î sabittir.

Hem yalnız Risale-i Nur'un bu kısmı değil, bütün hakikat-leri ve dersleri hiçbir hakiki İslam âliminin itiraz edemeyeceğî kadar kuvvetli hakikatlerdir ki, Diyanet Riyaseti başta olarak bütün memleketteki hakiki âlimler kabul ve tazime, ta devr-i Meşrutiyet'ten beri mecbur kalmışlar. O hakikatleri ve o kuv-vetli burhanları, ismi âlim olan ve hakikat ilminde bîbehre bir-iki ferdin itiraz ve iddiası çürütemez. Hem gayet gülünç olur. Maddî ve manevî menafii zahir olan ve vatanın her tarafın-da ve her sınıf halk tabakasında hayat-ı bakiyelerini idamdan kurtarmak için takdirle okunan ve onunla imanlarını kurtar-dıklarından, müellif-i muhteremine ebedî minnettar kalan binlerle vatandaşın faydalandığı Kur'an ve iman hakikatlerine meftun olarak, müellifine bir şükran borcu olarak bir mek-tup yazmak ve sebep-i itham olan hadisin inkâr edilmeyen ha-kikatlerine istinat ederek bazı ef'âl ve âsâra nazar edip hadi-

sin mazharı olan bu memlekette zuhur etmiş gibi bakmak ve böyle bir zanna düşerek ve birçok İslam âlimlerinin ihbaratına dayanarak bazı hataların tamiri cihetine gidilmesini bir fütuhât-ı Kur'aniye kabul edip izhar-ı şâdümânî eylemek ve bu görüş ve nokta-i nazarını eserleriyle tefeyyüz ettiği bir Üstad'a mahremâne arz etmek, vatan ve milletin anarşiliğe ve dolayısıyla bütün dünyayı titreten kızıl tehlikenin kucığına düşmesini temenni etmek rejime bir hıyanet midir? İnkılaba dil uzatmak mıdır? Ve o takdire ve tebcile çok elyak ilim adamını aynı iftiralarından birkaç mahkeme teberri ettirdiği halde, aynı mevzularla zan altına alıp kimsesiz ve çok ihtiyar ve münzevi olduğu halde tevkif ve tecrit ederek taht-ı muhakemeye alıp bizim de bu ilmi nokta-i nazarımızı ve imanımızı kurtarmak için çalışmalarımızı bir suç telakki edip onun güya devletin emniyetini ihlal suçuna delil ve burhan göstermek hangi vicdanın âdilâne kararıdır? Mahkemenizden soruyorum, vicdanınıza bırakıyorum.

3. 'Bediüzzaman'ın resimlerini mukaddes birşeymiş gibi taşımak ve mektubatını toplamak ve mektuplaşmak' diye olan sebep-i ithama gelince: Hayat-ı maneviye ve bakiyemi idamdan kurtarmaya ve maddi hayatın lezzet ve saadetini tattırmaya ve benim gibi binlerle fertlerin imanlarının kurtulmasına eserleriyle vesile olan bir âlim-i küll ve bir müellif-i muhteremin, değil basit bir resmini taşımak, altın ve mücevheratla süsleyerek taşımak ve ona tebrik ve mektup göndermek ve onu sevenlerle tanışmak, beşeriyetin her ferdi gibi benim de bir hakkımdır. Bu hukukumun bir suç konusu olacağını zannetmiyor ve son söz olarak diyorum ki: Vatan ve millete ve insanlık camiasına hizmet edebilmek için, 'Hakim kimdir? Başına gelen' fehvasınca, iki vilayetin ve birçok kazaların zabıtasının dahi şahadet edebileceği şekilde, serserilikten, şahıslarını bu Nur Risaleleriyle kurtarıp başkalarını da kurtarmaya vesile olan Nur şakirtlerinin uzun senelerden

beri bu vatan ve millete, bu vatandaki idareye yaptıkları vatanî hizmet binlerle kişilik zabıta kuvvetinin hizmetinden hakikatte daha mühim iken ve takdire ve iltifata daha layık iken su-i tefsire uğratarak âdeta bir ecnebî rejimi hesabına kasten hareket eder gibi bizleri tevkif ve muhakemelere verip işimizi, gücümüzü ayaklar altında bırakmak ve biçare evlat ve iyâlimizi perişan edip ağlatmak hangi demokrasi kanunlarıyla, hangi yeminli ve yüminli âdil hâkimlerin vicdanî ve âdilâne kararlarıyla kabil-i telifdir? Mahkemenizden ve vicdanınızdan soruyorum. Ve büyük ve âdil Türk milleti ve onun âli meclisi namına icra-yı adalet eden muhterem mahkemenizden, pekçok fevâidi ve menâfii meydana olup inkâr edemediğimiz bu eserlerin serbestiyetini ve bizim de beraatimizi talep ediyorum.

Afyon Cezaevi'nde mevkuf
Safranbolulu Mustafa Osman²⁶

T.C.
A F Y O S
Ağır Ceza Mahkemesi
Sayı : 68

(- K A R A R -)

Dini ve dâni Hissiyet; elat ederek murûrular adı altında gizli cemiyet kurmaktan sanık ve tutuklu saidi K'rdin korduşu cemiyete intisap tan sanık ve tutuklu Safranbolunun akıran K. den Osman Oğlu Mustafa Osman tarafından verilen 22/9/345 tarihli elatârde tahliyesini istediği gör'ilmek ie dosya berayı m'etale C. Savcılığına tevli edilip tetkik neticesinde tahliye isteğinin reddine karar verilmesi istendiği gör'ilmekle dosya tetkik edilerek aşağıda yazılı karar tesbit olundu:

SONUÇ 22/9/345: Dosya m'nderecatıne ve suçun mahiyetine göre tahliye isteğinin reddine adil her ç tarifeat kanunun 56 1nci maddesinde yazılı 50 kurug red harronina sanık Mustafa osmandan alınmasına ve karar 3r neçinin kendisine tebliğine 23/9/345 g'n'nde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan İKYO	Üye 4910	Üye 7409	K.
Tevfik Önen	Latfi Kaynak	Kâzım Elazroğlu	A. Uğur

ab. Öner *Latfi Kaynak* *Kâzım Elazroğlu* *A. Uğur*

Afyon Mahkemesi'nin Mustafa Osman hakkındaki ara kararının orijinali.

²⁶ Şualar, s. 697-700; Mustafa Osman Efendi'nin bu mükemmel müdafaanamesinin altına Üstad Bediüzzaman el yazısıyla şöyle yazmıştır: "Bin barekallah, çok güzel."

HIFZI BAYRAM'IN AFYON MAHKEMESİ MÜDAFAASI

“Afyon Ağırceza Mahkemesine,

Dinî hissiyatı âlet ederek devletin emniyetini ihlale teşebbüsten sanık İslam âlimi Bediüzzaman'ın, millet ve memlekete çok faydalı hakaik-ı Kur'aniye ve imaniyeyi ders veren eserlerinden okumaklığımı, din ve iman cihetinde çok istifade ederek ahlak-ı Kur'aniyeyi tahsilime âmil olan bu derslerden bazı tanıdıklara da—talebi üzerine—millî bir şiarımız olan ders-i imaniye ve terbiye-i diniye ve ahlakiyeye tahsillerine sebep olmak hayrına nailiyet arzusuyla vermekliğimi ve temin etmekliğimi ve bazı tanıdıkların dostane veya ilmî mahiyetindeki mektupları adresime göndermelerini bahane ederek mumaileyhe suç ortağı göstermektedir. Sebeb-i ithamı olan bu meslelere itiraz ederim ki:

Nur talebeleri bir dava için beklerken... En başta oturan Hıfzı Bayram.

1. Üzerinden muhakeme geçen, beraat ettirilip müellifine iade edilen ve bütün İslam ve memleket ulemasının takdir ve tasvibine mazhar olan Risale-i Nur'u, iddia makamının üzerinde durduğu şekilde bir fikr-i mefsetle okumadığım gibi, her risalesini de baştanbaşa Kur'an'ın bir mühim tefsiri olup insanları ahlaken yükseltmeye, fazilet sahibi kılmaya, milletleri uçuruma yuvarlanmaktan kurtarmaya vesile olan İslamî dersi ve dinî terbiyeyi müessir bir surette ders verip millet ve memlekete, hatta beşeriyete manen en büyük yardım ve iyilikleri yapan bir eser olarak gördüğümünden, din ve imanımı muhafaza ve taallüm maksadıyla okumayı ve bazı kimselere vermeyi veya temin edivermeyi bir suç zannetmiyorum. Çünkü, hiçbir yerde Nur talebelerinin vatan ve millete ve idareye zararlı bir hadiseye katıldıkları görülmemiş ve zabıtaca kaydedilmemiştir. Ve aynı zamanda, 'Okunup ve okutulmasında gizlilik var' diye ileri sürülecek bir gizli cemiyet şüphesi uyanması ise çok yersizdir. Çünkü Nur talebelerinin gerek ilmi ve gerekse siyasi, gizli veya meydanda hiçbir cemiyetle alakaları yoktur.

Hatta, aynı isnatlarla birkaç sene evvel Bediüzzaman'la beraber çok kimseler Denizli Ağırceza Mahkemesi'ne verilip muhakeme edildikleri ve çok inceden inceye tahkik ve ta'mik edildiği vakit bütün risaleler dahil olduğu halde, hep beraber beraat etmişlerdir. Müellifi ve eserleri beraat eden bir telifatı okumayı ve okutmayı, devlet emniyetini ihlal ve rejime hıyanet gibi çok ağır bir cürme delil ve sebep-i itham olarak göstermek ne derece icab-ı adalettir, bilmiyorum, vicdanlarınıza havale ediyorum!

2. Hem Bayezid'den bilmediğim bir kimse tarafından ben mevkuf iken gönderilen bir risale de, sebep-i ithamım arasındadır. Bu risaleyi görmedim. İçindekilerden bîhaberim. Eğer Risale-i Nur ise kabul ediyorum. Sizler sorun, cevap vereyim. Yalnız iddianamede savcının mehdilikten bahsettiğini öğren-

dim. Halbuki Üstad'ım bu gibi isnatlardan müberradır. Böyle birşeyi lisanından duymadığımız gibi, eserlerinde de görmedik. Ve talebelerini, her fırsatta şahsına hürmet ve tazimden ve makam vermekten men etmiş ve tazimkârâne mektup yazanları dahi takbih etmiştir. Bizler kendisini hubb-u cahtan müberrra, zamanın en yüksek bir âlimi ve bir ilm-i tahkik hocası olarak biliyoruz.

Mevkuf
Hıfzı Bayram²⁷

MUSTAFA RAMAZANOĞLU'NUN AFYON MAHKEMESİ MÜDAFAASI

Üstad Bediüzzaman bu müdafaayı Afyon Hapsi günlerinde üç cilt olarak Osmanlıca yazdırıp teksir makinesiyle neşret-tirmiştir. Oysa günümüzde pek nüshası bulunmuyor.

Mustafa Ramazanoğlu Ağabey'in 1948 Afyon Mahkemesi'nde yaptığı müdafaasının sonuna Üstad Bediüzzaman el yazısı ile "Güzeldir ve haktır, talebelerin müdafaatlarının içinde yazılsın" diye yazmış. Müdafaata ise yine kendi el yazısıyla, "ve vatanımın ve milletimin", "benim arkadaşlarım", "hizmetinden" ilavelerini yapmış. İşte o müdafaanın orijinali ve okunuşu şöyledir:

"Bismihî Sübhanehû

Sayın hakimler,

Gizli cemiyete dahil olmak, faaliyette bulunmak, emniyeti bozacak hareketlerin ittihamıyla suçlu tutuluyorum.

Evvela şunu hatırlatmak isterim ki: Hak ve hakikate müş-tak her insan gibi, fıtratımda hakka ulaşmak için şedit bir ihtiyaç ve iştiağım var. Hak ve hakikat yolunu bulmak için, ilmi kendime binek edinerek bu mesleği intihap etmişim.

²⁷ Şualar, s. 700-702.

باسمہ تعالیٰ

क्या

[illegible]

سکون و حیدر طلبہ لڑنے کے فوجی اور ایجنڈہ باز لیٹوں

Hayatta gayeme ulaşmak için en büyük mürşidim ilimdir. Dünya ve ahiret selamet ve saadetini temin için, ilim dünyasının insan konusunu inceleyen tıp fennini tahsil ediyorum. Hakiki bir insan ve tabip olabilmek için, insan denilen mahlukun yalnız maddî yapısı ve ihtiyaçlarıyla değil, manevî mahiyetiyle de meşgul olup beşerin bu ihtiyaçlarını temin ve tatmin edecek reçeteleri araştırarak bulmak, mesleğimin icaplarından. Ruhumda hissettiğim bu ihtiyacın saikiyle bir arı şevkiyle, ilim baharının gülşeninde bu reçeteleri dermeye çalışıyorum. Bu gülşene hususi bir zerafet bahşeden, Kur'an-ı Kerim denilen şecere-i tubanın bir dalı olan ve Nur tesmiye edilen çiçekleri, ruhumdaki ihtiyaçları tatmin ettiği gibi, emsal-i cinsiyemi de tatmin edecek bir kabiliyette buldum. Ve bir arı şevkiyle, samimiyete binaen hemcinslerimi de bu kaynaktan haberdar etmek istedim.

İşte ey muhterem heyet-i hâkime,

Bu arı misalinde olduğu gibi, ben Türk camiasına mensup bir ferdim. Türk camiasından başka, yani Müslümanlık camiasının haricinde gizli bir cemiyet tanımıyorum. Ve bir arı sadakatiyle vazifemde, nizam ve intizama riayet ediyorum ve etmişim. Ve vatanımın ve milletimin emniyetini bozacak hiçbir suç yapmadığımı biliyorum. Buna bütün yakınlarımın ve benim arkadaşlarımla şehadet edeceklerinden eminim. Bu hususta daha fazla söz söylemeyi lüzumsuz hissediyorum. Yalnız şunu tebarüz ettirmek isterim ki:

Ben, samimi Müslümanlardanım. Dinî kültürümü tahsil için, birçok felsefî ve dinî eserler okumuşumdur. Bütün ilim ve din adamlarına karşı hususi bir muhabbetim ve samimi bir hürmetim vardır. Bu meyanda eserlerinden büyük istifadeler ettiğim Bediüzzaman Hazretleri'ne de, sırf ilmî ve dinî bir alakam ve Kur'an ve iman hakikatlerinin neşrinde olan hizmetinden ve Kur'an'a olan sadakati ve Peygamberimizin sünnetlerine olan samimi imtisalimden dolayı, hususi muhabbetim

ve hürmetim vardır. Bu münasebetle, her talebe ile ilminden istifade ettiği hocası arasında cari olan karşılıklı samimi muhabere, bir suç teşkil etmese gerektir.

Eğer eserlerinden müstefit olduğum için minnettarlık hislerimin ifadesi olan mektuplarım bu suçu teşkil ediyorsa; benim gibi, bir feylesofun veya bir alimin eserlerini okuyup muhabere eden bütün kari'lerin, hocalarına samimi hürmet ve selamlarını tebliğ eden talebelerin, benim gibi aynı muameleye tabi tutulması gerektir. Buna hiçbir kanun müsaade etmiyor. Ve böyle bir kanun tasavvur edilemez.

Mademki vicdan ve fikir hürriyeti vardır. Cemiyetin emniyetine ilişmeyen bir ferde, menhus bir ihtimal ve evham yüzünden lüzumsuz sıkıntı ve tazyiklerle taciz etmek ve mağduriyetine sebep olmak hiçbir kanunla kabil-i telif değildir.

Afyon Medrese-i Yusufiyesi talebelerinden
Mustafa Ramazanoğlu 25 yaşında.

Hulasa olarak derim ki: Benim hiçbir gizli cemiyetle alakam yoktur. Ve faaliyette dahi bulunmuş değilim. Ve devletin emniyetini bozacak hiçbir hareketim yoktur. Yüksek mahkeme heyetinin yukarıdaki beyanatımı göz önüne alarak, hakıkında adliyenin yüksek adaletinin hayırlısıyla tecellisini bekliyorum.

Mevkuf
Mustafa Ramazanoğlu”

EMİN TEKİNALP’İN AFYON MAHKEMESİ MÜDAFAASI

Orijinalini kitabımıza aldığımız Emin Tekinalp’in Afyon Mahkemesi’ne sunduğu müdafaa üzerine Üstad Bediüzzaman kendi el yazısıyla başına, “Baktım, haklı gördüm”, sonuna da “Münasiptir, inşaallah kurtulurlar” yazmıştır. Emin Tekinalp’in Afyon Mahkemesi’ne sunduğu müdafaası şudur:

“Afyon Ağır Ceza Yüksek Katına,
Sayın hakimler,

Dinî ve ilmi kitaplar okumam, sırf dinî bilgimi arttırmak gayesine matuftur. Bunlardan evimde bulunan ve müsadere edilen kitaplardan yalnız Said Nursî’ye ait olanlar müsadere edilip diğerleri iade olunmuştur. Ona nazaran ben yalnız Risale-i Nur’a ait eserleri değil, şimdiye kadar neşredilmiş bütün dinî kitapları okumaktayım. Hocaefendi’ye ait olan kitaplarda ise ne bir tek cemiyet kelimesi ve ne de siyasete ait bir tek kelime görmedim. Cemiyet ismini de hükümet dairesine gelmeyince duymadım.

Hem ben fakir bir köylüyüm. Cemiyet ve siyasetle ne alakam olur? Köyümüz ihtiyar heyetinden sorabilirsiniz. Hükümet aleyhinde halka bir tek kelime söylemedim. Vatanı tehlikeye düşürecek bir tek harekette bulunmadım. İcap ederse tehlike zamanında rıza-ı ilahî için dövüşmeye hazırım ve dövüşmüş bir vatan evladıyım.

[illegible]

Emin Tekinalp'in 1948 Afyon Mahkemesi müdafaası ve altında Üstad Bediüzzaman'ın "Münasiptir, inşaallah kurtulurlar" yazısı.

Hıfzı Efendi'ye yazdığım mektup hususidir. Mahkeme reislerinden birini hedef yapmadım. Kendi hususi fikirlerimi bir ahabbıma yazmamda bir kastım mevcut değildir. Gerek zekânızın gereği, gerek zekânızın yüksek görüşleriyle adaleti-

nizi dilerim. Okuduğum dinî kitaplardan aldığım dinî dersler de, biz insanlar bu fanide iyi ve kötü yaptığımız amellerimizden âlem-i bakide, mahkeme-i kübrada, huzur-u ilahîde mahkeme olup hayır ise mükâfat, şer ise ceza göreceğiz. Bunu bir kardeşime hususi yazmamda bir tehdit değil, hakikat olarak yazdım.

Ben Hocaefendi'nin tefsirlerinden okuduğumda Kur'an'ın hakiki tefsirlerinden başka bir şey olmadığına inandım. Hususi olarak yazdığım mektupta Risale-i Nur'un yegâne düşmanlarının Bolşevikler, Bolşevik ruhlu ahmaklardır demem, asırlardan beri Türkleri ve Müslümanları ezmeye çalışan, din, kitap tanımayan Bolşeviklere hitaben, Bolşevik Ruslar demem, arasıra resmî gazetelerde işittiğimiz haberlerde, 'Hasan Ali Yücel Bolşevikleşmiş, komünistmiş', 'Bilmem ne mektep talebesi komünist suçu ile mahkemede', 'Dolabında Stalin'in resmi bulunmuş' gibi haberlerle memlekette tek tük bu fikirde olan şahıslara istinaden kendi fikirlerimi bir arkadaşşıma yazdım, kanun ve adliyeye bir kasıt ve maksat ile yazmadım.

Ben bu on sekiz milyon içinde hiç bir din adamının dini âlet ederek derslerini dinleyen bir kısım ehl-i iman ile isyan edip hükümetle mücadele ettiğini tarihte ne okudum, ne de işittim. Böyle bir şey aklıma gelmediği için elime geçen dinî kitapları okur, imanımın kuvvetlenmesine çalışırım. Hatta Hocaefendi'yi buraya gelinceye kadar da görmemişim.

Faraza (Üstad yazmış) ortada böyle bir cürüm var ise bile, bu cürme masum iştirak etmiş olduğumdan, elde bir delil mevcut olmadığına, yedimde bulunan kitapları, sırf din bilgisini arttırmak gayesiyle okumuş olduğuma göre beraatime karar verilerek, tecziyeme gidilecekse cezanın teciline karar verilmesini yüksek adaletinizden dilerim.

Afyon Cezaevi'nde mevkuf
Safranbolulu Emin Tekinalp"

Emin Tekinalp (1915-4 Nisan 2004).

SAFRANBOLU, KARABÜK VE RİSALE-İ NUR

Anadolu'nun güzel kenti Safranbolu'nun bağrında başta Mustafa Osman ve Hıfzı Bayram Efendiler olmak üzere pekçok Nur kahramanı yetişmiştir. Pekçoğunun bugün isimlerini bilmediğimiz bu mübarek insanlar imana ve Kuran'a hizmet etmişlerdir. Risale-i Nur Külliyyatı'nda da Safranbolu'dan bahsedilmektedir. Makam münasebetiyle bu bahisleri burada yazacağız.

Safranbolu, Nur neşriyatında bir merkez görevi yapar. Mustafa Osman Efendi, Üstad'dan ve Nur talebelerinden aldığı risale ve lahikaları Kastamonu'da Mehmed Feyzi Efendi ve Emin Efendilere gönderir. Oradan da diğer Nur merkezlerine

neşrolur. Böylece Mustafa Osman Efendi mühim bir neşir vazifesini deruhte etmiş olur. Risale-i Nur'da bu husus Üstad tarafından şöyle anlatılır:

“Feyzi ve Emin’in mektubu, benim çok endişelerimi izale etti. Evet, bu iki kardeşimizin sadakatleri ve hizmetleri ve Risale-i Nur’a sahabetlerinin çok ehemmiyeti var. Ve hapishane-de dokuz ayda dokuz sene kadar kıymettar hizmet eden Hilmi ve Sadık ve İhsan ve Beşkardeş namında Risale-i Nur’a kalemiyle çok hizmet eden ihtiyar Tahsin gibi ve Feyzi ve Emin’in mektubunda işaret edilen umum o civarda çok alakadar olduğum kardeşlerimin hizmet-i Nuriyede devamları, beni sürurla ağlattırdı.

Fakat öz kardeşim Abdülmecid, beni çok merak ediyor; görüşemediğim buranın müftüsünden, halimi anlamaya çalışıyor. Bundan sonra Feyzi ve Emin’in üçüncüsü Abdülmecid olsun. Safranbolu kahramanlarından aldıkları lüzumlu mektupları ona da göndersinler. Hem, benim tarafımdan ona yazsınlar ki: Eski Said’in birinci talebesi bulunduğu gibi, yeni Said’in dahi Hulusi ile beraber yine birinci safta talebelerisiniz.”²⁸

ÜSTAD, MUSTAFA OSMAN’IN SADAKATİNİ ANLATIYOR

“Safranbolu’daki halis kardeşlerimizden Hıfzı’nın küçük medrese-i Nuriyesi olan hanesindeki küçük ve çok çalışkan masumları yedi yaşında Yılmaz ve on üç yaşında Hüsnü’nün ve onlar gibi Nur’a çalışan muhterem validelerinin mübarek kalemleriyle yazdıkları tebriklerini, umum Safranbolu ve Eflani medrese-i Nuriyesi namına bu Ramazan’ın bir firdevsî teberükü hesabına kabul ettik. Yılmaz’ın rüyası aynen çıkmış.

Eflani’nin hakikaten küçük kahramanlarından Mustafa Sungur’un güzel ve samimi mektubunun bir kısmı *Lahika*’ya

²⁸ *Emirdağ Lahikası*, s. 182.

geçecek. Elhak, Mustafa Osman'ın, Mustafa Oruç ve Mustafa Sungur gibi iki namdaş ve Nur hizmetinde pek ciddi arkadaş bulması, sadakatının ve muvaffakiyetinin bir kerameti hük-mündedir. Hususan Safranbolu Hasan Feyzi'si olan Ahmed Fuad'ın ve sair o mektuplarında isimleri bulunanlara birer birer selam ve dua ediyoruz ve onların fevkalade gayretlerini tebrik ediyoruz. Umum kardeşlerimize binler selam ediyoruz.”²⁹

SAFRANBOLU VE EFLANİ HAVALİSİNİN HEDİYESİ

“Aziz, sıddık kardeşlerim, Safranbolu, Eflani havalisi Nur şakirtleri,

Sizlere, gönderdiğiniz Nur eczalarının hediyesine bin barekallah, maşaallah deriz. Cenab-ı Hak sizleri iki cihanda mesut eylesin. Âmin!

Nur'un mübarek, fedakâr şakirtlerinin her biri bir kısım risaleleri güzelce yazıp bu sırada bana hediye etmeleri ve bir kısım tatlı teberrükle beraber şiddetli hastalığım ve sıkıntılarım içinde garip bir tarzda bana gelmesi, eskiden beri mukabelesiz hediye kabul etmemek kaidem iken, o kaidenin aksine olarak kemal-i sevinç ve memnuniyetle kabul ettiğime sebep, üç manidar ve garip hadiselerdir.

Birincisi: Bir kısım paramla aldığım bana mahsus makine mahsulü on bir mecmua ve elmas kalemli Nur'un kıymettar üç şakirdinin yazdıkları tam bir takım Risale-i Nur, Diyanet Riyaseti'nin beş-altı defa musırrane istemesi üzerine hazırlandığım, aynı zamanda ve bir derece yabani kalan müftüler ve hocalara bir manevî hediye ve müşevvik olarak göndermek teşebbüsü zamanında böyle çok ehemmiyetli bu vazifeyi yerine getirmek için Hüsrev'i buraya istiyordum. Halbuki vaziyetim

²⁹ A.g.e., s. 309.

müşkül bir halde, çok merak ediyordum. Birden, küçük bir Hüsrev olan kahraman Sungur aynı vakitte geldi. Beni çok endişe ve telaşlardan ve masraflardan kurtardığı gibi, bu vazife, iki sene mütemadiyen yanımda hizmeti kadar kıymetli olduğu için kat'î kanaatim geldi ki, bu da Nur'un neşrindeki muvaffakiyetin bir kerametidir.

İkinci hadise: Ben kendime ait nüshalarımı Diyanet Riyaseti'ne gönderdiğim aynı zamanda, aynen mizanla ziyade-noksan olmayarak, tartılsa aynen o kadar Nur'un Safranbolu, Eflani havalisindeki Nur'un küçük kahramanları gönderdikleri mübarek hediyeleri lisan-ı hal ile bana dediler: 'Merak etmeyiniz, biz zayıf yerine geldik. O zayıfın yerini doldurduk.' Ben de ruh u canla kabul ettim ve gönderenleri tebrik ettim; daha teberrükleri bana dokunmadı."³⁰

ÜSTAD'IN BEDELİNE MUHABERE

"Van'daki eski talebelerimle ziyade alakadar ve merak ettiğim ve bugünlerde Kastamonu'nun Süleyman Rüştü'sü olan Çaycı Emin, Van'da bulunup o eski mübarek talebelerimin ellerine Nurların yetişmesine çalışması ve o mübarek eski kardeşlerimin hayatta olduklarını bilmediğim ve merak ettiğim ki, beraber onların hayatta ve Nurlara müştak olduklarını mektupla haber vermesi, beni çok ziyade memnun eyledi. Ve çok ferahlı bir hüznün ve hazine bir eski hatıra-i sürur verdi. Ben buradan oraya muhabere edemediğim için, benim bedelime Safranbolu kahramanları muhabere etse iyi olur."³¹

"İSPARTA KAHRAMANLARI GİBİ"

"Hakikaten Eflani ve Safranbolu, aynen Isparta'nın kahra-

³⁰ A.g.e., s. 369.

³¹ A.g.e., s. 377.

manları gibi Nurlara mütemadiyen çalışıyorlar. Hatta bu defa Rehberlerin bir kısmında Münacat yoktu. Eflani az bir zaman-
da yetmiş adet eski harfle Münacat'ı yazıp bize göndermiştir. Biz de o Münacatları Rehberlerin arkasına ilave ettik. İnşaal-
lah orada da çok Sungur'lar çıkıyor ve çıkacak."³²

SAFRANBOLU VE KARABÜK'ÜN NURA BÜYÜK HİZMETİ

"Emniyetin pekçok gizli mensupları, Nur talebeleri arasında dolaşmaya, her hareketlerini kontrole başladılar. Ankara, İs-
tanbul, Adapazarı, Safranbolu, Karabük, Dinar, İnebolu, Van
gibi yerlerde araştırmalar, sorgular yapıldı. Yapılan bütün tet-
kikat ve taharriler neticesi, vatan-millet aleyhinde zerre kadar
bir hareket bulunmayıp, bilakis her vatandaşın göğsünü ifti-
harla kabartacak ilmi, imanî, vatani hizmetler, ahlaki gayret ve
faaliyetlerle hareket ettikleri, Risale-i Nur'u okumak, okutmak
ve neşrine çalışmaktan başka bir gaye ve maksatları bulun-
madığı anlaşılmaya, 'Nurcularda suç bulamıyoruz, medar-ı
mesuliyet bir hareket ve faaliyetleri görülmemiştir' diye umu-
men kanaat getirildi. Bu soruşturmalar, Risale-i Nur'un hak-
kaniyetinin anlaşılmasına vesile oldu. Neticede Nurların be-
raatine karar verildi."³³

KARABÜK NUR TALEBELERİNDEKİ MAHREM MEKTUP

Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapsi'nde Üstad Be-
diüzzaman'ın savcı Abdullah Bey'in iddianamesindeki hatala-
rını neşretmesi, yapılan yanlışları göz önüne serer. Zaten giz-
li din düşmanları hazımsızdır. Bu hataların ortaya çıkmasıyla
garaz ve kinleri iyice artar. Bu arada savcı Abdullah Bey Afyon
Hapsi'ne gelir. Üstad Bediüzzaman'a tehditvari şöyle der:

³² A.g.e., s. 431.

³³ Bediüzzaman Said Nursî, *Tarihçe-i Hayatı*, Söz Basım-Yayın, s. 835.

Karabük Nur talebelerindeki Üstad'ın mahrem mektubunun 13. ve 14. sahifeleri.

“Ben de size karşı bir eser yazacağım. Bunu neşredeceğim. Tüm iddianamelerimi kitaplaştırp bastıracağım.”

Üstad nazikane cevap vermek isteyince sırtını dönüp dinlemeden gider. Bu sebeple vatan aşığı Bediüzzaman savcıya şu mahrem mektubu yazarak asayişe hizmet eder. Bu mektup on dört sayfadan müteşekkildir. Üstad bizzat kendi el yazısıyla yazmıştır. Bu orijinal mektubun son iki sahifesi Karabük Nur talebelerindedir. Hadisenin ehemmiyetine ve Üstad'ın vatan ve millet sevgisine, fedakârlık ve hasbiliğine ışık tutması nedeniyle mektubu burada o orijinal sahifeleriyle birlikte neşredeceğiz.

“Afyon Müddeiumûmîsi Abdullah Bey,

Manevî ve şiddetli bir hatıra-i kalbiye, beni sizinle mahremane bu gelen hasbıhali beyan etmeye mecbur etti:

Sen bayramın ikinci günü bana dedin: ‘Bundan sonra Van'dan gelen müddeiumumî ile konuşacaksın. Ben ise, müdafaatının intişarına karşı bir eser yazıyorum. Hata-sevap cetvelinde bana isnat edilen hataların tashihine çalışıyorum. Bu

eserimi neşredeceğim.' Daha durmadınız, gittiniz!

Müddeiumumî bey, sakın, sakın, sakın! Eski tarzda hem sana kaç cihetle, hem millete, hem vatana, hem asayişe pekçok zararı olacağını beni aldatmayan bir hatıra ile haber vermeye beni sevk eden üç-dört madde var:

1. Benim çok kusurlu ve kabir kapısındaki şahsımı çürüt-mek ve mahkûm etmeye çalışmak ve hükümeti aleyhine çe-virmek bu sırada acı bir zulümdür. Ben itiraf ediyorum ki; şahsım çürüktür, kusurludur ve Cenab-ı Hak beni kendime beğendirmedişine çok şükür ederim. Fakat Kur'an'ın imanî hakikatlerine Risale-i Nur'un hizmeti çürütülmez. Âlem-i İslam onu takdir ve tahsin etmiştir. O hizmette benim hissem ihtiyaç ve iltica ile, manevî sualler ve dertlerimizi hissetmekle Kur'an hazinelerindeki ilaçları elde etmek için yalvarmalardır. İşte bu sebebe binaen, o eserinle garazkârane neşriyat, kusurlu şahsıma değil, belki Nurlarla hizmet-i imaniyeye bir hücum telakki edilecek.

İşte bütün muhtaç ehl-i iman nefretle, beddualarla teessüf edip, o neşriyat aleyhinde pekçok ehl-i hakikat ve dindar vatanperverler ve milliyetperver hamiyetçiler itiraz ederek, pek lüzumsuz ve zararlı ve hariçten gelen ve ihtilaftan istifade eden dehşetli tehlikeye yardım eden bir ihtilaf-ı efkâr meydana çıkacak, herkes acıyacak... Yalnız yüzde bir-iki dinsiz anarşistler memnun olacaklar. Bu suretle sen o eserle insafsız ve kıskanç bazı ehl-i vukufun yanlış mana vermelerine ittibaen, şiddetli iddianamende yazdığın hataları tashih ve ispat edemezsen, belki daha büyük bir hataya vesile telakki edilir. Çünkü adliye ve makam-ı iddia mahiyeti, hiç bir tarafgirlik ve şahsî hissiyatı göstermek ve kendi nefsini beğendirmek kaldırmaz. Ve müddeiumumî ise, bir avukat gibi cezaya maruz masumlar tarafından gelen tekzipler, şiddetli itirazlardan enaniyeti ci-hetinde müteessir olsa, hükümleri kanunî ve adalet olmaz. Nefsânî ve zalimane olduğuna; meşhur bir hâkim, bir adliye

memuru, müstehak bir canıye cezayı tatbik ederken hiddetle yapmış. O hâkim onu azletmiş, ‘Zulmettin’ demesi, kuvvetli bir hüccettir.

Madem hakikat budur, sen başkalara tâbi olup, aleyhimizdeki hatalarını tashih ve eserini neşretmek istersen; en selametli yol, aynen Nur talebeleri nasıl ki aleyhimizdeki mahkeme kararını muhterem bir eser gibi teksir edip, karar veren heyete—sen de içinde—çok hayırlı dua ve takdirleri celbe ve sile oldu. Senin aleyhimizdeki yazılarının şahsıma ait kısmı istediğin gibi şiddetli olsun. Fakat mal-ı umumî ve hazine-i Kur’anın yadigârları ve ne kadar tenkit nazarıyla bakmışsan, herhalde senin ruhunda hiç çaresi bulunmayan, kabrin haps-i münferidine ve ölümün idam-ı ebedisine karşı kurtarıcı kat’î hüccetleri bırakan Nurların, mahrem parçalarına ait ve cezayı muzaaf bir surette bize çektiren kısmına karşı musalahakârane ve ıslah tarzında ve sair risalelerin haseneleri o mahremlerin seyyielerini affettirir diye insafkârane müsamaha suretinde tevîl ediniz. Tâ, bütün Nur talebelerinin hayırlı dualarını ve Nur’daki imanî meselelerine ilanatla nazar-ı dikkati celbe ve sile olan bu Afyon imtihanımıza terettüp eden çok ehemmiyetli sevabından hissini alıp, senin eserin dahi kararname gibi Nur talebeleri teksir ve neşretsınler. Hem sana, hem vatana tam faide olsun.

Bu mahrem hasbıhalin sebeplerinden ikinci madde: Ben fitraten iki şeyden çok inciniyorum. Biri firaktan, biri adavetten ruhum çok müteallim oluyor. Mümkün olduğu kadar kaçıyorum. Onun için fani dünyanın firaklı işlerini, sevimli muvakkat dostlarını bırakıp, firaksız, baki şeyleri bulmak niyetiyle inzivaya girip hayat-ı içtimaiyeyi ve siyaseti bıraktım. Ve dahilde adavet ve münakaşalara bir vesile olan fûruatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslam’ın esas ve rabita-i uhuvveti bulunan Kur’an’ın hakaik-i

imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim.

Hatta değil yalnız Müslümanlarla, belki dindar Hristiyanlarla dahi dost olup adaveti bırakmaya çalışıyorum. Harb-i Umumî ve komünizmin altındaki anarşistlik tehlike ve tahriplerinin lisan-ı hal ile, 'Dünya fanidir, fıraklarla doludur. Ey insanlar adaveti bırakınız! Geliniz, Kur'an dersini dinleyip, birleşiniz. Yoksa sizi mahvedeceğiz!' diye benim mezkûr iki vaziyetimin haklı olduğunu gösteriyor.

Bu sırlı halimi hükümet bilmediğinden beni çok sıktı. Ben sabrettim. Afyon müddeisi dahi bazı kıskanç adamlara aldandı. Beni ziyade incitti. Bu hapsimde bazen bir gün, bir ay Denizli Hapsi'ndeki sıkıntıdan ziyade sıkıntı çektiğim bir zamanda, mazlumların silahı olan beddua etmek hatırıma geldi. Birden dört-beş yaşında bir kız çocuğu pencerelemeye alakadarane bakıyor gördüm. Sordum, dediler: 'Abdullah Bey'in kızıdır.' Ben de o masumun hatırı için bedduayı bıraktım.

Sonra ihtiyarlıktan gelen bir titizlikle tahammül fevkindeki sıkıntılarımın müsebbiplerine dua ile manevî intikam almak hatırasına karşı kalbime geldi ki: O zat herhalde ne kadar inatçı da olsa, tenkit nazarıyla baktığı Nur Risalelerinden manevî istifade etmiş. Bu istifadesi ve bir iki sebab-i aher için 'Bedduadan vazgeç!' ihtar edildi. Gerçi benim gibi çok kusuraşlı adamın duası nadiren tesir eder. Fakat 'Mazlumun âhı Arş'a kadar gider' sırrıyla ve meselemiz bir olan bütün mübarek masum ve muttaki Nur talebeleri dualarına manen âmin, âmin, âmin demeleri inşaallah makbul dua hükmüne geçer. Ben de bu manevî silahımı mecburiyet-i kat'îye olmadan, masum çocuklara zarar gelmemek için bana zulmedenlere karşı istimal etmiyorum.

Rica ederim, gücenme bu gelen faraziyemden. Eğer faraza resmî bir makamdan teşvik veya hodefuruşluk damarından

bir tahrik veya hukukumü müdafaa için mülayimane itirazna-
memdeki garazsız sana tenkitlerimden bir intikam almak için
bu lüzumsuz ve zararlı eseri yazıyorsan, kat'iyen bil ki: Sana
yüzde bir fayda olsa, doksan dokuz zarar olur. Aynen meşhur
Doktor Abdullah Cevdet'in, Kur'an'ın bazı hakikatleri aleyhi-
ne yazılan Doktor Duzi'nin eserini neşretmesiyle, rahmetler
yerinde onun ruhuna nesl-i âtiden lanetler ve nefretler gelme-
si gibi, pekçok ehl-i iman tarafından tenkitler, itirazlar gelmek
ihtimali var.

Şöhretperestlik emeli ise, bütün bütün aksine dönecek ve
intikam hissi daha ziyade kabaracak. Nur talebeleri kanun
dairesinde hücum edecekler. Senin adavetkârane bir eserin
çıkarsa, Nur talebeleriyle beraber bütün muhalifler ve Nurlara
muhtaç binler muarızlar çıkacaklar, eserler yazacaklar. Hem
sen iki şiddetli iddianamende muzaaf bir surette bizden,
hususan benden hata-sevap cetvelinin intikamını almışsın.
Daha ileri gitmek, gazab-ı ilahîye bir vesile olmak ihtimali
var.

Hasbıhalin sebebinin üçüncü maddesi: Bizim ve Nurların
esas mesleği ve temel taşı ihlas olmasından, dünya cereyanla-
rına ve siyasi işlere bakmamak, meşgul olmamak bize lazımdır.
Ta ihlase dokunmasın. Sen tekrar bizi dünya ile meşgul
etme, çok rica ederiz.

Said Nursî"

MUSTAFA OSMAN AFYON MÜDAFAALARINI ANLATIYOR

"Afyon Hapsi'nde sadece iki kişinin müdafaasını bizzat Üs-
tad yazmıştı. Diğer bütün müdafaaları bizler kendimiz ya-
zıp Üstad'a göndermiştik. Bu iki kahraman Hüsrev Efendi ve
Mehmed Feyzi Efendi'dir."

Önek: 67

(Kıymetli)

Tevkif Müzekkeresi

Karar verip mahkeme ve idare adlı: Afyon Sorğu Yargısalığı

Zana kayıt numarası: 948/37

Tarifi: Art. 118/1

1 - Mucrisi kimdir? Kara bukle hırsiyetli, safranbolunun ekviren koy

Adı ve soyadı: Mustafa Osman oğlu 330 Şişli-İstanbul guman

İşi: _____

Doğum tarihi: _____

Hangi yasta bulunduğ? _____

uzunluğ ve mekânı: _____

Bilindiği yer: _____

2 - Şekli nasıldır? _____

Ölçüsü: _____

Boya: _____

Sekel: _____ Büyük _____ Saçları: _____

Alınması farikası: _____

Yüz: _____ Cile: _____

Alın: _____ Burun: _____

Ağız: _____ Diş: _____

3 - Ayrılmış ismi: dini hisleri elat ederek gizlice idare kurek

osman suç nedir? ve haksız idarelik - e-118/1-118/2-118/3-118/4

4 - Tevkif sebebi nedir? G.M.U.E. 114 ve 330/118/118/2-118/3-118/4

Müzekkeresiyle ilgili memur: Afyon C. savcılığı

makamın adresi: _____

Ceza müzekkeresi 114/118/118/2-118/3-118/4 maddesi hükmüne tevkihi yakarda, yazılı sebepleriyle idareye tevkihi karar verilmiş olan Mustafa Osman in tevkihi işleminde karar verilir.

2/2/948

114

Afyon Sorğu Yargısalığı

Mühür ve İmza

KAMP

Ashraf Tadi Cemaat - 114

Mustafa Osman'ın tevkif müzekkeresi

Hakikaten Afyon müdafaalarına bakıldığında bu iki zatın müdafaatında bu farklılık hissedilir. Mustafa Osman Efendi'den Üstad'ın bu iki asil talebesine dair dinlediklerim benim için hayatımın en tatlı hatıratıdır. Zira her biri kutup gibi zatlardır. Üstad Bediüzzaman eserlerinde Mustafa Osman Efendi

di'ye ikinci bir Hüsrev diye hitap ediyor. Bunda çok sırlar var. Bu müdafaat yapılırken Mustafa Osman Efendi oradadır.

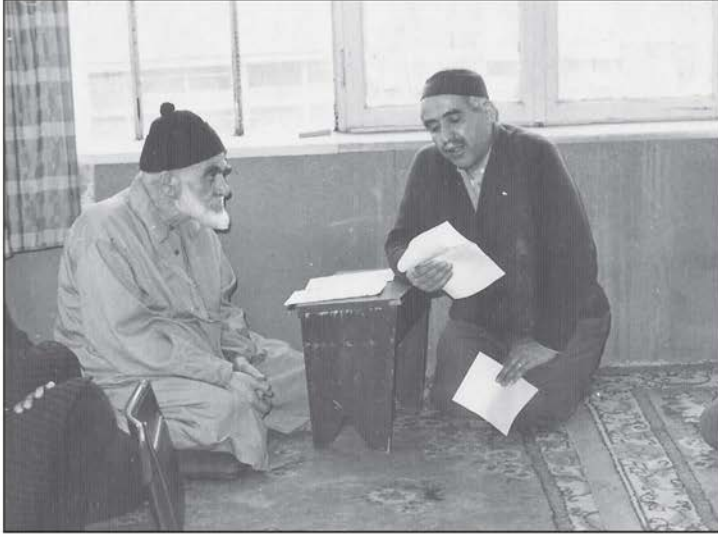
Kitabımızda Afyon Hapsi'nin bu kadar derinlemesine irdelememizin en önemli saiki elbette Üstad ve onun mübarek talebeleriyle birlikte geçen iki yüz yetmiş gündür. İşte bu iki yüz yetmiş günde Mustafa Osman Efendi hep onlardır. Üstad'la ve onun talebeleriyle birlikte.

Gerçekten Afyon Hapsi hem ona hem diğer kahramanlara bir Medrese-i Yusufiye olmuştur. O medresede herkes kemalatına kemalat katmıştır. Varsa hamılar, olmuştur, ermiştir, Mevla'sını bulmuştur. Bu öyle aziz bir haldir ki belki insan bir ömür maneviyatta çalışsa ancak o kadar erebilir. İşte bu zaviyeden de tam iki yüz yetmiş gün devam eden bu tedrise bakmak lazımdır diye düşünüp Mustafa Osman Efendi'nin bizzat yaşadığı o Afyon günleri hakkında bu kadar tahşidat yaptık.

AFYON HAPİSHANESİ'NDEKİ DÖRDÜNCÜ KOĞUŞ

Afyon Hapishanesi altı koğuştan müteşekkildir. Üstad üst katta altmış kişilik büyük koğuşta tek başına kalır. Bu koğuşun camları kırıktır. Mevsim kış, Afyon'un soğuğu malumdur. Yine de camları takmazlar. Bu vakıayı bizzat yaşayan Mustafa Ramazanoğlu Ağabey'den dinlemişim.

Mustafa Osman Efendi ise Afyon'a ulaştığında önce ikinci koğuşa, akabinde Tahiri Mutlu Ağabey'in koğuşu olan dördüncü koğuşa alınır. Bu sebeple Tahiri Ağabey'le sürekli teşrik-i mesaidedirler. Tahiri Ağabey'in koğuşunda hiçbir tartışma, dedikodu olmaz. Tahiri Ağabey buna izin vermez. İşte bu sebeple Üstad altıncı koğuştaki tartışmaları bildiği için Sabri Halıcı'nın dördüncü koğuşa geçmesini rica eder. Altıncı koğuşta Hüsrev Altınbaşak, Mehmed Feyzi Efendi, Halil Çalışkan, Ceylan Çalışkan, Sabri Halıcı kalmaktadır.

Tahiri Mutlu ve Mustafa Sungur Ağabeyler.

Bu mesele Risale-i Nur'da ciddi olarak ele alındığından burada üzerinde duracağız. Zira Mustafa Osman Efendi bu hususla ilgili bana çok ciddi nasihatlerde bulunmuş, “Bunlar kaderin cilveleridir” demişti. Ardından çok mahrem sırları benimle paylaşmış, bu daire-i kudsiye içerisinde uhuvvetin, ihlasın, sadakat ve samimiyetin önemini uzun uzun ders vermişti. Böylece hadiseler karşısında yılmadan ve yıkılmadan hizmete devam etmenin, beşerî hallere takılıp kalmamanın önemini öğütlemişti. Hadisenin cereyan keyfiyeti şudur:

Altıncı koğuştaki Konyalı Nur kahramanı Sabri Halıcı, Hüsrev Altınbaşak Ağabey'e itiraz eder. Kendince zahir-i şeriata göre Hüsrev Ağabey'in Hazret-i Üstad gibi huzur-u ilahîye girebilmek için namaza niyet ederken “neveytü neveytü” diye tekrar etmelerini fıkıhın kaidelerine ters bulur. Oysa Hüsrev Ağabey, Üstad gibi huzur-u etemmi yakalamadan namaza durmaz. Zira Üstad'ından öyle görmüştür. Kendisi kamil bir zattır. Sabahlara kadar ezberinden vird okur; *Cevşen'i*, *Evrad-ı*

Bahaiye'yi her gece ezbere hatmeder. Böyle bir zat-ı mübarekin Cenab-ı Hak ile irtibatı elbette çok ulvidir. Bu hali fikhen anlamak imkânsızdır. İşte bu zaviyeden mübarek Sabri Efendi, Hüsrev Ağabey'in ardında namaz kılmayı terk edip kendisi ayrı kılmaya başlar. Bu ise bir ikilik doğurma ihtimalini kuvvetlendirir. Gizli din düşmanlarının istediği de budur. Üstad Hazretleri bu duruma çok üzülür. Ve hemen müdahale eder. Zira dönem hassas, vaka hassas, zaman ve zemin çok hassastır. İşte Üstad'ın hadiseye müdahalesi şudur:

"Aziz, sıddık kardeşlerim Refet, Mehmed Feyzi, Sabri,

Ben şiddetli bir işaret ve manevî bir ihtarla sizin üçünüzden, Risale-i Nur'un hatırı ve bu bayramın hürmeti ve eski hukkumuzun hakkı için çok rica ederim ki, dehşetli yeni bir yaramızın tedavisine çalışınız. Çünkü gizli düşmanlarımız iki planı takip edip, biri beni ihanetlerle çürütmek, ikincisi mabeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkit ve itiraz ve gücenmekle bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilan ederim ki, Hüsrev'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya Risale-i Nur aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azim hıyanettir ki, benim sobamın parçalanması gibi acip, sebepsiz bir hadise başıma geldi. Ve bana yapılan bu son işkence dahi bu manasız ve çok zararlı tesanütsüzlüğünüzden geldiğine kanaatim var. Dehşetli bir parmak buraya, hususan altıncıya karışıyor. Beni bu bayramımda ağlatmayınız, çabuk kalben tam barışınız."³⁴

Üstad'ın müdahalesinden sonra mesele çözülür. Mustafa Osman Efendi dördüncü koğuştaki yakın dostu Tahiri Mutlu Ağabey'le Üstad'ın vefatından sonra da teşrik-i mesaiye devam eder. Şöyle ki: Tahiri Mutlu Ağabey, Mustafa Sungur'un

³⁴ *Şualar*, s. 640.

tavsiyesiyle iki yıl kadar Karabüklü Mustafa Coşkun'un evinin alt katındaki medresede misafireten kalır. Burada hem Mustafa Coşkun Ağabey hem de Mustafa Osman Efendi ile ciddi hukukları olur. Tahiri Ağabey ki Üstad ona on veli kuvvetinde olduğunu söylemiştir.

ÜSTAD: "BENİM NAMAZIM GEÇMEZ"

Mustafa Osman Efendi anlatıyor:

"Afyon Mahkemesi'nin celselerinden birindeydi. Mahkeme hararetle devam ederken ikindi namazının vakti geçecekti. Üstad Hazretleri heyet-i mahkemeden namaz kılmak için izin istedi. Fakat heyet izin vermedi. Üstad hemen ayağa kalktı. Gür bir sesle, 'Benim namazım geçmez' diyerek yürüdü ve münasip bir yerde namazını kılıp geldi. Yerine oturdu. Mahkeme Üstad'ın namazını kılmasından sonra devam etti."

MUSTAFA OSMAN'IN ÜSTAD'A ALDIĞI SOBA

Afyon Hapishanesi'nde dondurucu soğukta kırık camlı koğuşlarda kalan Nur talebeleri içinde en çok sıkıntıyı, altmış kişilik koğuşta tek başına kalan Üstad Hazretleri çekmektedir. Üstad, Afyon'da kaldığı bugünlerde yetmiş bir yaşındadır. Nur talebeleri defalarca kömür için müracaat etmelerine rağmen bir netice elde edemezler. Bilahare Afyon'un ileri gelen ekâbiri ve mahkûm yakınlarının da baskılarıyla bir müddet kömür gönderilir. Bu kez de bu kömürü yakacak bir soba yoktur. Mustafa Osman Efendi hemen bir kâğıt üzerine ızgaralı bir kömür sobası resmi çizer. Kendi adına parasını ödeyerek bu sobayı alır. Ehl-i ticaret olduğundan hem gayretli hem işbiriricidir. Soba gelir. Üstad'a hediye edilir. Üstad mukabilini öder.

Mustafa Osman Efendi Afyon Hapsi'nde olduğu gibi tüm

hayatı boyunca hizmet-i Kur'aniye ve imaniye ve o yolda çalışanlar için hiçbir maddi fedakârlıktan kaçınmaz.

Mustafa Osman Efendi'nin ifadesiyle bu arada Üstad'ı kaldığı koğuştan alıp beşinci koğuşa verirler. Orada kalan ehl-i hamiyet bir zat koğuşun dip köşesine battaniyeden bir sütreye yapar. Üstad orada Mustafa Osman'ın kendisine hediye ettiği bu sobayla ısınır. Mahkûmlar Üstad'ın irşadiyle ıslah olurlar. Namaza başlarlar. Afyon Hapsi'nin en gürültücü, aynı zamanda hırsızlık ve benzeri adi suçlarını işleyen o mahkûmlar salah-ı hal eder, vatana memlekete faydalı hale gelirler. Serse-riliği bırakıp hizmet ehli haline gelirler. İşte bu ortamda On Beşinci Şua olan *El-Hüccetü'z-Zehra* risalesi yazılır.

KATİL, ÜSTAD'A HİZMET ETMEYE BAŞLIYOR

Mustafa Osman Efendi anlatıyor:

"Adam öldürme suçundan yatan bir adam, mescide gidip gelmeye başlamıştı. Fakat namazın sadece farzlarını kılıyor, çekip gidiyordu. Adamın bu garip hareketi nazar-ı dikkatimi celbetti. Bir ara, تنها bir yerde kendisinden sordum: 'Neden namazın sünnetlerini ve tesbihatı yapmadan kalkıp gidiyorsun?'

Adam, 'Ben Hocaefendi'yi ziyaret ettiğimde, bana, 'Kardeşim, sen farzlarını kıl, ben sünnetlerini senin yerinde kılarım' dediği için böyle yapıyorum' dedi.

Sonra bu adam hem sünnetlerini kılmaya hem de kazaya kalmış namazlarını kaza etmeye başladı.

Bir adam da çeşitli suçlardan hapishanedeydi. Kabadayı, külhanbeyi idi. Bu adam bir gün ben Üstad Hazretleri'yle görüşmekteyken geldi, Üstad'a bir kutu baklava da getirmiş, vermek istiyordu.

En yakın talebelerinden bile mukabelesiz bir şey almayan Hazret-i Üstad, bu katil, kabadayı adamın baklavasından 'Bis-

millah' diyerek bir dilim aldı ve yedi. Biz şaşırmıştık. Adam ise, 'Hocaefendi, benim baklavadan yedi' diye sevincinden uçuyordu.

Bilahare bu adam, hapishaneye risale yazmak için kâğıt, kalem ve risalelerin hapishaneye girip çıkmasını temine sebep oldu.

Hazret-i Üstad bu adam için, bize, 'Bu dehşetli zamanda, bunun bu şekildeki hizmeti, ona cehennem hapis azabının hafiflemesine sebep olur' diyordu."

HAPİSHANEDE GELEN BAYRAM

Nur talebeleri hapishanedeyken bayram günlerini de hapishanede geçirirler. O gün 12 Ekim 1948'dir. Ve arefe günüdür. Ertesi gün bayramdır. Nur talebeleri o günü de feyiz ve bereketle geçirmeleri için Üstad Bediüzzaman şu mektubu yazar:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Eski zamanda, memleketimde, medrese talebeleri arefe gününde bin İhlas-ı Şerif okuyup birer hatme-i İhlasiye ile hacıların sevaplarına ve dualarına hissedar olmaya çalışıyorlardı. Ben şimdi zaafiyetim için iki günde okuyorum.

Said Nursî"

ÜSTAD'IN HAPİSHANE DIŞINDA GÖRÜLMESİ

Üstad'ın Afyon Hapishanesi'nin dışında, Afyon'un bazı camilerinde görünmesinin şahitleri o kadar çoktur ki... Benim bizzat gördüğüm Mehmed Feyzi Efendi ve Mustafa Osman Efendi o günleri yaşayanlardır. Bu hadisenin şahitliğini yapan, olayı bizzat yaşamış pekçok zatın ifadelerini de dinlemişim. Fakat burada iki tanesini *Son Şahitler* kitabından naklen aktaracağım:

İbrahim Arman anlatıyor:

“Bir Ramazan Bayramı’ydi. Savcı ile hapishane müdürü Otpazarı Camii’ne bayram namazı kılmak için gitmişler. Camiye girdiklerinde bakıyorlar ki, Bediüzzaman en ön safta oturuyor. Namazdan sonra savcı ve müdür cami kapısının iki tarafında durarak hocayı beklemeye başlıyorlar. Herkes çıkıyor fakat bir türlü Bediüzzaman’ı kapıdan çıkarken göremiyorlar. En son cami imamı çıkıyor, ona soruyorlar: ‘İçeride başka kimse var mı?’ İmam, ‘Hayır, hiç kimse kalmadı’ diyor.

Savcı ve müdür şaşkınlık içerisinde hapishaneye acele geliyorlar. Ben o sıra yatıyordum. Gardiyan bana, ‘Koş İbrahim, savcı ile müdür çağırıyor’ dedi. Koşa koşa gittim, hocanın koğuşunun kapısı önünde beni bekliyorlardı. Bana hiddetli bir şekilde ‘Aç şu kapıyı!’ dediler. Kapıyı açtım. Bediüzzaman elinde tesbih, cübbesini önüne almış oturuyordu. Bana hiddetle çıkışan savcı ve müdür her ikisi de Üstad’ın elini öptüler. Ve artık Üstad’ın odasına kalem, kâğıt gibi şeylerin girmesine müsaade ettiler.

Ben birkaç gün sonra müdüre sordum: ‘Bu değişiklik ne içindir?’ Müdür, ‘Kardeşim, biz onu bayram namazında cami-de gördük. Buraya geldiğimizde de onu koğuşunda bulduk’ dedi.”³⁵

Hilmi Pancaroğlu anlatıyor:

“Bediüzzaman hapisteyken cuma namazına gitmek için izin istemişti. Ancak bu izin verilmeyince, bir ara gardiyanlar onun koğuşuna baktıklarında kendisini görememişler. Muhtelif camilere giden polisler, kendisini aynı anda İmarat, Otpazarı ve Mısırlı Camilerinde namaz kılarken görmüşler. Fakat cemaat camiden çıkarken kendisini bir daha bulamamışlar. Hapishaneye döndüklerinde Üstad’ı koğuşunda du-

³⁵ *Son Şahitler*, c. 2, s. 337.

ruyor görmüşler. Bu hadise ekser Afyonlularca bilinmektedir.”³⁶

SAFRANBOLULU HIFZI BAYRAM ÜSTAD'I TIRAŞ EDİYOR

Mustafa Ramazanoğlu Ağabey'i 7 Haziran 2008 tarihindeki ziyaretimde bana anlattığı şu hatırasını da sizlerle paylaşmak istiyorum:

“Hıfzı Bayram Efendi ile çok hukukumuz olmuştur. Kendisinden bizzat dinlemiştim. Şöyle anlatmıştı:

Üstad'ımızı bir gün tıraş etmiş, mübarek saçlarını da alıp saklamıştım. Seneler sonra içime bir yangın düştü. Ne yapsam kendimi bu halden kurtaramıyordum. En sonunda içimdeki bu şeyi denemeye karar verdim.

'Acaba Üstad'ın saçlarını ateş yakar mı?' diye devamlı düşünüyordum. Evet deneyecektim. Hemen küçük bir ateş yak-tım. Üstad'ın saçlarını ateşe atıverdim.

O anda tüm benliğimin Allahü Ekber diye haykırdığını gördüm. Çünkü ateş mübarek Üstad'ımızın saçlarını yakmamış-tı. Saçlar ateşin içinde öylece duruyordu. Ateş sönmüş, saçlar yanmamıştı.”

MUSTAFA SUNGUR'UN AFYON HAPSİ HATIRALARI

Mustafa Sungur Ağabey, yakın akrabası Emin Tekinalp'le Afyon'a geldiğinde garip bir tevafuktur ki mahkeme kararını açıklamış ve Nur talebeleri tahliye olmuştur. Onlar memleketlerine dönerken karşılaşırılar. Tarih 6 Aralık 1948'dir. Cenab-ı Allah, Üstad'dan bir Mustafa'yı alır, öbür Mustafa'yı gönderir. Sungur Ağabey Safranbolulu Nur kahramanları Mustafa Osman ve Hıfzı Bayram Efendileri görür. Oradan hapse Üstad'a

³⁶ A.g.e., s. 320.

koşar. Sungur Ağabey vakıayı şöyle anlatır:

“O zamanlar Nur talebeleri Afyon’daki Ankara Oteli’ne uğrarlardı. Biz de oraya gittik. Eşyaları bırakıp sabah namazı için camiye gidip geldik. Dönüşte bir de ne görelim? Otelin altındaki kahve tıklım tıklım hapiste bulunan ağabeylerle dolu. Şaşırdık ve sorduk. Dediler ki: ‘Müdafaalar yapıldı. Ve dün son karar günüydü. Altışar ay ceza verdiler. Biz zaten onar ay yatmıştık. Tahliye edildik’ dediler.”

Mustafa Sungur Ağabey’den Üsküdar Bedi Dershanesi’nde bana o günleri anlatmasını rica etmiştim. *Aydınlar Konuşuyor* kitabını getirtti. Ve şu satırları okuttu:

“Hazret-i Üstad’ı ilk ziyaretimden beş ay sonra Afyon hadisesi vukua geldi. Hadisede bizim evimiz de arandı. Ve Safranbolu kazasına sevk edildim. O zaman muallimliğimin üçüncü senesi idi. Savcı bana sordu:

‘Said Nursî’yi nasıl tanıyorsunuz?’

Henüz on sekiz yaşını yeni doldurmuştum. O zaman Savcının sualine şöyle cevap verdim:

‘Kemalat-ı insaniyenin zirve-i bâlâsında biliyorum.’

Aynı sözü bir sene sonra, Afyon sorgu hakimine de söylemiştim. Hakim ifademi alırken, Hazret-i Üstad’ın aziz şahsına çok acı hakaret ediyor, galiz tabirler kullanıyordu. Dayanamadım:

‘Hâşâ! Bediüzzaman kemalat-ı insaniyenin zirve-i bâlâsındadır.’

Ve bir ara yine hakimın garazkârane, Üstad’ın şahsına karşı hakaret-amiz itale-i lisanda bulunması üzerine:

‘O, baştan başa bir nurdur!’ diye haykırmıştım.

Hakim çok kızdı, hatta ne yapacağını şaşırdı, hiddetinden var kuvvetiyle bağırdı ve haykırdı, “Çııık!” diye.

Beni dışarı çıkardılar. Nezarete koydular. Kısa bir müddet sonra, hakim yine beni çağırdı, ifademi almaya başladı ve ben ne dedimse, kâtibe onu yazdırdı ve tevkif edildim.

Afyon Hapsi bizim için hapis değildi. Sanki cennet bahçelerinden bir köşe... Edebiyat yapmak için söylemiyorum bunları... Cidden büyük bir bahtiyarlık içindeydik. Çünkü Hazret-i Üstad'la aynı çatı altında bulunuyor, hiç olmazsa, haftada kaçamaklı da olsa bir ziyaret ediyorduk.

Onun koğuğu, kapı altının üstünde, altmış kişilik büyük bir koğuğu. Lakin kendisi orada tek başına kalıyordu, yani orada tecrit içinde bırakmışlardı. Yan taraftaki odada berber vardı. Salı günü 'Tıraşı çıkıyoruz' diye kapı altında nöbetçi gardiyandan izin alır, yukarı çıkardık. Beri tarafa dönerek Üstad'ımızı ziyaret ederdik. Üstad'ımızın iltifatları ruhumuza gıda olur, ölüm de gelse pervasız ona koşarız gibi, metanet elde ederdik.

Benim Üstad'ın yanında ve hizmetinde kalışım, Üstad'ımızın hapsinin ikinci senesine rastlar. Biz, yani ben ve benimle beraber gelen Emin Hoca ayrıca muhakeme olunduk. Bana da altı ay ceza verdiler. Yaşım yirmi biri doldurmadığı için bir ayını çıkarıp beş aya indirdiler."

MUSTAFA RAMAZANOĞLU'NUN AFYON HAPSI HATIRALARI

Merhum Mustafa Ramazanoğlu Ağabey'den Afyon Hapsi'yle ilgili hatıratını defaatle dinlemişim. O günleri şöyle anlatıyordu:

"1948 yılında Tıp Fakültesi 5. sönestr dönemi derslerini okurken 23 Ocak 1948 Cuma günü Üstad'ın Afyon Hapsi'ne sevk edildiğini duyduk. Üniversitede okuyan arkadaşlarımla çok üzüldük. Hemen bir beyanname hazırladık. Üniversitede namaz kılan otuz üç arkadaş imzaladık. Beyanname özetle şöyle idi: 'Bunlar samimi Müslümanlardır. Siyasete iştigalleri yoktur.'

Bu beyannameyi İstanbul gazetelerinde neşrettirmek için çalıştık. Hiçbir gazete buna cesaret edemedi. Yalnız *Yeni Sa-*

bah gazetesi bu listeyi ve beyannameyi yayınlamak üzere aldı. Fakat samimi değilmiş. Gazete idarecileri listeyi hemen emniyet müdürlüğüne ihbar etmiş. İmza sahipleri arasında Sabri Halıcı'nın oğlu Metin Halıcı da vardı. Zaten babası da Afyon Hapsi'ndeydi. Babasına yazdığı bir mektubundan dolayı da emniyet onu arıyormuş. Afyon savcısı da tutuklanmasını istemiş. Beni de bu otuz üç imza sahibinin elebaşı kabul ettiler. İstanbul Emniyeti de Afyon Savcılığı'na durumu bir yazıyla bildirince Afyon savcısı, Metin Halıcı ile benim tutuklanıp Afyon Hapsi'ne celp edilmemizi istemiş.

İstanbul'da beni ve Metin Halıcı'yı tutukladılar. Bizi önce Sultanahmet Cezaevi'ne, oradan da jandarma nezaretinde Afyon Hapsi'ne götürdüler. Diğer otuz bir arkadaşı serbest bırakıldılar, tutuklanmadılar.

Afyon Hapsi'nde koğuşlarda seksen kişi kalıyorduk. Her taraf pislik içerisindeydi, fareler cirit atıyordu. Şimdi o günleri anıyorum. 'Elhamdülillah zahmeti gitti, rahmeti kaldı. Yaşadıklarımız ukba adına bize sayısız sevaplar kazandırdı' diyorum ve Allah'a şükrediyorum.

1948 yılında Afyon Hapsi'nde çekilmiş bir hatıra fotoğrafı.

Ayaktakiler (soldan sağa) Metin Halıcı, Halil Çalışkan, Mustafa Acet; Oturanlar (soldan sağa) Ceylan Çalışkan, Mustafa Oruç (Ramazanoğlu)

İşte Üstad'la Kastamonu'daki 1943'teki ayrılıktan sonra ilk görüşmem bu Afyon Hapsi'nde oldu. Üstad'a az da olsa hizmetim geçti. Elini öptüm, duasını aldım. Bir kaç kez de su testisini doldurdum. Hiç unutamam, Üstad bana testisini verirken tembih ederdi, 'Doldururken testinin ağzını çeşmeye değdirme' derdi.

Evet, ben de Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapsi'nde kalma şerefine ermiş bahtiyarlardan olmuştum. Fakat hapiste çok kilo kaybettim. Aşırı zayıfladım. Hatta tahliye olunca bavulumu otele kadar zor taşıdım.

Gayr-i mevkuf olduğum gün tahliyeden önce Afyon savcısı, Metin Halıcı ile beni odasına çağırttı. 'Bakın siz talebesiniz. Aydın gençlersiniz. Said Kürt'tür. Sizi kendi emellerine alet ediyor. Amacı çok başka, sizi maşa olarak kullanıyor' dedi. Ben de savcıya Üstad'ın gayesinin yalnız ve yalnız bu milletin imanına hizmet etmek olduğunu, eserlerinden istifade ettiğimi söyledim. Sonra savcının odasından çıktık. Bilahare savcının sözlerini Üstad'a anlattım. Üstad gülüp geçti.

Metinle ikimiz Afyon Hapsi'nde tahsilimizi ve fakülte sınavlarımızı gerekçe gösterip bir dilekçe yazdık. Dilekçemiz kabul edildi ve 47 gün sonra tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edildik. Sonra da beraat ettik. Afyon Mahkemesi savcısı bana, 'Bak sen tıp talebesisin, bırak bu Kürt'ün peşini' ve benzeri sözlerine karşılık edep dairesinde Hz. Üstad'ın pak davasını milletimize ve insanlığa olan hizmetini ifade edişim benim en güzel hatıralarımdandır. Çünkü o zaman henüz 22 yaşındaydım. Üstad da bu tavrımdan çok memnun kalmıştı."

Bu ifadelerinden sonra kendisine sordum:

"Ağabeyim, Üstad Afyon Hapsi'ndeyken hangi eseri yazmış? Hapishanede başka ilginç yaşanmış hatıralarınız var mı?"

Şöyle cevap verdi:

"Sonradan On Beşinci Şua adını alan *El-Hüccetü'z-Zehra* risalesini yazmış."

“Üstad’ımızı burada da zehirlemişler değil mi?”

“Evet, Üstad’a Afyon Hapsi’nde de zehir vermişler. Fakat Üstad’ımız inayet-i ilahiyeye kurtulmuş. Üstad’ın zehirlendikten sonraki şu sözlerini Mustafa Sungur Ağabey anlatmıştı:

“Belki hayatta kalamayacağım. Bütün mevcudiyetim bu vatanın, milletin, gençliğin, âlem-i İslam’ın ve beşerin ebedî kurtuluşu ve saadeti uğrunda feda olsun. Eğer ben ölürsem asla intikamımı almayın. Bana bu zulmü reva görenlere hakkımı helal ediyorum.”

Mustafa Ramazanoğlu Ağabey Afyon Hapsi’nden tahliye-den sonra İstanbul’a döner, tıp tahsiline devam eder. Buradan Üstad ile mektuplaşır. İstanbul’a gelen Nur talebeleri onunla görüşür. İşte bu yıllarda Risale-i Nur’da “Üniversiteli Nurcu” hitabına mazhar olanlardan biri olur. Üstad onun şahsında tüm üniversiteli gençlere iltifatlar eder. Birçok mektuplarda adı geçer. Faal bir hizmeti deruhte etmeye başlar. Üstad ona, “Pek gayretli Nurcu, yüksek talebe, çok tali’li, üniversiteli Nurcu, bir Abdurrahman kabiliyetinde” hitaplarında bulunur.

EMİN TEKİNALP’İN AFYON HAPSİ HATIRALARI

Safranbolulu Emin Tekinalp de Afyon Hapsi’nde kalan bahtiyarlardandır. Kendisini pekçok defa ziyaret ettim. O günlere dair hatıratını kaydettim. Burada muhtasaran bir bölümünü zikredeceğim. Biz ona Emin Amca derdik. Kendisi Mustafa Sungur Ağabey’in akrabasıdır. Emin Amca hapiste Üstad’a el örgüsü kışlık yün çorap hediye etmek istemiş. Tabii Üstad karşılıksız kabul etmiyor. “Değişirsek olur” buyurmuşlar. Mübarek ayağından çoraplarını çıkarıp Emin Amca’ya vermiş. Onunkileri de kendi almış. Emin Amca bize zaman zaman Üstad’ın çoraplarını gösterir, bununla mesut olurdu. Emin Amca, Afyon Hapsi’ndeki bir hatırasını da şöyle anlatırdı:

“Biz Üstad’ımızın zehirlenmesi ve yaşlılığı nedeniyle Af-

yon Hapsi'nde kendi aramızda şöyle bir sohbet etmiştik. "Üstad'dan sonra yerine acaba Mehmed Feyzi Efendi mi geçer, yoksa Hüsrev Efendi mi geçer?" diye konuşmuştuk. Birkaç gün sonra Mehmed Feyzi Efendi'nin koğuşuna gittiğimde bana kerametkârane şöyle buyurdular: "Kardeşim. Allah'ın rahmetini taksime yeltenmeyin. Rahmet-i ilahiyeye had koymayın!"

İşte o anda aramızda yaptığımız sohbetin yanlış olduğunu idrak ettik. Mehmed Feyzi Efendi çok kamil bir veli olduğundan kalp gözü açıktı. Bizim aramızdaki konuşmalarımızı sanki yanımızdaymış gibi biliyordu. Daha doğrusu Allah ona ilham ediyordu. Allah bildirirse bilinir. Söyletse söylenir. Üstad'ımız buna ikram-ı ilahî diyor."

Altıncı Bölüm

*Afyon Hapsi'nden Vefatına
Kadar Hayatı*

MUSTAFA SUGUR'UN TAZMİNATINI ÖDEMESİ

MUSTAFA SUGUR AĞABEY 1949 yılının Nisan'ında Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapsi'nden tahliye olur. Zira 21 yaşını doldurmadığı için beş ay ceza almıştır. Günü bittiği için hapis çıkışı köyü Çalışlar'a dönmeden Karabük'te Mustafa Osman'ı ziyaret eder.

Akabinde öğretmenlik için okuluna geldiğinde kendisinin öğretmenlikten atıldığını öğrenir. Üstüne üstlük Gölköy Enstitüsü'nde yatılı burslu okuyup öğretmen olduğu için ve şimdi de meslekten ihraç edildiği için kendisi devlete tazminat ödemek mecburiyetinde bırakılır. Bu tazminat o günün şartlarında çok yüklü bir paradır: Tam iki bin lira...

Mustafa Sungur Ağabey'in sıkıntısını duyan Mustafa Osman Efendi hiç kimseye duyurmadan gider, o iki bin lirayı öder. Sungur Ağabey bana bunu anlattıktan sonra, "Mustafa Osman Ağabey'in bu insaniyetini unutamam" buyurmuşlardı. Evet hakikaten hem kimseye duyurmadan hem minnet etmeden böyle bir fedakarlıktır ki Üstad ona "fedakâr, bahadır" diyor.

Mustafa Sungur, Ahmed Fuad Efendi ve Karabüklü diğer Nur talebeleriyle birlikte...
Yıl 1962 ve Mustafa Sungur 33 yaşında.

Muallimlik hayatı sona eren Sungur Ağabey'e bir teselli de Üstad Bediüzzaman'dan gelir. Üstad ona, "Seni küçük bir köye muallim vermeyeceğim" der. İşte Sungur da anlar ki kader onu ahirzamanda nübüvvetin veraseti hizmetinde küllî vazifelerde çalıştıracaktır. O Üstad'ın varisi, evlad-ı manevîsi, vekili olacaktır. Bütün bu mazhariyetlerinde elbette Mustafa Osman Efendi'nin uhrevî-manevî hissesi vardır.

Mustafa Osman Efendi, Afyon Hapsi'nden sonra Safranbolu'da ticarete devam eder. Üstad'ı pekçok defa ziyaret eder. Mustafa Osman'ın bu ziyaretlerinin birinde Üstad Hazretleri kendisine şöyle der: "Mustafa Osman, bu zamanda beşikteki çocuk bile enaniyetini terk etmiyor."

ÜSTAD'IN MUSTAFA SUNGUR'U DİYANET'E GÖNDERMESİ

Üstad Bediüzzaman Hazretleri 1950 yılının Şubat ayında Mustafa Sungur Ağabey'i Diyanet İşleri Reisi Ahmed Hamdi Akseki Hocaefendi'ye gönderir. Sungur Ağabey'e Ahmed Hamdi Efendi'ye vermek üzere bir mektup teslim eder. Sungur Ağabey aldığı vazife gereği Ankara'ya gider. Diyanet reisine Üstad'ın mektubunu takdim eder. Sungur Ağabey bunu şöyle anlatır:

“İstanbul'dan köye gittikten sonra rahmetli Zübeyir Ağabey ve Çalışkanlar mektupla Üstad'ımızdan bizi haberdar ediyorlardı. 1950 senesine girdikten sonra içimizde tarifi fevkinde arzu ve heyecanla, Üstad'ımızın hizmetinde ve yanında bulunmak iştiağında idik. Kendimize sanki hakim olamıyorduk. Sonra anladık ki, bunlar bir lütf-u ilahî olarak bir tasarruf-u manevî imiş. Hadsiz şükür olsun, köyümüzden dört kişi, Reşat Efendi, Şükrü Efendi, Ahmed Efendi ile beraber Üstad'ımızı ziyarete azmettik.

O zamanlar, köylüler, yarım saat kadar yürüyüşle bizi Hacı Hamza denilen yere kadar uğurlarlardı. Her seferinde Safranbolu'ya uğrar, orada Berber Hıfzı Efendi, iki mübarek evladı Hüsnü ve Yılmaz'ı, Osman Usta'yı görür, oradan Karabük'e gider; Mustafa Osman Efendi başta olarak Süleyman'ın babası Rıza Usta, Şevki Efendi, Şaban Efendi, Emin Hoca gibi oradaki mübarek cemaatle görüşür ve onların da selam ve hürmetlerini alarak Emirdağ'a yollanırdık.

Bu gidişimde hiç bir sebep yokken Ankara'da Diyanet Riyaseti'ne uğradım. Reis Ahmed Hamdi Akseki'yi ziyaret ettim. Üstad'ımızdan sitayişle bahsetti, hürmet ve selamlarını takdim etti. Ayrıldım, Emirdağ'a geldik.”

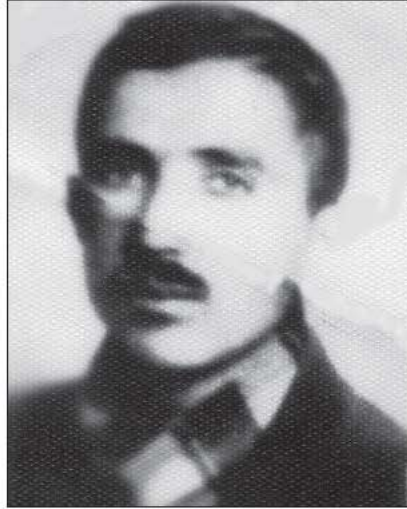
DIYANET REİSİYLE GÖRÜŞMENİN ARDINDAN

Mustafa Sungur Ağabey Ahmed Hamdi Akseki'yle görüşüp Üstad'ın mektubunu takdimden sonra Üstad Hazretlerine bir mektup yazar ve bilgi verir. O mektubun bir bölümü şudur:

“Çok aziz, çok mübarek, çok müşfik çok sevgili Üstad'ımız, Efendimiz Hazretleri,

Mübarek, makbul dualarınızla bugün Risale-i Nur denilen şems-i maneviyi hem çok mübarek ve kıymetli mektubunuza Diyanet Riyaseti Başkanı Ahmed Hamdi Efendi'ye teslim ettik. Sevinçler içinde mübarek mecmuaları ve Nurları kendi hususi kütüphanesine koydu. ‘İnşaallah bunları kendi öz ve has kardeşlerime okumak için vereceğim ve bu suretle tedrici tedrici neşrine çalışacağım’ dedi.”

Sungur Ağabey'in bu hizmetinden Üstad Hazretleri çok memnun olur. Sonraki yıllarda kendisini aşağıdaki mektupla vekili olmakla şereflendirir. Zira Sungur Ağabey çok kabiliyetli bir manevî evlattır. İşte Üstad'ın o mektubunun bir bölümü şudur:

Mustafa Sungur, Diyanet Riyaseti'ne gittiği günlerde...

“MUSTAFA SUGUR’U TEVKİL EDİYORUM”

“Diyanet Reisi bütün takdir ile tab’ına çalıştığı Kur’an’ı müsadere eden adamlar, elbette adalet ve adliye ve hakikat hesabına değil, belki komünist, masonluk hesabına bir garazkârlık ediyorlar. Ben kendim zehir hastalığıyla şiddetli hasta olduğumdan ve kendi hukukumu müdafaa edemediğimden, Sungur’u kendime vekil ediyorum. Eski hükümetin bana karşı yirmi senelik işkenceyle bu tahribatın kaldırılmasını adalet-perver yeni hükümetin bakanlarından bekliyorum. Kardeşlerimden Mustafa Sungur’u tevkil ediyorum.

Nur şakirtleri namına

Said Nursî³⁷

MUSTAFA SUGUR AĞABEY’LE BAZI HATIRATIM

Mustafa Sungur Ağabey’i çocukluğumdan beri tanırım. Rahmetli Süleyman Aslan Ağabey vasıtasıyla tanışmıştım. Onu her zaman mücessem bir Risale-i Nur gibi görmüşümdür. Aziz Üstad’ın kıyamete kadar devam edecek aslî misyonunun küre-i arzın her tarafına ve özellikle de Anadolu’ya ilmik ilmik, nakış nakış işlenmesi, Sungur Ağabey’in ihlas-ı etemmle, küllî bir sadakatle, sahabe-misal gayret, himmet ve çalışmasıyla olmuştur.

Risale-i Nur’u tanımaya, anlamaya çalıştığım o mütehayyir gençlik günlerimde Sungur Ağabey, bizlere hep ışık olmuştur. Adeta bir pir gibi yol göstermiştir. İyi hatırlıyorum, birlikte ders okuyorduk. Ben henüz çocukluktan yeni çıkmıştım. Ama Sungur Ağabey bizlere “bir ders arkadaşı” muamelesi yapıyordu. Oysa o, o günlerde bu kudsî hizmete en az kırk yılını vermişti. Bizim yeni tanıdığımız Risale-i Nur ve onun mübarek dairesi, Sungur Ağabey’in o mütevazılığı, gönüllülüğü,

³⁷ *Emirdağ Lahikası*, s. 387.

adanmışlığın zirvesindeki yaklaşımlarıyla gönlümüzde büyüyordu.

Evet, Sungur Ağabey, benim gibi nice gençlerin bu mukaddes davaya gönül vermesine, Risale-i Nur'un meslek ve meşrebini anlamasına, "Bediüzzaman kimdir?" bilmesine, idrak etmesine en büyük bir rehber olmuştur. O, tam bir ağabeydir.

Şahsında Üstad'ımızın hususi himmeti temerküz ettiği gibi, Üstad'ımıza hizmet etmiş, Tahiri Mutlu, Zübeyir Gündüzalp gibi ağabeylerin manevî himayet ve siyanetleri Sungur Ağabey'de tezahür etmiştir. Sungur Ağabey'in Risale-i Nur derslerinde hep bu manaları görüyor, memleketimizin, milletimizin hizmetine koşmaya iştiaak duyuyorduk.

Bunları niye mi zikrediyorum? "Es-sebebü ke'l-fail" (Sebepe olan yapan gibidir) sırrınca zikrediyorum. Yani Sungur Ağabey bu kadar sevap kazanıyor. Onun sevabından Mustafa Osman Efendi de hissesini alıyor.

1989 yılıydı. Karabük'te medrese-i Nuriyede bana ders okutmuştu. İzaha muhtaç yerler geldiğinde bana dönüp, "Hani kardeş, falan risale var ya, o risalenin şu notasında buranın izahı var. Şu risalede bunun tafsilatlı beyanı var" şeklinde bana ve orada bulunan cemaate bütün külliyatı "avucumuzun içi gibi biliyoruz" muamelesi yapıyordu. Bu tavrıyla bizleri Risale-i Nur'a öylesine bağlıyordu ki, şimdi onun ne büyük bir muallim olduğunu, ne müthiş bir zekâ sahibi olduğunu, ne samimi bir pedagog olduğunu ve insan ruhunun en hassas noktalarına hitap ederek en güzel bir yönlendirici olduğunu, insanlığın hidayetçisi aziz Üstad'ın manevî mirasının emanetçisi olduğunu daha iyi anlıyoruz.

Bizler o yıllarda Risale-i Nur'u çok bilemiyorduk. Oysa Sungur Ağabey bize külliyatı tam idrak etmiş muamelesi yapıyordu. "Kardeş" diyordu. Ama dedemiz yaşındaydı. Yani Üstad'ın mesleğini nefsinde yaşıyordu. Onun Risale-i Nur'a tam ayine oluşu, bizi bütün Risale-i Nur Külliyatı'nı defaatle aşk u

şevk içinde okumaya öyle teşvik etmişti ki, hâlâ o şevkle hepimiz bu hakikatleri idrake çalışıyoruz. Davaya gönül vermiş pekçok ağabey, bu manaları hep Sungur Ağabey'den öğrendiler.

O bitmek tükenmek bilmeyen enerjisiyle dünyanın her yerine ekilmiş olan Nur tohumlarını, dev birer ağaç olsun diye sulamaya koştu. Elhamdülillah bu gün hepsi meyveye durdu. İşte bu açıdan Sungur Ağabey'in hepimizde hakları vardır. O, herbirimizi bu Nur dairesi içerisinde en üst mertebe olan Risale-i Nur talebeliğine yükseltmek istiyordu.

Sungur Ağabey'in şahsiyeti, benliği o kadar Risale-i Nur'la nurlanmıştı ki, onda tasavvur değil tasdik, teslim değil iman, marifet değil şuhut, taklit değil tahkik, iltizam değil iz'an, tasavvuf değil hakikat, dava değil dava içinde burhan hakimdi. Bütün bunlar şahsında apaçık müşahade edilirdi. İşte Sungur Ağabey'i gören gençler, bu manalarla hakikat kapısından içeri girmişlerdir. Kendisi bir cam gibi, mahiyetini değil, arkasındaki mukaddes iman davasını, Risale-i Nur'u gösteriyordu. Ona bakan o camın arkasında Üstad'ın manevî şahsiyetiyle tanışıyordu.

Sungur Ağabey Yirmi Dördüncü Söz'ün İkinci Dal'ında izah edildiği gibi, reşha-misaldi. Hem fakir, hem renksizdi. Üstad'ın dersiyle Kur'an güneşinin ve onun tefsir-i hakikîsi olan Risale-i Nur'un hararetiyle tabahhur edip enaniyetini bırakıp şahika-i insaniyete çıkmıştı. Aşk-ı ilahî ile bir "nur adam" olmuştu. Doğrudan doğruya Risale-i Nur'a, Üstad Bediüzzaman'a tam bir ayine olmuştu.

Onun bu mahiyeti Anadolu'da ve bugün dünyanın dört bir yanında vatanını, milletini seven ve hizmet sevdalısı yüz binlerce gencin yetişmesine vesile olmuştur. Çünkü bu gençler, Sungur Ağabey'de Sungur'u değil, Risale-i Nur'u buluyorlardı. İşte beni en çok etkileyen husus budur. Hakikaten Sungur yok, yalnız hizmet var, hakikat var, Risale-i Nur var!

Bence, Kastamonu Gölköy Enstitüsü'nden mezuniyetle muallimliğe adım atan Mustafa Sungur, bu muallimlik eğitiminin hakkını, yüz binlerce gencin hakikatli, sadakatli bir muallimi, bir rehberi, bir hamisi, bir ağabeyi olarak vermiştir. Bu mübarek memlekete asayiş ve emniyete en mühim ve küllî bir hizmeti ifa etmiştir. Ve “es-sebebü ke'l-fail” sırrınca hakikat dairesinde kalan bu azim cemaatin bir misil sevabı Sungur Ağabey'in defterine yazılıyor ve Üstad'ın “Sungur benim evlad-ı maneviyemdir” hitabının sırrı bu şekilde tezahür ediyor.

Hem Sungur Ağabey'de velayet mertebelerinin en üstünü olan sahabilerin velayeti gibi bir velayet vardır. Kalbi bir kumandandır ve o kalbin emrindeki sair latifeleriyle kahramanane rıza-ı ilahî maksadına yürümektedir. Aklı, ruhu, sırrı, nefsi gibi pekçok vazifedar letaifi ve hassaları kendilerine mahsus ayrı ayrı tarik-ı ubudiyettedirler. Hem Sungur Ağabey, kemal-i şevk ve gayret ile aczin, fakrın sırlarına ererek şefkatle donanıp tefekkürü esas-ı meslek ittihaz ederek, niyet-i halisanın ve samimiyyetin kerametleriyle lillah için olan bir uhuvvet dairesindeki kardeşleri içinde, ciddi, samimi tesanütle çalışmayı esas almıştır. Rahmet-i Rahman'a kavuşana kadar dünyayı bir köy gibi dolaşmış ve hizmet etmiştir. Bu bana, seksen yaşını aştığı o günlerde devenin sırtında İstanbul surları önüne gelen Eyyube'l-Ensari'nin (r.a.) gayret ve himmetinin asrımıza bir izdüşümü inancını veriyor. Haliyle “*Va'bud Rabbeke hatta ye'tiyeke'l-yakîn*” sırrını tam temsil ediyor.

O, Nur talebelerinin bihakkın ağabeyiydi. Bu tarz-ı hareketiyle kevser-i Kur'anîden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmıştır. Sungur'un şahsiyet ve enaniyeti o Kur'anî havuzda erimiştir.

Evet, Sungur Ağabey, Üstad Bediüzzaman gibi, Cenab-ı Hakka kulluk eden tüm mahlukatın ibadetlerini dergâh-ı ila-

hîye takdim etme şuuruyla namazlarını eda ederdi. Kur'an "Namazı kılın" yerine "Namazı ikame edin" der. Sungur Ağabey, namazı ikame ederdi. İşte onun Üstad'a ayineliğinin bir hizmeti daha... Benim gibi yüz binler Üstad'ın namazına Sungur Ağabey'in namazıyla muttali olmuşlardır. Herkes derecesine göre bu manadan hissesini almıştır.

Sungur Ağabey'in her anı dopdoluydu. Her tavrında bir muallimlik vardı. Üstad'ımız bir anını boş geçirmediği gibi, Sungur Ağabey bu hususu da Üstad'dan tevarüs etmişti.

AKŞEHİR PALAS OTELİ'NDE ÜSTAD'I ZİYARETİ

Mustafa Osman Efendi 1952 yılında Üstad'ı Akşehir Palas Otelinde ziyaret eder. Otele gelir. Kendisini Ziya Arun ve Muhsin Alev karşılar. Onlara getirdiği portakalları hediye eder. Mustafa Osman ikisinin de babası yaşında olduğundan onu kıramazlar. Aslında almak istemezler. Fakat Mustafa Osman Efendi ısrar edince zorla da olsa alırlar.

Sonra Üstad Hazretleri'nin huzur-u pakine çıkar. Kendisiyle görüşür, dersinde bulunur. Üstad kendisine şu veciz sözü söyler: "Bir memlekette tek bir talebem olsa yeter."³⁸

³⁸ Üstad, Mustafa Osman Efendi'ye verdiği bu mühim dersini Sekizinci Şua'nın Sekizinci Remzinde şöyle ifade ediyor: "Evet, bu asrın dehşetine karşı taklidi olan itikadın istinat kaleleri sarsılmış ve uzaklaşmış ve perdelenmiş olduğundan, her mü'min, tek başıyla dalaletin cemaatle hücumuna mukavemet ettirecek gayet kuvvetli bir iman-ı tahkiki lâzumdur ki dayanabilsin. Risale-i Nur, bu vazifeyi en dehşetli bir zamanda ve en lüzumlu ve nazik bir vakitte, herkesin anlayacağı bir tarzda, hakaik-i Kur'aniye ve imaniyenin en derin ve en gizlilerini gayet kuvvetli burhanlarla ispat ederek, o iman-ı tahkikiyi taşıyan halis ve sadık şakirtleri dahi, bulundukları kasaba, karye ve şehirlerde, hizmet-i imaniye itibarıyla adeta birer gizli kutup gibi, mü'minlerin manevî birer nokta-i istinadı olarak, bilinmedikleri ve görünmedikleri ve görüşülmedikleri halde, kuvve-i maneviye-i itikadları cesur birer zabıt gibi, kuvve-i maneviyeyi ehl-i imanın kalplerine verip mü'minlere manen mukavemet ve cesaret veriyorlar."

Mustafa Osman Efendi'nin Üstad Bediüzzaman'ı 1952 yılında ziyaret ettiği ve
"Bir memlekette tek bir talebem olsa yeter" hitabına mazhar olduğu
İstanbul Sirkeci'deki Akşehir Palas Otel.

Mustafa Osman Efendi Üstad'ı çok özlemiştir. Bu ziyaret ruhuna cennet gibi gelir. Kendisi Akşehir Palas'tan ayrılınca Üstad portakalları görür. Çok kızar. Zira kendisi hediye kabul etmemektedir. Ziya Arun ve Muhsin Alev'e çok hiddet eder.

Üstad'ın bu hiddeti akşam namazından sonra son bulur. O esnada otele gelen Mehmed Fırıncı Ağabey'e iltifatkârane "Senin hatırın için bunları affettim" der.

Akabinde bir kâse reçel ikram ederek talebelerinin gönlünü alır. Vakıayı 8 Temmuz 2012 günü geleneksel Eflani mevli-dinde Fırıncı Ağabey'den tekrar dinlemek şerefine nail olmuş-tum.

Mehmed Fırıncı (en sağda) ve Bekir Berk Ağabey'in Karabüklü Nur talebelerini bir ziyaretlerinde çekilmiş resimleri... Fırıncı Ağabey'in sağındaki Süleyman Aslan, Hüsnü Bayram, Bekir Berk, en solda da Mustafa Sungur vardır.

SAFRANBOLULU HÜSNÜ BAYRAM³⁹

YARGILANIYOR

1953 yılının Şubat ayında o an hizmet münasebetiyle Urfâda bulunan Safranbolulu Hüsnü Bayram yaptığı hizmetler sebebiyle yargılanır. Hem Üstad'ın evlad-ı manevîsi hem Mustafa Osman'ın evlad-ı manevîsi hem de Hıfzı Bayram'ın büyük oğlu olan Hüsnü ile yaptığı müdafaadan ötürü hepsi iftihar ederler. O müdafa Üstad tarafından lahika olarak neşrettirilir.

İşte bu müdafaanın bir bölümü şudur:

“Asliye Ceza Mahkemesi Yüksek Makamına, Urfa

Muhterem heyet-i hakime,

Bizlere yapılan gizli mektep zan veya ithamı bütün bütün hakikat hilâfınadır. Çünkü bulunduğumuz cami önünde çeşmeler var, buraya ve camiye günde iki yüz kişinin gelmesi böyle bir yerin gizli olamayacağı çocukların dahi bileceği bir hakikattir. Hem bizim şehrin en işlek bir yerinde kalmamız gösteriyor ki, gizlilikle ve gizli şeylerle alakamız yoktur.

Muhterem hakimler,

Bizim bütün okuyup yazdığımız ve daima meşgul olacağımız Risale-i Nur, bütün mahkemelerde beraat etmiş ve sırf İslamiyet ve iman ve Kur'an hakikatlerinden ibaret olduğu güneş gibi tezahür ederek kaziye-i muhkeme haline gelmiştir. Son Afyon Mahkemesi'nde bütün kitap, risale ve mektupları iade etmeye ittifaken karar vermişlerdir.

³⁹ Hüsnü Bayram, 1935 yılında Safranbolu'da doğar. Babası Hıfzı Efendi, Üstad Bediüzzaman'ın has talebelerinden olup Kastamonu'da Üstad'ı ziyaret eder. 1948 yılında da Üstad Bediüzzaman'la Afyon Hapsi'nde yatar. Dar-ı bekaya irtihal ettiği 1970 yılına kadar da kemal-i sadakatle 28 yıl mukaddes davaya hizmet eder. Soyu Horasan erenlerine dayanan ve Safranbolu Kalealtı mevkiinde medfun meşayih ve ulemanın torunu olan Hıfzı Efendi, iki oğlunu da hizmete vakfederek Üstad Bediüzzaman'a bağışlar. Hem Hüsnü Bayram hem de kardeşi Yılmaz Bayram Üstad'ı Afyon Hapsi'nden tahliye olduktan sonra ziyaret eder, dua ve teveccühlerine mazhar olurlar. Üstad ikisinin de alından öper. Son yıllarında Üstad Hazretleri'nin hizmetlerinde bulunur.

En solda Safranbolulu Hüsnü Bayram, yanında Ceylan Çalışkan
ve Üstad Bediüzzaman Said Nursî.

Risale-i Nur yüz otuz parça harikulâde risalelerden müteşekkil bir şaheser külliyyatı ve yirminci asrın fünun-u müsbetesiyle ulum-u imaniye ve hakaik-ı Kur'aniyeyi mezc ve telif ederek bu asra kadar hiçbir eserde görülmediği ehl-i ilim ve hakikatçe filozof ve profesörlerce musaddak olan emsalsiz bir hususiyete malik eserlerinin neşriyatı Anadolu, Arabistan, Mısır, Pakistan, Avrupa ve Amerika'ya kadar inkişaf etmiş, müellifi büyük İslam dahisi Bediüzzaman Said Nursî Risale-i Nur hakkında şöyle diyor:

Risale-i Nur, manevî hakikatleri ve iman ilmini Avrupa'nın fen ilimleriyle mezcederek gayet kuvvetli burhan ve hüccetlerle aklen ve mantiken ispat eder.

Risale-i Nur, hal ve istikbalin, ilmî, imanî, aklî ve fikrî ihtiyaçlarına tam cevap verir bir kuvvet ve mahiyet ve hususiyyettir.

Risale-i Nur'da başka eserlerden nakil yoktur, Kur'an'ın mucize-i maneviyesidir.

Risale-i Nur, yüz manevî keşfiyatı havî ve tılsım-ı kâinatın muammasını keşf ve halleden bir keşşaftır.

Risale-i Nur, yalnız bu vatan ve bu millet için değil, âlem-i İslam ve beşeriyet için yazılmıştır.

Risale-i Nur, şu zamanın yaralarına en münasip bir ilaç, bir merhem ve zulûmatın tehacümüne maruz heyet-i İslamiyeye en nafi bir nur ve dalalet vadilerinde hayrete düşenler için en doğru bir rehber olduğu yüz binlerle kimseler tarafından tasdik edilen bir eser külliya'tır.

17.2.1953

Urfa, Yusuf Paşa Mahallesinde
Hüsni Bayram"

AFYON MAHKEMESİ'NİN BERAAT KARARI

1956 yılında Afyon Mahkemesi kat'î beraat kararını açıklar. Diyanet İşleri, bilirkişi olarak müspet raporunu sunmuştur. Hem bu rapor hem de mahkemenin beraat kararı Anadolu'ya lahika mektuplarıyla bildirilince ciddi sevince medar olur. Başta Mustafa Osman Efendi olmak üzere Karabük ve havası Nur talebeleri bu müjdeli haberleri hatt-ı Kur'anî ile yazıp neşrederler. O yıllarda yazılan tarihî belgelerin asılları ve okunuşları şöyledir:

"Emirdağ Noterliği'nde Çıkarılan Suret

Türkiye Cumhuriyeti

Afyon

Ağır Ceza Mahkemesi

Esas: 954-278

Karar: 955-218 Suret

Reis: Ali Kemaleddin Kemal 5169

Aza: Ali Niyazi Bayram 4 4864

Aza: Hayri Özbek 7670

C.M.U. Muavini: Mehmed Çağatay 9974

أمر الحاجي نورليگنده جيقليدرد صورت :	١١٤٧ تورليم بوندي
١١٤٧	آقون
١١٤٧	آقون
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧
١١٤٧	١١٤٧

Afyon Mahkemesi'nin kat'ı beraat kararının Emirdağ Noterliği'nde çıkarılan suretinin Safranbolu Nur talebelerince yazılmış orijinal metni.

Katip: Alaaddin Gebrek 8

Davacı: Kamu Hakları

Maznun: Bitlis vilayetinin Nurs köyünden Mirza oğlu Said
Nursî nam Bediüzzaman ve arkadaşları

Maznunların umumi vekili: Afyon avukatlarından Ahmed
Hikmet Gönen

Suç: Elde edilen kitapların kısmen iade, kısmen müsadere-
resi

Suç tarihi: 948

Gereği düşünüldü. Dinî hissiyatı alet ederek devletin iç
ehemmiyetini bozmak ve Nurcular adı altında cemiyet kur-
maktan maznun Said Nursî ve arkadaşları haklarında icra
edilmekte olan duruşma sırasında maznunlardan elde edilen
suç alâti kitap, risale sair eşyanın müsadere hakkında Afyon
Ağır Ceza Mahkemesi'nde icra edilen duruşma sonunda:

Maznunlardan elde edilen bilumum kitap, risale, mektup
vesair evrak-ı matbuanın Diyanet İşleri Müşavere Kurulu'nun
23.5.956 tarih ve sayısız raporunda kitap ve sair eşyanın ka-
nunî mevzuata muhalif siyasî ve idari bir mahzur görülme-
miş olduğu ve bu eserlerin müsaderesini icap eden bir halin
bulunmadığı kanaatine varılmış olduğu bildirildiğinden bi-
lumum kitap, risale ve mektup ve sair eşyanın maznunlara
iadesine ve maznunlar vekili Hikmet Gönen'e teslimine iste-
ğe uygun ve temyiz yolu açık olmak üzere 23.6.956 tarihinde
oy birliğiyle verilen karar C.M.U. Muavini Mehmed Çağatay
hazır olduğu halde maznunlardan İbrahim Ethem Talas, Zi-
ver Gündüzalp ve Tahiri Mutlu ile maznunların vekili Avukat
Hikmet Gönen'in yüzlerinde diğer maznunların giyaplarında
usulen ve açık olarak tefhim kılındı.

Reis

Aza

Ali Kemaleddin Kemal

Ali Niyazi Bayram

Aza

Katip

Hayri Özbek

Alaaddin Gevrek

İşbu hüküm aslının aynı olup temyiz edilmeksizin 30.6.956 tarihinde kesinleşmiştir.”

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NIN BİLİRKİŞİ RAPORU

“Bediüzzaman Said Nursî ve diğer şahıslara ait teslim olunan kitap ve defterlerin içinde, kanunen müsaderesi icap eden muzır kitaplar bulunup bulunmadığı hakkında, incelenip neticesinin bir raporla bildirilmesi için, Ankara Birinci Ağır Ceza Yüksek Reisliği'nce ehl-i vukuf seçilmemiz üzerine; işbu beş çuval ve bir tahta sandık içindeki, ilişik listede isimleri yazılı kitap ve mektup ve defterler teker teker okunup incelendikte:

Bunların çoğu Said Nursî'ye ait eserler olup münderecatlarının, hiçbir şahıs zikredilmeyerek yalnız Kur'an-ı Kerim ve ehadis-i şerifeden ilham alınarak, başka başka unvanlar altında karihasına göre hazırladığı bir takım esrar-ı ilmiye ve hikemiyenin madde âleminde temsiller getirerek izahları yazılmış ve hal-i hazırdaki nev-i beşerin ve bilhassa memleketimizdeki küçük ve büyük insan kitlelerini gafletten ikaz ve fikrî ve şehvanî dalaletten ve su-i itikat ve ahlak girivelerinden kurtarmaya matuf ifadelerden ve onları devletimizce dahi matlup olan güzel ahlaka sevk edebilecek yazılardan ibaret bulunmuş olduğu ve diğer şahıslara ait mektup vesaire dahi Said Nursî'nin eserlerinde okudukları noktalara ait hatırlarına gelen bazı mühim dinî ve ahlakî mesailin kendisinden istifsarlarından ve bazıları dahi, bu zatın nasi-i ümmet olduğundan bahisle, arkadaşlarına kendisini tanıttırmalarından ibaret defterler olduğu anlaşılmış ve netice itibarıyla münderecatlarında kanunî mevzuata muhalif siyasi ve idarî bir mahzur görülmemiş olduğundan, bu eserlerde müsaderelerini icap eden bir hal bulunmadığı kanaatine varılmış bulunduğu dair işbu raporumuz Ankara Birinci Ağır Ceza Yüksek Reisliği'ne sunulmuştur. 23.5.956

Diyanet İşleri Reisliği Müşavere ve Dinî Eserleri İnceleme
Heyeti Azaları

Bilirkişi Bilirkişi Bilirkişi
Hasan Fehmi Başoğlu Hasan Hüsnü Erdem Şehid Oral”

Diyanet İşleri Başkanlığı'na Risale-i Nur hakkında verilen müspet raporun
Safranbolu Nur talebelerince yazılan sureti.

ÜSTAD BEDİÜZZAMAN'IN VEFATI

Üstad Bediüzzaman Said Nursî, 23 Mart 1960 günü Urfâda İpek Palas Oteli'nin 20 no'lu odasında Rabbine kavuşur. Yasal işlemler yapılır. Terekesi Safranbolulu Nur kahramanlarından Hıfzı Efendi'nin oğlu Hüsnü Bayram, Zübeyir Gündüzalp ve Bayram Yüksel Ağabeylere teslim edilir.

Burada o resmî evrakı neşredeceğiz. Zira Üstad Bediüzzaman'ın kudsî davası, nezih hayatı, muhteşem cihadı, ulvî şahsiyeti bütün cihanca bir kez daha müşahade edilsin. İşte o resmî evrak:

"T.C. Urfa Tereke Hâkimliği

Esas: 1960/1

Hakim: Özdemir Türker 12096

Kâtip: İbrahim Dedeşah

Müteveffa Said Nursî'ye ait eşyalar yed-i emin olarak Zübeyir Gündüzalp, Bayram Yüksel ve Hüsnü Bayram'a teslim edildiğinde kendileri bugün hakimliğimize müracaatla müteveffanın yegâne vârisinin Konya İmam Hatip Okulu'nda bulunan Arapça öğretmeni Abdülmecid Ünlükul'un olduğunu bildirerek eşyanın oraya gönderilmesini talep ettiler.

Gereği düşünüldü.

Müteveffanın yakınlarının beyanına göre vârisinin Konya İmam Hatip Okulu'nda Abdülmecid Ünlükul'un olduğu beyan edildiğinden, mumaileyh müteveffanın yegâne varisi olup olmadığı tespit edilerek, kendisinden başka vârisi yoksa eşyaların nüfus kaydı veya veraset ilâmı mucibince kendisine ödenmesi için Konya Tereke Hakimliği'ne müzekkere yazılmasına, eşyaların mezkûr hakimliğe gönderilmesine karar verildi.

26.3.1960

Hâkim: Özdemir Türker 12096

Katip: İbrahim Dedeşah

Müteveffa Said Nursî'ye ait eşyaların Konya Tereke Hâkimliği'ne 26.3.1960 tarihinde 741, 742, 743, 744, 745, 746 numaralı posta makbuzuyla gönderildiği, posta masrafı olarak üç bin dört yüz elli kuruş masraf yapıldığı ve terekede bulunan on beş liranın buna mahsup edildiği görülmüştür.

Gereği düşünüldü.

Dosyanın hıfza kaldırılmasına karar verildi.

26.3.960

Eşyanın cinsi ve adedi:

Bir çift lastik, bir sepet içinde dört adet sefer taşı içi, bir adet çinko tencere küçük, bir tane küçük çaydanlık, bir ayaklı bardak, iki tane ayaksız bardak, bir adet eski çarşaf, bir eski frenk gömleği, bir tane eski iç gömlek, sarık üzerine sarılacak bez, üç tane mendil, bir havlu, bir de pamuklu hırka, bir eski gömlek, bir eski çarşaf ve mendil, bir eski bohça, bir adet havlu, bir adet kırık gözlük, bir adet dua kitabı, eski yazı takvim, iki adet kalem.

Başkaca tespit edilecek eşyası kalmadı.

Müteveffanın yanında bulunanlardan Said Nursî'nin Afyon vilayetinin Emirdağ kazasında tüccar Kadir Çalışkan'a ait bir taksi mevcut olduğunu ve müteveffanın onunla seyahat etmekte bulunduğunu, müteveffanın Konya'da İmam-Hatip Okulu'nda Arapça öğretmeni olan Abdülmecid Ünlükul isminde bir kardeşi bulunduğunu, başkaca kardeşi olmadığını, Said Nursî'nin de hayatında evlenmemiş bulunduğunu, müteveffanın nüfus cüzdanı bulunmadığını, Emirdağ nüfusunda kayıtlı olduğunu bildirdiler.

Müteveffa ile birlikte bulunan ve ibraz ettiği nüfus kaydına göre Zonguldak'ın Safranbolu kazası Babasultan Mahallesinde, Hane No: 58, Cilt No: 1, 67 numarada kayıtlı Hüsnü Bayram'a teslim edildi."

Omuzlar üstündeki aziz Üstad'ın cenazesindeki kalabalık içinde Mustafa Osman, Mustafa Sungur, Süleyman Aslan Ağabeyler de var.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ, ÜSTAD'IN CENAZESİNDE

Üstad Bediüzzaman'ın vefatını duyan Nur talebeleri akın akın Urfa'ya giderler. Bunların başında Safranbolulu Mustafa Osman Efendi, Mustafa Sungur Ağabey, Süleyman Aslan Ağabey⁴⁰ ve diğer Nurlu kahramanlar vardır.

Karabüklü Süleyman Aslan Üstad'ın cenazesine katıldığı gençlik yıllarında...

⁴⁰ Süleyman Aslan (1940-22 Ağustos 2002) Karabüklü Nur kahramanlarından. Merhum Eflanı Rıza Aslan'ın oğludur. Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret etmiş, duasına mazhar olmuştur.

ÜSTAD'IN VEFATINDAN SONRA

Mustafa Osman Efendi, Üstad Bediüzzaman'ın vefatından sonra talebeleri arasında yapılan istişarelerde çok aktiftir. O bu azim iman hizmetinin Üstad'ın sağlığındaki gibi yürümesi için serd-i kalam etmiştir. Hadisenin cereyan şekli şöyledir:

Kahraman Nur ağabeyler mübarek bir cuma günü Abdullah Yeğin'in kaldığı medrese-i Nuriyede bir araya gelirler. Gaye Üstad'ın vefatından sonra hizmet-i imaniye ve Kur'anîyenin icra keyfiyetinin istişaresidir. Meşveret için toplanan ağabeyler arasında çok az da olsa farklı düşünceler vardır. Bir grup, "Yeni bir lider seçelim ve o bizleri irşat edip idare etsin" demektedir. Bir grup ise, "Görev bölüşümü yapalım, herkes kendi işini yapsın" der. Fakat ana kitle şu fikir üzerinde icma ederler: "Risale-i Nur âlem-i İslam'ın malıdır. Üstad'ımız nasıl neşretmişse her bir Nur talebesi de siyasete bulaşmadan ihlas ve samimiyet içinde meşveret ederek bu hizmetleri deruhte edecektir. Risale-i Nur çerçevesinde ihlasla, kardeşlikle, istişareyle hareket edilecektir. Başkan, lider, aza, üye ve benzeri yoktur ve olmayacaktır."

Bu fikrin en öndeki banileri Zübeyir Gündüzalp, Tahiri Mutlu, Mustafa Osman, Ahmed Nazif Çelebi, Mustafa Sungur Ağabeylerdir. Tüm ağabeyler orada bu fikri benimserler. Hizmetler Üstad'ın sağlığındaki gibi yürür. Böylece Mustafa Osman Efendi bu noktada da ağabeylik vazifesini kemaliyle ifa etmiş olur.

KARABÜK, NUR'UN MERKEZLERİNDEN OLUYOR

Üstad'ın vefatından sonra Karabük'te Tahiri Mutlu Ağabey'in kaldığını yazmıştık. Bugünlerde Karabük Nur'un mühim merkezlerinden biridir. Mustafa Osman Efendi, Hıfzı Bayram ve oğulları, Dr. Mustafa Ramazanoğlu buradadırlar.

Şehit merhum Bayram Yüksel, Karabük'te kaldığı yıllarda...

Ahmed Fuad Efendi ise Eflani'de hizmetlerine devam etmektedir. 1961 yılı Ekim ayında Bayram Yüksel Ağabey de Karabük'e gelir. Dokuz ay burada ikamet eder. Camcı Şevki Amca'nın yanında çalışır. Her gün Mustafa Osman Efendi'ye uğrar. Üstad'ın bir mektubunda dediği gibi fabrikalar şehri Karabük mühim hizmetlere ev sahipliği yapar.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ BİR İSTİŞAREDE

Mustafa Osman Efendi, Üstad'ın vefatından sonraki yılda İstanbul'daki medresede yapılan istişarede fikrini açıklar. Bu vakıa İhsan Atasoy'un *Ceylan Çalışkan* kitabında şöyle geçmektedir:

“Bir gün Kirazlımescit'te, Mustafa Osman'ın da bulunduğu bir sohbetle hizmetin geleceği, meslek ve meşrep konuları konuşulur. Mustafa Osman, meslek ve meşrepte ileride meydana gelebilecek sapmalardan söz ederek endişesini dile getirir. Hatta, 'Ceylan, bana geliyor ki, zamanla bu hizmet çeşitli ağabeylerin riyasetinde tarikatlar şekline girer!' deyince, orada bulunan ikinci kuşak talebeleri gösteren Ceylan, 'Merak etme, böyle bir şey olmaz. Şayet olacak olsa, bunlar gelir, o tekkeleri başlarına yıkarlar!' der.”

HIFZI BAYRAM'IN VEFATININ ARDINDAN

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin hem evlad-ı manevîsi hem de varislerinden olan "fena fi'n-Nur" Mustafa Sungur Ağabey, Merhum Hıfzı Bayram'ın vefatından sonra haftalık *İttihad* gazetesinin 1 Aralık 1970 tarihli sayısında bir yazı kaleme alır. Rahmetli Sungur Ağabey, bu kitabımızın müsveddesini okurken beni telefonla aratıp bu latif hatırayı kitaba almamdan duyduğu memnuniyeti izhar etmişti. İşte o yazı budur:

"Safranbolu'da doğup, Safranbolu'da yaşayan Berber Hıfzı Efendi, bu mübarek Ramazan'da rahmet-i Rahman'a kavuştu. Allah rahmet eylesin. Âmin!

Memleketinde çok sevilen; halim, selim, mütevazı ve mübarek bir ruh, manevî bir mücahit idi. Hz. Üstad'ımız Kastamonu'dayken, onu ziyaretle Nur dairesine girmiş, iki evladiyla (Hüsnü ve Yılmaz ile) hizmet-i imaniyede bulunmuştu.

Muazzez Üstad'ın tabiriyle 'evleri bir derslane-i Nuriye olmuştu.' Geçen sene hac vazifesini de ifa etmiştir. Ramazan-ı Şerif'i Ravza-i Mutahhar'a geçirdiğinden diyordu ki: 'Bu seneyi nasıl geçireceğim? Ravza-i Resulullah gözümden gitmiyor. Dayanamayacağım gibi...'

Teravîh namazını camide, cemaatle ifadan sonra eve gelmiş. Hastalanmış ve sabah vakti âlem-i fenadan ayrılmış, rahmet-i ilahiye gitmiş. Allah (c.c.) binler rahmet eylesin. Âmin! Evlatlarına, refikasına ve dostlarına başsağlığı dileriz.

Safranbolulu bir muhterem zat, bir zaman rüyasında Peygamber Efendimizi (s.a.v.) görmüş. Efendimiz de ona, 'Safranbolu'da benim ümmetimden Berber Hıfzı var... Ona selam söyle!' buyurmuştur.

Biz de deriz: 'Ey Hıfzı kardeş! Başta Resulullah Efendimize, âline ve ashabına ve muazzez Üstad'ımıza bizden selam söyle...'”

Hıfzı Bayram'ın hac vazifesini yaptığı 1969 yılındaki resmi.

MUSTAFA OSMAN'IN TİCARETİ BIRAKMASI VE HACCI

Mustafa Osman Efendi 1976 yılında manevî bir işaretle ticaret hayatını sona erdirir. 1920 yılında çıraklıktan yetişerek başladığı ve istikamet içerisinde profesyonelce yürüttüğü elli altı yıllık ticaret hayatını hüsn-ü hatime ile bitirir.

Kendisinin emekliliği yoktur. Birikimleriyle hayatını idame ettirir. Aldığı altınlarını kuyumcu talebesi Mehmed Ergin'e emanet eder ve ona şöyle der: "Mehmed Efendi bana sizin dükkânınızın gölgesinde gölgelenmek bile helal olmaz. Zira altınlarım sizde emanettir. Belki bir faiz hükmüne geçme ihtimali var."

Sonraki yıllarda birkaç kez hacc-ı şerif ve umre yapan Mustafa Osman Efendi hizmet-i Kur'aniye ve imaniyesine devam eder.

Mustafa Osman Efendi, hac vazifesini ifa ettiği günlerde...

Mustafa Osman Efendi'nin hacda yazdığı bir duası.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN YAZDIĞI RİSALELER

Mustafa Osman Efendi, Risale-i Nur'un bütün hizmet kademelerinde yer almaya çalışmıştır. Okumuş, okutmuş, yazmış, yazdırmıştır. Eserlerin basımına ise maddi katkıda bulunmuştur.

Kitabımızın bu bölümünde Mustafa Osman Efendi'nin yazdığı el yazması Nur Risalelerinden *Tilsimler* ve *Zülfikar* mecmualarından günümüzdeki neşriyatta bulunmayan bölümleri istifade mülahazasıyla neşredeceğiz.

Önce el yazması *Tilsimler* mecmuasının en sonunda yer alan "Haremeyn-i Şerifeyne Vehhabilerin tasallutuna dair" kısmının bir bölümünü, ardından *Zülfikar* mecmuasının en mühim kısımlarından olan ve yine günümüz neşriyatında bulunmayan Yirmi Dokuzuncu Mektup'un Sekizinci Kısımının—ki Rumuzât-ı Semaniye adıyla bilinir—el yazması orijinalinden bir bölümünü neşredeceğiz:

"HAREMEYN-İ ŞERİFEYNE VEHHABİLERİN TASALLUTUNA DAİR"

"Vehhabilerin seyyiat ve tahribatlarıyla beraber, medar-ı şükran bir cihetleri var ki, o çok mühimdir. Belki onların tahrip-kârâne olan seyyiatlarına mukabil o cihettir ki, onları şimdilik muvaffak ediyor. O cihet de şudur ki: Namaza çok dikkat ediyorlar. Şeriatın ahkâmına tatbik-i harekete çalışıyorlar. Başkaları gibi lakaytlık etmiyorlar. Güya dinin taassubu namına tecavüz ediyorlar. Başkaları gibi dinin ehemmiyetsizliğine binaen şair-i diniyeyi tahrip etmiyorlar. Hem, Vehhabilik az bir fırkadır. Koca âlem-i İslam'ın havz-ı kebirî içinde ya erir ya itidale gelir; çünkü menbaı hariçte değil ki, âlem-i İslam'ı bulandırсын. Menbaı hariçte olsaydı, çok düşündürecekti..."

YİRMİ DOKUZUNCU MEKTUP'UN SEKİZİNCİ
KISMININ İKİNCİ REMZİ

"Kenzü'l-Arş'ın Birinci Nükte-i Kur'aniyesi: Gayet muazzam hakaikının küçük bir fihristesi olduğundan aynen derc edildi. Şöyle ki:

Bir rivayette İsm-i Azam olan 'Allah'ın en mühim harfi olan baştaki 'elif', umum Kur'an'da çok sırlara medar olarak kırk bin gelmesi; ve ismullahın 'elif'ten sonra suretindeki 'lam-elif' on dokuz bin olan meşhur adedi göstermesi; ve ismullahın ahirinde olan 'he' yine mecmu-u Kur'an'da yine on dokuz bin olarak ikisinin muvafık gelmesi; ve yalnız 'lam' hesab-ı ebcedle otuz olduğuna göre, ona muvafık olarak Kur'an'da otuz bin gelmesi; ve yemin vaktinde, ismullahın başında bulunan 'vav' bir hesapça yirmi üç bin, diğer bir cihette yirmi bin olarak hem 'ya'nın, hem 'mim'in, hem 'lam'ın, hem 'he'nin on dokuz bin adetlerine ve Kur'an'daki yekûnlarına muvafık gelmesi; ve ismullahın başındaki elif, lam-ı tarif, yani 'elif-lam' yetmiş bin olup, Kur'an kelimatının mecmu-u adedi olan yetmiş bin adedine muvafık gelmesi; hem ismullahın kasem vaktinde başında bulunan 'be' ve 'te' iki kardeş gibi, 'be' on bir bin, 'te' on bin olması; hem âhir huruf-u heca olan ve nida vaktinde 'Ya Allah' denildiği vakit ismullahın başında bulunan 'ya' yirmi bin dokuz yüz, bir cihette on dokuz bin küsur olmakla, hem 'lam'ın, hem 'he'nin, hem 'vav'ın adetlerine ve Kur'an'daki on dokuz binlerin yekunlarına muvafık gelmesi; ve lafzullah mecmu-u Kur'an'da iki bin küsur, ve 'lam'ı on dokuz bin ve 'he'si yine on dokuz bin, mecmuu kırk bin olup, baştaki 'elif'in kırk bin adedine muvafık gelmesi..."

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN HADİS NOTLARI

Mustafa Osman Efendi, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan, ehadis-i şerife, Risale-i Nur ve bazı mühim Allah dostlarının eserlerine⁴¹ çok düşküdü. Kitabımızın bu bölümünde Mustafa Osman Efendi'nin hadis notlarından bir kısmını sizlere takdim etmek istiyoruz:

"Allah'ın kullarına kıyamet gününde şu dört şeyden soruluncaya kadar hiç biri yerinden ayrılamaz: Ömrünü nerede tükettin? Gençliğini nerede geçirdin? Malını nerede kazandın ve nereye harcadın? İlminle ne amel ettin?"⁴²

* * *

"Sizin imanca en güzeliniz, ahlakça en güzel olanınızdır."⁴³

* * *

Resulullah Efendimiz aleyhissalatu vesselam buyurdular ki: "Ey mü'minler! Amel ve ibadetlerinizi itidal üzere yapın, ifrattan kaçının. Zira sizden hiç kimseyi (ateşten) ameli kurtaracak değildir." Sahabiler, "Seni de mi amelin kurtarmaz, ey Allah'ın Resulü?" dediler. Aleyhissalatü vesselam, "Beni de" buyurdular. "Eğer Allah kendi katından bir rahmet ve fazl ile benim günahlarımı bağışlamazsa beni de amelim kurtarmaz."⁴⁴

* * *

"Güzel ahlak, senden kesilen akrabayı ziyaret etmek, sana vermeyene vermek, sana zulmedeni affetmektir."⁴⁵

* * *

⁴¹ Özellikle büyük İslam âlimlerinden İmam-ı Şaranî Hazretleri'nin *el-Uhudü'l-Kübra* eserini çok okurlardı.

⁴² *Sünen-i Tirmizi*.

⁴³ *Sünen-i Hakim*.

⁴⁴ Ebu Hureyre radiyallahu anıh rivayet etmiştir.

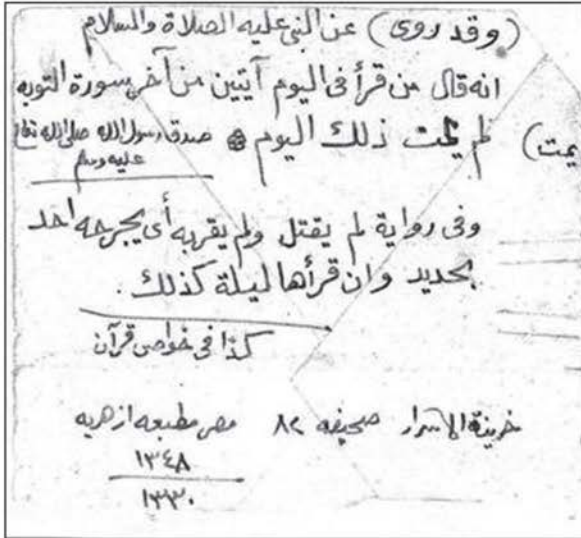
⁴⁵ *Sünen-i Beyhaki*.

“Ya Rabbi, Senden, sıhhat, afiyet ve güzel ahlak dilerim.”⁴⁶

Resulullah Efendimiz aleyhissalatu vesselam buyurdular: “Sinek başı kadar bile olsa, gözünden Allah korkusuyla yaş çıkan ve bu yaşı yanak yumrusuna değecek kadar akan hiçbir mü'min kul yoktur ki, Allah onu (ebedi) ateşe haram etmesin.”⁴⁷

“Mü'minlerin iman yönünden en faziletlisi, ahlakça en iyi olanıdır.”⁴⁸

“Ben ancak mekarim-i ahlakı tamamlamak için gönderildim.”⁴⁹

Mustafa Osman Efendi'nin kendi el yazısıyla bir hadis-i şerif notu.

⁴⁶ Haraiti.

⁴⁷ Abdullah bin Mesud radiyallahu anı rivayet etmiştir.

⁴⁸ Sünen-i Tirmizi.

⁴⁹ Sünen-i Beyhaki.

MUALLİMLERİN ÖNEMİ

Mustafa Osman Efendi'ye son ziyaretimde sordum: "Efendim, Üstad'ımız 'Dindar muallimler için âlâ-yı illiyyindedirler' buyurmuşlar. Bunun sırrı hikmeti nedir?"

Mustafa Osman Efendi şöyle dedi: "Ben bu sözü Üstad'dan bizzat duymadım, lakin hakikat öyledir tabii... Üstad'ımız dindar öğretmenlere çok önem verirlerdi. Masum dimağlara hakikati aşlamak elbet Peygamber mesleğidir. Hem Efendimiz aleyhissalatü vesselam şöyle buyurmuşlar: 'Buistü muallimen', yani 'Allah beni muallim olarak ba's etti, gönderdi.' Üstad'ımız kendisi de âlemin muallimidir. Elbette hakka hakikate hizmet eden muallim âlâ-yı illiyyinde olur."

"Peki, kötüsü esfel-i safilinde midir?" Cevaben şöyle buyurdular: "Lihikmetin öyle olsa gerektir."

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN VEFATI

Mustafa Osman Efendi, 4 Haziran 1991 (20 Zilkade 1411) Salı günü saat 09.15'te bugünkü adıyla Karabük Şirinevler Devlet Hastanesi'nde vefat eder. Cenaze namazı 5 Haziran 1991 Çarşamba günü öğle namazına müteakip Anadolu'nun pekçok yerinden gelen aziz bir cemaatin iştirakiyle kılındıktan sonra Safranbolu Kabristanı'na defnedilir.

BİR VASIYETİ

Mustafa Osman Efendi yakın dostlarına vefatından sonra cenazesini teşyi edeceklerine okunmak üzere el yazısıyla yazıp bir küçük vasiyet bırakır. Bu vasiyette Üstad Bediüzzaman Said Nursî ölümün hakikatini anlattığını vurgular. Zaten kendileri sık sık "gez-göz-ölüm" sözünü tekrar ederlerdi. Bu vasiyeti yakın dostlarınca yerine getirilmiştir. Kendi el yazılarıyla hazırladıkları o vasiyetin orijinali şöyledir:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ehl-i iman için ölüm: vazife-i hayat külfetinden bir terhistir; hem dünya meydanındaki imtihanda talim ve talimat olan ubudiyetten, paydostur; hem öteki âleme gitmiş yüzde doksan dokuz ahab ve akrabasına kavuşmak için bir vesiledir; hem hakiki vatanına ve ebedi makamı saadetine girmeye bir vasıtaadır; hem zindan-ı dünyadan bostan-ı cinana bir dâvettir; hem Halik-i Rahîminin fazlından kendi hizmetine mukabil, ahz-ı ücret etmeğe bir nöbettir. Madem ölümün mahiyeti hakikat noktasında budur; ona dehşetli bakmak değil, bilâkis rahmet ve saadetin bir mukaddemesi nazariyle bakmak gerektir.

Merhum
S. Nursi Hazretlerinin
Ölümün Hakikatini anlatan
Bu Nutku âlileri cenâzemin
yanında kabre götür
üzre Bekleyenlere
okunsun.

Said Nursi

رحمة الله عليه
رحمة الله عليه

Mustafa Osman Efendi el yazısıyla bu vasiyetinin üstüne, "Bismillahirrahmanirrahim ve bihi nestain, ya Erhamerrahimin" yazdıktan sonra, en altına "Merhum S. Nursî Hazretleri'nin ölümün hakikatini anlatan bu nutk-u âlileri cenâzemin yanında kabre getirmek üzere bekleyenlere okunsun" yazmış.

VEFATINDAN SONRAKİ MEVLİD-İ ŞERİF

1991 yılı yazında Mustafa Osman Ağabey'in vefatından sonraki günlerdi. Safranbolu Dedeoğlu Camii'nde Mustafa Osman

Efendi'nin ruhuna ithafen bir mevlid-i şerif okutulmuştu. Cami, avlusuna kadar doluydu. Anadolu'nun pekçok beldesinden nurlu bir cemaatle birlikte ehl-i tarikatten de azim bir cemaat mevlide iştirak etmişti. Rahmetli Mustafa Osman Efendi'yi de çok severler ve hürmet ederlerdi. Şimdi aynı hürmeti Sungur Ağabey'in elini öperek gösteriyorlardı. Ben de bu ehl-i tarik zatların sırasının ortasına girdim. Şöyle ağız tadıyla Sungur Ağabey'in elini öpecektim. El öpme sırası bana geldi.

Sungur Ağabey bana, "Nur muallim! Bizde el öpmek var mıydı? Biz Nur kardeşiyiz" şeklinde iltifatlar etti ama elini öptürmedi. Benden sonraki haciefendiler—ki pekçoğunun mübarek sakalları göğüslerine kadar iniyordu—Sungur Ağabey'in elini öptüler. Sungur Ağabey onları kırmamak için bir şey dememiş, ısrarlarına binaen elini öptürmüştü. O ehl-i tarik insanların meşrep ve meslekleri bu minval üzereydi. Ben öpmedim, benimle musafaha etti. Çünkü mesleğimizde el öpmek yoktu. Hizmet ve kardeşlik vardı.

O gün Mustafa Osman Efendi için okunan onlarca hatm-i şerifin duası yapılp o aziz ruha hediye edilmişti.

Mustafa Osman Efendi'nin kabri-i şerifi.

MUSTAFA OSMAN HAKİKATLİ BİR NUR TALEBESİYDİ

Mustafa Osman Efendi hakikatli bir Nur talebesiydi. O Nur talebeleri ki Kur'an'ı hayatlarına hayat yapmışlardır. Onlar birbirlerinde fani olmuşlardır. Üstad'ın ifadesiyle tefaniye mazhardırlar. Bu halleriyle sahabenin yaşadığı kardeşliği bu asırda yaşayarak onların izdüşümü gibidirler.

Yaşanmış ve yaşanan bu kardeşlik yetişen yeni nesle hakikaten tam bir örnek teşkil ediyor. Üstelik insanlığın saadeti de ancak bu kardeşlikle mümkün. Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın kardeşlik emrine itaatle mümkün...

Koca Yunus'umuz ne güzel söyler:

*"Ben gelmedim davi (kavga) için,
Benim için sevi için,
Dostun evi gönüllerdedir,
Gönüller yapmaya geldim."*

Evet hakikaten onlar gönüller yapmışlar. Hatta Mustafa Osman Efendi'nin anlatım ve şehadetiyle Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapishanesi'nde pekçok günaha batmış diğer mahkûmlara bile kardeşim diyerek kucaklamışlar. Onların ahiretlerini kurtarmak için var güçleriyle çalışmışlar.

Sevgi düsturuyla hareket etmişler. Çünkü onlar katiyen inanmışlar ki:

*"Gönül Çalab'ın (Allah) tahtı,
Çalab gönüle baktı.
İki cihan bedbahtı,
Kim gönül yıkar ise."*

Evet, o Nur insanlar bu noktada tıpkı sahabe-i kiram tarzında yaşamayı şiar edinmişler. Üstad'ın dediği gibi:

“Sahabelerin senâ-i Kur’aniyeye mazhar olan îsar hasletini kendine rehber etmek, yani hediye ve sadakanın kabülünde başkasını kendine tercih etmek ve hizmet-i diniyenin mukabilinde gelen menfaat-i maddiyei istemeden ve kalben talep etmeden, sırf bir ihsan-ı ilahî bilerek, nastan minnet almayarak ve hizmet-i diniyenin mukabilinde de almamaktır.

Çünkü, hizmet-i diniyenin mukabilinde dünyada birşey istenilmemeli ki ihlas kaçmasın. Çendan hakları var ki, ümmet onların maişetlerini temin etsin. Hem zekâta da müstehaktırlar. Fakat bu istenilmez, belki verilir. Verildiği vakit de ‘Hizmetimin ücretidir’ denilmez. Mümkün olduğu kadar kanaat-kârâne, başka ehil ve daha müstehak olanların nefsinin kendi nefsinin tercih etmek...”

Onlar kardeşlerini kendi nefislerine her zaman tercih etmişler. Böylece insanlığa kardeşlik, sevgi, barış, istikamet adına en güzel dersleri vermişler. Sahabe-i kiramın örnek ahlakını kendi hayatlarında tatbik eden ve Üstad Bediüzzaman'ın etrafında ihlas ve samimiyetle hizmet-i Kur’aniyede çalışan bu Nur kahramanlarının her biri bir kahraman-ı İslam'dır.

Sahabe-i kiramın (radiyallahu anhum) Resul-i Ekrem aleyhissalatü vesselama “Fedake ebî ve ümmî ya Rasulallah”, yani “Anam babam sana feda olsun ya Resulallah” dedikleri gibi bu kahraman Nur talebeleri de “Fedake ebî ve ümmî ya Üstadî” demişler.

Öyle derken Kur’an’a bende olmuşlar. Allah’a adanmışlar. Hz. İsmailvari kendilerini bekleyen çile, ıstırap, zindan onları yıldırınmamış, bu mukaddes davayla tanıştıkları ilk günden günümüze kadar hayatlarını hep bu necip milletin saadet ve selametlerine hizmetle geçirmişler. Hizmet ederken “muhabbete muhabbet, adavete adavet” düsturuyla hareket etmişler, insanlığın imanının kurtuluşuna senelerce çalışmışlar. Böyle-

ce rıza-i ilahîyi aramışlar, müjde-i nebeviyeye mazhar olmuşlar.⁵⁰

İşte ben de önce o Nur kahramanları için, akabinde de Mustafa Osman Efendi için yazdığım akrostişlerimle kitabımızın bu bölümü de hitama erdirmek istiyorum.

NUR KAHRAMANLARI

Nur yolu, iman ve Kur'an davasıdır.
Usanıp yılmadan gayret deryasıdır.
Risalelerle neşr-i hakikat edip,
Kur'an'a yürekten hizmet sevdasıdır.
Allah'a kul olmuş Nurlu kafilenin,
Haydar-ı Kerrar'la himmet pervazıdır.
Ruhunu Rahman'a teslim edenin,
Ardından caymadan gitme destanıdır.
Merhamet, ihlas ve şefkat abidesinin,
Allamü'l-Guyub'a sücud u takvasıdır.
Neyleyeyim milletimsiz cenneti diyenin,
Livaü'l-Hamd'de cem olma hülyasıdır.
Allah diyen ciğerinin kül olma yangınıdır.
Rahatını terk edip zindana girenin,
Işıktan muştusunun tahakkuk zamanıdır.

⁵⁰ Hz. Ömer (r.a.) şöyle anlatıyor:

Allah Resulü (s.a.v.) buyurdular ki: "Allah'ın kulları arasında öyle bir topluluk vardır ki onlar peygamber de değildir, şehit de değildir. Onların kıyamet gününde Allah'ındaki makamlarının yüksekliği sebebiyledir ki hem peygamberler hem de şehitler onlara gıpta ederler."

Allah Resulü'nü dinleyenler sordu: "Ey Allah'ın Resulü, onların kimler olduğunu bize haber verir misin?"

"Onların arasında kan bağı yoktur. Birbirlerine bağışladıkları herhangi bir mal da yoktur. Onlar Allah için birbirlerini severler. Allah'a yemin ederim ki, onların yüzleri nurdur ve onlar nur üzeredirler. İnsanlar korkarken onlar korkmazlar. İnsanlar üzüldürken, onlar üzülmezler" buyurdular ve şu ayet-i kerimeyi okudular: "Katiyen bilin ki Allah'ın dostları için korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır." (Sünen-i Ebû Davud, Büvâ: 78)

MUSTAFA OSMAN

Mehabetli çehren ne asil!
Usanmaz, yılmaz, susmaz bir dil.
Sadece secdede Rabbine eğil,
Ta ki başın değsin Arş'a ey Halil.
Aşk-ı ilahînin ödülüdür bu bil.
Fani olanı istemedin ey insan-ı kamil!
Anlattıklarınla halas buldu pekçok alil.

Onurlusun, çok sahi, çok cömertsin.
Servetini İslam'a hizmete verdin.
Malayaniden hep nefret ederdin.
Allah'ın samimi bendesi idin.
Ne mutlu ki sana Üstad'ın gözdesisin.

Yedinci Bölüm

Kişiliği ve Şahsiyet-i Maneviyesi

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'Yİ tanıma bahtiyarlığına erdiğim günden bugüne, hem bizzat müşahede ettiğim hem de onun muhiplerinden dinlediğim pekçok hatıra, ilmi tespit, şahsiyet ve kişiliğine dair hayranlık dolu anekdotlar, beni kitabımızın bu bölümünü yazmaya ciddi şevklendirdi. Çünkü Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'da Cenab-ı Hak, *"Küllün ya'mel alâ şâkiletihi"*⁵¹ yani "Herkes kendi kişiliğinin gereğini yapar" buyuruyor.

İşte Mustafa Osman Efendi de kendi kişiliğinin gereğini yapmış ve çok asil bir hayat yaşayarak binlerce insana kâmil bir veli, bir Allah dostu olduğunu göstermiştir. Tanıyanlar onda Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın muhteşem tefsiri Risale-i Nur'un hayata hayat yapılmasını müşahade etmişlerdir. Ziyaretçilerine sık sık söylediği, "Ben Risale-i Nur'u okudum, hem hakkını vererek okudum, hakkıyla okudum" sözünün şahsında Nur'un tecessümüyle gerçekleştiği aşikârdır.

Kitabımızın bu bölümünde Mustafa Osman Efendi hakkında hem kendimizin hem de onu tanıyan ve halen hayatta

⁵¹ İsra Suresi, 84.

olan yüzlerce müşahidin mülâhazalarını yazacağız. Yazılanların verasında bir Allah dostunun ruh portresini çizmeye çalışacağız. Gayemiz, Mustafa Osman Efendi'nin hayatı boyunca İslâm'ın has bir evladı olduğunu ifade etmektir. Kişilik ve şahsiyetine çizmeye çalıştığımız bu çerçeve, Risale-i Nur'un insan hayatındaki tam tezahürünün Mustafa Osman Efendi'de kâmil manada görülmesidir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN ŞAHSİYETİNE GENEL BİR BAKIŞ

1. Mustafa Osman Efendi'ye fikren muhalif olanlar bile kendisine hürmet edip güven duymuşlardır. Bu yönüyle Efendimiz aleyhissalatü vesselamın "el-Emin" sıfatını kendine rehber edinmiştir.

2. Mustafa Osman Efendi, şahsiyetiyle örnek kabul edilmiştir.

3. Mustafa Osman Efendi, yanına gelen herkese maddî-manevî yardımını asla esirgememiştir.

4. Mustafa Osman Efendi, dostlarını ikaz etmede asla te reddüt etmemiş ve onları irşat etmiştir.

5. Mustafa Osman Efendi, Kur'an'a ve İslâm'a uygun her müspet harekete sahip çıkmış, meslek ve meşrep kaygısına girmeden Allah rızası için hizmet edenlere gönülden destek olmuştur.

6. Değişik cemaat, cemiyet ve tarikatlar Mustafa Osman Efendi'nin görüşlerine her zaman başvurmuştur.

7. Mustafa Osman Efendi, hayatı boyunca gösteriş ve riyadan nefret etmiştir. Yılandan kaçır gibi bunlardan uzak durmuştur.

8. Mustafa Osman Efendi, hayatı boyunca kendisine fazla hürmet gösterilmesinden sıkılmış ve ziyaretçilerini bundan men etmiştir.

9. Mustafa Osman Efendi elini öptürmemiş ve ısrar edenleri de ikaz etmiştir.

10. Mustafa Osman Efendi, hayatı boyunca kendi işini kendi görme meşrebini esas almış, Efendimiz aleyhissalatü ves-selamın “Kimseden bir şey istemeyiniz” hadis-i şerifini tam manasıyla yaşamıştır. O başkasına yük olmayı asla tecviz etmemiş, “Yar olacaksınız, bar olmayacaksınız” buyurmuşlardır.

11. Mustafa Osman Efendi şu veciz sözüyle bütün hayatında istikameti esas aldığını çok güzel ifade etmiştir: “Ben kimsenin hacılığına, hocalığına, Nurculuğuna, pirciliğine bakmam; muamelesinin düzgünlüğüne bakarım.”

12. Mustafa Osman Efendi saç ve sakalını hak yolunda bembeyaz etmiştir.

13. Mustafa Osman Efendi güzel hitabet sahibidir. O celalli çehresinin arkasında çok ileri bir şefkat vardır ve cernal tecellileri hâkimdir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN TİCARET AHLAKI

Mustafa Osman Efendi çocukluğundaki çıraklık günleri de sayılırsa elli yıl ticaret yapmış müstakim bir tacirdir. Mustafa Osman Efendi ticaret hayatını ayet-i kerime ve hadis-i şeriflere göre tanzim etmiştir. Tıpkı İmam-ı Azam Ebu Hanife gibi dürüstlük ve doğruluk esasına tüm hayatında titizlikle riayet etmiştir. Bunun muhitimizde halen binlerce şahidi vardır. Onun ticari ahlakı dost-düşman herkes tarafından takdir edilmiştir. O ticarete adeta bir dürüstlük abidesidir.

Peygamber Efendimizin (a.s.m.) hiç kimsenin elinin emeğiyle kazandığından daha hayırlı bir şey yemediğini, emin ve doğru tüccarın kıyamet günü peygamberler, sıddıklar ve şehitlerle birlikte olacağını bildirmesi onu bu ahlaki yükseklikle serfiraz kılmıştır.

Mustafa Osman Efendi Kur’an-ı Kerim’de borçların yazıl-

masını emreden ayet mucibince hareket etmiştir. Bu sebeple insanlarla alışverişinde, ticaretinde akit yapmış ve bu muamelelerini yazmıştır.

Peygamber Efendimizin (a.s.m.) hayırseverliğini hayatı boyunca kendisine örnek almış ve pekçok hayır yapmıştır. Zekâtını fazlasıyla ödemenin çok ötesinde tüm ömrü hayır ve hasenatla geçmiştir. Safranbolu İmam Hatip Lisesi'nin yerini bağışlamak gibi, Mustafa Sungur Ağabey'in Kastamonu Gölköy Köy Enstitüsü'nde yatılı burslu okumasının ardından öğretmenlik yapamadığından mütevellit devletin o zamanın şartlarında istediği ve çok ciddi bir rakam olan iki bin lirayı hemen ve minnet etmeden ödemesi gibi, Nur Risalelerinin ilk basımındaki maddî destekleri gibi bilinenlerin yanında herkesin malumu olmamış sayısız hayrı, himmeti ve fedakârlığı vardır. Üstad Bediüzzaman da Mustafa Osman Efendi'yi tavsif buyururken ısrarla "fedakâr" tabirini istimal eder.

Mustafa Osman Efendi bu halini nasihatleriyle de herkese tavsiye etmiştir. Kendisi de tüm hayatında varlıkları ölçüsünde bu tavrını sürdürmüştür. Herkesi zekât ödemeye dinin mecburi tuttuğunu ihtar etmiştir. Böylece sosyal dayanışmayı, kardeşlik ve uhuvveti pekiştirmiştir.

Mustafa Osman Efendi Müslümanların ilk işinin dinin evamirinin insanlarca imtisal edilmesi olduğunu söylemiştir. Başta muameleatımız olmak üzere ticarete İslam'ın ahlakının hâkim olmasını öğütlemiştir. Müslümanların ticarî ahlakta da kemalatı yakalayarak müstakil bir pazar kurmalarını tavsiye etmiştir.

Mustafa Osman Efendi ömrünün son demleri hariç hep hayatın içinde olmuştur. Onun ticarethanesi adeta bir ilim meclisi, hizmet yuvası olmuştur. Pek çok insan o ticarethane de hakka hakikate uyanmıştır. Bazen sorduklarına cevap almışlar, bazen de sormadan cevaplarını alarak o huzurdan ayrılmışlardır.

Mustafa Osman Efendi ticaret erbabına da şu kıssayı anlatarak dürüstlüğün önemini hem yaşayarak hem de ifade ederek öğütlemiştir:

Hazret-i Peygamber (a.s.m.) buğday satan bir adamın yanına gelir. Mübarek elini buğdayın içine daldırır. Buğdayda bir ıslaklık vardır. Bu durumu sorar. Satıcı adam, “Yağmurdan ıslandı” der.

Resulullah Efendimiz (a.s.m.), “Niçin insanların görmesi için altını üstüne, üstünü ise altına getirmedin?” diye sorar.

Adam susar. İşte o anda şu en büyük düsturu vazederler: “Bizi aldatan bizden değildir.”

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) esasen kalitesiz malların hiç satılamayacağını söylemiyor. Tabii ki onlar da satılabilir. Burada yanlış olan, adi malın iyisiyle karıştırılarak yüksek fiyatla satılmasıdır. Zira, kaliteli mal matlup ise de, ayrı cins malların hepsinin tek bir vasıfta olması mümkün olmayabilir. Yani her mal ederine satılmalıdır. İyi-kötü tefrik edilmelidir.

Mustafa Osman ticarethanesinde tezgâhı başında...

Mustafa Osman Efendi ticarî hayatta yemin edilmesini asla hoş görmemiştir. O müşteriyi ikna etmek için başvuru olan yöntemlerden biri olan yemin konusunda, "Hakikat, Allah'a olan ahitlerini ve yeminlerini az bir bedelle satanlar var ya, işte onlar için ahirette hiçbir nasip yoktur. Allah kıyamet günü onlarla konuşmaz, yüzlerine bakmaz ve onları temize çıkarmaz. Onlar için pek acıklı bir azap vardır" ayetini kendisine rehber edinmiştir.

İslam tarihinde meydana gelen şu vakıayı ondan dinleyelim:

Bir gün ticarî ahlaka uymayan davranışlar içinde olan tüccarları gören Resulullah Efendimiz (a.s.m.) şöyle buyurdu:

"Ey tüccarlar! Alışveriş esnasında çokça yemin ve boş laf edilir, bunun için sadakaya sarılınız." Ve şöyle devam eder: "Satıcı ile alıcı meclisten ayrılana kadar muhayyerdirler. Her ikisi de dürüst olup açıklarlarsa, bu alışveriş kendilerine bereketli kılınmıştır. Eğer yalan söyler ve gizlerlerse bu alışverişin bereketi giderilir. Kişinin malında bir kusur varsa, söylemeden satması ona helal olmaz. Bende ondan on kat daha iyisi var, diyerek biriniz diğerinizin satışı üzerine satış yapmasın."

İşte Mustafa Osman Efendi bütün ticaret hayatında ahlak-ı Resulullah'ı benimseyerek davranmıştır. Böylece İslam'ın piyasa ahlakının bozulmamasını öngören öğütlerinin hayata hayat olması istikametinde ticarî hayatını sürdürmüştür. Eğer böyle davranmasaydı günümüzde bazı ticaret ehlinde olduğu gibi kendisine güvenilmeyen bir zümre oluşabilirdi.

Yine Mustafa Osman Efendi anlatıyor:

"Allah dostlarından Yunus bin Ubeyd ehl-i ticaret idi. Bir gün işyerine kalfasını bıraktı. Kendisi camiye gitti. Cami çıkışı iş yerine dönerken bir adama rastladı. Adamın elinde bir top kumaş vardı. Adama sordu:

'Bunu nereden aldın?' Adam:

'Yunus bin Ubeyd'in dükkânından' dedi.

'Kaça aldın?'

'Dört yüz dirheme.'

'Nasıl olur? Bunun değeri sadece iki yüz dirhemdir. Ben haram yemem. Kalfam hata etmiş. O benim malıma haram karıştırmış. Oysa bu davranışı bütün malımı haram hale getirebilir. Hemen benimle gel.'

Beraberce işyerine giderler. Yunus bin Ubeyd kalfasını azarlayıp adamın iki yüz dirhemini iade eder ve kalfayı kovar. Çünkü o kalfa müşterinin itimadını kötüye kullanarak yalan söyleyip de fazla para alan kimseye Allah'ın lanet ettiğini bilmez. Bu ise İslam'ın ticaret ahlakına asla uymaz."

İşte Mustafa Osman Efendi tacir arkadaşlarına bu öğüdü verdiği gibi bütün ticaret hayatında da bu öğüdü bütün kemalatıyla yaşamıştır. Çünkü o Efendimiz (a.s.m.) şu hadis-i şerifini çok iyi bilmektedir ve hayatına da tatbik etmiştir:

"Doğru ve güvenilir tüccarlar, kıyamet gününde peygamberler, şehitler ve sıddıklarla beraber bulunurlar."⁵²

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN MANEVİ YÖNÜ

Mustafa Osman Efendi duruşuyla tam bir Allah adamıdır. Akif'in:

"Senin mahiyetin hatta meleklerden de ulvidir.

Avalim sende pinhandır, cihanlar sende matvidir"

beyitlerinin onda tam manasıyla tecelli ettiğini pekçok zattan dinlediğim gibi bizatihi de gördüm.

O gönlünü Mevla-yı Zülcema'le taht etmiş kâmil bir veliydi. Şair Hüseyin Efendi'nin şu şiiri Mustafa Osman Efendi'yi

⁵² Sünen-i Darimî, Büyû: 8.

tarif adına zikredilebilecek beyitlerdendir:

*"Pak eyle gönül çeşmesini tâ durulunca,
Dek tut gözünü gönlüne gönlün göz olunca.
İnkârı ko, dil destisini ol çeşmeye tuttur,
Ol âb-ı safâbahş ile bu desti dolunca.
Sen çık aradan hanesini sahibine ver."*

Elhak hakikaten Mustafa Osman Efendi nefisini terk ederek aradan çıkmış Allah'ı bulmuştur. Ziyaretçilerine o pak nefesiyle hakaikü'l-hakaik adına tercüman olmuştur. Onu görenler, dinleyenler gönlünün göz olduğuna, gözünün de gönül olduğuna şahittirler. O buna gönül çeşmesini masivadan temizleyerek mazhar olmuştur. Allah aşkı zerrat-ı vücudunu kaplamıştır. Böylece Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın dediği gibi:

*"Dil beyt-i Hudâdır âm pak eyle sivâdan,
Kasrına nüzul eyleye Rahman gecelerde"*

sırrına ermiştir. Yine bir hadis-i kudsîde de ifade edildiği gibi:

*"Sıgmam dedi Hak arz u semaya,
Kenzen bilindi dil madeninden."*

Mustafa Osman Efendi bu marifet ufkunu müstakim hayatıyla taçlandırıp hizmet-i Kur'aniye ve imaniyeye kemal-i aşk ve şevkle çalışmıştır. Hazret-i Allah'a kulluğun en büyük paye olduğunu haliyle, etvarıyla, sözleriyle göstermiştir. Onda marifet muhabbet-i ilahiyeye inkılap etmiştir. Bunun bir tezahürü olarak ta lezzet-i ruhaniyeye mazhar olmuş, ziyaretçilerine de bu manayı ifade etmiştir.

Mustafa Osman Efendi her zaman havf ve reca dengesi-
ni korumuştur. Allah'a karşı haşyetli tavrı gözlerine akset-
miştir. Onu görenler o derunî bakışı hemen sezinlemiştir.
İşte bu ilahî haşyeti kendi âleminde duyup duyuran bu zat
Allah'a karşı edebini, kul olma idrakini her zaman yaşamış-
tır. Elleri duada, kalbi murakabe-i ilahiyede, alnı secdededir.
Şairin:

*“Kerem kıl kesme Sultanım keremin binevâlerden,
Keremkâne yakışır mı kerem kesmek gedalerden”*

dediği gibi hep Allah'tan istemiştir. Fatiha-i Şerife'deki “iyya-
ke” sırrını hayatında böylece tatbik etmiştir. Hem Allah dostu
ne güzel söyler:

*“İnsana sadakat yaraşır görse de ikrah,
Yardımcısıdır doğruların Hz. Allah!”*

Evet, Mustafa Osman Efendi sadakatlidir, sebatkârdır, mu-
sibet karşısında da tevekküldedir. Diş Hekimi Osman Şahin
Bey'in de ikrarıyla Mustafa Osman Efendi ölüm için, “Bize gö-
re ölüm, gez-göz-ölüm” diyor, bununla beşerin fani aleminden
beka âlemine geçişini bir askerlik tabiri olan “Doğru nişan ne-
dir?” sorusunun cevabıyla, yani, “Gezden, gözden, arpacığın
üst silme tepesinden hedefin alt kenar orta noktasına alınan
nişana denir” tarifini ölüme mükemmel tatbikiyle ders veri-
yor.

En yakınlarını genç yaşında kaybeden Mustafa Osman
Efendi böylece en güzel bir teslim ve tevekkül örneği sergi-
liyor.

Yine Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın dediği gibi:

Diş Hekimi Osman Şahin, Mustafa Osman Efendi'yle ilgili hatıralarını anlatırken...

*“Hak şerleri hayreyle,
Zannetme ki gayreyle,
Arif anı seyreyle,
Mevla görelim neyle,
Neylese güzel eyler*

*Sen Hakk'a tevekkül kıl,
Tefviz et ve rahat bul,
Sabreyle ve razı ol,
Mevla görelim neyle,
Neylese güzel eyler.”*

beyitlerinin hayata hayat edilmesini onda müşahitleri gibi ben de defaatle müşahade etmişim.

1948 yılında girdiği Üstad Bediüzzaman'ın ifadesiyle Üçüncü Medrese-i Yusufiye olan Afyon Hapishanesi'ndeki asil tavır ve müdafaatı onun nasıl bir ruh haline sahip olduğu-

nun delillerini havidir. Kitabımızı yazarken gördüğüm zatlardan Mustafa Osman Efendi'yi dinlerken iç dünyamda hep şair Nesimî'nin şu dizeleri bir çağlayan gibi coşuyordu, çünkü ben de Mustafa Osman Efendi'yi öyle görüp öyle tanımış ve çok sevmiştim. O çok celalli idi ama o celalli hallerinin verasında Allah'a tam kul olusun cernal tecellileri vardı, işte şair Nesimî şöyle diyor:

*"Bir cefâkeş âşikem ey yâr senden dönmezem,
Hançer ile yüreğimi yar senden dönmezem.*

*Ger Zekeriya tek beni baştan ayağa yarsalar,
Başıma koy erre Neccâr senden dönmezem.*

*Ger beni yandırsalar, toprağımı savursalar,
Külüm oddan çağırsalar Settâr senden dönmezem."*

Evet bence şair Nesimî'nin bu dizeleri pekçok Allah dostunu anlattığı gibi tam Mustafa Osman Efendi'yi de anlatıyor... Evet Ziya Paşa'nın dediği gibi:

*"Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz,
Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde."*

İşte Mustafa Osman Efendi'nin Afyon müdafaanamesi gibi sair mektupları da, Nur Risalelerindeki lahikalar içinde neşredilmiş ifadeleri de onun rütbe-i aklını gösterirler.

Mustafa Osman Efendi reel bir insandır. Devrini ve devrinin şartlarını idrak etmiştir. "Her devrin bir hükmü var" kaizyesi mucibince İslam'a hizmetin esaslarına riayet etmiştir. Çünkü, hiçbir şey kendi kendine olmaz. İnsan say ü gayretle mükelleftir. Bu dinin de emridir. Mehmed Akif'in ifadelerinde bu husus ne güzel terennüm edilir:

*"Sus ey divane! Durmaz kâinatın seyr-i mutadî,
Ne sandın? Fıtratın ahkâmı hiç dinler mi feryadî?
Bugün, sen kendi kendinden ümid et ancak imdadı;
Evet, sen kendi ikdamınla kaldır git de bidadî.
Cihan kanun-u sayın, bak, nasıl bir hisle münkadî!
Ne yaptın? 'Leyse li'l-insânî illâ mâ seâ' vardı."*

Bu açıdan Mustafa Osman Efendi hayatınca dine hizmete samimiyetle çalışmıştır. Madden ve manen say etmiş, hiçbir fedakârlıktan kaçınmamıştır. Böylece İslam'ın, dinin, Kur'an'ın, hakikatin manevî yönünü özümseyerek hayatına tatbik etmiştir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN DİNİ SAMİMİYETİ

Mustafa Osman Efendi, din-i mübin-i İslam'ı yaşamada takvayı ve ilmi esas almıştır. Böylece o samimiyetin zirvesindedir. O, Üstad Bediüzzaman'ın ifadesiyle, "Ey ehl-i hak ve ehl-i hidayet! Şeytan-ı ins ve cinninin mezkûr desiselerinden kurtulmak çaresi; ehl-i sünnet ve cemaat olan ehl-i hak mezhebinin karargâhı yap ve Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın muhkemat kalemine gir ve sünnet-i seniyyeyi rehber yap, selameti bul"⁵³ düsturunu esas alarak hayatı boyunca bu minval üzere kalmıştır. Onun için ehl-i sünnet ve cemaat dışında hiçbir yol hakikat değildir.

Yine Üstad Bediüzzaman'ın, "Mü'minin tahassungâhı, muhakkıkın-i asfiyanın düsturlarıyla hudutları taayyün eden hakaik-i imaniye ve muhkemât-ı Kur'aniyedir"⁵⁴ dediği gibi Mustafa Osman Efendi, muhkemât-ı Kur'aniyenin has kaleminde tertemiz bir hayat-ı dünyeviye geçirmiştir. Bu haliyle şeriatın esaslarına tam iktida ederek hiçbir vartaya düşmemiş,

⁵³ Bediüzzaman Said Nursî, *Lemâlar*, Söz Basın-Yayın, s. 144.

⁵⁴ A.g.e., s. 140.

dinin had ve hudutlarına riayet etmiş, şahsî meşhudatını şeriat dairesinde algılamış, bu zaviyeden de Üstad'ın, "Eâzım-ı evliyanın makamâtının bazı gölgeleri ve zilleri var. Ehl-i sü-lûk onlara girer, kendini o evliya-yı azimeden daha azım görür, belki enbiyadan ileri geçtiğini zanneder, vartaya düşer. Fakat bu geçmiş umum vartalardan zarar görmemek için, usul-ü imaniyeyi ve esasat-ı şeriatı daima rehber ve esas tutmak ve meşhudunu ve zevkini onlara karşı muhalefetinde it-ham etmekledir"⁵⁵ düsturuna tam riayet etmiştir.

Ayrıca, "Hükema-yı işrakıyyunun kitaplarına ve sünnetin mizaniyla tartmayıp keşfiyat ve meşhudatına itimat eden mu-tasavvıfının kitaplarını teemmül eden, bu hükmümüzü bila-şüphe tasdik eder. Demek, hakaik-ı Kur'aniyenin cinsinden ve Kur'an'ın dersinden aldıkları halde—çünkü Kur'an değiller—böyle nakıs geliyor"⁵⁶ ve "Bütün uhrevî ve dünyevî, ilmî ve amelî erkân-ı sitte-i imaniyenin herbirisini tafsilen, erkân-ı hamse-i İslamiyenin herbirisini kasten ve cidden ve saadet-i dareyni temin eden bütün düsturları görür, gösterir. Muvaze-nesini muhafaza edip, tenasübünü idame edip, o hakaikın he-yet-i mecmuasının tenasübünden hasıl olan hüsn ve cemalin menbaından, Kur'an'ın bir icaz-ı manevîsi neşet eder"⁵⁷ prensiplerince esas ve asıl Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan olduğundan Mustafa Osman Efendi de Kur'an'a tam iktida ederek "ferid" makamını bulmuştur.

Çünkü o aklıyla Kur'an'a sadakte derken, hal ve etvârıyla da barekallah demiştir. Bu noktada da Üstad'ın, "Hem Kur'an gösterdiği o hakaik-ı ilahiye ve o hakaik-ı kevnîyeyi beyan-dan sonra ve safa-yı kalp ve tezkiye-i nefisten sonra ve ruhun terakkiyatından ve aklın tekemmülünden sonra beşerin ukulü

⁵⁵ Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Söz Basım-Yayın, s. 645.

⁵⁶ Bediüzzaman Said Nursî, *Sözler*, Söz Basım-Yayın, s. 592.

⁵⁷ A.g.e., s. 595.

'Sadakte' deyip o hakaiki kabuleder, Kur'an'a 'Barekallah' der"⁵⁸ düsturunu esas almıştır.

İşte Mustafa Osman Efendi dinî samimiyette bir Everest bulmasının yegâne menbaı Kur'an'dan süzülen Risale-i Nur'a tam uymasındır.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN KUR'ANA BAĞLILIĞI

Mustafa Osman Efendi duada da örnek bir insandır. Allah'a yalvarmak en sevdiği şeydir. O dualarında, en çok Kur'an'daki dua ayetlerini zikreder. Hafız bir babanın oğlu olduğu için çocukluğunda babasından talim okumuştur. Hafız-ı Kur'an değildir ama Kur'an'dan hıfzı çokçadır. Esasen onun elinden Kur'an hiç düşmemiştir. Hatta küçük kâğıtlara ayetlerle ilgili notlar alır ve bunu kendi Kur'an'ının sahifeleri arasına koyar.

Mustafa Osman Efendi mütemadiyen ilahî kelama müteveccihdir. Rabbin kelmamı anlamaya müştaktır. Onun Kur'an'ını gördüm. Ekser sahifeleri küçük kâğıtlarla doluydu. Bu kâğıtlara kimi zaman o ayetin tefsirini, kimi zaman ayetle ilgili bir hadis-i şerifi, kimi zaman ise Risale-i Nur'dan o ayetin tefsir edildiği bölüme dair notları yazmıştı.

Şimdi burada Mustafa Osman Efendi'nin Kur'an-ı Kerim'den ekseriyetle okuduğu dua ayetlerinin bir bölümünü yazacağız:

- *Rabbenâ âtinâ fi'd-dünya haseneten ve fi'l-âhirati haseneten ve kınâ azâbe'n-nâr.*
- *Rabbenağfirli ve livalideyye ve li'l-mü'minîne yevme yekûmu'l-hisâb.*
- *Rabbenâ âmennâ bimâ enzelt ve't-tebâ'ne'r-rasûle fektüb-nâ maa's-şâhidîn.*

⁵⁸ A.g.e., s. 545-546.

• Rabbenâ etmim lenâ nûranâ vağfir lenâ inneke alâ külli şey'in kadîr.

• Rabbenâ velâ tahmil aleynâ ısrân kemâ hameltehû alell-zîne min kablinâ. Rabbenâ velâ tühammilnâ mâlâ tâkate lenâ bih, va'fu annâ vağfir lenâ verhamnâ ente mevlânâ fensurnâ ale'l-kavmil'l-kâfirîn.

• Rabbenâ vec'álnâ müslimeyni leke ve min zürriyetinâ ümmeten muslimeten leke ve erinâ menâsikenâ ve tub aleynâ inneke Ente't-Tevvâbu'r-Rahîm.

• Rabbenâ lâ tuziğ kulûbenâ ba'de iz-hedeytenâ ve heb lenâ min ledünke rahmeten inneke Ente'l-Vehhâb.

• Ellezîne yekûlûne Rabbenâ innenâ âmennâ fağfirlenâ zunûbenâ ve kınâ azâbe'n-nâr.

• Rabbenâğfir lenâ zünûbenâ ve isrâfenâ fî emrinâ ve sebbit akdâmenâ vensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfirîn.

• Rabbenâ inneke men tudhili'n-nâra fekad ahzeyteh, vemâ li'z-zâlimîne min ensâr.

• Rabbenâ ve âtinâ ma vaadtenâ alâ rusulike velâ tuhzinâ yevme'l-kıyâmeti inneke lâ-tuhlifu'l-mîâd

• Rabbenâ âtinâ min ledunke rahmeten ve heyyi' lenâ min emrinâ raşadâ.

• Rabbenâ heb lenâ min ezvâcinâ ve zurriyyâtinâ kurrata a'yunin vec'álnâ li'l-muttekine imâmâ.

• Rabbenâ aleyke tevekkelnâ ve ileyke enebnâ ve ileyke'l-masîr.

• Rabbenâ innenâ semi'nâ münâdiyen yünâdî li'l-îmânî en âminû bi-Rabbikum fe-âmennâ. Rabbenâ fağfir lenâ zunubenâ ve keffir annâ seyyiâtinâ ve teveffenâ maa'l-ibrâr.

Mustafa Osman Efendi kendisi Kur'an'a bu bağılılığı yanında ziyaretçilerini de Kur'an-ı Kerim okuma ve okutmaya teşvik ederdi. Peygamber Efendimizin (a.s.m.) şu hadislerini de kendi Kur'an'ının arasında saklardı. Bunlarla birlikte kendisi meşhur Râmûzü'l-Ehadis kitabından seçtiği bazı hadis-i şe-

rifleri zaman zaman tezekkür ederlerdi. Bu hadis-i şeriflerin birer fotokopisini de bazı dostları kendinden almışlardır. İşte makam münasebetiyle Mustafa Osman Efendi'nin hadis notlarından teberrüken Kur'an-ı Kerim okuma ve okutmaya dair olan şu hadis-i şerifleri buraya alıyoruz:

“Sizin en hayırlınız, Kur'an-ı Kerim'i öğrenen ve öğretenidir.”

“Kur'an-ı Kerim okunan evin hayrı artar, sakinlerini sıkımaz, melekler oraya toplanır, şeytanlar oradan uzaklaşır. Kur'an-ı Kerim okunmayan ev, içindekilere dar gelir, sıkıntı verir, bereketsiz olur. Bu evden melekler uzaklaşır, şeytanlar oraya dolar.”

“Kur'an-ı Kerim okunan evden arşa kadar nur yükselir.”

“Hoca çocuğa besmele okur, çocuk da söyleyince, Allahü Teâlâ çocuğun anasının, babasının ve hocasının cehenneme girmemesi için senet yazdırır.”

“Kur'an okuyunuz. Çünkü Kur'an kıyamette şefaât eder.”

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN İHSAN AHLAKI

Mustafa Osman Efendi'de ihsan bir kimlik ve kişilik olarak tebellür eder. O bağışlamayı, iyilik yapmayı pek sever. Cenab-ı Hakk'ın Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'da “İhsan ediniz; şüphesiz Allah ihsan edenleri sever” ve “Allah'ın sana ihsan ettiği gibi, sen de ihsan et” buyruklarını Mustafa Osman Efendi hayatında bütünüyle yaşamıştır. İnsanları incitmemeyi esas almıştır. Tasavvuf yolunda meşhur bir söz vardır: “İncinsen de incitme.” İşte o bu sözü yaşamıştır. Cenab-ı Hakkın kendine ihsan ettiği nimetleri Allah'ın kullarıyla bölüşmekten haz almıştır. Aradığı tek şey sadece rıza-yı ilahî olmuştur.

Mustafa Osman Efendi'de zaman zaman müşahade edilen tedip hali ondaki Cenab-ı Hakkın celal ismine azami mer-tebede mazhar oluşundan kaynaklanmaktaydı. Muhataplarını

usulü dairesinde ikaz etmeyi ve bu hususta tüm gayret ve himmetini sarf etmeyi hayatının düsturu yapmıştı. Böylece ihşanın en yüce mertebesi sayılabilecek sırat-ı müstakim ehli olmanın ve insanları edep ve ahlak üzere yetiştirme gayretinin ve nebilerin (aleyhimüsselam) açtığı bu çığırda cansiperane mücahede etmenin en güzel örneklerini yaşayışıyla gösteriyordu. Onun hayatında gevşekliğe ve dūnhimmetliğe asla yer yoktu. O dikkatsiz de değildi. Zira dikkatsizliği ve himmetsizliği bir Müslüman'a yakıştırmazdı.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN İSTİŞAREYE VERDİĞİ ÖNEM

Mustafa Osman Efendi hayatı boyunca istişareyi esas almıştır. Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyanda istişareyi emreden, "*Veşâvirhüm fi'l-emr*" ve "*Ve emruhüm şurâ beynehüm*" ayet-i kerimelerini sık sık tekrar eder, "Müslümanlığın mühim esaslarından biri de istişaredir" buyururlardı. Atasözünde "Danışıklı gönül incinmemiş" derler. Zira danışmak, istişare etmek bir işin hayırlı neticelerle nihayetlenmesinin vesilesidir. Bu açıdan Mustafa Osman Efendi asla dediğim dedik tavrına ve kendini beğenmişliğe prim vermezdi. Zira bu Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın emrine muhaliftir. "İstişare aynı zamanda mühim bir sūnnet-i seniyyedir" buyururlardı. Peygamberimizin aleyhissalatü ves-selam, "İstişare eden zarar görmemiştir" hadis-i şerifini her fırsatta tekrar ederlerdi. Mustafa Osman Efendi'nin hususi hadis defterinde bu hadis-i şerif ehemmiyetine binaen kırmızıyla yazılmıştı.

Mustafa Osman Efendi bu noktada şu hususları da ısrarla vurgulamıştır: "İstişare edilecek kimse doğruluktan ayrılmalıdır. İstişare ancak o işin ehli ile yapılır. İstişare yapılacak kişi alanında tecrübeli olmalıdır. İmanî celadete sahip, cesur, hakperest olmalıdır. İstişare edilecek kişi gurur ve kibir taşı-

mamalıdır, bildiklerini katışıksız samimiyetle ve olduğu gibi ifade etmekten korkmayanlarla yapılmalıdır” demiştir.

Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin vefatından sonra aziz Üstad'ın talebelerinin istişarede mühim amillerden biri olarak Mustafa Osman Efendi'yi görmelerinde bu hususların payı büyüktür. Bu istişarelerde Mustafa Osman Efendi, Üstad'ın tarz-ı hizmetinin devamını savunmuş, şahs-ı manevînin esas alınması gerektiğini ve imametin Risale-i Nurlarda olduğunu söylemiştir. Başta Zübeyir Gündüzalp Ağabey olmak üzere Mustafa Sungur Ağabey'in de içinde bulunduğu mübarek Nur ağabeyler de bu minval üzere beyan-ı fikir edip hizmet-i Kur'aniyede çalışmışlardır. Bu istişareler neticesinde hizmet hak ve hakikat üzerinde devam etmiştir.

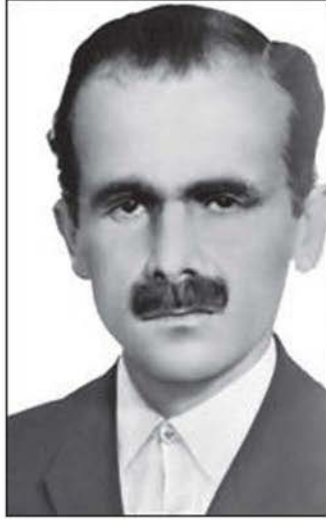
Mustafa Osman Efendi, Zübeyir Gündüzalp Ağabey ile mektuplaşmalarını, istişarelerini onun vefat tarihi olan 1971 yılına kadar tam on bir yıl sürdürmüştür. Özellikle Zübeyir Ağabey'in şu muhteşem beyanatı Anadolu'da olduğu gibi Sıfıranbolu ve havalisinde ciddi tesirler yapmıştır. Mustafa Osman Efendi'ye ait notların arasında bu mektubun o günkü nüshalarından birini bulup okuyunca iliklerime kadar hizmet aşk ve şevkiyle dolduğumu hissettim. Bu münasebetle o beyanı burada yazıyorum:

“Aziz, muhterem kardeşim,

Mademki İslam'ın her derdine razı olduğunu bildiriyorsun, bu müjdenle bize aşk ve şevk veriyorsun. O halde iyi dinle:

Vazifen, dikenler arasında güller toplayacaksın. Ayağın çıplaktır. Elin açıktır, ısıracaklar; buna sevineceksin.

Firavunlar kucağında büyüyen çocuk Musa'ları (a.s.) safına alacaksın. Aldığın için dövecekler. Konuştuğun için zindana koyacaklar; sevineceksin.

Zübeyir Gündüzalp (1920-1971).

Çöllere sürülse kanınla ağaç yetiştireceksin. Kutuplara sürülse, ısınla sebze yetiştireceksin. Yeşilliği sevmeyenler olacak, yakacaklar, yıkacaklar. Sen bunu sabırla seyredeceksin.

Karanlık zindanlara salarlarsa ışık, paslı vicdanları görürsen ümit, imansız kalplere rastlarsan Nur vereceksin. Sen verdiğin için suç, sen getirdiğin için ceza, sen konuştuğun için mahkûm olacaksın. Ve buna şükredeceksin.

Anadan, yârdan, serden ayrılacaksın. Candan, gönülden Kur'an'a sarılacaksın. Damla iken deniz, nefes iken tayfun olacaksın. Derdini yazmak için derini kâğıt, kanını mürekkep edeceksin. Kimse ile görüştürmezlerse, Mecnun olup çöllere düşeceksin. Leyla arar gibi Nur arayanları bulacaksın. Bulamazsan üzölmeyeceksin.

Makamlar, servetler verirlerse, nefisini unutacaksın.

Yalan, iftira, çamur fırtınasına tutulursan, hissiyatını terk edeceksin. Önüne demirden set yaparlarsa, dışınle deleceksin.

Dağları oymak gerekirse, iğneyle oyacaksın.

Unutma! Nerede olursan ol; küfrün ve cehlin tâ temelini çürüteceksin.

Bir gün Kur'an etrafındaki surların yıkıldığını görürsen; hemen kemiklerini taş, etlerini harç, kanını da su edeceksin. Etrafına ilimden, irfandan, faziletten, ahlaktan kaleler dikeceksin. Fakat kaleler, fedailer ister. Hem de nasıl? Sen de içinde fedai olacaksın."

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN ADAB-I MUAŞERETE RIAYETTEKİ HASSASİYETİ

Mustafa Osman Efendi'nin adab-ı muaşerete tam riayeti onun karakteri olmuştur. Ziyaretçilerine bu konuda hassasiyetle riayet etmenin ehemmiyetini anlattığı ehlince malumdur. Hatta Mustafa Osman Efendi'nin şu klişe sözü hem ibretamiz hem de manidardır: "Ben kimsenin hacılığına, hocalığına, Nurculuğuna, pirciliğine bakmam; muamelesinin düzgünlüğüne bakarım." İşte bu muamelat düzgünlüğü ve adab-ı muaşerete riayet, kemalat-ı insaniyenin üstün derecesini gösterir. Beşerî münasebetlerde İslam ahlak ve adabına uygun davranmak ve böylece İslamiyet'in güzelliğini göstermek, hareketlerimizle edep dairesinin zirvesinde olmak Mustafa Osman Efendi'nin en önem verdiği husustur.

Kitabımızı yazarken kendisini sık ziyaret edenlerden bu sözü defaatle duymuşum. Özellikle muhterem Mustafa Coşkun Amca her fırsatta onun bu sözünü dile getiriyordu. Yine bu hususta Mustafa Osman Efendi Üstad Bediüzzaman'ın şu sözünü sık sık tekrar ederdi: "Eğer biz ahlak-ı İslamiyenin ve hakaik-i imaniyenin kemalatını ef'alimizle izhar etsek, sair dinlerin tâbileri elbette cemaatlerle İslamiyet'e girecekler. Belki küre-i arzın bazı kıtaları ve devletleri de İslamiyet'e dehalet edecekler."

Zira Mustafa Osman Efendi'nin bu hususta da piri Bediüzzaman'dır. Çünkü Üstad Bediüzzaman eserlerde de ifade edildiği gibi numune-i imtisal bir fazilet sahibi idi. Hafız Halid'in mektubunda geçtiği gibi:

"Üstad'ım, başkalarında nadiren bulunan mümtaz hasletlerin, zahiri tavrının pek fevkinde bir vaziyet gösteriyor. Zahir hale bakılsa, ilmihali bilmiyor gibi görünür; birden, bakarsın, bir derya kesiliyor. Mezun olduğu miktarı ve Resul-i Ekrem aleyhissalatü vesselamdan istifade derecesi nispetinde söyler. Resul-i Ekrem aleyhissalatü vesselamdan istifadesi olmadığı vakitlerde, yeni ay gibi mahviyet gösterir. 'Bende nur yok, kıymet yok' der. Bir hasleti de tam tevazudur ve '*Men tevâdaa rafeahullah*' (Tevazu göstereni Allah yüceltir) hadisiyle tam âmil olmasıdır.

İşte bu haslet icabatındandır ki, bizim gibi talebelerinden bazı mesâil-i ilmiyede muhalefet bulunsa, onların sözlerini, içinde arar, hak bulduğu vakit, kemal-i tevazu ile ve lezzetle kabul ederek teslim eder. 'Maşaallah siz benden daha iyi bildiniz. Allah razı olsun' der. Hak ve hakikati, nefsin gurur ve enaniyetine daima tercih eder. Hatta ben bazı meselelerde muhalefet ediyordum. Bana karşı gayet mültefit, memnunane bir tavır alır; eğer yanlış yapsam, güzelce, damarıma dokunmayarak beni ikaz eder. Eğer güzel bir şey söylemişsem, çok memnun olur."⁵⁹

Yine bir misal olması açısından Mustafa Osman Efendi'nin ilmî mübaheselerde de adab-ı muaşerete tam riayetinde Üstad Bediüzzaman'ın şu düsturunu esas aldığını görüyoruz:

"Mezkûr mesail gibi dakik mesail-i imaniyeyi, mizansız mücadele suretinde cemaat içinde bahsetmek caiz değildir. Mizansız mücadele olduğundan, tiryak iken zehir olur. Diyenlere, dinleyenlere zarardır. Belki böyle mesail-i imaniye-

⁵⁹ *Tarihçe-i Hayatı*, s. 264.

nin itidal-i demle, insafla, bir müdavele-i efkâr suretinde bah-si caizdir...”⁶⁰

Böylece Mustafa Osman Efendi'nin tüm hayatının tefsir-i Kur'anî ve şerh-i hadis olan Risale-i Nur'un dairesinde kemal-i edeple müstakim geçtiğini müşahitler anlatıyor. Titizlikle Resul-i Ekrem aleyhissalatü vesselamın sünnet-i seniyyesine ittiba etmiş, öyle yaşamış, öyle de ruhunu Rahman'a teslim etmiştir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN FİTNELER KARŞISINDAKİ TAVRI

Mustafa Osman Efendi hayatı boyunca duruşunu korumuş bir zat-ı mübarektir. O her zaman İslam'ın istediği “dik duran adam” tavrını muhafaza etmiştir. Bunun en büyük işareti 1948 Afyon Hapsi'ndeki tavrı ve davranışları yanında mahkemede yaptığı müdafaattır. Tüm hayatı bu minval üzerine geçmiştir.

O zuhur eden fitneler karşısında da hep istikamet içerisinde olmuş ve olunmasını öğütlemiştir. Zira fitne kelimesi, bir madenin halisini, özünü, karışığından ayırmak için ateşe atılması manasına gelir. Onun için fitnenin başlangıcı, mihnet ve ibtilâ, devamı imtihan ve denenme ve temyizdir. Bu açıdan Mustafa Osman Efendi, Üstad Bediüzzaman ile Afyon Hapsi'nde kaldığı dönem başta olmak üzere ömrünün nihayetine dek fitne ateşine düşmemiş ve düşülmemesi için say ü gayret etmiştir. Şu hadis-i şerife mazhar olan Üstad'a tam tebaiyet etmiştir:

“Said, fitnelerden uzakta kalandır. Said, fitnelerden uzakta kalandır. Said, fitnelerden uzakta kalan ve fitneye maruz kalıp

⁶⁰ *Mektubat*, s. 75.

da sabreden kişidir. Fitneye başlayan ve çalışanın vay haline!”⁶¹

Üstad Bediüzzaman'ın “Bizler gibi binler adam hapse girse hatta idam olsalar, din-i İslam cihetiyle yine ucuzdur”⁶² sözü bu noktada ona rehber olmuştur. Çünkü Mustafa Osman Efendi çok iyi bilir ki her şey takdir-i Hüdadır. Hem ahırzaman fitnesinden haber veren rivayetler var. Hem dünya bir imtihan yeridir. Öyleyse bu büyük sınavda dev fitneler karşısında Allah'ın rızasına muvafık davranmak lüzumu vardır. Hem Üstad Bediüzzaman şöyle diyor:

“İman ve teklif, ihtiyar dairesinde bir imtihan, bir tecrübe, bir müsabaka olduğundan, perdeli ve derin ve tetkik ve tecrübeye muhtaç olan nazari meseleleri elbette bedihi olmaz. Ve herkes ister istemez tasdik edecek derecede zaruri olmaz. Tâ ki, Ebu Bekir'ler âlâ-yı illiyyine çıksınlar ve Ebu Cehil'ler esfel-i sâfiline düşsünler. İhtiyar kalmazsa teklif olamaz. Ve bu sır ve hikmet içindir ki, mucizeler seyrek ve nadir verilir. Hem dar-ı teklifte gözle görünecek olan alamet-i kıyamet ve eşrât-ı saat, bir kısım müteşabihat-ı Kur'aniye gibi kapalı ve tevilli oluyor. Yalnız, güneşin mağripten çıkması bedahet derecesinde herkesi tasdike mecbur ettiğinden, tevbe kapısı kapanır, daha tevbe ve iman makbul olmaz. Çünkü Ebu Bekir'ler Ebu Cehil'ler ile tasdikte beraber olurlar.”⁶³

Mustafa Osman Efendi, Üstad Bediüzzaman'ın vefatından sonra da yine Üstad'ın şu düsturunu esas alarak hareket etmiş, fitne ateşine düşülmemesine hizmet etmiştir:

“Hak namına, hakikat hesabına olan tesadüm-ü efkâr ise; maksatta ve esasta ittifak ile beraber, vesailde ihtilaf eder. Hakikatin her köşesini izhar edip, hakka ve hakikate hizmet eder. Fakat tarafgirane ve garazkârane firavunlaşmış nefis-i emmare hesabına hodfuruşluk, şöhretperverane bir tarzdaki tesa-

⁶¹ *Sünen-i Ebû Davud*, Fiten: 2.

⁶² *Sualar*, s. 440.

⁶³ A.g.e., s. 709.

düm-ü efkârdan barika-i hakikat değil, belki fitne ateşleri çıkıyor.”⁶⁴

Mustafa Osman Efendi yanına gelenlere ve özellikle gençlere ısrarla şu mühim dersi verir ve onları sefahet fitnesinden kurtarmaya çalışır. Onlara işin içyüzünü en mükemmel anlatan Üstad Bediüzzaman'ın şu ifadeleri ile ders verir:

“Fitne-i âhırzamanın mahiyeti bana göründü ki; o fitnenin en dehşetlisi ve cazibedarı, kadınların yüz­süz yüzünden çıkıyor. İhtiyarı selbedip, pervane gibi sefahet ateşine atıyor. Ve bir dakika hayat-ı dünyeviyeyi, senelerle hayat-ı bakiyeye tercih ettiriyor. Ben bir gün sokağa bakarken, o fitnenin tesirli bir numunesini hissettim. Gençlere çok acıdım. Dedim: Bu biçareler kendilerini bu mıkna­tıs gibi cezbedici fitnenin ateşinden kurtaramazlar, diye düşünürken; birden o fitneyi ateşlendiren ve talim eden irtidatkâr bir şahs-ı manevî önümde tecessüm etti.”⁶⁵

İşte bahsi geçen bu irtidatkâr bir şahs-ı manevinin önünde eğilmeyen Mustafa Osman Efendi istikametini ve duruşunu korumakla birlikte ziyaretçilerini de nasihatleriyle irşat ederek fitneler karşısında günaha girmemelerine hizmet etmiştir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN UBUDİYETİ

Mustafa Osman Efendi’nin ubudiyetine şahit olanların malumudur ki o kullukta kendini tam bir acziyet içerisinde Mevla-yı Zülcelal’e teslim etmiştir. Kulluk onun için en büyük şereftir. Bunun müşahitleri onun ubudiyetine dair hatıratlarını anlattıklarında dinleyenler şairin:

*“Tarihe şerefler veren erler anılırken,
Yükselmeye ruh, en geniş âlemlere yerden.*

⁶⁴ Mektubat, s. 381.

⁶⁵ Bediüzzaman Said Nursî, İman ve Küfür Muvazeneleri, Söz Basım-Yayın, s. 204.

*Bin rayihanın feyzi sarar ruhu derinden,
Geçmiş gibi cennetteki gül bahçelerinden”*

dizelerini terennüm ederler. Saffet ve samimiyet onun her şeyidir. Mustafa Osman Efendi, yegâne izzet ve şerefi Allah’a kul olmakta bilir, böyle inanır, böyle yaşar ve böyle yaşanması için gayret gösterirdi.

Mustafa Osman Efendi’ye göre imandan sonra en büyük hakikat ise namaz idi. O namazlarını huşu ve hudu ile kılar-
dı. Tadil-i erkâna riayeti tamdı. Cenab-ı Hak’tan çok korkar-
dı. Namazlarında vakte mutlaka riayet ederdi. Geciktirmeyi sevmezdi. Duha, kuşluk, evvabin gibi diğer nafilelerle birlikte teheccüd namazını da eda ederdi.

Hem gündüz hem de geceleri mutlaka Kur’an tilavet eder-
di. Bu onun gıdasıydı. Cenab-ı Hak’a kul olmaktan büyük
bir zevk-i ruhanî alırdı. Kulluk onun adı soyadı gibiydi. Hatta
kulluk aşkı ona çok defa gündüz vakti dükkân kapısını arka-
sından kilitletirdi. Rabbiyle arasına dünya giremezdi. Çok ra-
hat kapıyı içeriden kilitleyip namazlarını eda ettiği gibi duaya
da uzunca vakit ayırır, üzerine Kur’an’ını da okurdu.

Mustafa Sungur, Mustafa Ramazanoğlu, Mustafa Coşkun,
Süleyman Aslan, Cemal Güven, Mustafa Yetkin, Vedat Ka-
der, Nurullah Ramazanoğlu, Sabri Ünal, Bahattin Güngör,
Osman Şahin gibi yüzlerce muhibbinden onun bu kulluk şu-
uruna dair hatıratlarını dinledim. Hepsi de Mustafa Osman
Efendi’nin kulluktaki derinliğine dair hayranlıklarını ifade
ediyorlardı.

Kulluktaki bu derinlik ve samimiyeti onu ilhamat sahibi
veli bir kul etmişti. İlahî varidatına müşahit ve halen hayatta
olan yüzlerce muhibbanı vardır.

Diş Hekimi Osman Şahin Mustafa Osman Efendi'yle birlikte.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN AHLAK-I HAMİDESİ

Mustafa Osman Efendi ahlaken kamil bir zattır. O sürekli düşünen, tefekkür eden, gafletten uzak bir zattır. Her zaman doğruluk üzerine olmuş, istikametini muhafaza etmiştir. O ihsan ehli bir fazilet abidesidir. Himmeti yüksek, hayâsı yüksek, kalbi pakdır. Dili zikirde, gönlü insanların iman selametine katkı adına fikirdedir.

Mustafa Osman Efendi tekebbürden uzak ve mahviyet meşrebindedir. Tevazuu esas alan bir ruh haline sahiptir. Hayatı boyunca mütevekkil olmuştur. Su-i zannı haram itikat edip hüsn-ü zannı esas almıştır. İşlerinde acele etmeyip teen-niyle davranmıştır.

Hayır işlerinde israf olmayacağını bilmiş ve yine israfa da hiçbir hayır olmadığından israftan uzak durmuştur. Hayırda sınır tanımamış ve bu mevzuda maddi ve manevi her türlü fedakârlığı yapmıştır. Sadakat ve şefkatte de numune-i imtisaldir. O her zaman şükür ve rıza meşrebinde kalmıştır. Hakkı hak bilmiş, batıldan içtinap etmiştir. İktisat düsturunu hayatının denge unsuru olarak görmüş, bu sebeple hayatı boyunca hiç yokluk görmemiş, hep bolluk içinde yaşamıştır.

Mustafa Osman Efendi zulüm ve gadirden akrepten kaçır gibi kaçmış, müstakim hayatını adalet ve hikmet düsturları muvacehesinde yaşamıştır. O kerem sahibidir. Metin ve metanetlidir ki Üstad Bediüzzaman risalelerinde ona bu sıfatlarla hitap eder. Ben onu hep İslam'ın vakarını temsil eden bir zat olarak gördüm. Elhak o öyleydi. Zarif ve kadirşinas olmakla birlikte şecaatliydi.

Kitabımızın müteaddit yerlerinde ifade ettiğimiz gibi yüzündeki celal tecellilerinin verasında müthiş bir cemal hakimdi. Onun şecaatine dair pekçok örnek gösterilebilir. Fakat buna en güzel örnek Afyon Hapsi'nde yazdığı ilk müdafaayı gösterebiliriz. Sungur Ağabey'den defaatle dinlemişim. O da Mustafa Osman Efendi'den naklen anlatıyordu.

Mustafa Osman Efendi gayet hiddetli ve mübarezekârane dehşetli bir müdafa kaleme alır. Ayn-ı hak ve hakikattir, lakin çok şiddetlidir. Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi'nin müdafaasını okur. Önce bir şey demez. İlişmez. Olabilir manasında mukabelede bulunur. Fakat sonra yeni bir müdafa yazmasını isteyince Mustafa Osman Efendi celallenir. "Benim hiçbir şeyden korkum, çekincem yok. İsterlerse idam et-

sinler. Ben bu müdafaayı okuyacağım!” der. İşte onun şecaati! Fakat sonra Hazret-i Üstad'ın ihtarına uyup yeni bir müdafa yazar.

Mustafa Osman Efendi ehl-i hamiyettir, ehl-i vefadır. Hayatı boyunca kimseye minnet etmemiştir. Feraseti ve sabrı örnek alınacak niteliktedir. Mustafa Osman Efendi'nin kalemi de vardır. Bu sebeple Üstad Bediüzzaman onun yazdıklarına “Edibane yazmış” diyerek iltifat eder.

Zaman zaman latife de yapan Mustafa Osman Efendi salabet ve ciddiyeti de her zaman zirvede temsil etmiştir. Bir gün Sungur Ağabeye Üstad Bediüzzaman'ın bir iltifatını hatırlatmak sadedinde şöyle der: “Manen baktım. Sizi o ferdiyet köşkünüzdeki tahtınızda göremedim.”⁶⁶

Mustafa Osman Efendi'nin ahlak-ı hamidesine dair söylecek çok söz vardır. Lakin “*El-arifü tekfihî'l-işareh*” kaziyesince siz aziz karilerin yüksek idraklerine bu işaretlerle iktifa edeceğiz.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN TEFEKKÜR DÜNYASI

Mustafa Osman Efendi'nin hayatı tefekkür mesleğinde geçmiştir. O, devamlı düşünen, çağın şartlarına, İslam'ın emirlerini telkin eden bir zat-ı mübarek idi. Cenab-ı Hakkın kudret göstergelerini düşünmeye dalardı. Varlığı bir kitap gibi okurdu. Üstad Bediüzzaman'ın tefekkür mesleğine böylece iktida etmişti.

Mustafa Osman Efendi'de gaflet haline şahit olan yoktur. Çünkü gaflet tefekkür mesleğinin tam zıddıdır. Mustafa Osman Efendi hususi defterine pekçok hadis-i şerif yazmıştı. Bunlardan tefekkürle alakalı olan şu hadis-i şerifi burada

⁶⁶ Üstad Bediüzzaman bir Aşure Günü Sungur Ağabeye şöyle hitap eder: “Sungur! Bütün dünyayı aradım, taradım, seni bulamadım. Meğer ferdiyet köşkünde saklanmışsın!”

zikredeceğiz: “Yüce Allah’ın yaratmış olduğu şeyler üzerinde düşününüz; fakat Allah’ın zatı hakkında düşünmeyiniz, helak olursunuz.”

Üstad Bediüzzaman’ın Yirmi Dokuzuncu Lem’a başında zikrettiği şu hadis-i şerif “*Tefekkürü sâatin hayrun min ibâdeti senetin*” (Bir saat tefekkür, bir sene nafile ibadetten daha hayırlıdır)⁶⁷ Mustafa Osman Efendi’nin hayatının üssü’l-esası olmuştur. Bu daimi tefekkür hali simasında tebellür etmişti.

Bakışları çok keskindi. Size baktığında içinize nüfuz ettiğini hissederdiniz. Onun bu haline şahit olan binlerce insan halen hayattadır. Görüştüğümüz bu insanların da şehadetleriyle birlikte bu halini “*İttekû firasete’l-mü’mini feinnehû yenzuru binûrillahi*” (Mü’minin ferasetinden sakının, çünkü o Allah’ın nuruyla bakar)⁶⁸ hadis-i şerifine mazhar olmasına bağhyorum. Elhak Mustafa Osman Efendi bu haliyle tam bir tefekkür adamıydı.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN GÜNAHLARDAN UZAK DURMASI

Mustafa Osman Efendi günah işlemeyi Rabbine karşı saygısızlık olarak telakki ederdi. Haramları terk etmek meslek ve meşrebindeydi. Üstad’ın şu sözünü sık sık tekrar ederdi: “Hem takva içinde bir nevi amel-i salih var. Çünkü bir haramın terki vaciptir. Bir vacibi işlemek, çok sünnetlere mukabil sevabı var. Takva, böyle zamanlarda, binler günahın tehacümünde bir tek içtinap, az bir amelle, yüzer günah terkinde, yüzer vacip işlenmiş oluyor. Bu ehemmiyetli nokta niyetiyle, takva namıyla ve gûnahtan kaçınmak kastıyla, menfi ibadetten gelen ehemmiyetli a’mal-i salihadır.”⁶⁹

⁶⁷ el-Aclûnî, *Keşfü’l-Hafâ*, 1:310.

⁶⁸ *Tirmizî*, Tefsiru Sûre 15:6.

⁶⁹ Bediüzzaman Said Nursî, *Kastamonu Lahikası*, Söz Basım-Yayın, s. 185.

Mustafa Osman Efendi istikamet ehliydi. Israrla, “İstikamet, kerametten kıymetlidir. Ziyaretçilerine muamelatınız düzgün olsun. Dine uygun olsun. Müstakim olunuz. İslam’ı yaşayınız. Kur’an’a tam bir ayna olunuz. Her zaman huzur-u ilahîde olduğunuzu unutmayınız. Ve İslam’ın getirdiği ölçü içinde kalınız. İşte bu kerametten bin derece daha kıymetlidir” derdi.

Mustafa Osman Efendi günahlardan korunmanın en güzel yolunun Risale-i Nur’a sadakatle hizmet etmek olduğunu söyledirdi. Farklı meslek ve meşrep sahipleri, ehl-i tarikat yanına gelir, nasihatlerini dinlerdi. Onlarla yakından alakadar olur, herkesin daire-i İslamiyede Cenab-ı Hakka vusulde yücelme ve yükselmesini temine çalışırdı.

Nur talebelerinin kendisinden nasihat istemeleri karşısında şu bahsi hatırlatırdı: “Risale-i Nur’un şahs-ı manevîsi ve o şahs-ı manevîyi temsil eden has şakirtlerinin şahs-ı manevîsi ‘ferid’ makamına mazhar oldukları için, değil hususi bir memleketin kutbu, belki ekseriyet-i mutlakayla Hicaz’da bulunan kutb-u azamın tasarrufundan hariç olduğunu ve onun hükmü altına girmeye mecbur değil.”⁷⁰

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN TAKVASI

Mustafa Osman Efendi dindar bir ailenin çocuğudur. Bütün hayatında takva meşrebi üzerinde yürümüştür. Çocukluğunda iyi bir tahsil almanın yanında dinî terbiye ve ilim ile yetişmiştir.

Üstad Bediüzzaman Said Nursî’yi tanıyana kadar Çankırı’da bulunan ehl-i kemal bir Nakşî şeyhine tabi olmuştur. Üstad’ı tanıdıktan sonra bütün gücüyle madden ve manen dava-yı İslam’a Nur talebesi olarak hizmet etmiştir. Bu hizmetlerinde

⁷⁰ A.g.e., s. 243.

Üstad'ın düsturlarını kendisine rehber edinmiştir. Bizzat güzel el yazısıyla Üstad'ın öğütlerini yazmış ve hayatına hayat yapmıştır. İşte Mustafa Osman Efendi'nin yazdığı Üstad'ın beyanını Osmanlıcasından aynen buraya alıyoruz:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bugünlerde, Kur'an-ı Hakîm'in nazarında, imandan sonra en ziyade esas tutulan takva ve amel-i salih esaslarını düşün-düm. Takva, menhiyattan ve günahlardan içtinap etmek ve amel-i salih, emir dairesinde hareket ve hayrat kazanmaktır. Her zaman def-i şer, celb-i nef'a râcih olmakla beraber, bu tahribat ve sefahet ve cazibedar hevesat zamanında bu takva olan def-i mefasid ve terk-i kebair üssü'l-esas olup büyük bir rüçhaniyet kesb etmiş. Bu zamanda tahribat ve menfi cereyan dehşetlendiği için, takva bu tahribata karşı en büyük esastır."⁷¹

İşte Mustafa Osman Efendi Üstad'ın bu beyanlarına tüm ömrünce riayet etmiş, her zaman emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker ile meşgul olmuştur. Hayırlı gördüğü her hizmete destek olmuştur. Mü'minlerin vifak ve ittifakını sa'y etmiştir.

Mustafa Osman Efendi'nin takva ile ilgili şu beyanatını da ehemmiyetine binaen burada yazacağız:

"İslamiyet'te iki daire var: Birincisi takva dairesi, azimet dairesi; öteki ise ruhsat dairesi, kolaylık dairesidir. Takva dairesi ruhsat dairesinden yüksektir. Takva dairesinden düşen ruhsat dairesinde kalır, zarar görmez fakat sevabı azalır. Ruhsat dairesinden düşen harama girer, hatta imanı tehlikeye girer. Çünkü hadis-i şerif vardır: 'Her günaha küfre giden bir yol vardır.' Elimizden geldikçe takva dairesinde yaşamaya gayret etmeliyiz."

⁷¹ A.g.e., s. 186.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN SİYASETE KARŞI TAVRI

Mustafa Osman Efendi hiçbir zaman nefsi adına aktif siyasetin bir ögesi olmayı doğru bulmamıştır. Lakin siyasilere öğüt vermeyi ihmal etmemiştir. Özellikle yakın dostu eski bakanlardan İsmail Kahraman bu hususun yakın şahididir.

Mustafa Osman Efendi mutlaka rey kullanılmasını öğütlemiştir. Çünkü bu vatanın saadeti adına idarecilerin seçimi önemlidir. Nitekim Üstad Bediüzzaman Hazretleri de yaşadığı devirde Demokrat Parti'ye reyini vererek bu hususun önemini göstermiştir. Mustafa Osman Efendi de son dönemde kendi âleminde içtihat ederek reyini kullanmıştır. Fakat Üstad Bediüzzaman'ın siyaset mevzuundaki beyanlarından asla sapmamıştır.

Üstad'ın ifadeleriyle, “Elhamdülillâh, siyasetten tecerrüt sebebiyle, Kur'an'ın elmas gibi hakikatlerini propaganda-i siyaset ittihamı altında cam parçalarının kıymetine indirmedim. Belki gittikçe o elmaslar kıymetlerini her taifenin nazarında parlak bir tarzda ziyadeleştiriyor.”⁷²

Ve yine, “Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyasetle alakaları yok ve Risale-i Nur, rıza-yı ilahîden başka hiç bir şeye alet edilmediğinden, mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'un mensupları, içtimâî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar. Yalnız *Sebilürreşad*, *Doğu* gibi mücahitler iman hakikatlerini ehl-i dalaletin tecavüzatından muhafazaya çalıştıkları için, ruh u canımızla onları takdir ve tahsin edip onlarla dostuz ve kardeşiz, fakat siyaset noktasında değil. Çünkü iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost düşman derste fark etmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu manayı zedeler, ihlas kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip Nur'u hiç bir şeye alet

⁷² *Mektubat*, s. 81.

etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar”⁷³ beyanlarını düstur ittihaz etmiştir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN HİZMET ANLAYIŞI

Mustafa Osman Efendi dine hizmette Kur’an’dan nebean eden Risale-i Nur eserlerini imam kabul etmiştir. Onun için sık sık, “Ben Risale-i Nur’u okudum, hem hakkını vererek okudum, hakkıyla okudum” buyurmak suretiyle bu noktada imamının Said Nursî olduğunu söylemiştir. O atıl durmayı hiçbir zaman hoş görmemiştir. Her zaman ve zeminde din-i mübin-i İslam’a madden ve manen hizmet edilmesi gerektiğini anlatmıştır. Bunun için korku denen hastalığa kapılmamak gerektiğini öğütlemiş, hayatıyla da bunu ispat etmiştir. Özellikle Afyon Hapsi’nde bu kahramanane tavrı malumdur. Yaptığı müdafaa malumdur.

Bununla birlikte Mustafa Osman Efendi hizmette müspet hareket etmenin önemini her zaman ifade etmiştir. Üstad’ın vefatından sonra ağabeyler arasında görüşleri çok değerli olan bir konumdadır. Bu sebeple hizmetin yürüyüşünde Üstad’ın bu müspet hareket esasını örnekleriyle anlatmıştır.

“Bizim vazifemiz müspet hareket etmektir. Menfi hareket değildir. Rıza-yı ilahîye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır, vazife-i ilahîyeye karışmamaktır. Bizler asayışı muhafazayı netice veren müspet iman hizmeti içinde her bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz.

Mesela, kendimi misal alarak derim: Ben eskiden beri tahakküme ve terzile karşı boyun eğmemişim. Hayatımda tahakkümü kaldırmadığım, birçok hadiselerle sabit olmuş. Mesela, Rusya’da kumandana ayağa kalkmamak, Divan-ı Harb-i Örfî’de idam tehdidine karşı mahkemedeki paşaların sualleri-

⁷³ *Emirdağ Lahikası*, s. 401.

ne beş para ehemmiyet vermediğim gibi, dört kumandanlara karşı bu tavrım, tahakkümlere boyun eğmediğimi gösteriyor. Fakat bu otuz senedir müspet hareket etmek, menfî hareket etmemek ve vazife-i ilahiyeye karışmamak hakikati için, bana karşı yapılan muamelelere sabırla, rıza ile mukabele ettim. Cercis aleyhisselam gibi ve Bedir, Uhud muharebelerinde çok cefa çekenler gibi, sabır ve rıza ile karşıladım.

Evet, mesela seksen bir hatasını mahkemede ispat ettiğim bir müdde-i umumînin yanlış iddiaları ile aleyhimizdeki kararına karşı, beddua dahi etmedim. Çünkü asıl mesele bu zamanın cihad-ı manevîsidir. Manevî tahrifatına karşı set çekmektir. Bununla dahilî asayişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir.

Evet, mesleğimizde kuvvet var. Fakat bu kuvvet, asayiş muhafaza etmek içindir. 'Bir canı yüzünden onun kardeşi, hanedanı, çoluk çocuğu mesul olamaz' düsturu içindir ki, bütün hayatımda bütün kuvvetimle asayiş muhafazaya çalışmışım. Bu kuvvet dahile karşı değil, ancak haricî tecavüze karşı istimal edilebilir. Mezkûr ayetin düsturuyla vazifemiz, dahildeki asayişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir. Onun içindir ki, âlem-i İslam'da asayiş ihlal edici dahilî muharebat ancak binde bir olmuştur. O da aradaki bir içtihat farkından ileri gelmiştir. Ve cihad-ı maneviyenin en büyük şartı da vazife-i ilahiyeye karışmamaktır ki, 'Bizim vazifemiz hizmettir, netice Cenab-ı Hakka aittir. Biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz.'

Ben de Celaleddin Harzemşah gibi, 'Benim vazifem hizmet-i imaniyedir, muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakkın vazifesidir' deyip ihlas ile hareket etmeyi Kur'an'dan ders almışım.

Haricî tecavüze karşı kuvvetle mukabele edilir. Çünkü düşmanın malı, çoluk çocuğu ganimet hükmüne geçer. Dahilde ise öyle değildir. Dahildeki hareket, müspet bir şekilde manevî

tahribata karşı manevî, ihlas sırrıyla hareket etmektir. Hariçteki cihat başka, dahildeki cihat başkadır. Şimdi milyonlar hakikî talebeleri Cenab-ı Hak bana vermiş. Biz bütün kuvvetimizle dahilde ancak asayiş muhafaza için müspet hareket edeceğiz. Bu zamanda dahil ve hariçteki cihad-ı maneviyedeki fark pek azımdır⁷⁴ nasihatini her zaman okumuş ve okutmuştur. Üstad'ın bu beyanına her zaman sadık kalmıştır.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN BENLİK VE EGOSUNU SIFIRLAMASI

Mustafa Osman Efendi benlik ve egoya hiç prim vermemiştir. Üstad Bediüzzaman'a yaptığı Akşehir Palas Oteli'ndeki ziyarette kendisine hitaben Üstad'ın, "Mustafa Osman bu zamanda beşikteki bebek bile enaniyetini terk etmiyor" cümlesi onun dilinde vird-i zeban gibiydi. Zira asrın hastalığı enaniyet hastalığıydı. Bu hastalık beşeri manen öldürüyordu. Bunu Üstad'dan bizzat ders alan Mustafa Osman Efendi hayatını aldığı bu ders muvacehesinde yaşamıştı.

Üstad'ın düsturlarını çok iyi hazmetmişti. Ziyaretçilerine: "Ey kardeşlerim, sizler biliyorsunuz ki, bizim mesleğimizde benlik, enaniyet, şan ve şeref perdesi altında makam sahibi olmaktan, öldürücü zehir gibi ondan kaçıyoruz. Onu ihsas eden hâlâttan şiddetle içtinap ediyoruz."⁷⁵

"Bu zaman, ehl-i hakikat için, şahsiyet ve enaniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır. Cemaatten çıkan bir şahs-ı manevî hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için, bir buz parçası hükmündeki enaniyet ve şahsiyetini o havuza atmaktır ve eritmek gerektir. Yoksa o buz parçası erir, zayı olur, o havuzdan da istifade edilmez."⁷⁶

⁷⁴ A.g.e., s. 630-632.

⁷⁵ *Kastamonu Lahikası*, s. 183.

⁷⁶ A.g.e., s. 180.

“Risale-i Nur’un bize verdiği ders de, hakikat-i ihlas ve terk-i enaniyet ve daima kendini kusurlu bilmek ve hodfuruşluk etmemektir.”⁷⁷

“Hırs-ı şöhret, hubb-u cah, makam sahibi olmak, emsiline tefevvuk etmek gibi hisler ve insanlara iyi görünmek, tasannukârâne (haddinden fazla kendine ehemmiyet verdirmek) ve tekellüfkârâne (layık olmadığı yüksek makamlarda görünmek) tarzını takınmakla riya eder. Risale-i Nur şakirtleri, ene’yi nahnü’ye tebdil ettikleri, yani enaniyeti bırakıp, Risale-i Nur dairesinin şahs-ı manevîsinin hesabına çalışması, ben yerine biz demeleri ve ehl-i tarikatın fena fi’s-şeyh, fena fi’r-resul ve nefis-i emmareyi öldürmek gibi riyadan kurtaran vasıtaların bu zamanda birisi de fena fi’l-ihvan, yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-ı maneviyesi içinde eritip öyle davrandığı için, inşaallah, ehl-i hakikatin riyadan kurtulmaları gibi, bu sırla onlar da kurtulurlar”⁷⁸ derslerini ısrarla verirlerdi.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ’NİN HİZMET GRUPLARINA BAKIŞI

Mustafa Osman Efendi dine hizmet eden herkese müteşekkirdi. Bütün hizmet erleri onu sever ve sayarlardı. Ziyaretine her kesimden insanlar gelirdi. Onun duruşu başlı başına bir hizmetti. Bakışları muhatabına çok şey anlatırdı.

Mustafa Osman Efendi dindarlar yanında toplumun bütün öğeleri tarafından hüsn-ü kabule mazhar olmuştur. Fikirleri herkesçe değerli kabul edilmiştir. Onun bu sırta mazhar olması Üstad’ın şu beyanını yaşıyor olmasındandır:

“Senin medar-ı fahrin olan uhuvvet ve hürmet ve hamiyet

⁷⁷ *Emirdağ Lahikası*, s. 76.

⁷⁸ *Kastamonu Lahikası*, s. 227-228.

gibi güzel hasletlerin, incecik bir zamana, büyük bir sahradan bir parmak kadar yere inhisar ve hadsiz zamanda yalnız hazır saate mahsus olduğundan, sunî ve muvakkat ve sahtekâr ve asılsız ve gayet cüz'î olup, senin insaniyetin ve kemalatın o nispette küçülür, hiçe iner. Fakat iman ehlinin uhuvveti ve hürmeti ve muhabbeti ve hamiyeti, iman cihetiyle mevcut bulunan mazi ve müstakbeli ihata ettiğinden, insaniyeti ve kemalatı o nispette teâli eder.”⁷⁹

Mustafa Osman Efendi yüzündeki ve özündeki celalin ötesinde cemale mazhar bir zattı. Onun mahiyetinde adavet yoktu. Zira “Muhabbet adavete zıttır, ziya ve zulmet gibi hakiki içtima edemezler. Hangisinin esbabı galip ise, o hakikatiyle kalpte bulunacak, onun zıddı hakikatiyle olmayacak. Mesela, muhabbet hakikatiyle bulunsa, o vakit adavet şefkate, acıma-ya inkılap eder. Ehl-i imana karşı vaziyet budur. Yahut adavet hakikatiyle kalpte bulunsa, o vakit muhabbet, mümaşat ve karışmamak, zahiren dost olmak suretine döner. Bu ise tecavüz etmeyen ehl-i dalalete karşı olabilir.

Evet, muhabbetin sebepleri, iman, İslamiyet, cinsiyet ve insaniyet gibi nuranî, kuvvetli zincirler ve manevî kalelerdir. Adavetin sebepleri, ehl-i imana karşı küçük taşlar gibi bir kısım hususî sebeplerdir. Öyleyse, bir Müslüman’a hakiki adavet eden, o dağ gibi muhabbet esbaplarını istihfaf etmek hükmünde büyük bir hatadır”⁸⁰ beyanını tam olarak massetmişti. O İslam’ı yaşayan bir yiğit idi.

Mustafa Osman Efendi ehl-i tarikat ile çok sık görüşürdü. Kanaat-i acizanem ehl-i tarikatın bazı vartalardan onun irşadiyle muhafaza olduğunu düşünüyorum. Hem de bu mübarek ehl-i tarikat bu sayede Kur’an’dan süzülen Risale-i Nurları elde edip istifade ediyorlardı. Bu hususu tam idrak

⁷⁹ *İman ve Küfür Muvazeneleri*, s. 206.

⁸⁰ Bediüzzaman Said Nursî, *İlk Dönem Eserleri (Hutbe-i Şamiye)*, Söz Basım-Yayın, s. 555.

edemeyen bazı talebelere Üstad'ın şu muhteşem dersiyle ders verirdi:

“Ey ehl-i hakikat ve tarikat! Hakka hizmet, büyük ve ağır bir defineyi taşımak ve muhafaza etmek gibidir. O defineyi omuzunda taşıyanlara ne kadar kuvvetli eller yardıma koş-salar daha ziyade sevinir, memnun olurlar. Kıskanmak şöyle dursun, gayet samimi bir muhabbetle o gelenlerin kendilerinden daha ziyade olan kuvvetlerini ve daha ziyade tesirlerini ve yardımlarını müfthirane alkışlamak lazım gelirken, nedendir ki rekabetkârâne o hakikî kardeşlere ve fedakâr yardımcılara bakılıyor ve o hal ile ihlas kaçıyor? Vazifenizde müttehem olup, ehl-i dalaletin nazarında, sizden ve sizin mesleğinizden yüz derece aşağı olan, ‘din ile dünyayı kazanmak ve ilm-i hakikatle maişeti temin etmek, tamah ve hırs yolunda rekabet etmek’ gibi müthiş ithamlara maruz kalıyorsunuz?

Bu marazın çare-i yegânesi: Nefsini itham etmek ve nef-sine değil, daima karşısındaki meslektaşına taraftar olmak... Fenn-i adap ve ilm-i münazaranın uleması mabeynindeki hakperestlik ve insaf düsturu olan şu ‘Eğer bir meselenin münazarasında kendi sözünün haklı çıktığına taraftar olup ve kendi haklı çıktığına sevinse ve hasmının haksız ve yanlış olduğuna memnun olsa, insafsızdır.’ Hem zarar eder. Çünkü haklı çıktığı vakit, o münazarada bilmediği bir şeyi öğrenmiyor. Belki gurur ihtimaliyle zarar edebilir. Eğer hak hasmının elinde çıksa, zararsız, bilmediği bir meseleyi öğrenip menfaat-tar olur, nefsin gururundan kurtulur. Demek insafı hakperest, hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor. Hasmının elinde hakkı görse, yine rıza ile kabul edip taraftar çıkar, memnun olur.

İşte bu düsturu ehl-i din, ehl-i hakikat, ehl-i tarikat, ehl-i ilim kendilerine rehber ittihaz etseler, ihlası kazanırlar. Ve vazife-i uhreviyelerinde muvaffak olurlar. Ve bu fecî sukut ve musibet-i hazırardan rahmet-i ilahiye ile kurtulurlar.”⁸¹

⁸¹ *Lemâlar*, s. 265-266.

Mustafa Osman Efendi (solda) yakın dostlarından Mehmed Güngör'le birlikte...

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN DERSLERİ

Mustafa Osman Efendi'nin verdiği en önemli ders şüphesiz "Allah'a kullukta samimi olunuz" dersi idi. O, Allah'a bağlılığın önemi yanında Allah'ın kullarına da y k olmamayı  đ tlerdi. Eğer Mustafa Osman Efendi'yi tek cümle ile anlatma zarureti doğsa onu en iyi anlatıp tanıtacak cümle onun kendi ifadesiyle, "Bar olmayınız, yar olunuz" sözü olurdu. Mustafa Osman Efendi kimseye y k olmama esasını benimsemesiyle  ne çıkan bir şahsiyetti.

Mustafa Osman Efendi kimsenin kalbini kırmamaya aşırı  zen gösterirdi. Dost ve arkadaşlarıyla iyi geçinirdi. "Arkadařla iyi geçinmenin en güzel yolu ona y k olmamaktır" derdi. Ziyaretçilerine Efendimiz aleyhissalatü vesselamın, "Kimseden bir şey istemeyiniz; kırbacın düşse bile başkasından isteme, inip kendin al", "Veren el, alan elden üstündür", "Halktan bir şey istemeyeceğine söz verenin cennete

girmesine kefilim” ve “Külfet ve zahmet vermeyen müttakidir” Nebvî düsturlarını hatırlatır ve bu hususları ısrarla ders verirdi.

Ziyaretine gelenlerin, ondan ders almak isteyenlerin samimiyetsiz fazla hürmetlerini kerih görürdü. Ziyaretçilerine sık sık sahabeden bu konuyla ilgili şu dersi verirlerdi:

Bir gün Hz. Ebu Bekir Efendimiz deveyle gidiyordu. Devesinin yuları düştü. Ebu Bekir Efendimiz devesinden inip yuları aldı. Yanında bulunanlar, “Ya Eba Bekir, keşke bize izin verseydin de biz yuları alıp sana verseydik” dediler. Hz. Ebu Bekir: “Efendimizden (a.s.m.) duydum. Şöyle buyurdular: ‘Halktan bir şey isteme!’”

Mustafa Osman Efendi son zamanlarında aldığı mektuplarda kendisine yapılan tevcih ve övgülerden çok rahatsız olurdu. “Eğer bunlar halis bir kalple yazılmamış ise günaha girilmiş” derdi. Şahıslara değil Kur’an’a teveccühü öğütlerdi.

Tabasbusvarî ikram, hürmet ve lüzumsuz hizmetlerden sıkılır, kerih görürdü. Kendisinin yapmak istemediği bir şeyi arkadaşından beklemenin zulümle eşit olduğunu söylerdi.

Mustafa Osman Efendi, “Dostlarla ülfetin şartı, külfeti terk etmektir, külfeti olmayanın ülfeti ve sevgisi artar. Kendisine layık gördüğünü, sana layık görmeyenin arkadaşlığında hayır yoktur” buyururlar, hayatlarında da bunu büyük bir titizlikle yaşarlardı.

Mustafa Osman Efendi Risale-i Nur’un İhlas Lem’asında geçen “Mesleğimiz hılettir” sözünü soranlara şöyle derlerdi: “Samimi bir dost, candan bir arkadaş, hakiki bir kardeş olmak için; arkadaşınız, kardeşiniz günah işleyip hata edince, bizim onun yerine de tövbe-istîğfar etmemiz iktiza eder; o hata edince bizim üzülmemiz, onun derdiyle dertlenmemiz gerekir. Sıkıntılı anlarında yardımına koşmamız, yanında olmamız elzemdir ve en önemlisi de asla kimseye yük olmamak gerektir.”

Yine Allah dostu evliyaullahın kerametlerine dair kendisinden sual olununca Üstad'ın On Beşinci Mektup'ta gayet veziz olarak anlattığı⁸² hususu anlatır, her şeyin sadece Allah'ın vermesiyle olduğunu ifade ederdi. Yani meşiet-i ilahiye'nin asıl olduğunu ders verirlerdi.

İşte Mustafa Osman Efendi'nin verdiği dersler hep bu minval üzere hak ve hakikate teşvik sadedindeydi.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN HİZMETTEKİ YERİ VE HİZMET ANLAYIŞI

Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi'yi eserlerinde sena etmiştir. Özellikle ona söylediği, "Birinci saftaki haslar içinde" cümlesi onun davadaki makamını en güzel ifade eden sözdür. Söz üstüne söz olmaz derler ya bence de bu sözün üzerine söylenecek hiçbir söz yoktur.

Yine Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi'yi eserlerinin diğer bölümlerinde şöyle anlatır: "Nur'un kahramanlarından, muhlis, ikinci bir Hüsrev, Hasan Feyzi gibi, metin, ihlası tam, bahadır, Risale-i Nur'a pekçok faydası dokunan, fedakâr, edip, vasıta-i irtibat, fevkalade sadakatlı, haslar daire-sinde..."

⁸² Hazret-i Yakup aleyhisselamın verdiği cevapla cevap veririz:

*"Zî mısraş bûyi pîrahen şindî
Çırâder çâhi kenâneş nedîdi*

*Begüft ahvâli mâ berki cihânest
Demî peydâu diğerdem nihânest*

*Gehi ber târumi d'îlâ nişnem
Gehi ber pûştî pâyî hod nebînem."*

Yani, Hazret-i Yakup'tan sorulmuş ki: "Niçin Mısır'dan gelen gömleğinin kokusunu işittin de, yakınında bulunan Kenan kuyusundaki Yusuf'u görmedin?" Cevaben demiş ki: "Bizim halimiz şimşekler gibidir; bazen görünür, bazen saklanır. Bazı vakit olur ki, en yüksek mevkide oturup her tarafı görüyoruz gibi oluruz. Bazı vakitte de ayaklarımızın üstünü göremiyoruz."

İşte Mustafa Osman Efendi bu... Aman Allah'ım ne saadet! Ne talihlilik! Böyle tavsif edilen Mustafa Osman Efendi'nin Üstad'ın vefatından sonra da saygın ağabeylik vasfı devam eder. Herkes ona hürmet eder, danışır. Kendisi de bihakkın son nefesine kadar bu hizmet-i kudsiyeye sahip çıkar. Kendine düşen vazifeyi yapar. Hizmetteki anlayışı hep Üstad'ından öğrendiği gibidir. Çünkü Risale-i Nur eserleri şaşmaz ve şaşırmaz bir rehberdir onun için...

Mustafa Osman Efendi hayatı boyunca Nur talebesi olmayı en büyük şeref bilmiştir. Zira Üstad şöyle der: "Talebeliğin hassası şudur ki: Yazılan *Sözler*'e kendi malı gibi sahip olmasıdır. Kendisi telif etmiş ve yazmış nazarıyla bakıp neşrine ve ehil olanlara iblağına çalışmaktır. Bir talebe, yüz dosta müreccaktır. *Sözler* namındaki envar-ı Kur'aniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nevindendir. Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir. İman saadet-i ebediyenin anahtarıdır."⁸³

Hem Mustafa Osman Efendi hizmetin içerisindeki mütedahil daireler hususuna çok vakıf idi. Üstad Hazretleri'nin şu beyanatını tüm benliğine sindirmişti:

"Risale-i Nur, bir daire değil mütedahil daireler gibi tabakatı var. Erkânlar ve sahipler ve haslar ve naşirler ve talebeler ve taraftarlar gibi tabakatlari var. Erkân dairesine liyakatı olmayan Risale-i Nur'a muhalif cereyana taraftar olmamak şartıyla daire haricine atılmaz. Hasların hasiyeti, bulunmayan, zıt bir mesleğe girmemek şartıyla talebe olabilir. Bid'a ile amel eden, kalben taraftar olmamak şartıyla dost olabilir. Onun için, az bir kusurla düşman sınıfına iltihak etmemek için, dışarıya atmayınız. Fakat Risale-i Nur'un erkânlarında ve sahiplerindeki esrarlar ve nazik tedbirlere onları teşrik etmemek gerektir."⁸⁴

⁸³ Bediüzzaman Said Nursî, *Baria Lahikası*, Söz Basım-Yayın, s. 445-446.

⁸⁴ *Kastamonu Lahikası*, s. 306.

İşte Mustafa Osman Efendi bütün hayatı boyunca bu tavsiyeler çerçevesinde hizmetine devam etmiştir.

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN RİSALE-İ NUR'A İŞTİYAKI

Mustafa Osman Efendi'nin kişilik ve şahsiyet-i manevîsini tam olarak anlamak için onun Risale-i Nur'a olan iştiyakını bilmek gerekir. Onun bu iştiyakı onu tanıyanlarca malumdur. Kendilerinin pekçok ziyaretçilerine aşağıya alacağım bahsi okuması ve okutması da bunun en bariz örneğidir. O bu bahsi okurken, dinlerken bambaşka bir ruh haline bürünür, onu dinleyenler de manen doyuma ulaşırlardı. Şevki hep zirvedeydi. Muhataplarını da öyle isterdi.

Bu bahsi Mustafa Osman Efendi'nin okumalarından dinleyenlerin hâlâ o aziz hatırayı iştiyakla anlattıklarını duymuş veya okumuşunuzdur. Özellikle Mustafa Sungur Ağabey Nurlara ilk müştak olduğu günlerde Mustafa Osman Efendi'den dinlediği bahsi geçen Hasan Feyzi Efendi'nin makalesini muhtelif beyanlarında senakârane yad ederdi. Ben de bu senalarına şahit olanlardanım.

Makam münasebetiyle ve Mustafa Osman Efendi'nin Risale-i Nur'a iştiyakını tahattur ettirmesi mülahazasıyla Risale-i Nur'un ilgili bahislerini buraya alıyorum:

“Ey Risale-i Nur! Seni söndürmek isteyen bedbahtların necm-i istikbali sönsün. İzzet ve ikbali ve şân ü şerefi aksine dönsün. Sen sönmez ve ölmez bir nурсun.

*Boyun bâlâ, gözün şehlâ, gören mecnun seni leyla.
Sözün ferşte, gözün Arş'ta, gönül meftun sana cana.*

*Nikabın nur, nigâhın nur, kitabın nur senin ey nur!
Bağın Nursî, huyun munis, özün idris ferd-i yekta.*

*Açılmış gül, öter bülbül, yüzünde var zarif bir tül.
Yazılmış üstüne Nur'dan 'kâbe kavseyni ev ednâ'*

bediüzzaman'ın bahadır ve fedakâr talebesi

*Sana canın feda etmez mi senden hem görenler hak,
Sözün hak, hem özün hak, hem mesleğin hak, hem maka-
mın kâbetü'l-ulya.⁸⁵*

⁸⁵ *Emirdağ Lahikası*, s. 121.

Sekizinci Bölüm

*Kitapta Geçen Tarihlerin
Kısa Bir Kronolojisi*

1911	* Mustafa Osman'ın Safranbolu'nun Akçasu Mahallesi'nde dünyaya gelmesi (Hicri 18 Kanunievvel 1328)
1914	* Mustafa Osman Efendi'nin nüfusa kayıt edilmesi
1926	* (16 Mart) Mustafa Osman Efendi'nin yakın dostu ve hocasının oğlu Dr. Mustafa Ramazanoğlu'nun doğumu
1917 -1928	* Mustafa Osman'ın tahsil hayatının başlaması * Safranbolu'da mekteb-i ibtidaiyi bitirmesi * Safranbolu'da rüştiyeyi bitirmesi * Safranbolu'da idadi tahsilini tamamlaması
1929	* (29 Eylül) Mustafa Sungur'un doğumu
1934 - 1936	* Mustafa Osman Efendi'nin Afyon'da askerlik vazifesini ifa etmesi (1934-1936) * (27 Mart 1936) Eskişehir Hapsi'nden tahliye edilen Üstad Bediüzzaman'ın Kastamonu'da zorunlu ikamete tabi tutulması
1938	* (Mayıs) Mustafa Osman Efendi'nin dayısı Mustafa Geredeli'nin kızı Fatma Hanım'la izdivacı
1938	* Mustafa Osman Efendi'nin oğlu Necati'nin doğumu

1941	* Mustafa Osman Efendi'nin Safranbolulu Hıfzı Bayram, Bartınlı Seyyid Efendi, Osman An, Sayacı Mehmed, Bayram Efendi, Mehmed Efendi, Mustafa Ramazanoğlu'nun babası Mehmed Emin Efendi'nin de aralarında bulunduğu yedi kişiyle birlikte Üstad Bediüzzaman'ı Kastamonu'da ziyaret etmeleri ve Mevlana Halid-i Bağdadî'nin cübbesini teberrüklen giymeleri * Mustafa Osman Efendi'nin oğlu Necatî'nin ölümü
1942	* Mustafa Osman Efendi'nin tüm benliğiyle Risale-i Nur hizmetine girmesi
1943	* (20 Eylül) Üstad'ın Denizli Hapsi'ne sevkî
1944	* (15 Haziran) Üstad'ın Denizli Mahkemesi'nden beraat etmesi
1946	* Mustafa Sungur Ağabey'in Mustafa Osman ve Hıfzı Efendiler vasıtasıyla Risale-i Nurlarla tanışması * İlk teksir makinesinin alınması ve Mustafa Osman Efendi'nin vasıta-i muhabere olması * (13 Kasım) Denizli kahramanı Hasan Feyzi Efendi'nin şehit olması
1947	* Mustafa Sungur'un Üstad Bediüzzaman'ı ilk ziyareti * Mustafa Osman Efendi'nin kızı Nuriye Hayrunnisa'nın doğumu
1948	* (23 Ocak) Üstad'ın Afyon Hapsi'ne sevkî * (1 Şubat) Hıfzı Bayram'ın Afyon Hapsi'ne sevkî * (1 Mart) Mustafa Osman Efendi'nin Nur talebeliğinden dolayı tutuklanması * (5 Mart) Mustafa Osman Efendi'nin Afyon Hapsi'ne girmesi * (13 Ekim) Nur talebelerinin bayramı hapiste idrak etmeleri * (6 Aralık) Afyon Mahkemesi'nin kararını açıklaması ve Mustafa Osman Efendi, Hıfzı Efendi ve bazı Nur talebelerinin Afyon Hapsi'nden tahliyesi * (6 Aralık) Mustafa Sungur ve Emin Tekinalp'in Afyon Hapsi'ne girmeleri

1949	* (2 Haziran) Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nin Afyon Mahkemesi'nin kararını esastan bozması * (20 Eylül) Üstad'ın Afyon Hapsi'nden tahliyesi
1950	* (Şubat) Üstad'ın Sungur Ağabey'i Diyanet Reisi Ahmed Hamdi Akseki'ye göndermesi
1952	* (Ocak) Üstad'ın İstanbul'a Gençlik Rehberi Mahkemesi için gelmesi, Sirkeci'deki Akşehir Palas Oteli'ne yerleşmesi * (22 Ocak) İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi birinci celse * (19 Şubat) İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi ikinci celse * (5 Mart) İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi üçüncü celse ve beraat kararı * Mustafa Osman Efendi'nin Üstad'ı İstanbul'da ziyaret etmesi * Üstad'ın Fatih'teki Reşadiye Oteli'ne yerleşmesi * Üstad'ın yaz aylarında Emirdağ'a dönmesi ve Mustafa Osman Efendi'nin Üstad'ı ziyaret etmesi
1953	* (17 Şubat) Safranbolulu Hıfzı Bayram'ın oğlu Hüsnü Bayram'ın Urfada yargılanması ve beraati * (Nisan) Üstad'ın İstanbul'a gelip Beyazıt'taki Marmara Oteli'ne yerleşmesi. * Üstad'ın Fatih Çarşamba'da kiraladığı bir evde üç ay kalması * (29 Mayıs) Üstad'ın İstanbul'un Fethi'nin 500. yılı kutlamalarına katılması
1956	* (23 Mayıs) Diyanet İşleri Reisliği'nin Risale-i Nurlar hakkındaki müspet raporunu açıklaması * (30 Haziran) Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nin son beraat kararı
1960	* (23 Mart Çarşamba) Üstad Bediüzzaman'ın vefatı
1961-1963	* Üstad Bediüzzaman'ın mübarek talebelerinden Tahiri Mutlu ve Bayram Yüksel'in Karabük'te ikamet etmeleri * Zübeyir Gündüzalp başta olmak üzere Nur talebelerinin Mustafa Osman Efendi'yi ziyaretleri ve istişare etmeleri

1970	* Hıfzı Bayram'ın vefatı
1976	* Mustafa Osman Efendi'nin bir ahlak abidesi olarak sürdürdüğü elli altı yıllık ticaret hayatını bırakması
1980	* Mustafa Osman Efendi'nin kızı Nuriye Hayrunnisa'nın vefatı
1989	* (4 Mart) Mehmed Feyzi Efendi'nin vefatı * (5 Mart) Mustafa Osman Efendi'nin de katıldığı Mehmed Feyzi Efendi'nin Kastamonu'da defni
1991	* (4 Haziran Salı 09.15) Mustafa Osman Efendi'nin vefatı (20 Zilkade 1411) * (5 Haziran Çarşamba) Mustafa Osman Efendi'nin cenaze namazının öğle namazına müteakip Anadolu'nun pekçok yerinden gelen aziz bir cemaatin iştirakiyle kılınarak Saffranbolu Kabristanı'na defni
2010	* Mustafa Osman Efendi'nin eşi Fatma Hanım'ın vefatı

Dokuzuncu Bölüm

Ganiyanlar Onu Anlatıyor

BAHADİR MUSTAFA OSMAN

Bediüzzaman Said Nursî

BU BÖLÜMDE TAM müstakim bir Allah dostu olan Mustafa Osman Efendi'yi tanıyanlara anlattırdık. Üstad Bediüzzaman Said Nursî'nin beyanatını kitap içinde nereye alacağımı dört yıl düşündüm. En sonunda 1433 yılının Ramazan-ı Şerif'inin bir bereketi olarak buraya almayı muvafık gördüm. Zira o her şeyini İslam için, Nur davası için feda edebilecek bir şahsiyetti. Ben kitabımda Mustafa Osman'ı anlattım diyemem, sadece işaret ettim. Fakat Üstad Bediüzzaman Said Nursî onu çok güzel anlatmış. Bu sebeple evvela Üstad'ın Mustafa Osman hakkındaki beyanatıyla başlıyoruz.

Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi'yi anlatırken şu on dört maddeyle onu sena eder:

- * Nur'un kahramanlarından
- * Birinci saftaki haslar içinde
- * Muhlis
- * İkinci bir Hüsrev
- * Hasan Feyzi gibi
- * Metin
- * İhlası tam
- * Bahadır
- * Risale-i Nur'a pekçok faydası dokunan
- * Fedakâr

- * Edip
- * Vasıta-i irtibat
- * Fevkalade sadakatli
- * Haslar dairesinde

ÜSTAD'IN DUASINA MAZHARİYETİ

Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi'yi “birinci saftaki haslar içinde” ve “ihlası tam” demek suretiyle sena etmekle birlikte ona ismen dua eder ve şöyle der:

“Bu defa Isparta umum şakirtlerinin hissiyatı ile Risale-i Nur kahramanı Hüsrev'in yazdığı mektup, gerçi hakkım olmayarak bana ziyade hisse vermiş, fakat Isparta ve civarı kahraman şakirtlerinin tam derece-i irtibatlarını ve Risale-i Nur'un tam kıymetini gösterdiğinden ve mektuplarım içinde ve *Lahika*'ya, hem daha münasip gördüğünüz makamlarda yazmaya layıktır. Size bir sureti yeni hurufla gönderiliyor.

Üstad Bediüzzaman Said Nursi.

Pek çok alakadar olduğum Kastamonu ve içindeki ehemmiyetli kardeşlerim, Isparta şakirtleriyle vasıta-i irtibat Mustafa Osman, hakikaten az bir zamanda çok ehemmiyetli bir iş görmesinden, birinci saftaki haslar içine girmeye hak kazanmış. Demek ihlası tamdır ki, az bir zamanda çok zaman işini gördü. Cenab-ı Hak onun emsalini o havalide çoğaltsın, sebat ve selamet versin, âmin.

Umum kardeşlerime ve hemşirelerime birer birer selam ve tebrik ve dua ediyorum.”⁸⁶

“MUHLİS, METİN KARDEŞİMİZ MUSTAFA OSMAN”

“Medrese-i Nuriye kahramanlarından Marangoz Ahmed’in bülbülü, gül fabrikasının mübarek gülcü kâtibinin bülbülünü tasdik etmesi pek latif olmuş. Zaten baharda umum kuşlar namına nebatat kabilelerinin erzak-ı hayvaniyeyi getirmelerine karşı bülbüller bir hatiptir ki; onları, kuşlar namına alkışlıyor. Risale-i Nur’un kuşlar tarafından alakadarlıkları içinde elbette yine başta bülbül görünmek lazım geliyordu ki, göründü.

Safranbolulu muhlis, metin kardeşimiz Mustafa Osman, buradaki kardeşlerime bir-iki mektup gönderdim diyor; mektupların cevabını alamadığından telaş etmiş. Etmesin. İhtiyata binaen ve Isparta vasıtasıyla muhabereye itimaden ona ayrı mektup yazılmamış; merak etmesinler. Kastamonulu kardeşlerimiz de telaş etmesinler. Nüfusumun buraya nakli, Kastamonu ve onlarla alakamı gevşetmez; bilakis daha kuvvetli beni onlarla bağlıyor. Ben, ekser vakitte hayalen ve manen kendimi Kastamonu’nun mübarek dağlarında ve o kardeşlerimin yanında buluyorum.”⁸⁷

⁸⁶ A.g.e., s. 101.

⁸⁷ A.g.e., s. 132.

"SAFRANBOLU BAHADIRI FEDAKÂR MUSTAFA OSMAN"

"Safranbolu bahadırı fedakâr Mustafa Osman'ın buradaki şakirtlere gönderdiği güzel mektubu okudum. Bu zat dahi Hasan Feyzi gibi fevkalade sadakatini ve hüsn-ü zannını edibane yazmış; fakat Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsi yerine bana hadiminden çok ziyade makam vermiş. Üstad'ını kendi parlak ayinesinde çok parlak görmüş. Ben de onun o hüsn-ü zannını bir manevî dua yerinde kabul ettim. Hem onun, hem civarındaki kardeşlerimizin bayramlarını tebrik ederiz."⁸⁸

"FEDAKÂR MUSTAFA OSMAN"

"Kahraman Sadık Bey'in kuvvetli ifadesine ve güzel yazısına benzeyen bir kısa mektupta, Safranbolu şakirtlerinin, Mustafa Osman'ın ve Hıfzı'nın selamını da yazıyor. Şüphelendim, acaba Sadık oraya gelmiş, yoksa onlar oraya gitmişler veya başka Sadık namında bir kardeşimiz midir?

Barla siddıkları Nurların yazmasına tam çalışmaları, herkesten evvel onların vazifeleridir. Çünkü Barla, birinci medrese-i Nuriye şerefini kazanmasından, o mübarek medreseyi talebesiz bırakmak caiz değil. İnşallah tekrar şenlenecek. Çalışanlara barekallah deriz. Cenab-ı Hak tevfik versin, âmin!

Saniyen: Safranbolu'nun sadık şakirtlerinden Osman ve Ahmed'in iki mektupları, onların fevkalade sadakat ve Nurlara alakadarlıklarını gösteriyor. Maşaallah, Osman az zamanda hem Kur'an'ı ders almış, hem Nurları yazmış, şimdi de *Asâ-yı Mûsâ*'yı yazıyor. Fedakâr Mustafa Osman ve Hıfzı'ya tam bir kardeş ve Ahmed dahi tam alakadardır. Mektubunda imlası noksan olmasından dediğini bilemedim. Onlara, Safranbolu'da ve Kastamonu ve civarındaki kardeşlerime çok selam ve

⁸⁸ A.g.c., s. 134.

dua ederiz, dualarını isteriz. Medresetü'z-Zehradaki Isparta ve civarı umum kardeşlerimize birer birer selam ve selametlerine dua ederiz.”⁸⁹

“HALİSANE SADAKATİ VE İHLASI”

“Nurlara az zamanda çok hizmet eden Mustafa Osman’ın gayet tevazukârane ve mahviyetkârane mektubu, tam onun halisane sadakatini ve ihlasını ispat edip on beş senelik haslarla omuz omuza geldiğini gösterir. Zaten yazdığı *Asâ-yı Mûsâ* mecmuası, kuvvetli bir delildir. İşte bu dakikada bunu yazarken, yine hafif zelzele başladı.”⁹⁰

“HASAN FEYZİ GİBİ AZ ZAMANDA ÇOK HİZMET EDEN...”

“Hem o merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden kardeşimiz Mustafa Osman’ın o günde gelen mektubunu gördüm ki; Kastamonu Lisesi’ni kısmen bir cihette şereflendiren ve şimdi Dârü’l-Fünun’u nurlandırmaya çalışan mektepli Mustafa,⁹¹ Nur makinesi münasebetiyle Nurlara zarar gelmek için matbuat kanununu hatırlatıp ihtiyatkârane muhaberesinden bahsediyor.”⁹²

Hasan Feyzi Efendi’nin şahsî özelliklerine baktığımızda şunları görürüz:

1- Bu zat zülcenaheyyindir. Yani maddî ve manevî ilimlerde rüsuhi vardır. Tasavvufun en üst mertebelerine ermiş bir müşid-i kamildir. Tarikatının şeyhi ve piri olmakla birlikte asr-ı hazırın ilmîne de vukufiyeti vardır.

2- Hakiki bir mü’mindir. Tam teslimiyet içinde bütün ha-

⁸⁹ A.g.e., s. 200.

⁹⁰ A.g.e., s. 223.

⁹¹ Mustafa Ramazanoğlu

⁹² A.g.e., s. 242.

yatını İslam'a hizmete feda etmiş bir bahadır. Ruhunda asalet, fitratında cihad-ı diniye mündemiçtir.

3- Müdakkik ve mütefennin bir âlimdir.

4- Yüksek bir edip ve şairdir.

5- Yüksek mekteplerde müderris ve muallimdir.

6- Vaizdir.

İşte böyle donanımlı bir zat Üstad Bediüzzaman'ı ve Risale-i Nur'u tanıyınca ruhundaki asaletle her şeyini davasına feda edebilmiştir. Şeyhlikten, dervişlikten vazgeçmiş, var gücüyle bu ahırzamanın yeniden diriliş hamlesine katkıda bulunmuştur.

Yazdığı mersiye, şiir ve mektuplarla muhitini tenvir etmekle birlikte Anadolu'daki Nur talebelerinin de aşk ü şevkini ziyadeleştirmiştir. Üstad'a olan muhabbeti yanında velayetinin de bir tezahürü olarak Üstad'a gelen zarar ve ziyanı kendine almasını netice vermiştir.

Üstad'ın zehirlenmesine bedel canını Allah'a teslim niyetini "Dahi nezrim bu ki, canım sana kurban olacak" cümlesiyle izhar etmiş ve Üstad'ın bedeline şehiden vefat etmiştir.

Şehit merhum Hasan Feyzi Yüreğil (1895-1946).

İşte Üstad Bediüzzaman, Mustafa Osman Efendi'ye bu mektubunda "O merhum Hasan Feyzi gibi" demek suretiyle mütefitane hizmetlerini yâd eder. Mustafa Osman Efendi'yi tıpkı Hasan Feyzi sisteminde görür. Zira o hakikatli bir mü'min, asil bir ruh, derin bir gönül adamıdır. Bu yönleriyle de onu Hasan Feyzi Efendi'ye benzetir. Hasan Feyzi Efendi'nin Denizli ve havalisindeki kudst hizmetlerine bedel Mustafa Osman Efendi'yi de Karabük ve Safranbolu'da bu manada hizmetlerde el-hak tam istihdam eder. Hele onun bu hizmetleri Mustafa Sungur gibi bir semere verince Üstad Bediüzzaman'ın sevinci daha da ziyadeleşir.

Mustafa Osman Efendi'nin Hasan Feyzi Efendi'yle arasındaki en önemli rabitalardan biri de fedakârlıklarıdır. İksisi de bu mukaddes iman ve Kur'an davası için her şeylerini fedaya her zaman hazır dırlar. Maddî ve manevî, veremeyecekleri hiçbir şeyleri yoktur. Tıpkı Asr-ı Saadet'in sahabileri gibidirler. Can ise can, mal ise mal...

HASAN FEYZİ'NİN VEFAT ACISI İZALE OLUYOR

"Nazif kardeşimizin hem İstanbul, hem İnebolu Nurcularının namına bayram ve yeni sene tebriki hesabına gönderdiği maddî üç nevi teberrükü aldım. Onların umumu namına âdetime muhalif olarak kabul ettim. Allah onlardan razı olsun, âmin! Onların hatırı için kaidemi kırdım. Ve manevî ve firdevsî olan Nur *Zülfikar*'ı ikinci Selahaddin olan Küçük İbrahim'in namına ve ekseriyet-i mutlaka *Sözler*'i gayet güzel bir surette yazan ve Nazif sadakatinde ve alakasında bulunan kardeşimiz Mustafa Osman'ın umum Safranbolu Nurcuları namına gönderilen iki mecmuayı da beraber aldık. Cenab-ı Hak *Zülfikar*'ın ve o iki mecmuanın harfleri adedince onların, İbrahim ve Mustafa ve İzzet ve refiklerinin ve yardımcılarının defter-i amalane hasenatlar yazsın ve her harfine mukabil yüz rahmet eylesin, âmin!

Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenah buldu. Nazif'in Selahaddin'i ve İbrahim'i gibi, muallim Ahmed Fuad'ı ve dürrü'l-fünundaki Mustafa Oruç'u bulmuş; o iki cenahla, inşaallah Nur hizmetinde çok iş görecek. Hatta Mustafa Oruç'la muallim Ahmed Fuad gibi zatların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i Nuriyeye geçmeleri, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar.”⁹³

“NUR'UN KAHRAMANLARINDAN MUSTAFA OSMAN”

“Safranbolu havalisi, hakikaten Mustafa'lar ve Ahmed Fuad ve Hıfzı ve Rahmi gibi harika sadakat ve alakadarlıkla; Kastamonu'daki sekiz sene bizim Nur hizmetimizin akim kalmadığını ve Safranbolu da parlak bir medrese-i Nuriye olacağını maddeten ispat ediyorlar. Bu defa Mustafa Osman'ın mektubunda iki saat yakınındaki Karabük⁹⁴ fabrikalar şehrinde bulunan yüzer genç ve işçilerde Nurlar fütuhât yapacağını bildirmekle, ehemmiyetli bir müjde telakki ediyoruz.”⁹⁵

“Kastamonu'nun Hüsrev'i Mehmed Feyzi'nin hiç sarsılmadan kemal-i iştiaqla Nurlara çalışması ve çalıştırılması ve okutmasını gösteren Nihad'ın ve Abdurrahman İhsan'ın mektupları gösterdiği gibi, oradan gelenler de aynı haberi veriyorlar. Tam şakirtliğini yapıyor, Allah muvaffak eylesin, âmin! Ve Nur'un kahramanlarından Mustafa Osman'ın, Karabük'te perde altında faaliyetle Nur'a hizmetini ve o havalideki ve Efla-

⁹³ A.g.e., s. 244.

⁹⁴ Karabük, Türkiye'nin 78. ilidir. 1937 yılında Safranbolu'ya bağlı Öğlebeli köyünün bir mahallesidir. 3 Nisan 1937 yılında Karabük Demir Çelik Fabrikası'nın temelleri atıldıktan sonra zamanla gelişmiş ve nüfus yoğunluğu artmıştır. 25 Haziran 1939'da belediye teşkilatı kurulmuştur. 1941 yılında Safranbolu ilçesine bağlı bucak olmuştur. 3 Mart 1953 tarihinde ise ilçe olup Zonguldak iline bağlanmıştır. Zamanla gelişip büyüyen Karabük 6 Haziran 1995 günü Türkiye'nin 78. ili olmuştur. Çankırı'dan Ovacık ve Eskipazar ilçelerini ve Zonguldak'tan Eflani, Safranbolu ve Yenice ilçelerini almış, merkezle birlikte toplam altı ilçeli 255.000 nüfuslu mühim bir merkez olmuştur.

⁹⁵ A.g.e., s. 288.

ni'deki şakirtlerin şevk ve gayretini Leyle-i Kadirleriyle beraber tebrik ediyoruz."⁹⁶

"NURLARA DAHA MENFAATLİ BİR PLAN"

"Nurların muarızları, her cihetle mağlup olduktan sonra, zahirin bize hoş görünmeyen ve hakikaten Nurlara daha menfaatli bir plan takip ediyorlar. Güya Nurcuların tesanüdünü kırıp bilinmeyecek bir tarzda bazı mühim erkânlarını başka yerlere gitmelerine sebebiyet veriyorlar. Halbuki onların gitmesiyle tesanüt kırılmadığı gibi, gideceği yerlerde lüzumları var. Ez-cümle; Muharrem'i Tavas'a, Mustafa Osman'ı Karabük'e, Refet'i İstanbul'a gibi bazı kardeşlerimizi dağıtmaya sebebiyet veriyorlar. Bu kardeşlerimiz de, onlara hissettirmeyerek, güya kendi ihtiyarlarıyla gidiyorlar. Hakikat ise, hiç ihsas edilmeyecek bir tarzda, tesanüde zarar niyetiyle öyle zemin ihzar ediliyor."⁹⁷

"MUSTAFA OSMAN'IN ADLİYE VEKİLİNE İSTİDASI"

Mustafa Osman Efendi hayatı boyunca imana ve Kur'an'a hizmet etmiştir. Bir an bile hizmetten geri kalmamıştır. Risale-i Nur'un yılmaz bir müdafii olması cihetiyle ve hizmetlerin inkıtaat uğramaması için her türlü gayret ve fedakârlığı deruhte etmiştir. İşte yazdığı bir istida münasebetiyle Üstad Bediüzzaman şöyle diyor:

"Üniversitedeki genç Said'lerin hakikaten Medresetü'z-Zehra'nın İstanbul ve Ankara'daki vazifesini yaptıklarına ve bu biçare Said'e ihtiyaç bırakmadıklarına ve Risale-i Nur'un her bir cihetle kâfi olmasının bir numunesi olarak şimdi size leffen gönderdiğimiz, onların mebuslara hitaben yazdıkları beyannamelerini ve yine onların bir eseri olan *Tarihçe-i Hayat*'ın yetmiş

⁹⁶ A.g.e., s. 309.

⁹⁷ A.g.e., s. 319.

nüşhasının baş tarafına koyup yetmiş mebusa göndermeleri için bize gelen beyannamelerini bera-yı malumat size gönderdik. Siz münasip görseniz onu ve size evvelce gönderdiğimiz Sungur'un Maarif Vekaleti'ne müdafaası ve Mustafa Osman'ın Adliye Vekili'ne istidasıyla beraber *Tarihçe-i Hayat*'a bir nevi zeyl olarak el yazmasıyla veya makine ile veya İnebolu'daki yeni harfle elli-altmış nüsha teksirini reyinize havale ediyoruz.”⁹⁸

“İKİNCİ BİR HÜSREV OLAN MUSTAFA OSMAN”

“İkinci bir Hüsrev olan Mustafa Osman'ın mektubunda Sabri namında bir kardeşimizin, benim hizmetim için yanıma gelmesini istemesi beni çok memnun etti. O gelmiş ve birkaç ay hizmet etmişçesine kabul ediyorum. Fakat şimdi benim hizmetime hariçten gelmeye ihtiyaç kalmamıştır. Ne vakit ihtiyaç olursa o zaman haberdar edeceğim. Hakikaten Eflani havali-sinde, Isparta kahramanları mahiyetinde küçük kahramanlar yetişmeye başlamıştır.”⁹⁹

Bu lahika mektubunda Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Mustafa Osman Efendi'yi Hüsrev Ağabey'e benzetmekte ve ona ikinci bir Hüsrev demektedir. Hakikaten Hüsrev Altınbaşak Ağabey bu hizmetin en temel rükünlerindendir.

Hüsrev Altınbaşak

⁹⁸ A.g.e., s. 383.

⁹⁹ A.g.e., s. 427.

“MUSTAFA OSMAN’IN İTİRAZNAMEŞİ”

“Bana ve Nurlara ait kırk küsur sahife ile beraber hata-sevap cetveli ve zeyli, *Posta* gazetesine cevabı, herhalde hem yeni harfle, hem eski harfle basmasına, hem Isparta’da hem İstanbul’da, eğer mümkünse burada dahi çalışmak lazımdır. Madem mahkeme aleyhimizde zannettiği meselelerini makineyle teksir ediyorlar. Biz dahi aynı meselelerini ve doksan sehvi teksir etmek kanunen hakkımızdır, teksir etmemiz lazımdır. Sonra da büyük müdafaatımla Ahmed Feyzi, Zübeyir, Mustafa Osman, Hüsrev, Sungur, Ceylan gibi arkadaşların itiraznameleri de inşaallah bastırılacak.”¹⁰⁰

¹⁰⁰ *Şualar*, s. 661.

HEM ÂLİM HEM VELİ BİR ZATTI

Muhammed Ali Yetgin

MUSTAFA OSMAN EFENDİ hem âlim hem veli bir zattı. Sünnet-i seniyyeye uygun yaşardı. Bediüzzaman Said Nursî'nin tedris-i rahlesinden geçmişti. Üstad Said Nursî, talebesi Mustafa Osman Efendi için "Seyr-i sülukta on beş senede erişilecek mertebeyi bir anda kazandı" buyurur.

İSMİMİ O KOYMUŞTU

Ben yeni doğmuşum. Hastaneden eve gelmişiz. Babam¹⁰¹ sağ kulağıma ezan, sol kulağıma kamet getirmek için hazırlığını yapıyor. O sıra haber verilmediği halde Mustafa Osman Efendi kapımızı çalıyor ve ismimi kendisi koymak istiyor. Babama hitaben, "İsmi Efendimizin (a.s.m.) ismi 'Muhammed' ve dedesinin ismi 'Ali', 'Muhammed Ali' olsun" diyor. Dedemin ismi Ali idi. Ahirette anne-babanın evlatlarına koyduğu isimlerden de sorulacağı bilinmektedir. İşte bu ufak kıssada Mustafa Osman Efendi, "Çocuklarınıza güzel isimler koyunuz" buyurmaktadır.

¹⁰¹ Hem Mustafa Osman Efendi'nin hem de Mehmed Feyzi Efendi'nin aile doktoru olan Mustafa Yetgin.

EVİNE ZİYARETE GİDİŞİM

İlkokul 3 ya da 4. sınıftayım. Babamla birlikte Mustafa Osman Efendi'ye çok defa gitmiş olduğumuzdan kalbimde kendilerine karşı derin bir sevgi ve muhabbet oluşmuştu. Karabük'te okuyordum, okuldan çıktım ve otobüse binerek yalnız başıma Safranbolu'ya gittim. Mustafa Osman Efendi'nin evine vardım. Zile basmadan evvel bir miktar Kur'an surelerinden okudum. Besmele çekerek zile bastım. Bu yalnız başıma ilk ziyaretim olacaktı. Kapıyı Mustafa Osman Efendi'nin torunu Betül Abla açtı ve beni içeri buyur etti. Hacı Amcamın olduğu odaya beni bıraktı ve kendisi çıktı. Ben kanepeye oturdum. Hacı Amcam pazardan gelmiş ve geçici olarak uzandığı belli olmak suretiyle divana uzanmış yatıyordu. Uyuması bile sünnet-i seniyye kokuyordu. Sağ tarafına dönük, başı sağ avucunun içinde yatıyordu. Uyuma şekliyle bile bir sünneti öğretiyordu. Uyumasını izliyordum, bakışlarımı alamadım üzerinden.

Sonra Hacı Amcam sanki kendisine biri haber vermiş gibi birden kalkıverdi. Güzel tebessümüyle "Hoş geldin" dedi. Mustafa Osman Efendi öyle gülmezdi, tebessüm ederdi. Hz. Muhammed'in (a.s.m.) sünnet-i seniyyesine çok bağlı idi. Bir sandalye aldı ve oturduğum kanepenin önüne oturdu. Kendisine bir ara duvarda asılı olan hat levhada ne yazıldığını sordum. Kendisi orada "Üveysi Veysel Karanî yazıyor" dedi ve bana Veysel Karanî Hazretleri'nin hayat hikâyesini anlattı. Yıllar sonra bu kıssa hatırıma geldiğinde; Mustafa Osman Efendi, seyr-i sülukta ilerlerken belki Makam-ı Üveys'te Veysel Karanî'den feyiz almıştır da bu sebeple bilhassa onun ismini duvara asmıştır diye düşündüm. Risale-i Nur'da velayet mertebeleri arasında Makam-ı Üveys, Makam-ı Hızır gibi bazı makamlardan bahsedilmektedir. Mustafa Osman Efendi'den, "Allah dostları olan velilere hürmet edelim ve onların isimlerini hayırla ve baş üstünde yâd edelim. Peygamberimiz Hz. Muham-

med'e (a.s.m.) bağı olan Veysel Karanî gibi ehl-i sünnet zatların hayat hikâyelerini öğrenmeye çalışalım" dersini almıştım.

ÇOCUKLARA HÜRMET

Yine ilkokuldayım. Babamla birlikte ziyaretlerine gittiğimiz günlerden bir gündü. Mevsim kıştı. Hacı Amcam sobanın yanında oturuyordu. Babam ellerini öptükten sonra ben de mübarek ellerini öpmek istedim. Kendisi ellerimden tutup iki ya da üç defa ellerimden öptüler. Çocuklara ilgi ve alaka yönüyle sünnet-i seniyyeye ne kadar da uygun bir hal içindeydiler. Peygamberimiz (a.s.m.) torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ve diğer ashabın çocuklarına karşı büyük gibi mukabele eder ve onlara değer verirlermiş.

HADİS-İ ŞERİF OKUMANIN ÖNEMİ

Hacı Amcam son dönemlerine yakın hadis-i şerifler okurmuş. Özellikle son zamanlarında *Râmûzü'l-Ehadis* ve *Uhudü'l-Kübra* eserlerini okumuşlar. *Uhudü'l-Kübra*, 16. yüzyıl büyük İslam âlimlerinden Kutbu'l-Şaranî lakaplı Mısırlı İmam Abdülvehhab Şaranî Hazretleri'nin eseridir. Bu eserde, Hz. Muhammed Efendimizin (a.s.m.) ümmetinin dikkat etmesi gereken noktalar detaylı açıklamalarla anlatılmaktadır. *Râmûzü'l-Ehadis*, Ahmed Ziyaeddin Gümüşhanevî Hazretleri'nin hazırladığı hadislerin olduğu bir eserdir. Hacı Amcamın okumuş olduğu kendi kitaplarının bazılarını vefatından yıllar sonra okumak nasip oldu. Hacı Amcam okuduğu hadislerin yanına dipnotlar koyarak okumuş. Dipnotlarda kendi de bazı şerhler koymuş yahut önem derecesine göre bazı hadislerin yanına yıldız işaretleri koymuş. Hadisin çevirisinde ya da kitapta yanlış bir basım olduysa üstünü çizerek düzeltmiş. Kendisinin Arapça ilminin ve hadis bilgisinin müthiş olduğu anlaşılmaktadır.

VEFATI

Mustafa Osman Efendi çok hastalanmıştı. Babamın hastane-deki odasında bir müddet yattı. Bir ziyaretimde odada başkası yoktu. Çok hasta idi, gözleri kapalı, kımıldamadan yatıyordu. Bilinci açık değil gibi yatıyordu. Onu izledim. Kendisinin bilinci zahiren bizlere kapalı gibi gözüküyordu ama bilinci gayet açıktı. Dudaklarını kıpırdatarak Kur'an okuyordu. Devamlı okuyordu. Halbuki baygın idi. Ama bize gözükken şekliyle baygındı. "Ölüm döşeginde bir kimse için en iyi ilaç Kur'an'dır" dersini veriyordu bizlere.

Aradan birkaç gün geçti. Vefat haberi geldi. Hacı Amcamın vefatına çok üzülmüştüm. Cenazesi yıkanıp kefenlendikten sonra evine getirilmiş. Ben ve babam da eve gelmiştik. Cenazesi salonda kefenlenmişti. Allah dostları vefat edince de onlarla münasebetlerimizi, onların kabirlerine giderek devam ettirelim. Ölüm bir yokluk değil, bir mekân değişikliğidir. Onlar, Allah'ın onlara verdiği tasarrufla, ziyarete gittiğimizde bizleri ışitir, görür ve selamımıza mukabele ederler.

RÜYAMDA

Vefatından sonra görmüş olduğum rüyalarımın bir tanesini paylaşayım. Yakınında yatmakta olan bir Risale-i Nur talebesiyle rüyamda karşılaştım ve kendisi bana şöyle dedi: "Onun evinin penceresinden baktığımda bizimkilere göre çok güzel bir manzara var." Kendisinin öyle kudsî ve parlak bir manevî hal içinde berzah âleminde hayatına devam ettiği anlaşılmaktadır.

BENİM İLK HOCAMDIR

Özzettin Yılmaz

MUSTAFA OSMAN AĞABEY Kastamonu'ya Mehmed Feyzi Ağabey'i ziyarete gitmiş. Mehmed Feyzi Ağabey gelen ziyaretçilere sohbet dersi veriyor. Mustafa Osman Ağabey kalbinden, "Artık Risale-i Nur tamamlandı, hizmetler Risale-i Nur'u okumakla olmalıdır" diye içinden geçiriyor. Ziyaretten sonra Safranbolu'ya dönüyor.

O gece rüyasında Mehmed Feyzi Efendi'yi ziyarete gidiyor. Mehmed Feyzi Efendi'nin yerinde Üstad Bediüzzaman Hazretleri sohbet ediyor. İçeride ziyaretçi var. Bir ara Mehmed Feyzi Efendi, "Görüyorsun ya Mustafa Osman Efendi hizmet devam ediyor" buyuruyor. Çıkarken elini öpüp özür diliyor.

"ZİLİ ÜÇ KERE ÇALMALI"

Bir gün Mustafa Osman Efendi'yi ziyarete gittim. Zili iki kere çaldım açılmadı. Dönüp gittim. Aradan 15-20 gün geçti. Rahmetli Süleyman Aslan Ağabey'i ziyarete gittim. 5-10 dakika sonra Mustafa Osman Ağabey geldi, selam verdi, sohbet başladı. "Efendim," dedi. "Bazı kişiler ziyarete geliyorlar. Zili bir-iki kere çalıp gidiyorlar. Zili üç kere çalmak sünnettir. Açılmazsa üç ihlas okuyup gidilir" buyurdu. Çok mahcup oldum.

SİVİL POLİS MANEVİ TOKAT YEDİ

Karabük Ulu Cami'de namazdan çıktım. Sivil bir zat yanıma yanaştı, selam verdi, "Özür dilerim, sana bir meseleyi sormak istiyorum" dedi. Ben de, "Buyurun sorun" dedim. "Sizin yüksek bir apartmanın üst katında bir odanız var, orada ne yapıyorsunuz" dedi. Tahminim 1965-1970 arası... "Efendim biz 5-10 arkadaş haftada bir orada toplanıp dinî kitaplar ve Risale-i Nur kitaplarından imanî meseleleri okuyoruz ve namaz kılarak gidiyoruz" dedim.

"Başka ne yapıyorsunuz?" dedi. "Başka bir şey yapmıyorsunuz" dedim. "Başka şeyler de yapıyor muşsunuz" dedi. Ben de, "Madem inanmıyorsunuz, bu akşam toplanacağız, gelin beraber gidelim de ne yaptığımızı görün" dedim. "Yok yok, bana Nurcu derler" diyerek gitti.

Ben vazifeye giderken ve gelirken Mustafa Osman Ağabey'e uğrar, selam verirdim. İki-üç gün sonra o zatı Mustafa Osman Efendi'nin dükkânında gördüm. Selam verdim, bekledim. Mustafa Osman Ağabey, "Bak kardeşim, senin vazifeli olarak Ankaradan geldiğini tahmin ediyorum. Senden ricam sakın yalan bilgi verme, doğruyu yaz. Uzun seneler tecrübelerimle anladım ki, yalan haber verenler ya aniden ölüyorlar veya ağır hastalıklara yakalanıp azap çekiyorlar" dedi. Adam selam verip ayrıldı. Ben de, "Efendim bu adam bir zaman önce bana da geldi, bazı sorular sordu ve gitti" dedim.

Aradan 3-4 ay geçti. İş çıkışı Mustafa Osman Ağabey'e uğradım, selam verip ayrılmak istedim. "Gel sana bir mektup okuyacağım" buyurdu.

Okumaya başladı: "Sayın hocam, ben seni ziyarete gelen sivil polisim. Senden aldığım bilgileri ters çevirip müdürüme bir dosya ile sundum. Gayem komiser olmaktı. Hâlbuki sen beni ikaz etmiştin. Beklemeye başladım. Komiserlik hayalleri kuruyordum. Bir hafta sonra hastalandım, bana felç geldi.

Beni emekli ettiler. Şimdi Van'ın bir köyünde perişan vaziyetteyim. Sana yalvarıyorum bana dua et bu halden kurtulayım. Hatamı anladım, tövbe ettim fakat iş işten geçti. Allah beni affetsin, sen de affet ve bana dua et.”

Polisin adını hatırlayamadım. Allah affetsin.

EL ÖPTÜRME

Bir gün Mustafa Osman Ağabey'in elini öpmek istedim, vermedi. Ben de “Abi gençlere kötü örnek oluyorsun. Onlar da çocuk oldukları halde elimizi öpmüyorlar, toka yapıyorlar” dedim. Sesini çıkarmadı.

Bir cuma günü Kastamonu'ya Mehmed Feyzi Efendi'yi ziyarete gittim. Cumayı Hazret-i Pir Camii'nde kıldım. Efendi de oraya geldi. Namazdan sonra koluna girerek Efendi'yi aşağı indirdim. Camiden geç çıkan 10-15 cemaat koşarak geldiler ve Efendi'nin elini öpmeye başladılar. Ben de yanındaydım. Kalbimden Mustafa Osman Ağabey elini öptürmüyor Efendi ise öptürüyor dedim. Hemen buyurdu: “Efendim, elini tamamen çekmek olmaz, önüne gelene de uzatmak olmaz, vasatı muhafaza lazımdır.”

TAVSİYELERE AÇIKTI

Mustafa Osman Efendi'nin kızı hastalandı. Yarası vardı. Pansuman malzemesi sıkıntısı çektiğini bana söyledi. Ben de “Muhterem ağabeyim, Allah şifa versin. On metre tülbent al, onu mendil büyüklüğünde kes, bir torbaya koy ve bir küçük kazanda kaynat ve torbayı açmadan bir ipe as, suyu akar kurur. Onu bir parça al ve yaraya kullan” dedim.

Bir zaman sonra beni gördü. “Allah senden razı olsun, çok makbule geçti ve çok dua aldın” buyurdu.

TAKVA DAİRESİ

Mustafa Osman Efendi benim ilk hocamdır. Her meseleyi ona sorardım. Başka hocalara da sorardım fakat tatmin olmazdım. Mustafa Osman Efendi'ye bir gün sordum: "Niçin bir meseleyi farklı farklı anlatıyorlar" dedim. Buyurdu:

"Kardeşim, İslamiyet'te iki daire var: Birincisi takva dairesi, yani azimet dairesi, öteki ise ruhsat dairesi, yani kolaylık dairesidir. Takva dairesi ruhsat dairesinden yüksektir. Takva dairesinden düşen ruhsat dairesinde kalır, zarar görmez fakat sevabı azalır. Ruhsat dairesinden düşen harama girer, hatta imanı tehlikeye girer. Çünkü hadis-i şerif vardır: 'Her günahta küfre giden bir yol vardır.' Elimizden geldikçe takva dairesinde yaşamaya gayret etmeliyiz. Ve çokça tövbe etmeliyiz. Hocaların farklı anlatmaları takva dairesi ve ruhsat dairesi hükümlerini iyi okumamalarındandır. Hülâsa İslamiyet'i ehl-i sünnet kitaplarından iyi okuyup anlamalı ve yaşamaya gayret göstermeliyiz."

HER HALİYLE BİR ASR-I SAADET MÜSLÜMANIYDI

Nureddin Cemal Güven

MUSTAFA OSMAN EFENDİ her haliyle bir Asr-ı Saadet Müslüman'ıydı. Onu anlatmaya muktedir değilim. Yalnız şu kadar söyleyeceğim. Belki bu anlattığım bile onu tarife kifayet edecektir. Çünkü o gerçekten bir ahlak abidesi idi.

Bir gün bir çakı almak için Mustafa Osman Efendi'nin ticarethanesine gittim. İstedğim malı söyledim. Bana üç ayrı kutu içinde tüm özellikleriyle birbirinin aynısı olan çakıları gösterdi.

"Bu birinci kutudaki çakılar iki lira, şu kutudakiler iki buçuk lira ve bundakiler de üç lira" dedi.

Çok şaşırmıştım. Tekrar tekrar inceledim. Hiç bir farkları yoktu. Hepsi de tüm özellikleriyle aynı mal idiler. Zaten üç lira da fiyat olarak çok ucuzdu. Taaccübümü ifadeyle dedim:

"Neden üç ayrı kutuda aynı çakılar üç ayrı fiyatla satılıyor?"

Mustafa Osman Efendi dürüstlüğün zirvesi olan şu cevabı verdiler:

"Bu çakılar bir önceki yıl alınanlar. Bunlar sene başında alındı. Şu kutudakiler ise yeni geldi. Her birini aldığım zamandaki fiyatıyla satıyorum. İki liraya sattıklarımı önceki yıl aldığım için öyle satmaya devam ediyorum. Bu son gelenleri

ise kendim de iki liradan fazlaya aldım. Kurtarır şekliyle üç liraya satıyorum.”

Şaşkınlığım iyice artmıştı. Karşımda ahlaken bir Ebu Hanife olduğunu anlamıştım. Hemen üç liralık kutudan bir çakı satın aldım. Parasını ödeyeceğim anda Mustafa Osman Efendi yine bir tavsiyede bulundu. Ve bana şöyle dedi:

“Sen şu iki liralıktan al, çünkü hepsi aynı maldır, boş yere bir lira fazla ödeme!”

Ahmed Fuad Efendi'nin torunu Nureddin Cemal Güven, bize Mustafa Osman Efendi'yle ilgili hatıralarını anlatırken...

HAYATI HİZMET DOLUYDU

Sabri Ünal

AYDIN KATUM İSİMLİ Karslı bir okul arkadaşım vardı. Bu arkadaşım Nurlardan haberdar değildi. Bir gün Mustafa Osman Ağabey'in dükkânına gidiyor. Okulda Ramazan ayında sahurda çay yapmak için çaydanlık ve demlik almak istiyor.

Ağabeyimiz ise, "Ramazandan sonra okul yemekhanesinde kahvaltı verileceğinden siz sadece Ramazan için masraf etmeyiniz, ben nasıl olsa gündüzleri oruç sebebiyle çay yapmıyorum, kendi çaydanlık ve demliğimi sana emanet vereyim" diyor.

Böylece kendi çaydanlığını karşılıksız Aydın kardeşimize bir aylığına emanet veriyor. Aydın kardeşimiz de bu hareket karşısında Mustafa Osman Ağabeyimizle olan irtibatını arttırıyor ve Risale-i Nurları tanıyor. İşte ta o zamandan beri Aydın kardeş çok hizmetlerde bulunmuştur. Halen emekli olup İstanbul'da hizmetlerine devam etmektedir.

"KASTAMONU'YA GİDİN" DEMESİNİN HİKMETİ

Mustafa Osman Ağabeyimiz bir gün çarşıda beni gördü. Elimden tuttu. Epeyce nasihatlerde bulundu. Ardından "Bu yakın günler içerisinde Kastamonu'ya ailece gidiniz. Mehmed Feyzi Efendi'nin hanımını ziyaret ediniz. Zira hastaymış" dediler.

Biz de kabul edip gittik. Meğer o ziyaretten kısa bir müddet sonra validemizin vefat haberini aldık. “İyi ki gitmişiz” dedik. Mustafa Osman Ağabey’in bir kerametini daha gördük.

TİCARETİ BIRAKMASI

Mustafa Osman Ağabeyimize bir gün sordum: “Ağabeyim neden dükkânınızı erken kapattınız, işten güçten el çektiniz?”

Şöyle anlattılar: “Bir komşum vardı. Onun vefatına şahit oldum. Vefat ederken, sekerat halinde durmadan türkü söylüyordu. Çünkü o kişi türkücü idi. Acaba ben de sekeratta ‘kerpeten, pense’ der miyim diye düşündüm. Korktum. Dünyayı bütün bütün terk edip işi bıraktım.”

AİLE DOSTUMUZDU

Mehmed Ergin

BEN MUSTAFA OSMAN EFENDİ'DEN çok şey öğrendim. Ona çok minnettarım. Bizim hanımı bazen sıkıntı basar ve evde duramaz olurdu. Mustafa Osman Efendi her gelene kapısını açmadığını bildiğimiz için—zannediyorum yaşlılık sebebiyle—hanımla ziyaretine gittiğimizde hanım bana, “Rahatsız etmiş olmayalım” derdi. Bizi kabul ederdi, içeriye girerdik. Kerameten bize, “Müşerref Hanım kardeşim hiç öyle şey olur mu, ben sizi çağırdım siz de geldiniz” buyururlardı. Böylece hanımla aramızda geçen konuşmadan dolayı bizim içimize ferahlık verirdi. Tam bir Allah dostuydu.

BANA VERDİĞİ DERSLER

Mustafa Osman Efendi bana her namaz başında veya sonunda “Sübhaneallâhî ve bihamdihî” dersini iki yüz defa okumamı söylemişti. Cenab-ı Hakka hamd olsun bu dersimi hiç aksatmamaya çalışıyorum.

Safranbolu'da kuyumculuk yapıyordum. Mustafa Osman Amca'nın bir kısım altınları bende emanet bulunuyordu. Ara sıra dükkânıma uğrardı. Eve gideceği zaman, “Araba hazır” derdim. “Külfet olur” diye kabul etmezdi. “Ben de zaten Bağlar mevkiine gideceğim, sizin evin önünden mecburen geçeceğim.

Sizi geçerken bırakırım. Ben nasıl olsa o tarafa gidiyorum” dediğimde arabama binerdi. Böyle demesem binmeyeceğini biliyordum.

“Bana senin bahçe duvarında gölgelenmem bile haramdır” derdi. Bende altınları bulunmasını sebep gösterirdi. “Bahçe duvarının gölgesi bile benim için faiz hükmüne geçebilir” dedi.

HZ. PEYGAMBER'İN (A.S.M.) HUZURUNDA

Müşerref Ergin

(Mehmed Ergin'in eşi)

MUSTAFA OSMAN AMCA bizim babamız gibiydi. Onu Allah için çok sever ve sayardık. Kendileriyle umrede on kişilik bir kafilde beraber olmuştuk. Umre boyunca kendisinden çok şey öğrendik. Şefkatli bir baba gibi her derdimize deva oluyordu.

Bir gün Peygamber Efendimizi (a.s.m.) ziyarete gittik. Mustafa Osman Amca, Efendimizin kabri-i şerifine yanaşmamıştı. Öylece Efendimizin kabri-i şerifinin epeyce uzağında birkaç gün kalmıştı. Zira Efendimizden manevî bir işaret almadan huzur-u pakine çıkmak istemiyordu. Bu hali epeyce devam etti. Bizler şaşırıyorduk. Mustafa Osman Amca, Efendimizin huzuruna gelmiyordu.

Birkaç gün sonra Peygamber Efendimizden (a.s.m.) manevî bir işaret geldiğini anladık. Kendileri çok neşelenmişlerdi. Huzur-u pak-i Resulullah'a kemal-i şevk ve edeple çıktılar. Neşeleri iyice artmıştı. Onu böyle görtünce biz de kendi aramızda arkadaşlarla şakaları arttırıp fazlaca gülmeye başlamıştık. "Acaba hata mı ediyorum?" diye Mustafa Osman Amca'ya sordum. Bana, "Tabii güleceğiz, burası neresi, Peygamberimize (a.s.m.) kavuştuğumuzda gülmeyip de ne zaman güleceğiz" demişti.

ÖRNEK ALINACAK BİR İNSANDI

Osman Şahin

HAYATININ SON SAATLERİ diyebileceğimiz zaman diliminde şuuru yarı kapalıyken her namaz vakti ezanla beraber abdest alırken yapılan hareketleri aynen yapıyor, namazı kılıyormuş gibi hareketlerine devam ediyordu.

Diğer anlarda kelime-i tevhit ve salavatlara meşgul oluyordu. Bir keresinde lafızları çıkarmakta zorluk çekince beni celalli ve tedibane şekilde, “Yardım etsene kardaşım” diye ikaz etti. Hafi olarak yaptığım zikre cehri olarak devam ettim. “Allah razı olsun” diye dua ettiler.

Kardaşım Osman bey
Esselâmu aleykum ve rahmetullahü vebe-
rekâtuhu cemian.
Bugün çok iyileşmiş olarak ziyaretinize
geldim Teşrif etmemişsiniz.. Bu kadar
Ziyku çok erken gelenin kazancı bereket-
li olur. Hepinize eueek selâm ve Selâmet
Temennilerimle sevgilerimle.
M. Usman

Mustafa Osman Efendi'nin Diş Hekimi Osman Şahin'e yazdığı bir not.

TEVAZUNUN ZİRVESİNDE YAŞARDI

Mustafa Coşkun

HAYATIM BOYUNCA İFTİHAR ettiğim bir husustur ki Üstad Bediüzzaman'ın has ve halis talebelerinden başta Mustafa Sungur Ağabey olmak üzere Mustafa Osman Ağabey'e, Tahiri Ağabey'e hizmet etme şerefine erdim.

Sungur Ağabey benim evimde sekiz sene kaldı. Yazları çocuklarını götürürdü. Sungur Ağabey'in kaldığı yer medrese-i Nuriye idi. Yani o daire derslane olarak kullanılırdı. Bu durumu bilen Mustafa Osman Ağabey bana şöyle dedi: "Evliya-ya hizmet etmek zordur. Tahammül edebileceksen, hiç itiraz etmeyeceksen kabul et."

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN İRŞADI

Sungur Ağabey'in hayatı hizmetle doluydu. Mustafa Osman Ağabey'e gittim ve şöyle dedim: "Ağabey, Sungur Ağabey bana emir veriyor, sonra da, 'Yapabilirsen yap, yapamazsan yapma!' diye ekliyor. Bu sırrı çözemedim. Neden?" diye sordum.

Mustafa Osman Ağabey bana şu irşat edici cevabı verdi: "Sungur böyle diyerek seni kurtarıyor. Çünkü o katî emir verse ve sen de yapmasan o emir yüksek bir makamdan olduğu için mahvolursun. Seni kurtarmak için öyle yapıyor" dedi. İşte

Mustafa Osman Ağabey'in bu irşadından sonra ben de mümkün mertebe emirlerini yapmaya gayret ettim.

AFYON MÜDAFAASI

Mustafa Osman Ağabey Üçüncü Medrese-i Yusufiye'de kaldığı günlerde hazırladığı müdafaasını çok şiddetli yazmış. Bunu bizzat kendisinden defaatle dinlemişim. İşte bu şiddetli müdafaayı gören Üstad Hazretleri, Mustafa Osman Efendi'ye, "Müdafaanı biraz hafiflet" buyurmuşlar. O da bir anlık hisle, "Hafifletmem" demiş. Üstad da o zaman ona, "Ben seni tekaüt ettim" buyurmuşlar.

Ben işçiler çıktığı zaman Mustafa Osman Ağabey'e hizmet ederdim. Bazen öfkelenirdi. O öfkelendiğinde, "Ben tekaüdüm" diye bağırırdı. "Biz hakiki talebeliği yapamadık" derdi. Böylece tevazunun zirvesinde yaşardı.

Mustafa Osman Efendi ile 1946 yılından beri tanışan, çok zaman yanında olan ve işyerinde kendisine yardım eden altmış altı yıllık Nur talebesi Mustafa Coşkun.

ÇOK İLERİ GÖRÜŞLÜYDÜ

Muhittin Sungur

BEN SUGUR AĞABEYİMDEN üç yaş küçüğüm. 1932 yılında doğdum. 1947 yılında babam Mehmed Sungur beni İzmir'e yanına çağırdı. Kestane Pazarı ve Hisar Camii'nde hafız mektebinde okudum. 1947, 1948, 1949 yıllarında tam üç sene... Daha sonra memleketim Eflani'ye döndüm. Eylül 1949'da merkez camiinde imamlık yaptım.

Yine o yıllarda çocuk okutmaya başladım. 60-70 derken 108 talebe oldu. İçlerinde Kur'an'ı hıfz edenler de vardı. Ben dört sene bu talebeleri okuttum. İşte Mustafa Osman Ağabey'i de o yıllarda tanıdım. Eflani'den Karabük'e gittiğimizde mutlaka yanına uğradım.

Muhittin Sungur Mustafa Osman Efendi'yi tanıdığı günlerde...

AFYON'A ÜSTAD'I VE AĞABEYİMİ ZİYARETE GİTTİM

Ağabeyim Mustafa Sungur onlar Afyon Hapsi'nden çıktıktan sonra hapse girmişti. Ben ağabeyimi Afyon'a ziyarete gitmeden yine onun yanına uğramıştım. Sonra hem ağabeyimi hem de Üstad'ı görmeye 1948 yılında Afyon'a ziyarete gittim. Şehre vardım. Hapishaneyi sordum. Tarif ettiler. Hapishanenin önüne geldim. Kapının iki yanında askerler nöbet tutuyorlardı.

"Ne var genç?" dedi biri. Ben, "Ağabeyimi ve Üstad'ı görmeye geldim" dedim. Ama görüşmeye izin vermedi. "Ne olursun?" dedim. Ama yinede içeri almadılar. Bu arada Üstad bana parmaklıklardan el sallıyordu. Sonra arkadaki kulübeden biri çıktı. "Yakalayın! Mustafa Sungur'un kardeşi" dedi.

Ben de kaçtım. Asker arkamdan geliyor ama o da yakalamak istemiyordu. "Sıkı git, seni yakalamayayım" diyordu. Ben 700-800 metre koştum, sonra askerleri geri çağırdılar. Böylece yakalanmadım. Dönüşte yine Mustafa Osman Ağabey'e uğradım. Beni çok severdi. Oradan Eflani'ye döndüm.

DEMİR-ÇELİK FABRİKASI'NDA ÇALIŞMAYA BAŞLADIM

Bu arada askere gidip geldim. Askerliğimi şoför olarak yapmıştım. Her zaman olduğu gibi askerlikten terhis olunca da Mustafa Osman Ağabey'in yanına uğradım. O zamanlar 44 lira maaş alıyordum. Karabük Demir-Çelik Fabrikası'nda çalışanların maaşları bizimkinden çok yüksekti.

İşte Mustafa Osman Ağabey'in dükkânında ona yardımcı olurken sanki kalbimi okumuş gibi bana, "Sen fabrikaya girmek ister misin?" diye sordu. Bu sorusu hoşuma gitmişti. Hemen "İsterim" diye cevap verdim. Akabinde "Demir-Çelik Fabrikası'na şoför olarak girebileceğimi ve maaşının çok iyi olduğunu söylediler" dedim. İşte böylece fabrikada çalışmaya başladım. Fabrika çıkışlarında yanına uğruyordum.

TİCARETHANESİ MEDRESE GİBİYDİ

Mustafa Osman Ağabey'in ticarethanesi medrese gibiydi. Onun bakışları ve sohbetleri çok mübarekti. Kendisi çok dürüst bir tüccardı. Herkes ondan akıl almaya gelirdi. Ticaretle "eli hafif" tabiri vardır. Dükkânına ne getirse hemen satılırdı. Başkaları da onun getirdiği malları getirir, fakat satamazlardı. Bu işe hayret ederlerdi.

O mesela "Şu çekiç sekiz kuruş,—markası aynı olduğu halde—şu da dokuz kuruş" derdi. Testere satacak mesela... Biri vardı beş kuruş, biri de altı kuruş. "Niye böyle?" diye sorarlardı: "Çünkü bunu daha önce aldım. Onun fiyatı öyle... Bunu daha sonra aldım, bunun fiyatı da böyle... Hangisini istersen al" derdi. Hatta eğer kendisinden daha ucuza bu malı satan varsa müşteriyi oraya gönderirdi.

MEHMED FEYZİ EFENDİ'YE
ÇOK SAYGI DUYARDI

Vedat Kader

CENAB-I HAKKA SONSUZ hamd ederim ki hem Mehmed Feyzi Efendi'den hem de Mustafa Osman Efendi'den çok istifade ettim. Burada kendileriyle yaşadığım iki hatıratımı yazacağım:

MEHMED FEYZİ EFENDİ'NİN KERAMETİ

Karabük'ten çıkıp beş kişi Mehmed Feyzi Efendi'yi Kastamonu'da ziyarete gidiyorduk. Mustafa Osman Ağabey, Osman Şahin, Mustafa Yetgin, bir demir tüccarı ve bir de ben vardım arabada...

Birden yolda şiddetli bir münakaşa başladı. Tam ezan okunurken Araç'a vardık. "Öğle namazını kılalım da ondan sonra devam edelim" diye kararlaştırdık. Ben Mustafa Osman Ağabey'e döndüm ve şöyle dedim: "Ağabeyim, Kastamonu'ya varınca Mehmed Feyzi Efendi'nin orada aramızdaki meseleyi görüşürüz."

Öğle namazını kıldık. Arabaya bindik. Doğruca Mehmed Feyzi Efendi'nin huzuruna vardık. Kemal-i edeple oturduk. Mehmed Feyzi Efendi sohbetine başladı. "Konuşun!" dedi. Tekrar tekrar "Konuşun kardaşım!" dedi. Kimsede ses yoktu. Su-

suyorduk. Birden Mehmed Feyzi Efendi Hazretleri keramet gösterdi ve şöyle dedi: “Mustafa Osman! Şu arabada münakaşa ettiğiniz meseleyi konuşun!” dedi.

“AFYON'DAKİ FEYZİ NEREDE ŞİMDİKİ FEYZİ NEREDE?”

Mustafa Osman Ağabey'le bir cumartesi günü Mehmed Feyzi Efendi'ye gittik. Huzurunda oturuyorduk. Her zamanki gibi sessiz duruyordum. Birden Mehmed Feyzi Efendi:

“Mustafa Osman, Mustafa Osman! Herkes haddini bilsin!” dedi. Mustafa Osman, Mehmed Feyzi Efendi'nin önüne kurbanlık koyun gibi yattı. Ona çok saygısı vardı. Teslimiyetini böyle göstermişti. Çıkışta bana, “Eee! 1948'deki Feyzi nerede, şimdiki Feyzi nerede?” buyurdular.

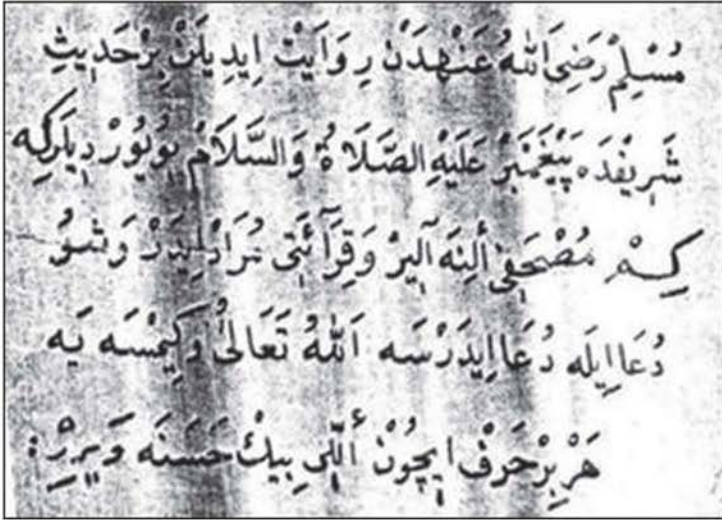
Mehmed Feyzi Efendi bize defaatle, “Siz zannediyor musunuz ki, ben burada oturuyorum? Siz zannediyor musunuz ki ben burada oturuyorum?” derdi.

Yine bir gün Dr. Mustafa Yetgin Bey'le gitmiştik. “Doktor doktor! Koltuğa kurulup da televizyonu seyretmek mesele değil. Bütün dünyayı televizyon seyreder gibi seyretmek meseledir” dedi.

Onuncu Bölüm

Belgeler

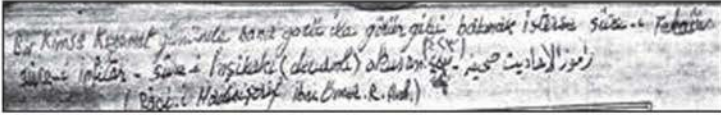
MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN, KUR'AN'ININ SAYFALARI
ARASINA KOYDUĞU NOTLAR

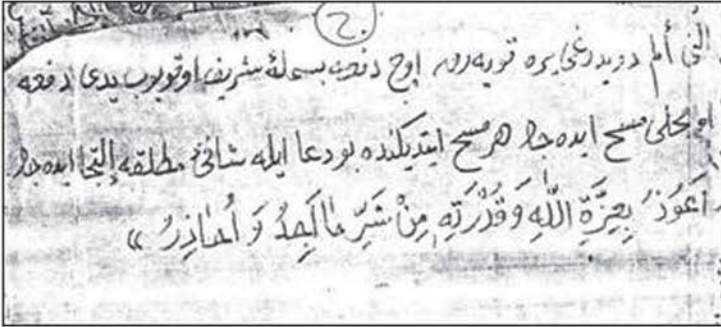
Müslim radiyallahü anhten rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber aleyhissalatü vesselam buyurdular ki: "Kim Mushaf'ı eline alr ve kıraati murat eder ve şu dua ile dua ederse Allahü Teâlâ o kimseye her bir harf için elli bin hasene verir."

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَافِيَةِ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَهَجْجِهِ أَجْمَعِينَ
 اللَّهُمَّ بِحَقِّ آيَاتِكَ وَبِالْحَقِّ نَزْلِ
 اللَّهُمَّ عَظَمْتَ رَغْبَتِي فِيهِ
 وَاجْعَلْهُ نُورًا لِبَصَرِي وَشِفَاءً لِبَصْدِرِي اللَّهُمَّ رَزِّقْنِي بِهِ
 لِسَانِي وَجَمَلْنِي بِهِ وَخَهِي وَقَوِّهِ جَسَدِي وَادْرُقْنِي بِكَوْنِهِ
 عَلَى طَاعَتِكَ أَنَا الْبَائِسُ الْفَاقِرُ الْخَائِرُ وَالْخَيْرُ
 الَّذِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِلَيْهِ الْأَخْيَارُ
 تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ الْقُرْآنَ لِرِضَا الرَّحْمَنِ وَتَوَكَّلْتُ عَلَى أَهْلِ الْإِيمَانِ
 وَرُوحِ شَمْسِ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَقَسَمْتُ بِالْمُرْسَلِينَ سَيِّدِنَا
 مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ عَظَمَةُ صَلَوَاتِ الرَّحْمَنِ وَطَرَدْتُ الشَّيْطَانَ وَ
 اسْتَغْفِرُ الذُّنُوبَ وَقَبُولُ التَّوْبَةِ وَرَفْعُ الدَّرَجَاتِ وَالنَّجَاةُ مِنَ
 النَّارِ وَالْإِيمَانُ وَقَبْلَهُ الْإِيمَانُ وَلِقَاءُ الرَّحْمَنِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
 الرَّاحِمِينَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ كَلِمَاتِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ
 خَلْقِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رُتَبُهُ عَرْشُهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مَلَأَ سَمَوَاتِهِ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِمِثْلِ ذَلِكَ مَعَهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِمِثْلِ ذَلِكَ مَعَهُ
 اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا تَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ
 فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

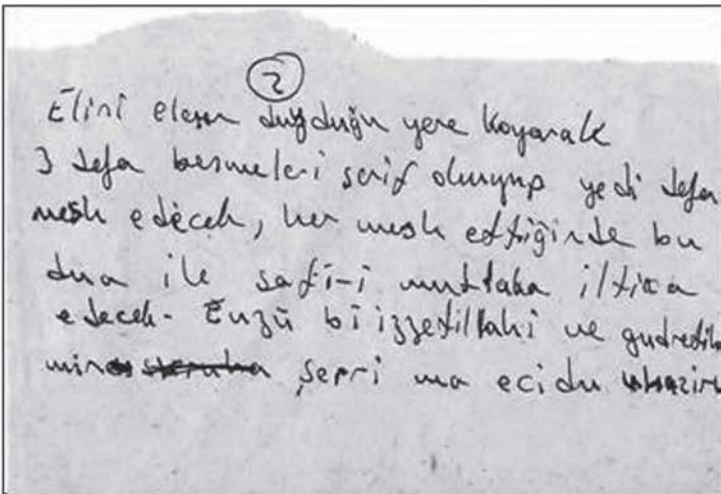
Kur'an okumadan önce yaptığı dua.

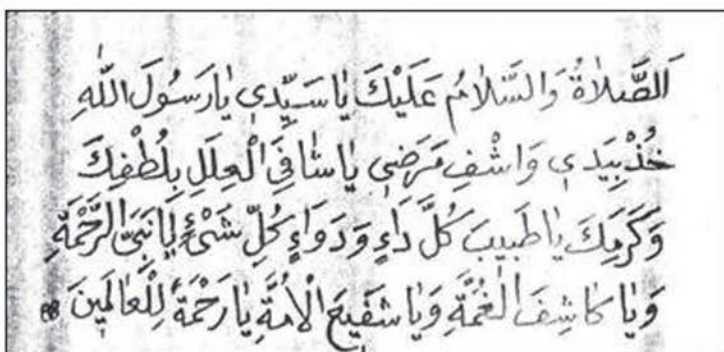
"Bir kimse kıyamet gününde bana gözüyle görür gibi bakmak isterse
Sure-i Tekasür, Sure-i İnfitar, Sure-i İnşikak'ı (devamlı) okusun."
(Râmtüzü'l-Ehadis, s. 423) (Ravi-i hadis-i şerif İbn Ömer r.a.)

Mustafa Osman Efendi'nin yazdığı şifa için okunacak bir dua ve tavsiyesi. Yine kendi Kur'an'ının Abese Suresi'nin olduğu sayfaya koymuş. Okunuşu aşağıdaki nottadır.

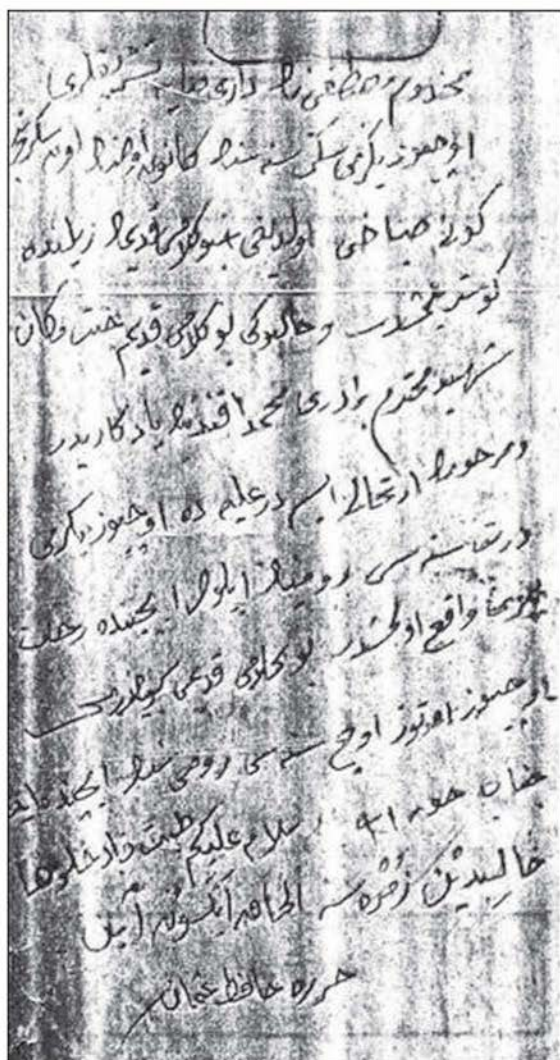
MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN KENDİ EL YAZISIYLA BAZI
DUALARI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 رَبَّنَا اللَّهُ الَّذِي فِي السَّمَاءِ تَقَدَّسَ اسْمُهُ أَصْرُكَ
 فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ كَمَا رَحَّمْتَكَ فِي السَّمَاءِ
 فَاجْعَلْ رَحْمَتَكَ فِي الْأَرْضِ اغْفِرْ لَنَا عَدُوَّنَا
 وَخَطَايَانَا أَنْتَ رَبُّ الطَّيِّبِينَ أَنْزِلْ رَحْمَةً
 مِنْ رَحْمَتِكَ وَشِفَاءً مِنْ شِفَائِكَ عَلَى
 هَذَا الْوَجَعِ

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَكْثِرَ الْإِيمَانَ
 وَالنَّصِيحَ تَجْدِيدًا بِقَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
 رُوِيَ عَنْ أَبِي

MUSTAFA OSMAN'IN BABASI HAFIZ OSMAN EFENDİ'NİN
OĞLUNUN DOĞUMUYLA İLGİLİ NOTU VE DUASI

Bu belgede babası Hafız Osman Efendi el yazısıyla Mustafa Osman'ın doğum tarihini 18 Kanunievvel 1328 olarak not ettikten sonra sonuna şu duayı yazar: "Selamün aleyküm tubtum fedhulûhâ hâlidîn zümresine ilhak eylesin. Âmin!"

VEFATINDAN ELLİ DÖRT GÜN ÖNCE YAPTIĞI BİR KONTRAT VE ALTINDA İMZASI

10/Mısır/1991 Gafranbela

Aziz ve muhterem kardeşlerim,

Gelme ve sevgilerimi arzuyar,tekraren teyle-i kadirinisi tebrik eden
hudutsuz Peyiz,ıncir bereketleriyle ırmak kılınmalarınızı Hakkın
vâsi Rahmetinden niyaz eylerim.

Akşam Ürdiye Tükken mevzuunda gürdâp konuşduklarımızı pice
teyzemiz Olmuş,biçmiş olacağı saba kalkınca ben de taraların
olmasına rası değilim,şimdi ki heliyle tutaran tutsun,tutulmazsa boğ
diye fikrini söyledi.Tabii sislerde Taktir buyurduğumuki;Milk om
Benim yok benim dediğin doğrudur ve böyle olacak diye bir Bankı
Yapmak benim megrebin değil,Ben şahsen O muhite yapılacak Bina Kat
Yosaire Planına göre gücümünün yeteri kadar Bodrum ve alt katın
Yaptırılmasını,veya kira isteğinde bulunma anlagamak,o kişinin
Bu kısı yapıldı sene sene kira bedeliyle ödememizi muvafık bulu-
yorum ama kadın aklı bunu idrak edemez,kâr ve zararının ne ile
olacağını bilemez,Turum böyle olmasa;ben me'eleyi sislere doyurmak
Ve siz münasip gürdeniz duruma göre kiracıya şöyle bir teklifte
Bulunulmasını düşündüm.

Kısacası ilk anlagmamızda olduğu gibi,akarıyla kokarıyla
şöde vira miktarı ve birkeç gartı yeni kontratoda kabuletmek Üze
Arzu ederdi ve Hımm olduğu müddet oturmakta devametsin,isterse ve
Akna ve emsali bozuk halleri ilk yapılan anlagma kontratosunun 3.cü
Maddesine göre masraflar kendisine ait olmak üzere tafiilat ve tami-
rat yapacağı sene kira müddeti sona erecek,"ebii bir ihbarname gün-
dereceğiz,yukarıda arzettiğim gibi yeni gartlarımızın kabul etme-
siyle firmamızın arzu ederlerse ,arzu ettikle müddet kendilerinin
Kıraya vermeği arzu ederis ve vâdediyoruz,şimdi yeni yapılacak kira
Anlagmasına ilk anlagmamız ve gartlarımızı ek olarak gunları isteyo-
ruz.

1 - Vira müddeti herşene kontrat ve anlagmaya lüzumolmayış
Beğ selik olacaktır.

2 -Kira Karşılığı Aylık Her Ay için Mark veya Qıyan
Doviz Mark Karşılığı TL.İsdir,Bu miklardaki kira ücretleri her
Ayın sonu gelmeden vekillerimiz KEMAL SAHİN OSMAN SAHİN Baylere
İsaz karşılığı ödenecektir.

3 - bu ve anlagmadaki gartlara göre hareket edilmediği tak-
dirde Kıl sahibi anlagmayı derhal feshetmey salahatıdır.

Hopinize muhabbetlerimle,

Pekçok kucurlo Mustafa Osman

varlağları:

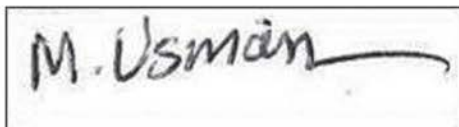
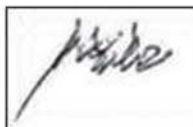
çok değerli bir binamız varmış gibi şartlar yapıyoruz
Ama bu da islâmî bir vazife ve tedbir.

Kira miktarını yeriniz okar kokar olmasına rağmen ben başka yer-
lerdeki kira miktarlarına bakarak 750.. 800 bin lîr olmasını
düşünüyüm. Siz iç içinde olarak Bitarafane ve Adilâne bu miktarı
değiştirmekte kat'î salahiyetlisiniz. Tensip buyuracağınız Tl. 81
Kira miktarına göre MARE miktarını hesaplayıp ve ayarlayıp
düşünce ve tekliflerimde uygunsa nakledeğim yere yazıp
teklifinizi ister bu mektupla ister lisanen bildirirsiniz. Her
hususla selâhiyetlisiniz. Yapacağınıza müsbet, menfi itirazım hiç-
bir yünden yoktur. Minnetdarlıklar ve sevgilerle. 10/4/1991

Ahret kardeşiniz pekçok Musurlu
Mustafa Osman

MUSTAFA OSMAN'IN İMZALARI

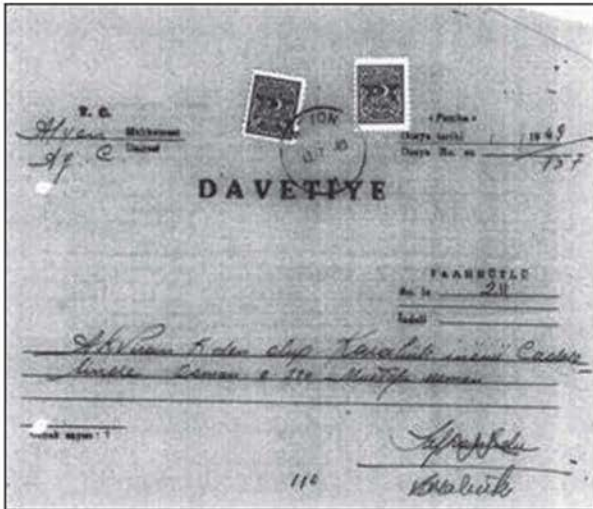

Hatt-ı Kur'ânî ve günümüz Latin harfleriyle imzası.
İkisinde de Mustafa Osman yazıyor.

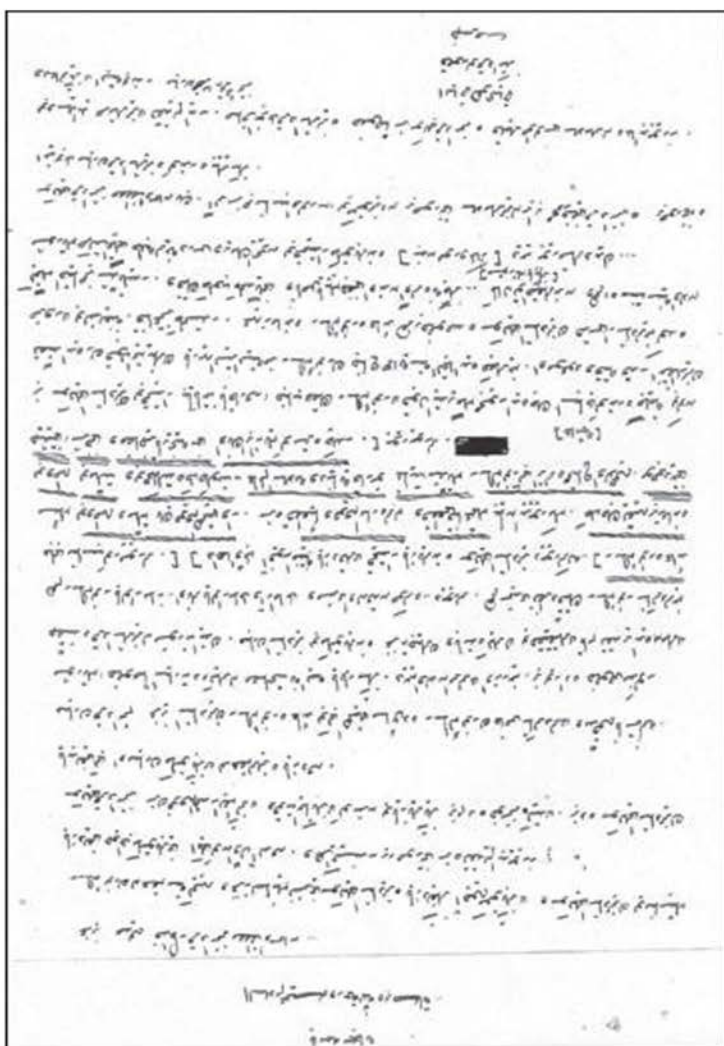
MUSTAFA OSMAN'A GELEN TEMYİZ MAHKEMESİ
DAVETİYELERİNİN ZARFLARI

11.04.1949 tarihinde postaya verilen temyiz mahkemesi davetiyesi

11.07.1949 tarihinde postaya verilen temyiz mahkemesi davetiyesi

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN DAİMÎ VİRDİ CEVŞENÜ'L-KEBİR'İN İLK SAHİFELERİ¹⁰²

¹⁰² Safranbolu-Karabük Nur talebelerinin yazdığı el yazması Üçüncü Şua risalesinde *Cevşenü'l-Kebir* hakkında hakikatlı beyan ve ifadeler ve *Cevşen*'in 57. fıkrasının Üstad Bediüzzaman Said Nursî tarafından yapılmış tercümesi vardır. O risalenin başında *Cevşen* hakkında Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri şöyle diyor:

"Bu ayet-i azimenin müteaddit nuranî perdelerinden bir perde-i tevhidiyeyi müfessir-i azam ve tercüman-ı ekîml Resul-i Ekrem (a.s.m.) emsalsiz bir münacat-ı ekber olan *Cevşenü'l-Kebir* namındaki doksan dokuz ukdede binler esma ile binbir burhana işaret ederek bu ayeti tefsir ve Rabbini tarif etmiştir. O ukdelerden birisi şudur: *'Yâ ervele külle şey'in ve âhirah, yâ ilâhe külle şey'in ve sâniâh'* ilâ âhir...

İşte bu numuneler gösteriyor ki, Peygamber (a.s.m.) marifetullahta ve vahdaniyetin ispatında öyle bir mertebededir, hiç kimse yetişemez. Ve o vadiye imam-ı mutlak odur. Herkes onun arkasında o hazineye gidebilir. Malumdur ki, mükemmel marifetler, ilimler, sanatlar, efkârın telahuku ile ve fikirlerin terakkubu ile birbirine iltihak ederek, birbirinin eserini tekmil ede ede ta mükemmel bir suret alıncı. Bunun içindir ki şeqhane tüfeğini icat eden usta, şimdi bir mitralyozun ustasından daha ziyade hünerlidir. Halbuki dikkatle *Cevşenü'l-Kebir* münacatını kalbin kulağıyla, hayalen huzur-u saadette bulunmasıyla Resul-i Ümmî'den (a.s.m.) dinleyen adam anlar ve görür ki: Binbir burhanı ve tarifini tazammun eden ve her birisi bir silsile-i efkârın neticesi ve tevhidin bir penceresi olan o binbir kudsî hakikatleri, bir ümmî zatta ve ümmî bir kavimde ve ümmî bir muhitte ve ehl-i fetret, kitapsız bir millet, mucidane, muhteriane, kimseyi taklit etmeyerek muamma-yı hilkati ve tilsim-ı kainatı keşif suretinde tek başıyla o münacatta beyan ediyor. Bu zaman gibi binler keşşafın muaveneti ve münacatları gibi taklitkârane değil, belki kubbe-i sema altında ehl-i semavata iltitiren ve kâinat mescidinde o mescid-i ekberin cemaat-ı kübra-sına dinlettiren, hadsiz rikkatten ve nihayetsiz şefkatten insanlara imdat ve medet ve merhamet ve necat istiyor ve diyor: 'İşte müfessir-i azam, bu münacatıyla o ayet-i azimenin bir vechini tefsir ediyor. Bir kısa meali ve tercümesi budur.'

Diyor ki: 'Ey göklerde ve ecrâm-ı ulviyede azameti görünen Zat-ı Zülcelal! Ey zeminde ve zeminin her bir mevcudunda vahdaniyetin delilleri, ayetleri müşahade edilen Zat-ı Zülkema! Ey her bir şeyde ve mahlukta vücub-u vücuduna delalet eden burhanlar bulunan Zat-ı Vacibü'l-Vücud! Ey azametli denizlerde acibeleri yaratan Zat-ı Celil-i Zülkema! Ey dağlarda zihayatların hacetleri için iddihar edilen hazineleri halk eden Hallak-ı Kerim! Ey her bir şeyin yaratılışını güzel yapan, güzel tedbirini gören ve ona levazımâtını güzel bir tarzda veren Zat-ı Cemil-i Zülkram! Ey her şey, her bir hacetinde ve her bir emrinde O'na müracaat eden ve her bir mevcut her bir keyfiyetinde O'na dayanan ve her bir hak ve hakikat ve hüküm ve hakimiyet O'na raci olan Zat-ı Kadir ve Rabb-i Küll-i Şey! Ey her şeyde zahir bir surette lütfunun eserleri ve inayetin cilveleri ve güzel sanatının latif nakışları ve rahmetinin letafetli hediyeleri müşahade edilen Zat-ı Latif-i Habir! Ey zişuur mahlukatına kudretini göstermek için kâinatı bir meşher-i acaip yapan ve umum masnuatını kudret ve hikmet ve rahmet gibi kemalatını teşhir etmek için birer dellal, birer ilanname hükmüne getiren Zat-ı Kadir-i Hakîm! Sen aczden ve şerikten, kusurdan münezzehtir ve mukaddessin. Senden başka ilâh yok ki bize imdat etsin. El-aman, el-aman! Bizi azap ateşinden ve cehennemden kurtar.' İşte müfessir-i azam Resul-i Ekremaleyhissalatü vesselam baştaki ayet-i azimenin bir perdesini bu münacatla tefsir etmiş."

حَضَرَتْ بِعَمْرِؤَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَبْرَائِيلُ
عَلَيْهِ السَّلَامُ وَبِجَانِبِهِ كَثِيرٌ دَبْكِي وَدُرٍّ جَبْقِي
يُؤْنِي أَوْفُو دَبْدَبِكِي غَايَتُ يَوْكُوكُ وَجُوفُ
فَيْتَادُ رِيْمَنَاجَاتٍ بِبَحْبَحٍ يَدْرِكُهُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ
رَحِمَهُ اللَّهُ عَنْهُ دَنْ قَوَائِمُهُ رَوَائِثُ أَبَدِي شَيْدُرُ .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا اللَّهُ يَا مَنْ يَا رَجَبُ *
يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ *
يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ *
يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ *
يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ يَا عَلِيمُ *

MUSTAFA OSMAN'IN AFYON AĞIR CEZA MAHKEMESİ'NE
SUNDUĞU 3 ARALIK 1948 TARİHLİ MÜDAFAANAMENİN
EKİNİN BİRİNCİ VE İKİNCİ SAYFALARI

صیغه ۱
آخون آغیر جزا محکمه یوکسک باسقا لکینه
(۳۰ آزاله ۹۹۸ تاریخلی مدافعنه آکدر.)

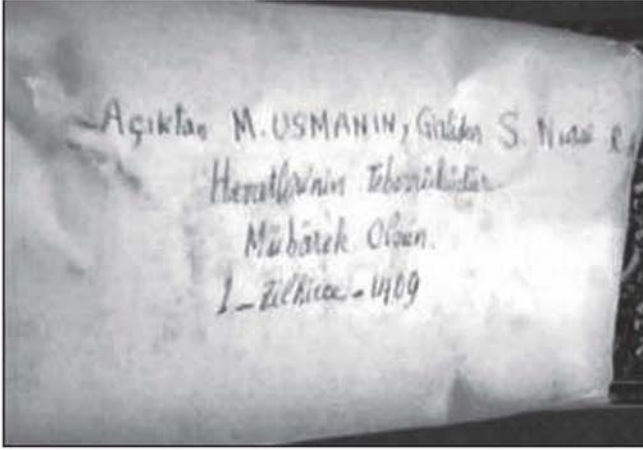
صایبه یارغیمار : مقدم صاوو غلامده رساله نوی نه ایچون اوخو یوقی و نه دن یوقلار
شدید بر علاقه کوسه ییگی صمیمی بر عیالنه آکلانقنه حالیدیم - بورارد ده صاوو غلام
أدعایله تراشمن عفتدکی مطالعه سنده مفاصلک بیلف اولم ایجاب یتدی ییگی اونوتدیه
و کسیتاننه مغلوب اوله ده حقو بری صیقلو کوسه ییگی ایچون صیقل اییگی غلطی و عجیب غیبت
و حقیرده اسناد اییدیلر افرالار عفتدده اولایوب یوکسک محکمه ترجمه ده مسلم اولایقی اوزده
بر و هکسک محصلو نتیجه یی اولدی یوقی عرض ایدیم - صایبه صاوو برسم نقطه لر اوزنده
چوه اهلکیتله دورلوق حقیقت اولقدن چوه اوزار ادعایین ایتا نه اوثرلشقمده درکه
اونارد خلاصه شولارد :

۱ - بیلرکی شی رابورنده سعیده و رساله نوره کرانتار اسناد ایدمه نار و اونی مهذبلاک
ایچون قشقرتا نار بو هدیانا ندرده دیا نه صورولو درک - یعنی عندالله سولدر
دینک ایسته نیلگی حالده بونده کی مقصود معنادن آبریلار و یوکسک محکمه ترجمه
اهل و قو ضلانتده قانونا صورولودرلر صیقلنده آکلانقنه ایسته شدکه : لایق
تورکیه جمهوریتی قانونلرک دنیادن آیدرسه اولدی یوقی جهنله برفض بحال بوله دینا
مشول اوله جمع برجم ایله سه ایله ک اونک صوریتی عدلی قانونار
حضورنده دکل الله حضورنده وریکله مکلف - عکسی حالده اللهک آری
طوتمان و نهینده قاضیان میلونلر کیشیلر/ قانون ییجه سنه تاسیس لازم کلیر.
صاوو غلام
ک سیر نورجیلار یعنی رساله نوره ساکرو یی کیزی جمعیت اولار و کوسه ییگی ییله مقصدیلر
جمعیت قانوننده کی جمعیت سطلی و فورمالینه سنی آرایقه لزوم تورمه سه و
تمادیا کیزی بر جمعیت نظرله باقار و برسم آدیلر کندی یوه نکیلاندرسه و

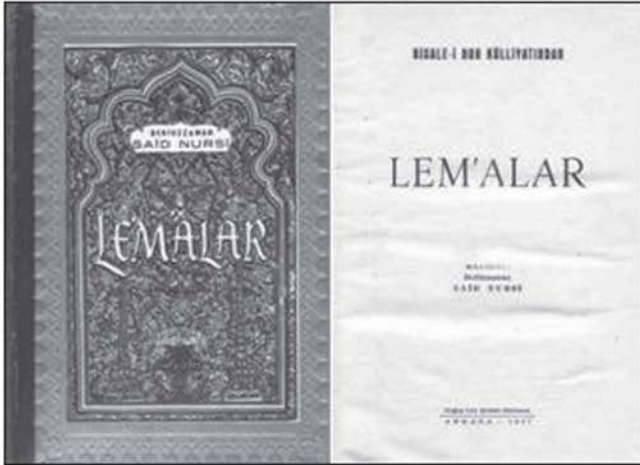
حقیقه ۲

خصوصی میسر آمدن بحث انجمنه که : بواسطه اسنادات و اقتضایه فارسیده بعضی
نور قاهرینک معنی استاد و قرواشرینه بازدریغاری غایه سر و هدر صهی
و اغروی بر آثار مجتله قلعه آلمان مکتوب کرده کی بعضی کلمه ای بگانه دلیل اولاد و
کونستراکچر یالیشدر . از جمله بنم بر مدرسه یوسفیه تلقی ایندیگن بر آفرین جز
آوندده بر دینه قرواشک اضطرارنی تخفیف کدر برنی تلقی مقصیده یازارده اداره الیه
آجینه از قورده
کونستراکچر یالیشدر بر کونستراکچر یالیشدر ایچ دژره طبعه کلمه ای کنده معنی آرزو و عبادت
کوره قابله صومعه و حضور یازارده عرض ایندر . حالیکه بنم نورله مناسب
و نوی و فانی دکل اغروی و ایمانی اولدینی جهنمه اسلامیده کی سر تعاون
ایله دینه قورده شریک الله هم احتیاج و ضرورت اولان دینی و ایمانی معلومات تعلیم الیه
الله بیوک و قدسی معاونی یا یا بیلک ایچون انساننی سفاقت و جهالت
اوچور یازارده و مکتوبه قورناروب سعادت دارینه ایریشدیرن قرآن عظیم انانک
و حله تدبیرده قالدیلدینی شودورده : قرآنی گوگرمک و گوگرمکده مقصود
اولان عمل و ایمانی درس و یرمک کوپنلره تعلیم ایدن نور رساله برنی تعاون
و شفقت سربله مباحلره او قورمه و اوناری و وشدیکلری هوسات متعنه
بطا قلمارنده قورناروب خدمت الیه کلف اولان هر مؤمن کی بزده بوراده معنی
عیبانه ده ملت و مملکت مضرب حاله کلمه رک حبس ابدیه هر کلمه
اصلاحنه چالیشما کلف دینه عیبانه بی ایچ دژره - سر زده طیاریده
بو قبیل قورداشایزک مؤثر نور در سربله اصلاحنه وسیله اولغه مأمور یازار
دینه رک طیارینی ده طبعه دژره دینه توصیف انجمنه : حقیقی مقصود
معنا نرده ؟ صابیه صبا و جنیک و بردگی معنا نرده ؟

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'DE BULUNAN ÜSTAD'IN
GÖMLEĞİNİN MAHFAZASI

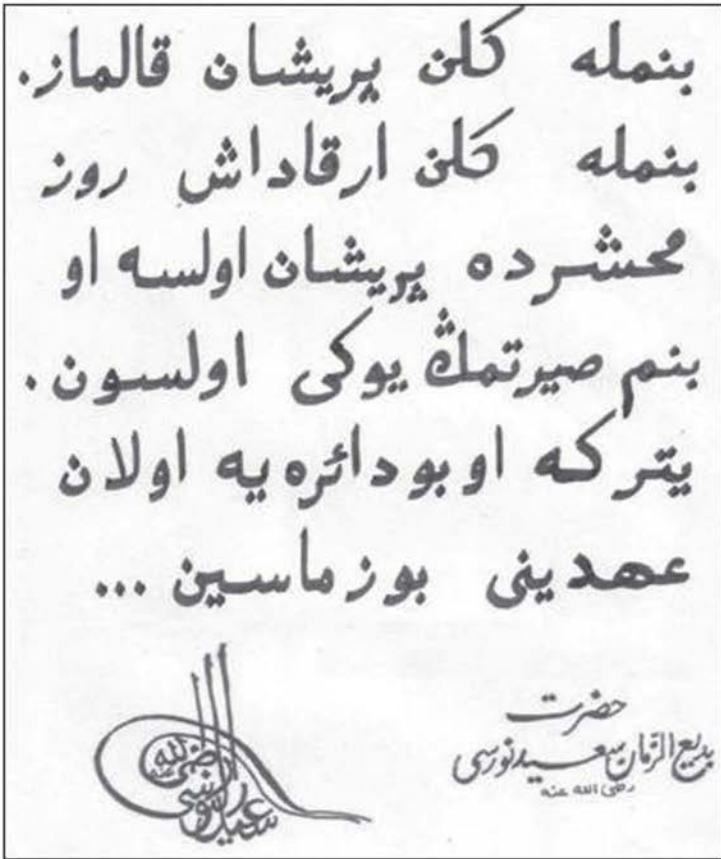

MUSTAFA OSMAN EFENDİ'NİN İLK BASKILARDAN
OLAN¹⁰³ LEM'ALAR KİTABI

¹⁰³ 1957 tarihli bu kitapların basımına Mustafa Osman Efendi ciddi manada maddi destekte bulunmuştur.

KARABÜK-SAFRANBOLU NUR TALEBELERİNİN YAZDIĞI
ÜSTAD'IN MÜHİM VE MÜJDELİ BİR BEYANATI

"Benimle gelen perişan kalmaz. Benimle gelen arkadaş rûz-i mahşerde perişan olsa o benim sırtımın yükü olsun. Yeter ki o bu daireye olan ahdini bozmasın."

Hazret-i Bediüzzaman Said Nursî